

Quid p
duos pe
tri gladi
os intelli
gendum.

celi & terre. quasi dicat per illum qui nascit est ex me
sm carnē. **Mat. i. ibi. filij Abraā. & Gala. iij. Abrae**
dicte sunt promissiones. & j. **Semini tuo qui est chri**
stus. qz qui de virgine nasci dignatus est nō solum
hō sed et dei verbum, comparatum est. **Alio mō q**
vltis potestas christi sm qz hō. post resurrectionē sibi
merito passionis collata fit scripta in vestimētoz
in femore: pro quanto mortem qua sibi hanc potes
tatem acquisiuit, in carne mortali sustinuit: & eā pa
tri ondit. atq; in obedientia quā deo patri ab instā
ti conceptionis exhibuit p quam vlem potestātē ac
cepit in nostra humanitate fragili ex patrib⁹ assum
pta: q̄uis non ab instanti cōceptionis eā vt homo
actu acceperit: licet et ab instāti conceptionis ea dis
gnus fuerit. sed nobis in exēplum perfectionis das
tus, ipsam ad tempus vite presentis suspēdit. sic. n.
assumpsit paupertatē pp nos: sicut assumpsit morta
litatem pro nobis. quē sensum ipse ordo verborum
demonstrat: vbi sic dicit. **Et vestitus erat veste aspersa**
sanguine & vocabitur nomen eius verbum dei. **Et**
sequit parum post. **Et ipse calcavit torcular vini fu**
roris ire omnipotentis dei. & habet in vestimēto &
femore suo scriptum. **Rex regum & dñs dominan**
tium. **De duobus gladijs de quibus Luc. xxiij. pōt**
dici qz per duos gladios significari pōt duplex po
testas **Petri. s. potestas spiritualiter occidendi: & po**
testas spiritualiter viuificandi. quō. ij. **Regum. viij.**
legitur qz **Dauid mensas est duos funiculos: vnum**
funiculum ad occidendū: & alium funiculum ad vi
uificandū & significabat duplicem potestatem pon
tificis. s. potestatem ligādī & soluendi. **xxiij. q. j. qd**
cunq; que est duplex clauis. **xx. di. s. i. que eadem po**
testas licet differat ratione non tñ differt iurisdic
tione. **Vel et per duos gladios intelligit ptās spiritua**
lis pontificis infligendi p delicto duplicem penam
quā expedit & spūalem & temporalem. qz ecclesie
pontifex pōt ratione delicti infligere reo duplicē pe
nā, spūalem vel tēporalem. **xxiij. q. j. qui cōtra. xxij.**
q. v. pceptum. ex de homi. p humani. li. vj. & de pe
nis. felicis. li. vj. & de senten. ex. dilecto. li. vj. licet etiā
per duos gladios duas potestates tēporalē & spi
rituale aliqui autumēt vt de hoc satis dixi in prima
parte istius operis parum post **pri. i. s. xij. in ca. xij.**
Sed licet **Petrus dixerit. Ecce duo gladij**, tamen
Petrus non legis habuisse nec portasse nisi tm v
num illorum duorum gladioz: sed alium gladiū
non legis **Petrū portasse: nec eo vsum fuisse. ex quo**
dat intelligi qz vnus illorum. s. potestas spiritualis
pertinebat directe & immediate ad **Petrum & eius**
successores reliquos vero gladius. s. potestas tēpo
ralis seu imperialis pertinebat ad **Petrum & eius**
successores tm mediante ratione corporis ecclesie
sibi cōmisse: que in collegio apostolorum & discipulo
rum representabatur. ideo **Petrus dixit. Ecce duo**
gladij hic. s. in ecclesia militanti. & non dixit habeo
vel habemus duos gladios. sed dixit hic, dās intelli
gere qz hic. s. in ecclesia militanti est duplex potestas
per duplicem gladium significata. s. potestas spūalis
seu pontificalis, & potestas tēporalis seu imperia
lis. **xxvj. di. duo. & c. cum ad verum. & x. di. qm̄. ideo**
vnum illorum gladioz legitur **Petrus portasse**
& habuisse immediate: ac ipso vsum fuisse: alio vero nō
legit vnum fuisse. **Quamuis et per duos gladios v**
triusq; testamenti auctoritas congrue possit intelli
gi sm **Amb. Vel et per duos gladios possit intelli**
gi gladius spūalis scientie & veritatis: & gladius po

tentie seu pōtatis: qui pertinent ad pontificem. quia
pastor ecclesie secat ac necat vitia & peccata gladio
veritatis per predicationem & informatione. **Deb.**
iiij. Viuus est sermo dei & efficac & penetrabilior oi
gladio ancipiti. & ij. **Mattha. xv. Accipe gladiū san**
ctum munus a deo: in quo deicies aduersarios po
puli mei. i. mala opera & voluptates. & c. ad hoc. ij. q.
vii. oues. ibi, oris gladio. & gladio ptātis p correctio
nē & debitā punitionē. facit ex de priuile. ex ore. **xxij.**
q. iij. paternarum. ibi. anathematis gladio. Adde
hic qd scripsi s. in prima parte in. s. xij. in ca. xij. &
in. s. restat. & ad illud quod obijcit scdo d gladio in
ca. lix. **Ex quibus etiam patet qz illud quod dicit ap**
ostolus. **iad Corin. vi. An nescitis qm̄ angelos iu**
dicabimus? quantomagis negotia secularia: qd est
intelligendum quantum ad apostolos attinet, de
potestate iudicandi rerum seculariū mediata: & non
imediata: & auctoritate iudicandi quantum ad di
gnitatem honoris & meriti: & non quantum ad op
portunitatem laboris & officij. ideo subdit ibi apst.
Secularia igit si habueritis: contēptibiles qz sunt
in ecclesia. illos constituite ad iudicandum. **xj. q. j. s.**
exijs. nisi in causa pia pauperum & pupillorum ac
viduarum. **lxxxvij. dist. per totum. xxiiij. q. ij. illi qui**
ex de fo. cō. ex parte. & in casibus specialibus qui no.
ex de fo. com. licet. **glo. ij. & vide qd no. e. t. ex tenore.**
glo. ij. Item dicit in pre. decre. Exijt. qz ipse christus ab
dicationem proprietatis omnium rerum verbo do
cuit: & exemplo firmavit. qd non esset verum: si in
vestimentis & alimētis & alijs in speciali proprium
dñium habuisset. **Item christus nō fuit magis pro**
prietarius in speciali: qz fuerit quilibet d prima mul
titudine credentium. patet qz perfectio prime mul
titudinis credentium fuit deriuata & exēplata me
diantibus apostolis ab ipso christo sicut a capite.
vnde **Hieronimus. Non potuit dominus habere**
quod prohibuerat in seruis. sed in prima multitudine
ne credentium nullus in speciali habuit proprietatem
& dñium alicuius rei. **xj. q. j. c. ij. ergo nec chris**
tus. **Item christus in speciali non fuit magis pro**
prietarius. qz fuit quilibet apostolorum. quum per
fectio apostolica fuerit imago & vestigium pfectio
nis christi. sed nullus apostolorum habuit in spe
ciali proprietatem & dominium. vt pre. c. ij. **xij. q. j.**
ergo nec christus. **Item qz loculi nō fuerint proprij**
christi: nec apostolorum quo ad proprietatem. vide
tur ex hoc qm̄ que dabantur christo pro pauperib⁹:
non erant propria christi nec apostolorum. Sed illa
que dabantur christo pro pauperibus, ponebant in
loculis: ergo loculi illi non fuerūt proprij christi nec
apostolorum quoad proprietatem. **Maior propo**
sio est clara & nota per se. minor vero propositio
patet per illud quod scribit **Jo. xij. Quare hoc vn**
guentum non venijt trecentis denarijs: & datum ē
egenis: **Dixit autē hoc Judas non quia ad eum per**
tinebat de egenis: sed qz fur erat: & loculus habens
ea que mittebant portabit. **hec euangelista. Et non**
solum **Judas hoc dixit: sed et alij discipuli a Juda**
excitati hoc idem videntur dixisse. vt patet **Mat.**
thi. xxvj. & Mar. xiiij. Sed discipuli hoc non dixit
sent. nisi ea que mittebantur pro pauperibus: pone
rentur in loculis. nec etiam **Judas potuisset furari**
de loculis res pro pauperib⁹ missas: nisi res p pau
peribus misse in loculis fuissent posite. ergo res que
mittebantur pro pauperibus, ponebantur in locu
lis. que fuit propositio. vñ **glo. ibi. Cui angeli mini**

strabant

strabant: loculos habebat in sump tus pauperum. condescendens infirmis. Item oblata z custodita a christo p seipso aplis z alijs pauperibus: non erant ppria eius nec aplozum: sed ea q ponebant in loculis erat oblata z custodita nō solū pro christo z apostolis, sed etiāz pro alijs pauperibus: ergo loculi illi nō fuerūt ppriū christi nec apostolor: quoad dñuz. Adinor. ppositio patet: tum ex eo qd ipse christus dixit Jo. xij. Pauperes semper habebitis vobiscum: z quū volueritis poteritis illis benefacere. In quibus verbis christus supponit aperte q oblata z custodita a christo z aplis, erant oblata z conseruata nō solum p seipsis sed etiam pro pauperibus alijs. Tum et ex eo qd scribit Jo. xij. sic. Quidā enīz putabant qz loculos habebat Judas q dixisset ei Jesus: eme ea q opus sunt nobis ad diē festum: aut vt egenis aliqd daret: sed discipuli nō putassent qz Jesus ppter ea dixisset Jude, eme ea q opus sunt nobis ad diē festū: aut vt egenis aliqd daret: qz loculos habebat Judas: nisi qz pseruata in eis erat nō solum p christo z aplis: sed et pro alijs pauperibus: ergo illa q ferebant pro cōi necessitate christi z apostolor: z pauperū non fuerunt ppria collegiū christi z apostolorum. Et hoc clare pz. xij. q. j. habebat: ibi. Et suoz necessitatibus alijsqz indigetibus tribuebat: vñ signāter euāgelista nunqz facit mentionē de loculis, nisi faciēdo mētionem de egenis: quia z ad eoz subleuandā inopiā ferebant: vnde super predictis verbis Jo. xij. dicit glo. Quia loculos in qbus oblata seruabant: suoz necessitatibus z alijs indigetibus pfutura seruabat: in quo forma ecclesie dat seruādi necessaria. Et q iubet non cogitare de crastino est ne p terrenis seruiat: vel timore inopie instiā deserat: hec glo. Idem dī in pre. c. habebat. Itēz Joā. Chryostomus super eisdē verbis euāgeliste Jo. xij. dicit. Et nimirū nullū discipuloz pecunias deferrebat: sed p hoc qd hic dicit, occulte insinuat q quedā mulieres eū de suis facultatibus nutriebāt. Qui aut non virgā non peram nō es iubet deferre: loculos deferrebat ad inopum ministeriū: vt discas qm valde pauperē z mundo crucifixū huius opoz tet partis multā facere pcuracionē. multa enim ad nostrā doctrinā dispensans agebat. Item Hieronymus sup illud Matth. xviij. Uade ad mare: z primum pisces z c. dicit sic. Christus ppter eximīā charitatē z crucē sustinuit: z tributa reddidit: nos infelices qui christi censetur nomine: z nihil tanta dignū facimus maiestate: p illius honore nec tributa reddimus: z quasi filij regis a vectigalibus immunes sumus: hoc idem simpliciter intellectū edificat auditorē: dum audit dñm fuisse tante paupertatis, vt vnde tributa p se z aplo solueret nō haberet. Quisquis obijcere voluerit quō Judas in loculis portabat pecuniā. Respōdebimus: res pauperū i vsus suos cōuertere nefas putauit: nobisqz idem tribuit exēplum. hec Hieronymus: vbi etiā glo. or. dicit sic. Sed simpliciter intellectū edificat: dum dñs tante fuerit paupertatis, vt vnde daret tributa nō haberet. Judas tñ habebat cōmunia in loculis: sed res pauperū in vsus suos cōuertere nefas dixit: illud ipsum dans exēplū nobis: hec glo. Item glo. dicit ibidez. Si ille censum soluit qui nihil possidebat: tu qui lucrū seculi sequeris cur seculi negotiū nō agnoscis: hec glo. Ex qbus oibns patet christū non habuisse dñuz in loculis. Adde hic de istis loculis qd scripsi. i. in. §. hoc aut preceptū christi fuit ergo vna

causa: in c. lxx. Quā vero obijci de vestimētis z calciamentis christi, q ideo fuerunt christi quoad dōminū pprietatis: qz legunt in scriptura eius fuisse dicendū q si ideo vestimēta z calciamenta fuerunt eius quoad pprietatez qz legunt in scriptura fuisse eius: eadē ratione vestimenta angeli fuissent angeli quoad pprietate: qz in scriptura sacra legunt fuisse eius: vnde Marci vlt. Et vestimēta eius sicut nix. Et stella q apparuit magis, fuisset christi quoad pprietate: qz legit fuisse eius. Mat. ij. Vidimus stellam eius. Et crux fuisset eius quoad pprietatem: qz legit Jo. xix. Stabant aut iuxta crucē eius. Et vincula quib⁹ alligatus erat Paulus: fuissent eius qz legit Colof. vlt. Admores estote vinculoz meozū. Et. ij. Timo. j. c. Et catenā meam nō erubuit. q oia sunt friuola z ridicula. Adde hic qd scripsi. s. eod. §. Item q simplex. versi. qd pōt obijci de Jacobo in c. lxx. ver. q pōt iterū obijci. z ver. Quia et euidenter. Ideo dicendum ad oia talia q sicut crux christi dī fuisse christi quantū ad officiū passionis z redemptionis. Et stella dī fuisse eius in quantū hō, quantū ad ministeriū operis significationis. Et vestimēta dñi fuisse angeli quoad offm apparitionis z denuntiationis: Ita vestimenta z calciamenta dñi fuisse christi quoad offm deputacionis z vsu accommo dationis: nō quoad dñum appropriationis. Excep to q de calciamentis intelligendū est de sandalijs: vt patet Mar. vi. Sicut loculi dñi fuisse christi quoad offm gubernacionis vel administrationis z dispensacionis: z non quoad dñuz appropriationis. Sicut panis quē comedit Judas dī fuisse christi sicut hō, quantū ad participiū z quantū ad offm retributionis z dispensacionis: qz christus tribuebat apud deū suis meritis z intercessione oibus benefactoribus non solū pro se sed et spūaliter p oibus discipulis: non q ille panis esset christi hois quoad dñum tēporalis appropriationis: qz chris vt ait Hieronymus, alieno cibo vtebat vel veebat. Sic vestimenta z calciamenta z libri in qbus student z suppellectilia quibus vtūtur, dñi religiosoz: qz eis vtuntur: vel qz ad officiū eoz spectat talia distribuere: nō qz habeāt pprietatem qz habere non pnt: vt patet in ijs q legūtur z no. xij. q. j. c. ij. z c. nō dicatis. xvj. q. j. alia causa. Panis aut z vinū de quibus chris conseruauit in die cene, fuerūt absoluta a lege tpalis z humani dominij: z fuerūt effecta iuris diuini z spiritualis dominij: vt super⁹ est pbatū z factū. xij. q. ij. nulli: z. xij. q. ij. q semel est. Itēz de expropriatione chri. Bern. in epla consolatoria loquēs de chro ait. Ipsi nimirū vt pote qui peccare non potuit, z vniuersoz dñs erat: quum mūdi huius delictijs libere z iuste vtū potuisset: voluntaria tñ paupertatez tam diligēter amplexus est: vt nec haberet vbi caput suū reclinaret. Mat. viij. z Luc. ix. In cuius paupertatis executione tantā patri exhibuit reuerentiam: vt non solū delicias sed etiā seipsam abnegaret: petēs in oibus non suā sed patris fieri volūtate. Luc. xxij. de con. di. ij. in chro. Qui ergo hoiem erratē in solitudine z in iniquo venerat reducere in viā rectā: vt fret in ciuitatē habitationis. ps. cvj. salubriore z securiore viā redeundi nobis exēplo sue conuersationis ostēdit: nihil pprium in mūdo possidens: patri obediens vsqz ad mortē. Philip. ij. hucusqz Bern. Per istā authoritatē Bern. videt patere solutio primarū allegationū z opinionis z secundarū: vt videlicet chris nō solū in quantū deus, sed etiā in quantū

homo verbo vnitus, habuerit dñiuz generale in re-
gnis & rebus tēporalibus: sicut quilibet rex habet
in regno suo: & sic intelligūtur prime allegationes.
Dñium vero particulare in regno aliquo aut in re-
bus qbus vtebat non habuit postq̄ predicauit &
filia de paupertate dedit: & sic intelligant secunde.
Facit p̄ hac solutione di. viij. quo iure. Et hic iun-
gendū est qd̄ notauit de ista materia. s̄. in prima par-
te istius operis in c. xij. in §. tertiusdecimus: & in §.
ad illam in c. xxxvij. Et hoc dico salua veritate per eccle-
siam declarata vel declaranda.

Oppositio quod Apostoli habuerunt proprium in
rebus Responsio. Et quod fuit triplex ordo dis-
cipulorum Christi &c. Cap. 58.

Consequēter opponitur qd̄ apostoli
pprium habuerūt: & dñium in re-
bus qbus vtebantur: nec apparet
qd̄ renuntiauerunt oibus rebus: qz
legit̄ Mat. i. & Mat. viij. & Luc.
iij. qd̄ Iesus egrediēs de synagoga
venit in domum Simonis & Andree: & Luc. v. &
Mat. ix. legit̄ qd̄ Matthe⁹, als leui, postq̄ relictis
oibus secutus est ch̄m vocantem: fecit ei magnum
cōuiuium in domo sua. Itē de discipulis legitur etiā
qd̄ pprium habebāt: vñ Mat. xxvj. legitur de Iose-
ph ab Arimathia qd̄ erat diues hō & discipul⁹ Iesu.
Itē de Simone leproso discipulo ch̄i legit̄ Mat.
thē. xxvj. qd̄ Iesus in Bethania erat in domo eius.
Itē Lazarus Martha & Maria q̄ erant discipuli
eius: erant multa bona habētes: vñde legitur de eis
Jo. xi. qd̄ castrū dictū Bethania, erat Marie mag-
dalene & Marthe & qd̄ in Bethania fecerunt ei ce-
nam magnā: Jo. xij. De Tabita discipula & qd̄ mul-
tas elemosynas faciebat legit̄ Act. ix. Et vita apo-
stolorū & discipulorū eadē videt̄ fuisse: vt patet. xij. q.
j. c. ij. ibi. Qui vitā apostolorū eorūq̄ discipulorū &c.
Itē apli habuerunt panes & pisces. Mat. vj. Luc.
ix. Et de denarijs ibi dicit̄ Mattheus. Eūtes ema-
nus denarijs. cc. panes: & dabimus eis māducare:
& in Luca. ibi. Emamus & emamus in oēm turbam
escas. Itē Jo. iij. ibi. Discipuli eius abierunt in ci-
uitates: vt cibos emerent. Et Luc. xxij. Qui habet
sacculum tollat: similiter & peram: & qd̄ non habet vñ
dat tunicam suā & emat gladiū: & sequitur ibi. Ecce
duo gladij hic: & Jo. xvij. Simon Petrus habens
gladiū &c. Et sequitur. Mitte gladiū tuum in vagi-
nam. Item saltē quin in cōi pprium habuerint ne-
gari non pōt: qz apli inter credentes etiā cōputandi
sunt sicut precipuis: sed credētes primi oia habebant
cōmunia: ergo & apli. Act. iij. xij. q. j. c. ij. Immo vi-
detur Lucas innuere qd̄ ante eccliam credentiū apli
habebāt propriū: ex quo illud cōmunicauerūt, Itē
quantū ad eccliam ex gētibus nō videtur qd̄ ipsi
sibi cōmunicauerunt pprium: immo videtur qd̄ ipsi
sibi retinuerunt propriū vt probat̄ de Corinthis. j.
ad Corin. c. si. in prin. vbi sic dicitur: de collectis &c.
& j. Unusquisq̄ vestrū apud se reponat recondens
qd̄ placuerit sibi. Itē ad Phil. iij. ibi. In rōne da-
ti & accepti nulla mihi cōmunicauit ecclia nisi vos
soli. & sequitur. Repletus sum acceptis &c. Itē Act.
xj. ibi. Discipuli prout vnusquisq̄ habebat, propo-
suerunt singuli in ministeriū mittere &c. Et hoc est
qd̄ Aug. iij. de doc. ch̄ia. dicit̄ expresse sic dicēs. Tā
capaces extiterunt spūs sancti qd̄ primo ex iudeis cre-

diderunt, ex qbus facta est prima ecclia Hierosoly-
mitana: vt & oia sua venderent: eorū precium indigē-
tibus distribuendū ante pedes apostolorū ponerēt:
seq; totos etiā dicarent deo tanquā templū nouum
in orationibus, in fractione panis spūalis & corpor-
ralis: qd̄ prius veteri tēplo seruiebāt qd̄ nullas eccle-
sias gentiū fecisse scriptū est: qz non tam prope erāt:
qz simulacra manifesta deos habebant. Ex quo in-
telligimus magnā vtilitatem fuisse iudeos sub lege
tanquā sub pedagogo custoditos vt signa que tem-
poraliter eis carnaliter seruientibus erant posita,
vnius dei cultum qui fecit celum & terram: opinio-
nem obseruantium religarent: hec Augustinum.

Sed p̄tra hoc dicendū videtur potius, qd̄ aposto-
li post vocationē ad apostolatū non habuerūt pro-
prium nec in speciali nec in communi. Vnde circa
hoc & p̄tra predicta proxime alligata, sciendū est qd̄
ordo discipulorū ch̄i fuit triplex. Hā quidam fue-
runt dicti discipuli ch̄i gñaliter communi noie di-
scipulatus: sicut oēs in ipsum credentes dicebantur
gñaliter ei⁹ discipuli vt no. xxij. di. c. ij. in glo. j. Pri-
mo enī quō Ioseph ab Arimathia fuit discipulus
Iesu: qz credebatur ei: non qd̄ esset ex illis. lxxij. quos
ch̄s misit ad predicandū: qz illi. lxxij. discipuli erāt
publice & aperte discipuli: & ex alijs discipulis electi:
de qbus Luc. x. & xxj. di. §. j. & c. in nouo. & xvj. di. se-
ptuaginta. Ioseph aut̄ erat occultus discipulus Ie-
su pp̄ metum iudeorū: sicut habetur. Jo. xix. c. Pre-
dictus aut̄ Ioseph sicut habetur Mat. xv. erat no-
bilis decurio: & p̄sequēs sequebatur curiā & adsi-
stebat curie & officio curialium: & non sequebatur
ch̄m corporaliter: nec insistebat officio predicandi
euangelij: sicut faciebat illi. lxxij. discipuli: quibus
ch̄s commiserat auctoritatem predicandi Luc. x. &
xxj. di. in nouo. Et tales discipuli gñali noie & com-
muniter dicti poterāt habere in speciali diuitias &
tpalia queq; sicut habebāt Zachæus, & Ceterio ille
cuius seruum christi curauit: de quibus Luc. xix. &
Mat. viij. & Luc. vij. & de con. di. ij. quotidie. & xij.
q. ij. cum deuotissimā. Et princeps ille Jayrus: cui-
us ch̄s filiā suscitauit. Mat. ix. Luc. viij. Mat. v.
& de peni. di. j. quem penitet. ad fi. Et plures alij in
ch̄m credentes: & sibi p̄ fidem & dilectionem adhe-
rentes: sicut modo multi boni christiani hñt multa
bona tpalia. Quidā vero fuerunt discipuli ch̄i spe-
cialiter noie speciali: qbus commisit prātem predi-
candi & curandi infirmos: qbus inter dixit ne por-
tarent sacculū, nec peram, nec calciamenta: de qui-
bus dī in pre. c. Luc. x. & pre. c. in nouo. Et de tali ge-
nere discipulorū ch̄i, non legitur qd̄ habuerint ali-
quas diuitias nec proprietatem & dñium alicuius
rei tpalis, postq̄ talem discipulatum sunt adepti:
non est ergo pfundendus ordo discipulorū. An in-
stantia de Ioseph ab Arimathia & de Lazaro, & Si-
mone leproso, de Maria, & Martha, & Tabita, &
similib⁹ discipulis, nō est ad ppositū: qm̄ isti nō fue-
runt de secundo sed de primo ordine discipulorum.
Nec etiā instantia de castello Marthe & Marie:
qz non sequitur qd̄ esset de proprietate Marthe &
Marie propterea sicut nec bathsaida erat de pro-
prietate Petri & Joā. j. qd̄ Philippus erat de
bethsaida ciuitate Petri & Andree. Sed et esto qd̄
fuisset eorū quātum ad proprietatem: non sequitur
pp̄ hoc, qd̄ apli & alij discipuli ad predicandū missi
potuerint habere castella et villas quoad dñium: qz
non eadem lege paupertatis et forma viuendi ad-

Discipu-
lorū ch̄i
fuit triplex
ordo.

A

A

stringebatur

stringebatur Martha & Maria cū euangelizatoribus veritatis professoribus paupertatis. Tertio ordo seu gradus discipulorum fuit ipse ordo apolorum quos ipse christus ex omnibus alijs discipulis specialiter elegit: & specialibus donis & gratijs pre omnibus alijs discipulis priuilegiavit: qui velut christi comites indidui & commensales afflidi eade[m] expropriationis lege cū christo viuebant: quod de alijs discipulis ab eis non est necesse dicere. vnde & post christi ascensionem pecunia rerū venditaz ponebat ad pedes apolorum: & non ad manus eorum: quia ipsi pre ceteris a teporalibus elongati vsum pecunie & non solum dñiuz aspersionem: vnde & glo. Actu. iij. dicit desituentium probat. qđ tangere deuitat: & calcanduz docet aurum quod subdit gressibus apolorum: in quoz persona Petrus ad literam dixit. Ecce nos dimissimus oia. In persona autē alioz discipuloz ad predicandū missoz: vtrum Petrus prefata verba dixit an non: ex scriptura non habetur. Ex eo autē quod opponit. s. de domo Petri & Matthei & eius conuiuio: per quod non solum in cōsuetudine etiam in specialitate videntur apłi proprietarij fuisse. Nam si Mattheus post verba illa. Relictis oibus secutus est eum: non reliquit oia quoad dñum: eadem ratione sequitur qđ Petrus & Andreas Jacobus & Ioannes post illa verba. relictis retibus & naui. Mat. iij. non reliquerunt tunc retia & nauim quoad dñum: quum illa fuerit vltima vocatio Matthei sicut ista fuit vltima vocatio istoz quatuor. Et nisi quatuor apłi nō dimiserunt tunc quoad dñum retia de quibus in spali specificatur: multo magis non dimiserunt tunc quoad dñum ad quod ibi non specificatur: & p consequens retinuerunt sibi dñum oium. quod est contra scripture sacre literam & intentionem & sanctorum doctrinam. Contra doctrine euangelice intentionem: qđ nisi apłi tunc dimisissent proprietates & dñum rerum expressarū: scriptura frustra dixisset de Mattheo Luc. v. qđ relictis omnibus secutus est eum. Et de Petro Jacobo Joanne & Andrea: qđ relictis retibus secuti sunt eum. Mat. iij. vñ glo. super verba predicta Petri & Andree Mat. iij. dicit sic. Incessu pedum: sed magis obedientia & affectu amplius ad propria non reuersi: & sup predicta verba Jacobi & Joannis dicit glo. relictis retibus: qđ etiam postea resumuntur: non tñ cupiditate & amore proprietatis. in ijs dat forma volentibus sequi: hec gl. Et ita sñ glo. isti quatuor apłi tunc reliquerunt non solum proprietatem & dñum retium: sed & proprietatem oium: quia amplius sñ glo. ad propria non sunt reuersi. Et super illud Luc. v. Relictis omnibus secuti sunt eum: dicit glo. accepta ab Ambrosio sic. Reliquit propria qui rapiebat aliena: nec solum lucra vectigalium reliquit. sed etiam periculum contemnit qđ poterat euenire a principibus seculi: qđ vectigaliū rationes incompuestas reliquit. Et quia in nullo proorsus huius vise respectum vel cogitationem sibi reseruant: dominicoz talentoz talis fidelis dispensator esse meruit: hec glo. & ita sñ glo. Mattheus nihil tunc sibi retinuit: nec proprietatem: nec cogitationē eius. Ad hoc est Ambrosio. in quadam homilia in qua dicit sic. Mystica vocatio publicani quem sequi iubet non corporis gressu: sed mentis affectu. Itaq; illa auara de mercedibus: dura de laboribus periculosaq; nautarum emolumenta conuertens verbo vocat propria dereliquit qđ rapiebat aliena: ac illud visse sedite desituentis: toto post dñm vestigio mentis

incedit. hec Ambrosio. Item Hieronymus & ponit in glo. super illud Mat. j. Venite post me: facia vos fieri piscatores &c. dicit sic. Vocant quatuor piscatores Simon, Andreas, Jacobus, & Ioannes. relictis omnibus sequuntur. Hac quadriga vehimur ad ethera vt Helias: his quatuor angulis stituit prima ecclesiastis: his quatuor literis hebraicis tetragrammaton nomen domini cognoscit a nobis: quibus similiter precipitur vt audiamus dñm vocantem: & obliuiscamur populum. ps. xliij. vitioz: & domū paterne traditionis fugiamus: que est stultitia deo: & rete aranearum: quos pene lapsos velut culices tenebat aer inanis qui pendet in nihili: nauem priusine conuersionis fugiamus: pellibus. n. mortuis tetigit. de peniten. di. j. Adam post. c. fleat. Adam pater noster sñ carnem & nunc deposito veteri homine cum actibus suis nouū hoiem. Ephe. iij. sequentes pellibus Salomonis. Lanti. j. regimur: quibus sponsa gloriatur se factam esse formosam. Simon autē m. obediens, Andreas virilis: Jacobus supplantans, Ioannes gratia, in latinum sonat: quibus quatuor nominibus in imaginem dei conuertimur: obediētia vt audiamus: virilitate vt pugnemus supplantatione vt perseueremus: gratia vt conferemur: que quatuor virtutes cardinales dicunt: per Prudentiam. n. obediemus: per Iustitiam viriliter agimus: per temperantiam serpentem calcamus, per Fortitudinem gram dei meremur: hec Hieronymus. Itē Greg. sup euangelia homi. v. exponens predicta verba Mat. iij. de Petro & Andrea dicit sic: Audistis fratres charissimi qđ ad vni[us] iussione[m] vocem Petri & Andree relictis retibus secuti sunt redemptorem: nulla vero hunc miracula adhuc facere viderat: & tñ ad vni[us] dñi preceptū hoc qđ possidere videbant obliui sunt. & j. Sed fortasse quis tacitis cogitationibus dicit: sed quid qđ vterq; iste piscator ad vocē dñi dimisit qui penes nihil habuit? sed hac in re fratres charissimi affectū potius debemus pensare: qđ census Multum reliquit: qđ nihil sibi retinuit. Multū reliquit: qđ quantumlibet parū totus deseruit. hec Greg. Idē no. s. in. ca. liij. in. s. nunc vero iuxta prin. ibi vide. Et ita sñ Ambrosio. Hiero. Greg. glo. or. ex dictis sanctorum collectam, apłi in vltima vocatione oia dimiserunt: nec ex tunc aliquid quoad proprietatem & dñum sibi retinuerunt. Et qđ dī de expropriatione istoz. v. apłoz: licet spali de renuntiatione ipsoz in euangelio non legat. Et hoc apparet expresse per verbum Petri loquentis in persona oium apolorum: quoz vna & similis fuit vocatio & professio. Ecce nos reliquimus omnia. Mat. xix. Mat. x. Luc. x. viij. Ad vero legit s. Mattheo, qđ post ista verba: relictis oibus &c. fecerit christo magnū conuiuium in domo sua: dicē dñm qđ illud est dictuz explicando & exponēdo prius dictum: non qđ posterius sit factum: sñ moduz loquēdi scripture in pluribus locis: que prius narrat pclusionē facti: & postea explicat ordinē & seriem reigeste. Cur autē nō de oibus apłis sicut de Mattheo scriptura expressit qđ relictis oibus secutus est christus? Fortassis quia solus Mattheus lucris auaritie deditus, ne vllum in se locū auaritie dereliquisse videret: cuncta pro dño dereliquisse describit. Cur etiam ser apolorum solummodo. s. Petri Andree Jacobi Joannis Matthei & Philippi vocatio in euangelio nominatim personaliter exprimitur: alioz vero ser apolorum vocatio sub silentio tacite pertransitur? Arcanum mysterium est: & literalis ratio nescio si reddi

potest nisi qz ex parte cognoscimus ex parte ppheta-
 tamus. j. Cor. xiiij. vt quemadmodū in celo māli. sic
 in celo spūali militantis ecclesie sex signa nobis or-
 riantur: z totidē nobis occultent per illuz qui clau-
 dit stellas sub signaculo: z facit interiora austru: ex-
 pāditz nubē sup facie vniuerse terre. Job. ix. Quia
 vero obijcit de domo Petri. s. rñsum est in lvi. c. in
 s. poro: in versi. nō obstat ēt: qz domus illa Petri
 dicebat: non qz protunc esset actu ipsius quoad do-
 minium: sed qz prius fuerat eius z Andree quoad
 diuim vel quoad habitationē: quō Ben. xliij. legit
 qz Isaac introduxit Rebecca in tabernaculū Sare-
 matris sue: z tñ Sara iā erat mortua: vñ ibi vocabatur
 tabernaculuz Sare nuncupatine: qz fuerat eius
 quoad mansionē. Quō ēt legit. xxi. c. primi libri rez-
 gum qz Achimelech dixit ad Dauid post mortē So-
 liath sic. Ecce hic gladius Soliath Philistei quez
 percussisti in valle terebinthi. Sic de virga Aaron:
 que dicebat ei post mortē: qz fuerat eius. Hebre. ix.
 Sic etiā Syon post mortē Dauid: qz fuerat ei? non
 qz mortuus haberet dñum. j. Macha. j. c. vbi legit
 qz edificauerunt ciuitatē Dauid muro magno z fir-
 mo. Quō etiā Simon ille in cuius hospitio prope
 passionē chris hospitabat: dicebatur Simon lepro-
 sus. Mat. xxvi. Mar. xiiij. nō qz tunc esset actu le-
 profus: sed qz aliqñ fuerat. z curatus erat. Et qz tūc
 domus illa non esset actu Petri: ex hoc ēt p3 qz vt
 legit Luc. ix. quidā ait christo Sequar te: s3 primuz
 permittē mihi renuntiare ijs qz domi sunt: ait ad illū
 Iesus. Nemo mittens manū suā ad aratru z respi-
 ciens retro aptus est regno dei. Ex quo sequit aper-
 te qm si ille non erat aptus regno dei. qz soluz vole-
 bat renuntiare suis qz erant domi quāto magis non
 fuisset aptus regno dei Petrus: si voluisset sibi reti-
 nere domū quoad dñuz: tanto vtiqz minus: quāto
 maius est retinere sibi domū qz renuntiare ijs. que
 sunt domi. Quuz ergo Petrus z Andreas vocati
 a dño non curauerint renuntiare ijs que domi sunt:
 multo magis non curauerūt retinere sibi pprietatē
 z dñuz domū quāmagis sit signum terreni amoris
 retinere sibi domū: qz renuntiare ijs que sunt domi.
 Ideo vtrūqz propheta Dauid. ps. xliij. viro spūali
 s3ulit. Obluiscere populū tuuz: z domuz patris tui.
 Vtrūqz etiā monuit ptemnere saluator. Mat. xix.
 Dis qz reliquerit domū: vel fratres: vel sorores. aut
 pzem: aut vxorē: aut agros. Et preterea si Petrus z
 Andreas dimiserunt retia p chio: qd vilius z imp-
 fectius fuit: p consequens nō recte dimiserunt. licet
 recte obtulerint pro chio vilius dimittendo. z pro
 seipsis melius retinendo: de condi. di. ij. si credis qd
 de tantis aplis credere indignum est. Quia vero
 posset obijci. qz qñ christus misit ad predicandum
 aplos: inhiuit eis ne portarent aurum: z argen-
 tum perā z calciamenta z duas tunicas: ergo ante
 qz mitterentur ad predicandū: non reliquerunt ista
 nec ante ipsis fuerant interdicta: alias frustra tunc
 fuissent interdicta: si eis antea talia non licebant. Si-
 cendum qz istud nō valet: qm sepe aliquid de nouo
 precipitur: non qz illud prius preceptum non erat:
 sed pp specialem rationē precepti superuenientem:
 z de nouo occurrentes: vel ad maiorem obedientie cu-
 mulū: qz opus factum ex obedientia est perfectius
 opere sponte facto: xi. q. iij. quid ergo: vel ad maiorez
 expressionez seu explicationem z cōfirmationē prio-
 ris precepti. Sicut deus precepit filiis Israel in le-
 ge moysi. Exo. xx. Non occides. Non mechabe-

ris. Non furtū facies. Nō falsum testimonium di-
 ces zc. Nō quin ista ante fuerint eis iure nē probi-
 bita: quum sint per se nota oibus in lumine nālis ra-
 tionis. di. j. in principio: sed pp immediatiorem sub-
 iectionem dei: z maiore infirionem cordi Similiter
 christus in cena precepit aplis. Jo. xiiij. cap. dicens.
 Mandatum nouuz do vobis: vt diligatis inuicem
 sicut dilexi vos: z tñ prius apli obligabantur ad il-
 lud preceptum: qz prius fuerat mandatum eis datū
 de dilectione dei: z proximi. z de dilectione amici z
 inimici: sicut p3 Mat. v. z xxiij. Mar. xii. Luc. x. Le-
 uitici. xix. c. Similiter christus precepit aplis qñ mi-
 sit eos ad predicandum: ne venderent gratiaz cura-
 tionum: z doctrinaz euangelij. Mat. x. quod tamē
 exemplo christi z documento prophetarum eis fue-
 rat interdictum. iij. Reg. v. de Siezi facto leproso:
 qz Naaman gram vendiderat sanitatis. j. q. j. cto. z
 c. qui studet. zc. quicquid. Similiter chris precepit
 discipulis qñ misit eos ad predicandum: Mandan-
 cate que apponunt vobis. Luc. x. z tñ prius hoc fa-
 ciebat discipuli: sicut p3 Luc. v. Sed propter specia-
 lem rōem precepti superuenientem: ne. s. homines
 propter eoz singularitatem retraherentur ab offi-
 cio hospitalitatis z doctrina euangelij. voluit eis de
 nouo iniungere. Ita similiter ante qz christus mitte-
 ret apostolos ad predicandum. erat eis exēplo chri-
 sti quem sequebantur. interdictum ne portarent pe-
 cuniam: ne haberent duas tunicas zc. sed pp specia-
 lem rationem precepti occurrentem z superuenien-
 tem. ne. s. propter eoz questum homines a veritate
 euangelij retraherentur. z ne tyalib⁹ spiritualia cre-
 deremur esse venalia: ad maiorem expressionem pre-
 cepti z informationem z exempluz posteris dandū
 qz non solum propter illos sed etiam propter nos il-
 la gesta z scripta sunt. voluit christus tunc actu z im-
 mediate eis precipere ne talia facerent. Et qz ante
 predicationem fuerint aplis talia interdicta: p3: qz
 non minus apli in vltima sua vocatione oīa relique-
 runt: qz ille iuuenis cui christus dixit. Mat. xix.
 Marc. x. z Luc. xviij. Vende oīa que habes: z da
 pauperibus: z veni sequere me: reliquisti si christi
 cōsilia seruasset. sed ille si consiliuz christi seruasset:
 non debebat sibi pecuniā aliquam retinere: sed oēm
 pecuniā qz habebat vel habere poterat. debebat
 pauperibus dare ergo nec apostoli in vltima sua vo-
 catione pecuniā aliquam sibi retinuerunt: quum
 vltima vocatio aploz non fuerit imperfectio: voca-
 tione illius iuuenis. Quibus aut non licet propriā
 pecuniā retinere: eis dem non licet propriā pecu-
 niaz portare nec cōiter deferre: ergo apostoli anteqz
 mitterentur ad predicandum: non portabant pecu-
 niam propriā: nec portabant pecuniā communi-
 tatis: qz quod non licebat ad cōitātē ipsoz defer-
 re: non licebat in eoz cōitātē deferre: sed vocato ad
 cōitātē ipsoz non licebat aliquaz pecuniā afferre.
 Similiter Mattheus relictis omnibus secutus est
 christum. Mat. ix. z Luc. v. z per consequens nullā
 pecuniā attulit eoz communitati: quum vocatio
 omnium apostoloz par fuerit z equalia quantum
 ad rerum temporalium contemptum: ergo nec in
 eoz communitate communiter licebat pecunias de-
 ferre. Nec legit de aliquo aplo ante qz mitterentur
 ad predicandum qz pecuniā aliquā attulerit eoz
 communitati: nec etiam qz pecuniā aliquam por-
 tauerit secum: z ideo non est eis imponendū. Aliud
 quod opponitur est. qz christus qñ misit apostolos

ad predicandum, non interdixit eis simplr pro omni tpe ne portarent pecuniam, & ne haberent duas tunicas: & ne portarent calciamenta: sed soluz in via pro tempore predicationis: qz post reditum a predicatione: poterant licite: talia hie: & aliquando vt opz ponitur talia habuerunt. Quod non pot stare cum veritate euangelica: qm vt scribit Joan. xij. & xij. c. chzus commiserat Jude dispensationem loculorum in quibus mittebantur ea que portabant. Sed si aplis fuisset licitum coiter portare post reditu a predicatione pecunia: tunc pecunia eis necessaria non fuisset posita: nec missa in loculis post reditum a predicatione: sed solum pro tpe predicationis: quia no est verisimile qz tantam habuerint pecuniam: qz no potuerint eam secum. portare: hoc aut est falsum: qz p tempore illo quo Judas dixit Joan. xij. poterat hoc vnguentum vendari plus qz trecentis denarijs & dari pauperibus: iam tunc redierant a predicatione: & no ibant tunc ad predicandum: qz hoc dixit in Bethania. qm Martha ministrabat & effudit vnguentum sup pedes christi: & pro tunc dixit euangelista. qz hoc dixit Judas eo qz loculos habebat. in quibus mittebant ea que portabantur ergo ea que mittebant christo & aplis post redituz a predicatione: mittebantur in eis & in seruabantur. Similr qm christus dixit Joan. xij. Jude: qd facis fac citius: tunc apli non ibant ad predicanduz, sed redierant a predicatione: qz hoc dixit christus in Hierusalem tēpore cene: sed tunc putauerunt apli aliqui: vt refert euangelista: qz christus dixisset Jude: eme ea q sunt opus nobis ad diem festuz: aut vt egenis aliquid daret. eo qz Judas loculos habebat: ergo post redituz a predicatione pecunia in loculis mittebat & conferuabat: alioquin discipuli non putassent qz chzus post reditum a predicatione dixisset Jude: eo qz loculos habebat. Eme nobis necessaria pro die festo, aut egenis aliquid daret: ergo post reditum a predicatione, pecunia que portabat in loculis mittebatur & conferuabat: & per consequens post reditum a predicatione apli coiter portabant pecuniam: nec portare poterant: nisi fortassis in casu necessitatis extreme ab omni lege accepte: de con. di. v. discipulos. Et hoc est qd dicit Joan Chrysostronus sup illud Joa. xij. Quidam aut putabat qz loculos habebat Judas & c. vbi sic dicit. Et nimiru nullus discipuloru pecunias afferbat: sed per hoc qz hic dicit occulte insinuat: qz quedā mulieres eum de suis facultatibz nutriebant. hec Chrysostronus. Et ita sm Chrysostronū, nullus discipuloz tunc pecunias afferbat: & tñ tunc apli ad predicandum non ibant. Et propterea sit talia fuerunt eis interdicta solum pro tempore predicationis: & non post redituz a predicatione: tunc fuisset visa quedam simulatio & spiritus hypocrisis maiorem paupertatē pretendendo exterius eorundo coram hoibus: qz interius seruarent apud seipos: qd de Christo & aplis sentire nefas est. c. bonum. xij. q. j. nolo. & profanum mendacium est exterius more pauperuz mendicare: & interius more diuitum abundare & vita sanctoz paupertatem vni formiter seruat. xij. q. j. clericus. Itē apli minus indigebant calciamentis & duabus tunicis in domo qm stabant sub tecto: qz indigebant ex domuz, qm ibat ad predicandum: si ergo tunc fuit eis inhibitu multo potius in domo. Itē predicatoris veritatis dnt ostendere vitā exemplarē: nō solū quuz vadūt ad predicandū: s; et ante & post reuersionē: alioquin defi-

ciens an vel post magis predicationez infirmaret qz infirmaret. c. op. xlij. di. sit recto. xxv. di. §. ecce. ij. q. vij. §. Item testat. Sed christus interdixit talia apostolis: vt ex eoz vita mirabili & venerabili eozuz doctrina testimoniu acciperet: & veritati rerum facta non verba sola fidē darent: vñ dñs in Joan. x. c. Si mihi non creditis opibz credite: vbi Aug. Et Chio non verba: sed facta testimoniu darent. & Grego. Plus mouent facta qz verba. ergo talia interdixit non solū pro tpe predicationis sed et p quolibet tēpore. Et hoc est qd dicit Chrysostronū sup Athath. Homil. xij. sic. Neq. n. a signis volebat apparere clarus solum: sed et an signa a propria virtute: nihil enim sic monstrat pbiam sicut non superfluis vti. & sm qd possibile est in nullo indigere: hoc & pseudo apli nouerant: pp qd Paulus dicebat. ij. ad Cor. x. vt in eo in quo gloriantur inueniantur sicut & nos. Si aut in aliena patria existentes, & ad ignotos abeuntes nihilominus amplius opz petere quotidiaz no cibo: quantomagis domi manentes. hec Chrysostronū. Et ita sm Chrysostronū: si talia non licebant aplis tpe predicationis: multominus licebant eis post reditū a predicatione qm erant domi. Item talia fuerunt aplis interdicta. non solum pp doctrinam euangelij ne. ipsam venalem facerent: sed etiā pp grām curationum: & potentiam signoz: ne ipsa vendere viderentur: vñ christus de vtriqz. s. de verbis doctrine: & signis potentie precepit aplis Athath. x. Gratis accepistis gratis date. j. q. j. quicquid: extra de magistris. c. ij. sed apli habebant grām curationū & efficaciam signoz seu miraculoz, non solum quando exibant ad predicandum. sed etiam postqz reuertebantur a predicatione & anteqz exirent ad predicandum: qz potestas miraculoz fuit data aplis permanē & stabiter: & non transitiue & instabiler p interualla tempoz: propter quod Act. v. legitur de aplis: Per manus aut aploz fiebant signa & prodigia multa in plebe. Et sequitur ibi: Magis autē agebatur in dño credentium multitudo viroz ac mulierum: ita vt in plateis egerent infirmos: & ponerent in lectulis ac grabatis: vt veniēte Petro saltem umbra illius obumbraret quēquam illoz: & liberarentur oēs ab infirmitatibz suis. Currebat aut & multitudo vicinar ciuitatum in Hierusalem afferentes egros & vexatos a spiritibus immundis: qui curabant omnes. Ergo talia fuerunt interdicta a postolis: non solū pro tpe predicationis: sed etiam pro quolibet tpe: siue post predicationem: siue ante sicut gratia signoz fuit eis collata pro quolibet tempore opportuno: siue tpe predicationis: siue tpe alio Item illud quod non licet nisi in casu necessitatis dispensatiue ex speciali dispensatione: simpliciter: & absolute non licet: qz cessante casu & dispensatione speciali, non licet. j. q. vij. quod pro remedio. sed predicta non licuerunt aplis post reditum a predicatione si eis licuerunt nisi in casu necessitatis dispensatiue ex speciali dispensatione: ergo talia simpliciter & absolute nō licuerūt eis post reditū a predicatione. Adinor propositio patet per illud qd ipse saluator legitur dixisse aplis post redituz a predicatione Luc. xxij. Quādo misit vos sine sacculo & pera & calciamentis, nunquid aliquid defuit vobis? At illi dixerunt. Nihil. Iesus vero ait illis: Nunc aut qui habet sacculū tollat. similiter & perā & qui non hz vendat tunicā suā & emat gladiuz. In quibz verbis saluator itelligēdo ipsuz ad literā manifeste dispensant

cum aplis tpe mortis sue pp instantē necessitatem
 psecutionis. q̄ possent talia h̄re que ab ipso eis als
 fuerant interdicta q̄d p̄z ex eo q̄d dixit: Sed non q̄
 h̄z sacculum tollat: similiter z peram: ergo antea a
 aplis cōiter post reditum a predicatione talia non li-
 cebant, s̄z fuerant eis regulariter interdicta: vñ sup
 predictis verbis Luce. xxiij. Beda, z glo. ordi. sic di-
 cunt. Non. n. eadem viuendi regula psecutionis,
 que pacis tpe discipulos informat. Missis quidez
 discipulis ad predicandum: ne quid tollerent in via
 p̄cepit, ordinans. s̄. vt qui euangelium annuntiat
 de euangelio viuant. Instāte vero mortis articulo,
 z tota illa gente pastore simul z gregez persequen-
 te, congruā tpi regulam decreuit: permittens vt tol-
 lat victui necessaria, donec sopita psecutorū infania
 tps euangelizandi redeat. In hoc quoq; nobis dat
 exēplum, iusta nonnunq; causa instante quedāz de
 nostri rigoris proposito posse sine culpa intermitteri.
 ad hoc idem facit q̄d dicit Chrysostomus super eis-
 dem verbis sic. Et quidem q̄n nec calciamenta: nec
 zonam habebant baculum: nec es: nullius fuit pas-
 si penuriam: vt aut marsupium eis concessit z perā.
 esurire videntur z sitire z nuditatez pati: ac si eis di-
 ceret: hactenus cuncta vobis vberrime affluebant:
 nunc aut volo vos z inopiam experiri. Ideoq; non
 addico necessitati pristinae legis: sed mando loculus
 h̄re z peram: poterat. n. dñs vsque in finem in tan-
 tum constituere copā, sed noluit ob multas causas:
 primo quidem vt nihil sibi tribuerent: sed recogno-
 scerent totum sibi emanasse: secundo vt moderari si-
 bi sciant. tertio ne maiora de se opinentur. Hoꝝ triū
 causa permittens eos incurrere multa inopinatoꝝ
 relaxit prioris legis rigorem: ne grauis z intolera-
 bilis fieret eis vita: h̄ec Chrysostomus. Et ita fm
 Bedam Chrysostomum z glo. christus dispensati-
 ue relaxauit ad tps prioris p̄cepti rigorem. Et si
 nunq; aliquis dixisset hoc. p̄z euidenter ex eo q̄d di-
 xit. Et qui non h̄z: vendat tunicam suaz, z emat gla-
 dium. Certū est aut q̄ aplis non licuit ante vel post
 portare arma ad offendendum nec ad defendendū:
 q̄ vt dicitur. ij. ad Cor. x. Arma nostre militie nō car-
 nalia: sed potentia dñi ad destructionem inimicorū.
 z Abatt. v. Ch̄s dixit discipulis: Ego aut dico vo-
 bis non resistere malo. z. ij. ad Cor. xij. z Roma. xij.
 Nō vos defendentes charissimi: sed date locū ire: z
 d̄ his satis. xxiij. q. j. s. j. z. q. ij. s. j. z. q. viij. s. j. Ergo
 Ch̄s tpe passionis pp imminentem timorem dis-
 pensatiue concessit aplis q̄ possent portare gladios
 vnde nunq; nec ante nec post leguntur gladios por-
 tasse: nec habuisse. Et eadem ratione dispensatiue cō-
 cessit eis tunc sacculum z peram pro seipsis. Ex qui-
 bus p̄z etiam q̄ illi duo gladij non fuerunt ap̄toꝝ
 quoad proprietatem z dñum: q̄m vt dictum est a-
 pli ante christi passionem non portabant gladios:
 nec arma alia: nec tunc illos gladios emerant seu a-
 lio modo acquirerant: q̄ statiz quoz christus dixit:
 Qui non h̄z: vendat tunicā suaz z emat gladium: Pe-
 trus immediate r̄ndit dño: Ecce gladij duo hic. Et
 infra inter verba christi z responsiones Petri non
 potuissent apli illos gladios emere: nec alio modo
 acquirere, ergo predicti gladij non fuerunt ap̄toꝝ
 quoad dñum, sed solum dispensatiue quoad vsum:
 fuerunt aut vel illius hospitis vbi cenauerant: vel
 alicuius alterius persone que eos adduxerat: vñ nec
 Petrus dixit: Nos habemus duos gladios: sed di-
 xit, Ecce duo gladij hic: que non fuerant verba pro

prij: sed plus alieni dñi. Nec obstat q̄ christus dixit
 Petro: Couerte gladiū tuū in locū suū: vt Ath. xxi.
 q̄. sicut Christus dixit Petro: Couerte gladiū
 tuum: ita dixit sibi in locum suum: z tñ locus gladij
 non fuit gladij quoad dñum. sed quoad repositio-
 nem z receptaculum. Ita gladius fuit dictus Pet-
 ri non quoad dñum: sed quoad dispensationem z
 ministerium. Item non est verisimile, q̄ Christus dei
 filius irret discalciatus z nudis pedib;: z apli hoies
 plebei incederēt calciati: hoc. n. fuisse valde reprehē-
 sibile z ofusibile i aplis: maxime postq̄z fuerūt missi
 ad predicandū. Quia. n. dñs z magister incederet di-
 scalciatus: z discipulus z seruus incederet calciatus
 fuisse monstruosum z irrationabile: sed christus om-
 ni tempore postq̄z incepit predicare: incessit discal-
 ciatus siue eundo ad predicandum: siue redeun-
 do a predicatione: ergo z apli similiter: z per conse-
 quens p̄ceptūz de non portando calciamenta: nō
 fuit ad tps: sed pro semper. Et eadem ratione p̄cep-
 tum de non portando pecuniam: non fuit ad tps:
 sed pro semper z continuo: nisi forte in casu necessita-
 tis. Maior propositio est clara. Minor propositio
 p̄z: q̄m christus q̄n iuit ad domum Pharisei vt mā-
 ducaret, cum illo: sicut legit Luce. viij. tunc non iuit
 ad predicandum: sed ad conuiuandū: sed tunc mu-
 lier que erat in ciuitate peccatrix: lachrymis rigauit
 pedes christi: z capillis capitis sui terxit: z osculata
 fuit pedes eius z vnguento vngit pedes eius: vt Lu-
 cas refert: sed tunc commode z conuenienter predi-
 cta mulier non potuisset lachrymis pedes eius riga-
 re: nec capillis tergere: nec osculo pedes eius oscu-
 lari: nec vnguento pedes eius vngere: si christus cal-
 ciatus fuisse: nec legitur q̄ se tunc discalciauerit: aut
 mulier (q̄d fuisse in decens) aut alius eum: ergo tūc
 erat discalciatus. Similiter in Bethania ante sex
 dies pasce, q̄n discubebat cū Lazaro z Martha mi-
 nistrabat: sicut legit Joan. xij. tunc Ch̄s nō iuerat
 ad predicandum: sed ad cenandū: sed tunc Martha
 effudit vnguentū super pedes Iesu: z capillis suis
 terxit, que s̄t conuenienter facere non potuisset nisi
 christus pro tunc discalciatus fuisse: ergo tunc ch̄s
 discalciatus erat. S̄t in cena: q̄n lauit pedes
 discipuloꝝ: tūc non ibat ad pdicandū: sed tunc legit
 Joan. xij. deposuisse vestimenta sua: z iterū reassum-
 pisse ea: non aut calciamenta: z tñ nō est dubius, q̄
 erat discalciatus: sicut erant apli quoz pedes lauit:
 vt se eis conformiter coaptaret: e. de vi. z Hon. cleri-
 dens: nec etiā tunc apli leguntur deposuisse nec reas-
 sumpsisse calciamenta. In passione etiā legit Joan.
 xvij. q̄ milites diuiserunt vestimenta christi: z sup
 tunicam inconsutilez miserunt sortem. de calciamen-
 tis aut ch̄i nihil legit fuisse factū: vñ Hieronymus
 ad Eustochium: Discipuli sine calciamentoz onere
 z vinculis pellium ad predicationē noui euangeliū
 destinant. Et milites vestimentis Iesu sorte diuisis
 caligas non deuiserunt: q̄ caligas nō habebat quas
 tollerēt. nec. n. poterat habere dñs quod prohibue-
 rat in seruo. Ex quibus oibus euidenter colligit: q̄
 ch̄s dei filius exceptis sandalijs: de quib; Ath. xvi.
 z que Rome in sancta sanctorū: cū capite ap̄toꝝ
 Petri z Pauli, z alijs ibi reliquijs p̄seruantur: z
 Papa Nicolaus. ij. Romano populo cū predictis
 capitibus oñdit. Calciamenta alia non habuit: nec
 portauit: z per consequens nec apli eum sequentes:
 q̄ valde dissonum fuisse, q̄ christus discalciatus: z
 apostoli calciati incessissent: vnde in preceden. cap.

Caligas,
 z calcia-
 menta ne
 que ch̄s:
 neq; apli
 habuerūt

Luc. xxiij. Quia misi vos sine sacculo et sine pera et calciamentis. Hieronymus li. ij. pro Iovinianum ait: Nunquid oibus preceptum est ne duas tunicas habeant: ne cibos in peras: in zona: calciamenta in pedibus: ut vendant vniuersa que habent et dent pauperibus et sequantur Iesum: sed his qui volunt esse perfecti. Alioquin aliquid militibus a Joanne baptista perciperet **Luc. iij. xxiiij. q. j.** paratus in si. et ca. militare in si. publicanis, hucusque Hieronymus. Item idem ad Hieroniam: apoli toto orbe peregrini: nec es in zonis: nec virga in manu: nec caligas habuere in pedibus. Item Ambrosius de fuga seculi. Iesus discipulos sine calciamentis misit: ne secum terrena portaret. Item Hieronymus ad Eustochium: **Moyse: Exo. iij. et Iesus naue. Josue. v. in si. nudis in terra pedibus iubens incedere: et discipuli christi sine calciamentorum onere: in vinculis pellium, nudi ad predicationem evangelii destinant.** **Mat. x.** Item Chrysostomus. Una tunica induitur: et discalciati circueierunt et oes supera uerunt apostoli: vltima homil. sup. **Mat.** Eusebius est in laude Origeni. vii. libro ecclesiastice historie ait: Ante oia vero precepta euangelica et voces saluatoris summo amore et studio implendas esse censet ab quibus precipit **Mat. x. Luc. ix.** duas tunicas non habendas. nec calciamentis utendum: nec de crastino cogitandum. **Mat. vi.** Item Greg. Nazarenus. **Be** sideraba inquit et intentis ac pendentibus oculis requireba videre cupiens sanctum illum psallentem chor laudem et gloriam offerentem domino: qui in lege domini meditantem die ac nocte. ps. j. Qui. ad exepia et comonitionem melioris vite oibus viuunt, legis dei atque euangelii tacti predicatorum: in quibus quoque ipse habitus presertim virtutis insignia: hirsuta caput: incultis et horrentibus comis: pedes nudi et aplici similes indumentis vtilitas: arrogantiaz seculi superbiamque condonans: zona ipso suo neglecto preciosior parum quid cohibens vestimentis. Nec etiam primi parentes nostri post peccatum calciati: sed discalciati incessisse creduntur: quod per ex eo quod legitur **Gen. iij.** sic: fecit quoque deus ade et vponi sue tunicas pelliceas: et induit eos: de peni. di. j. Adā. non autem legitur quod fecerit eis calciamenta. vñ et dominus dixit de muliere ad serpente: Tu insidiaberis calcaneo illius: et ipsa conteret ibi tuium. Si autem mulier calciata incessisset: serpens eius calcaneo ad literam insidiari non potuisset: vel insidiando nocere non potuisset. Deus et mandauit **Moyse:** ut patet **Exo. xxviiij. q. j.** saceret vestes sacerdotales Aaron et filijs eius: de calciamentis nihil dixit. Similiter filij Israel obtulerunt deo vestes sacerdotales Aaron, sed non calciamenta. **Exo. xxxviii.** Similiter deus mandauit **Moyse:** quod spoliaret Aaron fratrem suum in morte: et indueret Eleazarum filium eius pro eo: de calciamentis non dicit **Num. xx. c.** Precipui etiam prophete, ut Helias et Joan. baptista percussores dominus legunt. habuisse vestimenta et zonam pelliceam: non autem calciamenta. **ij. Reg. i. et Mat. iij. et Mat. ix. et Luc. iij. et Esaias** discalciatus incessit tribus annis. **Esai. xx.** Angeli quoque in nouo et veteri testamento in forma et specie humana apparentes vestiti et non calciati apparuisse legunt. **Mat. et Mat. vltimo et Luc. et Joa. penulti. et Act. j. Daniel. x. et iij. c. Tobie. v. et vsq. ad xij.** Angeli quoque qui apparuerunt Abrahę, et Loti nudi pedes apparuisse creduntur: pro quod eorum pedes lauare rogauerunt. **Gene. xviii. et xix. c.** In transfiguratione quoque dominus vestitus: non calciatus apparuit

se describitur **Mat. xvij. et Mat. ix. et Luc. ix.** Nec obuiat quod Joan. baptista dicit: Non sum dignus soluere corrigiam calciamenti eius. **Mat. iij. Marc. j. Luc. iij. et Joan. j.** quoniam calciamenta quantum ad literam accipiuntur pro sandalijs: ut patet **Marc. vj. licet** Joannes magis mystice secundum Grego. in homil. si. quod non erat dignus Joan. soluere. i. explicare mysterium incarnationis christi: quia literaliter de christi calciamenti loqueretur: hoc idem dicitur in **Petro Act. xij.** Calcia te caligas tuas: quia calige secundum quod ibi dicit Beda accipiuntur pro sandalijs vel soleis: quia calige dicuntur a calo pedis, eo quod ligantur ad calum. vñ secundum eundem Bedam pro caligis vel caligulis grecus habet sandalia: hoc. n. genus calciamentorum legitur in euangelio **Mat. vj. c.** apolis fuisse concessum. Cui consonat **Mat. iij. c.** dicens, Calige vel caligule: id est sandalia dicta sunt a calo pedum vel quasi a colligando: quia ad pedes ligantur. Sic etiam intelligit caligas **Petri d. calligulis vel soleis:** id est sandalijs **Joa. cas** sia in primo libro institutionum monachorum egyptiorum in. c. calciamenta dicens de monachis egyptijs Calciameta vero velut interdicta euangelico **Mat. x. p. precepto recusantes: quoniam infirmitas corporis vel hyemis rigor, seu meridiani estus feruor exegerit, tantummodo caligis suos muniunt pedes: hoc significantes vsu eaz permissione diuina cessaz.** **Mat. vj. vt. si** in hoc mundo constituti cura et solitudine carnis huiusmodi oimodis exuti esse non possumus: saltē occupatione leui necessitate corpus expleamur: ne velle aie nre pedes. i. affectus secundum August. qui expediti ad spiritualem cursum et predicationem. euangelii pacis semp debent esse parati. **Esai. liij. viij. q. j.** olim, quibus post odore vnguentorum christi currimus. **Can. j. de quibus** David in ps. lxx. cucurri in siti: morticinij seculi huius curis patiamur inuolui: de his. scilicet cogitantes que non ad suppleendam necessitatem nre, sed ad superfluam notiamque pertinent voluptate: quod ita implebimus si secundum apostolum, carnis curam non fecerimus in desiderijs, de co. di. v. non mediocriter. in si. et **Rom. iij. hucusque** Joa. cassia. Et sic patet quod preceptum de non portado calciamenta: fuit datum apostolis simpli et absolute: pro quocumque tempore: et non pro tempore predicationis tantum. vñ secundum quod refert **Mat. x. p. cepit** christus apostolis simpliciter et absolute ne portarent pecunia, dicens: Nolite possidere aurum et argentum: neque pecuniaz in zonis vestis: in qua parte precepti nihil ponit de via: sed absolute fuerunt eis inhibita: licet **Mat. x. vj. c. et Luc. x. c.** dicant quod precepit eis. Ne quid tollerent in via: neque peras: neque pecunia et c. quia illa que interdicitur aliquibus simpli et absolute: interdicitur eis pro via et in via. eorum que leguntur et non ex de trasla. inter corporalia: sed nec illud et in glo. c. quod. et de priuil. quia circa. licet etiam dominus vtroque modo potuerit eis talia interdicare. Ideo **Mattheus** refert vnum modum. **Marcus** vero et **Lucas** alium modum interdicens. Sed **Mattheus** magis videt referre distincte series et ordinem precepti secundum formam et modum eis dati: ideo post verba premissa subiungit dicens: **Ad peras in via: neque duas tunicas: neque calciamenta: neque virga.** Et ita secundum **Mattheum** aurum et argentum et pecunia fuerunt eis interdicta simpliciter et absolute. **Pera** vero fuit eis inhibita per se et directe in via: quia peras presuevit homo portare maxime in via ideo peras inhibuit eis per se et primo in via. **Ex** sequenti autem inhibuit eis in domo. quia si inhibuit eis per tempore pro quo magis indigebat: et quo presueverunt ea maxima hoies portare: multo magis inhibuit

eis p tpe quo minus indigebant, z quo p̄uenerūt
 hoies minus ipsam portare. Aurū vero argentū z
 pecuniā p̄uenerunt hoies querere simplr z absolū
 te siue in via siue in termino: ideo simplr interdixit
 eis. Sitr calciamentis pp̄ itineris asperitatem ma
 gis indiget homo in via, q̄z in termino. Tunicis ē
 vt se possit mutare magis indiget viator: q̄z quiescēs
 domi. virga quoq; defensionis vel sustentationis tā
 magis homo indiget in via, q̄z termino. Ideo pri
 ma tria. s. aurum argentum z pecunia, sm̄ **Matth.**
 fuerunt aplis interdicta simplr z absolute: reliqua
 vero quatuor, pera calciamenta z due tunice in via
 fuerunt sm̄ **Matth.** eis inhībita p̄ se z primo in via.
Ex consequēti autē z per locū a minozi constructiue
 fuerūt eis inhībita ē in domo: vñ z post ascensionē
 manens **Petrus Hierosolymis** ait claudio **Act. iij.**
 qñ ad orandū non ad predicādū ibat: Argētū z au
 ruz non est mihi. sup̄. nec **Joanni**, qz pro vtroq; lo
 quebat **Petrus**: vnde ait ibi, **Respice in nos**. Qd
 verbum p̄tractās aug. in libro de mirabilibus sacre
 scripture, dicit sic. In excusatione elemosyne: pau
 pertatis professione: **Petrus paralytico** dixit: argen
 tum z aurū non est mihi: in noie **Iesu Ch̄i** **Asa**
 reni surge z ambula. Illud magistri preceptū seruās
Nolite possidere aurū z c. Qui. n. soli deo seruīens:
 de iniquo māmona expeditus fuerit, verbo impij
 morbo ligatū cito soluebat. z **Amb.** sup̄ illud **Mat**
th. x. **Nihil tuleritis z c.** dicit sic: Si prohibemur au
 rū possidere: qd eripere apls **Petrus** prius dñice ex
 recutor sententiē nō in vacuū effusa dei precepta cu
 stodiens, quū p̄ferēs a paupere: vt ei aliquid pecu
 nie largirēt: ait. Argētū z aurū non habeo: nō tm̄
 in hoc gl̄iaf **Petrus**: qz aurū z argētū non habeat
 quā qz seruet dei mandatū qui precepit. **Nolite pos**
sidere argētū z aurū z c. hec **Amb.** z facit. **xj. q. iij.**
 ira. Et si querat, quō apli qui ibāt per personas in
 hospitales poterant transire sine pecuniā z sine pe
 ra: Dicendū qz lex siue preceptum dat p̄ loco z tpe
 possibili: qz calūs necessitatis nō subiacet legi: sed est
 s. legē: vt p̄z **Matth. xij.** **Matth. ij.** z **Luc. xij.** z de cō.
 di. v. discipulos: z ex de reg. iur. qd nō est: ideo p̄ loco
 z tpe necessitatis: quo aliter aplis subueniri non po
 terat: ad hoc preceptū non astringebant. Sz ex hoc
 non sequit qz tunc p̄rietatem z dñium talium habu
 isent: qm̄ necessitas talius non respicit p̄rietatē
 z dñium: sed vsū z modū vtēdi: portare. n. pe
 cuniā p̄ viā z ipsam expendere p̄ se vel alijs loco, z
 tpe necessitatis nō includit necessario h̄ie p̄rietate
 tem z dñiuz ei: qz vsus pecunie est separabilis a p̄
 p̄rietate z dñio ei: vt. s. ostensum est: z sm̄ modum
 quem dant **Nicolaus. iij.** z **Clemens. v.** fratribus mi
 noribus: quum deponit pecuniā apud nuntius vel
 depositariū presentatur a fratribus p̄ necessitatibus
 eoz: vel p̄ dante: vt p̄z ex de verb. signi. ex̄t. lib. vj. z
 de verb. signi. ex̄t. in **Clemē.** Sitr de alimētis qui
 buscunq; qz vsus alimentoz est separabilis a p̄
 p̄rietate z dñio in sp̄ali z in cōi quacūq; cōitate sp̄
 ciali: vt. s. ostensum est: ideo ex hoc qz apli legantur
 habuisse panes z pisciculos in deserto, non sequitur
 qz tunc habuerint in eis p̄rietatē z dñium aliq̄
 quuz vt multiplex modus habendi. ff. de verb. signi.
 l. h̄ie duobus modis. z. ff. de verb. oblig. l. stipulatio
 ista. s. h̄ie dupliciter accipitur. ff. de pre. c. seruus. z. l.
 id vestimentum: z no. **xij. q. j. c. ij.** in glo. ergo: z. c. nō
 dicatis: in glo. nunquid: z legitur z no. **xvij. q. vij. qd**
 aut. in glo. non intelligas: quia **Judas** d̄i habuisse

loculos: vt patet **Joan. xij. z. xij.** z tñ **Judas** non d̄i
 habuisse in loculis p̄rietatem: licet loculi illi es
 sent de rebus que vsu consumuntur: quia homo po
 test consumere dñium rei alienē: sicut p̄t consumere
 re dñiuz rei p̄prie. Sitr homo p̄t transferre in al
 lium auctoritate alterius dñium rei aliene sicut do
 minium rei p̄prie: nec semper meuz z tuuz z suuz
 accipiuntur quoad p̄rietatem z dñium et in reb̄
 que vsu consumunt: sed sepe accipiunt quoad vsū
 vel quoad meritum laboris: quō accipitur illud
Matth. x. **Dignus est operarius cibo suo: vel merce**
de sua. xij. q. ij. quicūq; cibo in q̄ suo, non quoad p̄
 p̄rietatem domini: sed quoad p̄rietatem meriti
 z equitates debiti: vnde glo. dicit ibi dignus est ope
 rarius cibo suo. glo. qz oīa eis debentur: isto modo
 oīa sunt iustoz. **Jad Cor. iij. z. xxij. q. vij.** quod autē: z
 tñ non oīa sunt iustoz quoad p̄rietatem z domi
 niū. Et ita nō sequit qz apli habuerūt p̄rietatē z
 dñiuz in predictis: sicut de hoc satis in superioribus
 dictum est: vñ sicut legitur de aplis **Matth. xij.** non
 habemus nisi quinque panes z duos pisces. Ita le
 gitur **Joan. vi.** de quodā puero. Est puer vnus hic
 qui h̄z quinque panes hordeaceos z duos pisces, si
 ergo illi panes z illi pisces fuerint quoad p̄rietate
 tē domini aploz, eo qz apli d̄i eos habuisse, eadez
 ratione z fortiori fuerint quoad p̄rietatem z do
 minium illius pueri: quia legit ille puer habuisse: z
 apli non habuerunt nisi mediante illo puero: quum
 vnā z eadem rem z eodem modo insimul z in solū
 dum duo nequeant possidere: ex de proba. licet. Sz ex
 premissis. Secundo dicendū qz sicut legitur **Matth.**
xxvij. z. Matth. xv. z. Luc. vij. quedā mulieres fide
 les: sequebantur **Christū** z aplos: que ipsos de suis
 facultatib̄ sustentabant: z nutrebant: z p̄ sequez
 vt plurimuz illa que p̄ **Ch̄o** z aplis emebantur p̄
 tales personas intermedias procurabant: ideo z lo
 culos tales vel consimiles persone custodiebant: pp̄
 qd apli nec predicationis tpe: nec tpe alio de cōi les
 ge pecunias portabant. **Mā** postqz a dño sunt electi
 z ad predicanduz missi: semper vsq; ad mortē z eoz
 ruz martyria predicauerunt maxime post ascensio
 nem **Ch̄i**: z in p̄uincijs sibi decretis: qz ita **Ch̄is**
 eis mandauerat. **Matth. vlt.** Euntes in mundū vni
 uersum predicate euangeliū. Licet non essent in
 actu continuo predicandi: qd fuisset impossibile: sed
 horis z t̄pibus z locis congruentibus. ca. eoz que
 legunt z no. ve con. di. v. nunq; in glo. j. z **xxi. di. c.**
 vltimo. **Mā** z aqua quotidiana est z assidue duci d̄i
 etiam si interdum: nō ducit. ff. de aqua quoti. z est.
 l. j. §. j. z. l. sequen. c. z. si. immo et qñ discipuli ierunt
 in **Samariā** cibos emere **Joan. iij.** nō habetur: nec
 haberi p̄t: qz ipsi pecuniā portabāt: qz potuit fieri
 illa emptio mediante aliqua persona idonea alia
 sicut: in deserto legit qz ipsi mediante ministerio illi
 pueri habebāt quinque panes z duos pisces. Quā
 uis et si tunc pecuniā portassent: pp̄ casum necessita
 tis fuissent excusati: qz **Samaritanos** non erant de gē
 te **Judeoz**, sed erant **Judeis** inhospitalis nō come
 dentes cū eis. **Joan. iij.** vñ **Luc. ix.** legitur qz quum
 ipse misisset i **Samariā** vt preparēt sibi: z nō recepe
 runt eū **xxij. q. iij.** qd **Ch̄is. z. c. ea** vindicta: apli etiā
 post dñi ascensionē legunt habuisse in suo comitatu
 honestas mulieres que ipsis ministrabant, sicut p̄z.
Jad Cor. ix. exceptis **Paulo** z **Barnaba**: qui p̄o
 parte ne offendiculuz. **Jad Cor. viij.** darēt euāgelio,
 de labore manuum suarum vinebant. j. q. ij. facerz

dos. de con. di. v. nunq̄. In parte vero vel p tpe de
 pdicatione euangelij ducebāt vitā suā: vt patet. j. ad
 Cor. ix. ad Philippē. vltimo. ij. ad Timot. j. ac alijs
 locis: nō tamen p̄pter hoc Paulus et Barnabas
 pecuniam cōiter portabant tpe pdicationis: nec
 alio tpe. Nec credo posse inueniri, q̄ vnq̄ p seip̄s
 pecunias portauerunt: nec ē̄t p̄o alijs. Quāuis sal-
 uo iudicio meliori: p̄ceptū de nōn portando pecu-
 niam: videat datum apl̄s pro seip̄s: non pro alijs:
 ne. s̄ip̄s pro semetip̄s cupiditatis vel pusillanimi-
 tatis intuitu pecuniā deferret: non aut̄ v̄ eis fuisse in-
 terdictū, q̄ nō possent aliquotiens pietatis intuitu
 necessitate interueniente p alijs maxime sc̄tis pau-
 perib. pecuniam deferre q̄ innuitur vel. ca. ad hec
 ad Cor. vlti. ibi: Quia et si dignum fuerit vt ego eā
 mecum ibunt. et ad Rom. xv. c. ibi. Hunc igitur pro
 ficiscar Hierusalem ministrare sanctis. Probauerūt
 enim Macedonia et Achaia collationem aliquam
 facere in pauperes sanctorū: qui sunt in Hierusalem.

Bona v̄
 su cōsum-
 ptibilia q̄
 bus ch̄s
 et apl̄i vte-
 bant. quo-
 rū erāt im-
 mediate
 quoad do-
 minium.

Si aut̄ querat quoz erant immediate quoad do-
 minium bona vsu consumptibilia: quibus christus
 et apl̄i vtebant. Dicendum q̄ in parte erant (vt v̄)
 dantiū et offerentium. Quā Christus et apl̄i inuita-
 bantur ad comedendum et bibendū ab aliquo fide-
 li et deuoto: tunc vt plurimum dñum cibi et potus
 remanebat apud inuitantem et concedente: vsus ve-
 ro erat Christi et ap̄oz. Et hoc est q̄ dicit Hierony-
 mus, q̄ ch̄s alieno cibo vescatur. Illa vero que
 fideles deuoti dabant christo et apl̄is libere et abso-
 lute absq̄ aliqua retentione dominij vident fuisse d̄
 in re cōi vniuersitatis fidelij pro quibus seip̄sum da-
 re venerat et offerre: hinc est q̄ in deserto de quinq̄
 panibus et duobus piscibus ei oblati: satiauit tur-
 baz vniuersitatis credentiū in eum. Joan. vi. xxxij.
 di. s. ecce. Mat. xiiij. et s̄it̄ de vij. panibus et paucis
 pisciculis. Mat. vj. Mat. xv. Hinc est etiā q̄ vestes
 christi per milites diuise sunt in quatuor partes si-
 gnificantes quatuor partes orbis: de quibus. xvij.
 di. Constantinus. versi. ecclesijs. Et in tunica incon-
 sulti significante vniuersitate orbis. c. xxxij. q. j. qm̄.
 in prin. ad q̄s et quas pertinet de iure cōi dñum res-
 rū t̄paliū christo et apl̄is oblatarū, eo q̄ per vestes
 corpales substantia seu suppellex rerū t̄paliū desi-
 gnaf. de iure vero speciali v̄ fuisse vniuersitatis pau-
 perum: quoz christus ex apl̄i sp̄alem curā assumpse-
 rant. Et eis ex primaria abdicatione oia eroganda
 decreuerant: iuxta illud ps. cxj. Dispersit dedit pau-
 peribus: hinc est q̄ christus cum apl̄is loculos ali-
 quoties sp̄aliter ad inopū ministerium: xij. q. j. habe-
 bat. arg. lxxij. di. ep̄us. z. xvj. q. j. qm̄, vel semper re-
 manebat dñuz apud dante vsq̄ ad p̄sumptionē rei
 q̄ nō potuit a se dñū abdicare et illud in incapaces
 transferre: vt est exp̄ssum ē̄ de iur. sig. exijt. lib. vj.
 Item querendū est de domo Philippi vnus de se-
 ptem diaconibus de qua d̄ Act. xxi. Et intrantes
 domum Philippi euangeliste qui erat vnus de se-
 ptem mansimus apud eum: quō dicebat Philippi
 post missionem sp̄sancti, quuz esset discipulus pre-
 cipuus ab apl̄is p̄stitatus. Aut dicebatur sua q̄ tūc
 erat quoad dñum sua, aut q̄ prius fuerat sua si erat
 sua propria. Et s̄m opponentem non fuit alia lex di-
 scipuloz et ap̄oz quoad contemptum t̄paliū: vt
 opponit ergo qlibet ap̄oz ip̄ali poterat sibi retine-
 re domum in speciali et in proprio: q̄ est exp̄sse cō-
 tra christi consiliū. Mat. xix. et contra id quod d̄
 Act. iij. et xij. q. j. c. ij. Si aut̄ domus illa dicebat ei

quia fuerat eius: sed nunc non erat: eadē ratione do-
 mus Petri dicebat eius q̄ fuerat quoad dñuz ei?
 Mat. viij. Idem dicendū est de domo Marie ma-
 tris Joānis: qui cognominabat Marcus: que erat
 vna de precipuis credentibus que erat Hierosoly-
 mis: de qua Act. xij. Consideransq̄ venit ad domū
 Marie matris Joānis: q̄ dicebat sua q̄ fuerat, vel
 q̄ inhabitabat eā: q̄ alijs credentibus cōcauerat:
 sua et quātū ad vsuz et quātū ad ad dñuz: vt p. c. xij.
 q. j. c. ij. Inter alia opponit q̄ ē̄t apl̄i licet non litigas-
 se in iudicio legant: tñ q̄ eis litigare licuerit: q̄ ver-
 ba illa Mat. v. et Luc. vj. Qui vult tecum in iudi-
 cio contendere et tunicam tuam tollere: dimitte ei et
 pallium, intelligunt s̄m opponentem de his qui in
 proprio t̄palia possidebant: loquitur. n. dñs illi qui
 tunicam habebat et pallium: quuz dicit: Siquis vo-
 luerit tunicā tuam tollere: dimitte ei et pallium: sic ē̄t
 sequit̄ ibi: Qui petit a te da ei: et volenti mutuare a
 te: ne auertaris: Ex quib. patet q̄ habentibus t̄pa-
 lia est locutus quuz dixerit: q̄ det ei qui a se petit: q̄
 nōn posset facere quū dare sit accipientis facere. j. q.
 j. qui studet, nisi dñum ē̄t quoad t̄palia obtineret.
 nec ē̄t mutuare posset: nisi eius q̄ mutuare esset dñs
 quum in mutuo a mutuate in eū qui mutuū recipit
 rei mutuate dñum transferat. lxxvij. dist. in palea:
 eiciens. vñ d̄ mutuū quasi de meo tuū. Sed ad hoc
 dicendū est q̄ p̄dicta verba fuerunt dicta ē̄t apl̄is
 in sermone sancto de monte ante quē sermone apl̄i
 fuerunt electi: vt p̄z Luc. vj. Factum est aut̄ in dieb.
 illis exijt in mōte orare. Et quū dies factus esset vo-
 cauit discipulos suos et elegit. xij. ex ip̄s. quos et a-
 p̄los nominauit Petrū et c. Et sequit̄ ibi. Et descen-
 dens de monte cū illis et c. Et sequit̄ ibi: Et ipse ele-
 uatis oculis suis in discipulos, dicebat. Beati pau-
 peres spiritu et c. Et sequit̄ ibi. Et ab eo qui aufert ti-
 bi vestimentum etiā tunicam noli prohibere. Et. j.
 et sequit̄ ibi. Et q̄ aufert que tua sunt ne repetas et c.
 hec ibi. Item super illud Mat. v. Accesserunt ad eū
 discipuli eius et c. dicit glo. quos ibi p̄stituit. xij. Itē
 alia glo. dicit ibi. s. Mat. v. sic ap̄os p̄minentius
 abducit vt a monte prius. ps. lxxj. Ad̄tes. i. apl̄i su-
 scipiunt pacē populo. ex de elec. fundamenta. lib. vj.
 Itē super illud Mat. ix. Vidit hoīem sedentē in te-
 loneo: Matthēum noīe: dicit sic glo. Hinc probabi-
 lius v̄ q̄ p̄termissa memorat quū. xij. elegerit an-
 sermonez: vñ verba de non repetēda sua, fuerant da-
 ta apl̄is vt viris perfectis p modū p̄cepti: alijs ve-
 ro ḡaliter p modū consilij: vñ et signanter dicit ibi
 Mat. v. c. Et accesserūt ad eū discipuli ei. q̄ aliud
 est accedere ad ch̄m p obedientiā p̄cepti: aliud p o-
 bedientiā p̄siliij: vñ Aug. sup hom. ibi. Et accesserunt
 ad eum discipuli ei. dicit. Ut audiēdis verbis illis
 hi esset ē̄t corpe viciniorez: quē p̄ceptis implēdis
 aio appropinquabant. An q̄ dicit opponēs q̄ ta-
 lia verba fuerunt dicta habentibus t̄palia p verba
 illa: Qui voluerit tunicā tuā tollere: dimitte ei et pal-
 liū. et ei q̄ aufert q̄ tua sunt: ne repetas: et q̄ petit a te
 da ei. Dicendū q̄ tuū est equiuocum. et cōe ad tuum
 quoad dñuz et tuuz quoad vsuz: vñ ad Phil. j. Eo
 q̄ habeaz vos in vinculis meis et j. Ita vt vincula
 mea manifesta fierent in Christo. et j. Vinculis meis
 abundantius auerent. et j. Existimantes p̄es-
 suram se fuscitare vinculis meis. Et. j. apl̄s quantū
 in eodem. c. asserit vincula sua: que tñ non erant sua
 quoad proprietatem et dñuz: sed quoad seruitutem
 et supplicij. Itē Colof. vlti. Ad̄mores esto te vincu-

lorz meoz. z. ij. ad Timot. j. Et catenā meas nō erubuit. Et illud ps. cxxv. Dirupisti dñe vincula mea. Et si vincula nobis in cōmoda dñi nra absq; omni nra p̄prietate z dñio multo magis vestimenta nobis cōmoda sepe dñi nra absq; omni nra p̄prietate z dñio. xxij. q. vij. qd̄ aūt. z. no. xij. q. j. non dicatis. Sicut qd̄ arguunt d̄ mutuo non valet: qz sicut tñeū est equiuocū vt dixiuita z mutuū qd̄ descendit ad hoc pronomine meo: ē equiuocū z cōe ad mutuū quoad dñiuz: z ad mutuū quoad cōmoduz. Et isto scdo modo accipit mutuū. iij. Reg. iij. Uade z pete mutuū ab oibus vicinis tuis vasa vacua: z non pauca vbi mutuū non fuit factum quoad dñum accipientes: sed solū quoad commodū necessitatis. Sicut eqd̄ li. c. vj. quidā de filiis prophetaz de ferro securis qd̄ sibi acciderat in Jordane, dixit heu heu dñe mi, z hoc mutuo acceperā: vbi mutuū non fuit effectuz quoad dñiuz passiuē mutuantis, s; solū quoad cōmodum. Et ita in mutuo non semp̄ transfert dominū rei mutuate in accipientem. Nec semp̄ locus h; in pecunia: nec in alijs que vsu consumunt. Et per consequens non opz q̄ ille qui mutuat actiue, ex hoc qz mutuat: sit dñs rei mutuate: qz homo potest auctoritate alterius mutare rem alienāz sicut p̄prietatē: licet mutuans rem aliquam auctoritate p̄pria sit dñs eius: tñ mutuans rez aliquam quacūq; auctoritate z noie alterius z non suo: non oportet qz sit dñs eius, z maxime quoad res que non consumunt vsu sicut sunt vasa z instrumenta ferrea z bona mobilia quecūq; vnde z religiosi sine p̄prio vivere profitentes, tota die mutuānt seu commodant sibi libros suis vsibus deputatos quoz tñ libroruz adinmicem mutuatoz neuter. s. nec dās nec accipiens h; dñiū ipsoz, quoz neuter ipsoz sit capax in sp̄ali alicuius p̄prietatis. Et si dicat qz in talib; non reperit mutuū, qz mutuū est in solis rebusque vsu p̄sumunt. Dicendum qz mutuū s; qz de ipso loquit scriptura facra: reperitur in quibuscumq; rebus siue vsu p̄sumptibilibus siue non: vt patet ex p̄missis auctoritatibus: vnde scriptura accipit distincte mutuūz p̄o. commodato: et conuerso accipit accommodatū indistincte p̄o mutuo: z sic accipit mutuo. **A**th. v. z **L**uc. vj. put mutuū est equiuocuz z cōe ad mutuū quoad dñiū: z ad mutuū quoad cōmodum: vñ super illud **A**th. v. z. volenti mutuari ne auertaris, dicit glo. duo ḡia p̄standi complectitur: vel. n. beneuole damus: vel reddituro cōmodamus. Et super illud **L**uc. vj. Et si mutuū dederitis ijs a quibus separatis accipere: que vobis grā: dicit glo. sic. Duo sunt ḡia bñficij: vel quum beneuole damus qd̄ damus: vel quū reddituro commodamus. Et super illud **L**uc. vj. Mutuū date nihil inde sperantes, dicit glo. sic non in hoie sp̄e mercedis figentes: qui si non reddat qd̄ commodastis, reddet deus quo iubente fecistis: sine non reddat hereditas nra in eternum erit. Item arguit oppositor qz apli. potuerunt in iudicio petere. qz **A**th. xvij. dixit **L**his discipulis vbi erat **P**etrus vt sequit ibi: Tunc accedens **P**etrus zc. Si peccauerit in te frater tu^o zc. z. j. dic ecclesie. et c. Item illud apli. j. ad **L**or. vj. **I**ā quidē delictū est in vobis qz iudicia habetis zc. **I**ntelligit dictū s; oppositorē non talibus personis qui a se dñiū oīum tp̄aliuz abdicarunt: loquebat. n. ap̄lus **L**orinthijs: qui non renuntiauerunt bonis suis: vt patet. j. ad **L**or. vlti. de collectis quas faciebant. Et **A**ug. etiam dicit, qz nō legit qz conuersi

ex gentibus communicauerint sua. Unde dicit oppositor qz p̄cepta illa data **A**th. v. Si quis te percusserit zc. Et qui vult tecum in iudicio contendere z tunicāz tuā tollere: dimitte ei z pallium: z quicūq; angariauerit te mille passus zc. non sunt seruanda in executione operis s; **A**ug. in libro de sermone domini in montesed semper in preparatione animi sunt habenda: vt. s. sumis parati hec facere z sustinere, qñ charitas hoc requireret, z ad hoc allegat. xxij. q. j. paratus: euz. s. p̄cedenti: z vt hoc s; eū non dicit apls. j. ad **L**or. vj. Quare non iniuriam accipitis: sed dixit quare non magis iniuriam accipitis. **R**ecipit etiam oppositor de aplis: qz non fuerunt electi ante sermonem factum in monte, **A**th. v. Ad hoc dicendum, qz sicut supra dictum est apli electi fuerunt ante sermonem: sicut patet. **L**uc. vj. z ex serque colliguntur ex sermone illo. **A**th. v. Et primo ex eo quod dicitur: Accesserunt ad eum discipuli ei⁹ scilicet. xij. vñ glo. ibi: Quos constituit ibi. xij. ergo: discipuli qui dicuntur p̄prios ad **C**hristum accessisse: fuerunt. xij. apli iāz ab ipso p̄electi: propter qd̄ dicit **A**ug. ibi. Et hi etiam essent corpore viciniore: qui p̄ceptis adimplendis animo appropinquarebant. Secundo patet ex eo qz **L**his dixit ibi: Vos estis sal terre, quod de solis. xij. intelligitur ad literā esse dictum: quia ceteri alij discipuli erant per. xij. apostolos postea spiritualiter sale sapientie conditi: sal. n. sapientia est. xlij. dist. sit rector. apli vero a solo **C**hristo fuerunt sale sapientie celestis conditi. Et hoc est quod dicit ibi glo. tracta a **H**iero. sic: Sal facit terram sterilem: vnde irati victores destruentes vrbes salem seminabant: ne quod in eis germen oriretur. ita z apostoli destructo peccati regno, germen vitioz compescunt: hec glo. Et alia glo. dicit sic. Et enim non est cibus aptus nisi sale conditus, ita sermo non est utilis sine documento. apostolice sapientie: vnde in **L**euitico. j. ca. In omni sacrificio sal offeres. i. in omni qd̄ facis vel dicis aplicā sapientia habe. hec gl. **I**te **C**hryso. ibi. in quo monstrat, qz necessario hoc iniungit. non. n. pro vestra vita: aut p̄na gente: s; p̄ vniuerso orbe vos merito et si alios mordentes mala audiat: gaudete: hoc. n. est opus salis mollia mordicare: qre alioz maledictio nihil vobis nocet. xj. q. iij. s; m. z. c. temerarium. z. s. Item **S**alomon. xxij. q. iij. cū sancti: s; est testis vire virtutis. **I**te **H**ilarius ibi. Est autē hic p̄prietas querēda verborz als dictoz: qz z ap̄loz offm. z ipsius salis nā monstrabit: hoc igitur in oēs vltuz humani ḡnis effectum: in corruptionem corporibus quibus fuerit aspersum impertit: z ad oēm sensum conditi sapientis aptissimum est. Apli autē sunt rerum celestium p̄dicatores z eternitatis velut satores merito sal terres nuncupati: qz per virtutem doctrine quasi salientes eternitati corpora seruant. **I**tes ibi **R**emigius: Sal etiā per qz z ardore solis, z per flatum venti in nām alteram commutat: sic z aplici viri per aquam baptismi z ardorem dilectionis: z flatu spiritus sancti, in sp̄ialem regenerationem cōitanti sunt. Sapientia etiā celestis per ap̄los predicata ericcat humores carnalium operum: aufert fetore z putredinē male conuersationis, z vermem libidinosē cogitationis. z illū de quo dicit p̄ba **E**sa. vlti. in fi. Vermis eorum non moriet. Sunt etiam apli sal terre. i. hominum terre noz: qui amando terram: terra vocant. **A**el s; m. **H**ieronymū: apli sal terre nuncupant: qz per illos vniuersum hominum conditur genus. **P**etrus tamen

apostolus

apostolus hoc verbum; Vos estis sal terre: ad omnes sacerdotes extendit. xciij. dist. sacerdotes. Adde hic qd scripti. s. de sale in. s. O gloriosa ciuitas. Nisi cu em. in c. liij. Tertio hoc patet ex eo quod ibi subiungit. Quia si sal euauerit in quo salietur: ad nihil ualeat ultra nisi ut mittitur foras: qd de solis apostolis intelligendum est ad litera: qz ceteri discipuli si euauissent: vel infatuati fuissent: potuissent per aplos sicut per superiores saliri z reparari. Apostoli uero qui erant supremi non habebant alios superiores p quos potuissent saliri: z ad statum pristinum reparari: ideo z hoc est qd dicit ibi glos. sic. Si vos per quos alij condiendi sunt: aduersis vel prosperis cesseritis: per quos uobis error auferetur qui uos de^o elegerit tollere alij? Quarto patet ex eo quod ibi sequitur: Vos estis lux mundi: qd de solis apostolis intelligitur: per quos alij erant illuminandi: z hoc est qd dicit ibi glos. sic. Sic ostendit officiu apostolicum: quia scilz sunt salterez lux mundi. Itē ibi Chrysostomus: Apli dicti sunt prius sal pp iudeos vel propter populū christiani: a quibus deus cognoscitur: quos seruant in dei scientia. Lux aut propter gentes quas ad scientie lumē perducunt. Item ibi Billari. Natura est luminis est: ut luce quocunqz circumferat emittat: illatqz edibus tenebras intermat luce dominante. Itē mundus ex cognitionē dei positus obscure tenebras ignorantie tenebris: cui p apostolos lumē scientie inuehitur: z cognitio dei claret: de paruis eorū corpusculis quocunqz inceserint lux tenebris ministrabatur. Itē ibi Remigius. Sicut aut dirigit radios suos ad effugandas humani cordis tenebras. Quinto patet per id quod dicit ibi. Non pot civitas abscondi s montē id sita. vsqz ibi. coram hominibus zc. Que quidē uerba principaliter z precipue de apostolis: qui supra montem uniuersalis ecclesie constituti: ceteris alijs discipulis prefecti sunt. xxi. dist. in nouo. dicta intelligunt vnde ipsi soli uelut lucerne celestis fulgoris super candelabū militantis ecclesie positi: ceteris prestant lumē gratie multiformis. vñ glos. ibi dicit sic. Quia apli fundamenta sunt apte ciuitas dicuntur: probatur ex de elec. fundamenta in prin. li. vj. Et super illo uerbo. Sic luceat lux uestra glos. Lux tenebras soluit z postea illustrat: sic apostoli expulsis uitijs deducuntur ad lumē fidei z cognitionis. Item Hieronymus. Ne aut apostoli abscondant: sed tota libertate se prodāt: docet eos fiduciam predicandi: quum dicit. Non pot civitas abscondi zc. Sexto apparet ex eo qd ibi sequit: Qui aut soluerit zc. vsqz ibi: regno celorum. Ex quibus aperte insinuat: qz erant iam apostoli a christo constituti predicatores ueritatis quū dicit: z docuerit sic hoies zc. z. j. qui fecerit z docuerit zc. Tunc autem fuerunt apostoli electi ad apostolatū: qñ fuerunt constituti predicatores ueritatis a christo: sicut patet Mat. iij. c. Et ita nō est dubium qñ apostoli in sermone dñi in morte: essent iam ante ipsum sermonē electi. Aliud qd opponit: est qz preceptum de non litigando: z de nō contendendo in iudicio datum Mat. v. z Luc. vj. z. j. ad Cor. vj. nō semper est seruandum a uiris perfectis quātum ad operis executionē: sed solum quātum ad animi preparationē. Et qz hoc dicat. Aug. ut supra dictum est xxij. q. j. paratus: qd est manifeste contra intentionē sacre scripture: z Augustinum ac doctrinā sacrorū doctorū. Quā in isto precepto fuit consilio dato Mat. v. Si qui uult tecum in iudicio contendere: z tunicā tuam tollere: dimitte ei z pallium. Et in illo dato Luce. vj. ab eo Qui auferit tibi uestimētum: et tunicam noli phibere: z qui auferit q tua sunt: ne repetas. Continent duo. unuz affirmatiue: z aliud negatiue. Illud qd cōtinetur affirmatiue est: ut auferēt tunicam dimittamus ei z pallium: z econuerfo: auferenti uestimentum dimittamus ei z tunicas: z istud absqz dubio non est semper seruandum exterius in opere: sed semper tenendum est in animo preparato: qz preceptū affirmatiuum non obligat p semper: ut est et illud: Si quis percusserit te in unam maxillam pbe ei z alteram. Luc. vj. Et sic intelligit Aug. z sic intelligit eum Gratianus. xxij. q. j. s. his ita respondet: quoz dicit ibi precepta patientie: z sic loquit expresse. c. sequēs: paratus. Aliud qd continet seu implicatur negatiue in illo precepto seu consilio est: qz nō contēdamus in iudicio p pallio seu tunica nec quacunqz re tpali nec nobis ablata iudicialiter repētamus: nec et auferenda iudicialiter prohibeamus. Et istud semper est seruandum a uiris perfectis quoad opis executionem: z non solū quantum ad animi pparationem. Sic z in illo precepto. Qui percussit te in unam maxilla zc. includunt duo. unum affirmatiue: scz qz percutiēdi unā maxillam: ei alteram pbeamus: z istud non semper faciēdum est in ope exteriori: sicut probat Aug. de christo z paulo: quoz neuter in maxilla percussus prebuit corporaliter alteram: ut pre. c. paratus. Aliud qd includitur in illo precepto negatiue: qz percutiēte nos in quacunqz parte corporis non reuertiamur: z istud seruandum est in opere exteriori maxime a uiris perfectis: nisi in casu quoz quis tenet locum presidentis: ut pater percussit filiū z dñs seruum corrigēdo: iudex reus puniendo. xxij. q. iij. qui peccat. ad h. ideo christus nunqz percussus: sed petro percutienti dixit. Conuerte gladium tuū in locū suū. Mat. xxvj. z. xxij. q. j. s. i. z. q. iij. s. j. demonstrans facto z exemplo malo non esse corporaliter resistendum: vnde in predicto loco: Conuerte gladium zc. Raban^o dicit sic: Oportuit etiam ut auctor gratie fideles patientiam doceret: ut potius ad sustinendum aduersa instrueret: qz ad vindicandum pronocaret. Item ibi Aug. contra faustum. Nam utiqz dñs iusserat ut ferrum discipuli eius ferrent: sed non iusserat ut ferrent. quid ergo indignū si petrus post hoc peccatum. factus est pastor ecclesie: sicut moyses post percussum egyptium factus est rector synagoge uterqz em non detestabili immanitate: sed emendabili animositate regulam excessit: uterqz odio improbitatis aliene: sed ille fraterno: iste dñico: licet adhuc carnali tamen amore peccauit. vñ z christus arguit Iacobum z Joannem petentes uindictā ignis contra samaritanos. Luc. ix. z. xxij. q. iij. ea uindicta. Et christus docuit Mat. v. non resistere malo: ubi Chrysostomus. Sine enim hoc mādato legis mandatum stare non pot: qz si fm legis mandata Leuitici. xxij. q. iij. s. ex his cuz ca. seq. oibus reddere malum pro malo ceperimus: oēs efficiemur mali: eo qz persequentes abundant. Si autem fm christi mandatum Mat. v. non resistit maloz: si mali nō leniuntur: tñ boni permanent boni. Itē ibi Hieronymus. Dñs ergo noster uicissitudinem tollens truncat initia peccatorum. In lege nāqz culpa emendatur: hic peccatorum auferuntur exordia: vñ z Ambrosi^o de sancto Joseph dicit: qz ppea christus prohibuit discipulos non

dicio contendere: z tunicā tuam tollere: dimitte ei z pallium. Et in illo dato Luce. vj. ab eo Qui auferit tibi uestimētum: et tunicam noli phibere: z qui auferit q tua sunt: ne repetas. Continent duo. unuz affirmatiue: z aliud negatiue. Illud qd cōtinetur affirmatiue est: ut auferēt tunicam dimittamus ei z pallium: z econuerfo: auferenti uestimentum dimittamus ei z tunicas: z istud absqz dubio non est semper seruandum exterius in opere: sed semper tenendum est in animo preparato: qz preceptū affirmatiuum non obligat p semper: ut est et illud: Si quis percusserit te in unam maxillam pbe ei z alteram. Luc. vj. Et sic intelligit Aug. z sic intelligit eum Gratianus. xxij. q. j. s. his ita respondet: quoz dicit ibi precepta patientie: z sic loquit expresse. c. sequēs: paratus. Aliud qd continet seu implicatur negatiue in illo precepto seu consilio est: qz nō contēdamus in iudicio p pallio seu tunica nec quacunqz re tpali nec nobis ablata iudicialiter repētamus: nec et auferenda iudicialiter prohibeamus. Et istud semper est seruandum a uiris perfectis quoad opis executionem: z non solū quantum ad animi pparationem. Sic z in illo precepto. Qui percussit te in unam maxilla zc. includunt duo. unum affirmatiue: scz qz percutiēdi unā maxillam: ei alteram pbeamus: z istud non semper faciēdum est in ope exteriori: sicut probat Aug. de christo z paulo: quoz neuter in maxilla percussus prebuit corporaliter alteram: ut pre. c. paratus. Aliud qd includitur in illo precepto negatiue: qz percutiēte nos in quacunqz parte corporis non reuertiamur: z istud seruandum est in opere exteriori maxime a uiris perfectis: nisi in casu quoz quis tenet locum presidentis: ut pater percussit filiū z dñs seruum corrigēdo: iudex reus puniendo. xxij. q. iij. qui peccat. ad h. ideo christus nunqz percussus: sed petro percutienti dixit. Conuerte gladium tuū in locū suū. Mat. xxvj. z. xxij. q. j. s. i. z. q. iij. s. j. demonstrans facto z exemplo malo non esse corporaliter resistendum: vnde in predicto loco: Conuerte gladium zc. Raban^o dicit sic: Oportuit etiam ut auctor gratie fideles patientiam doceret: ut potius ad sustinendum aduersa instrueret: qz ad vindicandum pronocaret. Item ibi Aug. contra faustum. Nam utiqz dñs iusserat ut ferrum discipuli eius ferrent: sed non iusserat ut ferrent. quid ergo indignū si petrus post hoc peccatum. factus est pastor ecclesie: sicut moyses post percussum egyptium factus est rector synagoge uterqz em non detestabili immanitate: sed emendabili animositate regulam excessit: uterqz odio improbitatis aliene: sed ille fraterno: iste dñico: licet adhuc carnali tamen amore peccauit. vñ z christus arguit Iacobum z Joannem petentes uindictā ignis contra samaritanos. Luc. ix. z. xxij. q. iij. ea uindicta. Et christus docuit Mat. v. non resistere malo: ubi Chrysostomus. Sine enim hoc mādato legis mandatum stare non pot: qz si fm legis mandata Leuitici. xxij. q. iij. s. ex his cuz ca. seq. oibus reddere malum pro malo ceperimus: oēs efficiemur mali: eo qz persequentes abundant. Si autem fm christi mandatum Mat. v. non resistit maloz: si mali nō leniuntur: tñ boni permanent boni. Itē ibi Hieronymus. Dñs ergo noster uicissitudinem tollens truncat initia peccatorum. In lege nāqz culpa emendatur: hic peccatorum auferuntur exordia: vñ z Ambrosi^o de sancto Joseph dicit: qz ppea christus prohibuit discipulos non

portare virgam: vt instrumenta eriperet vltionis. xj. q. iij. ira. z Aug. super prece. verbo, nō resistere malo, dicit sic: Non ait non reddere malū pro malo: sed non resistere versus malum: vt non solū nō repēdas quod tibi fuerat irrogatum. sed etiā non resistas quā ad irrogef. hoc est quod consequenter expōit, sed si quis te percussit in dexterā maxillam: prebe ei z alterā: vbi discipuli eoz quoz saluti cōsulere vel lēt, imbecillitas ex imbecillitate animi venit: qz nihil innocētius est ab eo qui in virtute pfectus est. Ibi et Aug. **D**ia autem in quibus improbitatem aliquas patimur: in duo genera diuiduntur, quoz alterum est quod restitui non potest: alterum qd potest, sed in illo qd restitui non potest: aliter qd potest: sed in illo quod restitui non potest vindicte solatium queri solet. **Q**uid em̄ prodest qd percussus repercutis? nūm quid propterea illud quod in corpore lesum est: restituitur? sed timidus z vilis animus talia fomenta desiderat. **I**tem ibi Chrysostomus. Nunquid autem si repercuteris eum cōpescuisti eum vt te non percutiat: sed magis excitasti eum vt adhuc percutiat: naz ira cundia per iracundiam non compescit: sed amplius irritatur. **I**tem ibi Aug. Tenebitur ergo in hoc iniuriāz gñe iste modus a christianis: vt accepta iniuria non surgat odium: sed paratus sit animus plura ppeti: nec correctione negligat. xxiij. q. iij. quisquis. cum. c. seq. que vel cōsilio vel autoritate vti potest. pp quod etiā ap̄tus ad Rom. xij. c. christi pceptū sequens scribit. Non vos defendētes charissimi: sed date locum ire. xxiij. q. j. §. j. vbi dicit glos. Ille dat locum ire: qui aduersarium permittit facere qd vult. **E**t si viris perfectis non licet se corporaliter defendere: vt tot originalia probant pp virtutem patientie cōmendandam z dilectionē proximi, quez debemus in amore christi cunctis rebus tpalibus preferre, etiam vite corporali, extollendā. Eadem rōne nō licet viris perfectis iudicialiter defendere z contentiose res suas tpales propter virtutem paupertatis cōmendandam z dilectionem proximi: quem debemus in amore christi cunctis rebus tpalibus preferre z anteponere ad hec xxiij. q. j. §. c. nisi bella. z. q. iij. §. j. z legis z no. ex de homici. suscepim⁹. **E**t ideo sicut christus z apoli: nunquā reperculerunt ex cepto Petros: qui in hoc peccauit: vt. s. v. **I**tem ibi Aug. dixit: cui illico dictum est: Conuerte gladium in vas ginam: Ita christus z apoli pro rebus tpalibus: qui bus pax fraterna preferenda est: nunquā in iudicio litigauerunt: nec contenderūt: nec eorum statui competit. **E**t ideo sicut christus dixit non esse contendendum malo ita dixit non esse contendendum in iudicio: z sub eadē lege pcepti interdixit vtrunqz immo vnum comprehenditur sub alio: qz non contendere in iudicio, est quoddam non resistere malo. **S**imiliter sicut apostolus dixit Rom. xij. Non vos defendētes charissimi sed date locuz ire. Ita dixit. j. Cor. vj. Jam quidem delictū est in vobis qd iudicia habetis inter vos. **Q**uare non magis iniuriā accipitis? quare non magis fraudem patimini? **I**deo fm̄ pceptum christi percussus in vna maxilla, citi⁹ debemus sustinere qd repercutiamur in alia maxilla: qd repercutiamus. **I**tem secundum pceptum eius spoliati tunica citius debemus pmittere qd spoliemur pallio, qd iudicio contendamus. **E**t eadem ratio est vtrōbiqz: qz sicut minus: immo nec maluz est ex parte patientis, nisi malum pene. de quo malo Esa. xl.

ibi, Creans malū. z. xxiij. q. iij. quidam. v. coliciani. malū est pcuti in altera maxilla, qd repercutere, ideo citius debemus esse parati ad sustinenduz in altera maxilla: qd repercutiamus. ita minus malū est dimittere pallium qd contendere in iudicio p qd abicit vel remittitur pax cum proximo: ideo dimissio pallij intelligenda est quoad pparationem animi, sed declinatio iudicij contentiosi z litigij intelligenda est simpliciter quoad executionē opis. **E**t ideo sicut corporalis defensio permittit fm̄ veniam infirmis z imperfectis: prout patet Luce. xxiij. vbi christus concessit ap̄tis fm̄ veniam, qd possent circa tempus sue passionis pp ipsoz infirmitatem sumere gladios ad eorum defensionē: ita in iudicio pcedere z litigare eo tpalibus rebus permittit fm̄ veniā infirmis z imperfectis: ideo ap̄s. j. ad Cor. vj. z. xj. q. j. §. ex his omnibus. secularia igitur iudicia si habueritis: ptemptibiles qui sunt in ecclesia cōstituite ad iudicandum, que verba pertrahens Grego. xij. li. moral. sic dicit. **Q**uia spūalia dona non caperēt si terrena eos negotia deperissent. longe autem permisit dicens. **C**ontemptibiles qui sunt in ecclesia illos pstituite ad iudicandum. ac si aperte dicat: qui minoris sunt meriti in ecclesia: z nullis magnoz donoz virtutibus polent: ipsi de terrenis negotijs iudicent: quatenus p quos magna nequeat bona: suppleant minorā. quoz z contemptibiles nominat: z n̄ sapientes nominat quū dicit sic. **N**on est sapiens quisqz inter vos qui possit iudicare fratrem suum. **Q**ua ex re quid colligitur, nisi vt hi terrenas causas examinent: qui exteriorum rerum sapientiā pceperunt. qd autem spūalibus donis vitati sunt: pfecto non debent negotijs implicari: vt dum non cogunt inferiora bona disponere exercitati valeant bonis superioribus deferuire: hec Grego. **E**t si iudices immediati rerum temporalium siue secularium: qd ad hoc constituuntur, vt dirimāt lites z litigia ac contentionū certaminis finem ponāt. vt. C. de agrico. z cen. litibus. ex de re iud. iurgātium: z de do. z. con. finem: vbi de hoc. z. c. si. ex. de transac. c. vltimo. vbi de hoc. z. v. q. ij. si primates. non debent esse supremi z honorabiles: sed infirmi z contemptibiles in ecclesia: quāto magis supremi z perfecti in ecclesia non debent contendere z litigare: vtriqz quantomagis distrahit a perfectione contendere in iudicio z litigare qd contempcionē z litigij dirimere z interimere. iudices em̄ pacem z concordiam ferunt procurant z nutriunt. xc. di. c. penul. z vlti. ex de treu. z pa. c. j. litigantes vero ac cōtendentes rixas z discordias pariunt z accendunt. illi em̄ omne bonū prospectant: isti bona propria affectant z querunt. **I**tem Aug. ptractans p̄dicta verba apoli in enchiridion. xliij. c. dicit sic. **N**ā z hic possent putari iudicium habere aduersus alterz non esse peccatum: sed tantūmodo si extra ecclesiam vellet iudicari: nisi secutus adiungeret. **J**am quidem omnino delictum est in vobis: quia iudicia habetis vobiscū: z ne quis ita excusaret z diceret se iustum habere negotium: sed iniquitatem pati: qd velit a se iudicij sententia remoueri: continuo talibus cogitationibus vel excusationibus occurrit atqz ait. **Q**uare nō magis iniquitatem patimini? quare non potius fraudamini? vt ad illud redeat qd dñs ait. Mat. v. xliij. q. j. §. j. Si quis voluerit tunicā tuam tollere: z in iudicio tecū contendere: dimitte ei z pallium: z alio loco Luc. vj. **Q**ui abstulerit inquit tuam: noli repetere. **P**rohibuit itaqz suos de secularibus cū alijs habere

re iudicij

re iudiciū. Ex qua doctrina apłus dicit esse delictū: tñ quū finit in ecclesia talia iudicia: finiri inter fratres fratribus iudicantibus: ex ecclesia vero terribiliter vetat. Manifestū est etiam hic quid fm veniā concedatur infirmis: pp hoc itaq; atq; huiusmodi petam z aliā: licet his minora: oportet vt quotidie crebroq; oremus dñm, atq; dicamus Mat. vi. de peñi. dist. j. in actione. z dist. iij. de quotidianis. Dimitte nobis debita nra: hec Aug. Et ita fm Augustinum nō licet perfectis litigare: infirmis autē concedit fm veniā: sed non fraudulenter z cū scādalo. vnde. j. ad Thessalo. iij. Neq; circumueniat fratres in negotio. z Mat. xvij. Ne illi per qm scandalum venit. ex de noui oper. nunt. cum ex iniuncto. z Luc. xix. Sigd aliqū defraudari: red do quadruplum. xij. q. ij. cū de notissimaz. z. c. in antiquis. z. c. in legibus. Item ad hoc est glos. sequēs intentione beati Augustini q sic dicit super illud. j. ad Co. vi. Jam oino delictū est in vobis zc. Glos. interlinearis. Ex hoc solo q iudicia habetis. pctm est enim litigare quū pax esse debeat. Item glos. continua. Peccatū est iudicia habere cōtra alios: sed ne ercuses q hoc iuste agis: occurrit qre nō magis iniuriā accipitis: vnde dñs Luc. vi. Qui abstulerit tua noli repetere: sed tñ hic fm veniam in firmis cōcedit apłus. hec glos. z sic in si. determinat. At autē predicta verba August. in quibus ait peccatum est iudiciū habere cōtra fratres, sane intelligantur: dicendū quid in huiusmodi liceat perfectis. z quid non: z quid infirmis: z quid non perfectis. Igit licet repetere sua simpliciter, sine causa, sine lite sine iudicio: sed nō conuenit eis inde mouere causas ante iudicē. Infirmis vero licet repetere sua mouendo causam ante iudicē z iudicium habendo contra fratrem: sed nō contentiose vel fraudolent: nec apud infideles iudices. hec glos. Nec obstat glos. per opponentes allegata sup uerbo apłi. Omnia mihi licent. j. ad Cor. x. i. oia mea licet repetere: qz vt pmissis aparet: glos. loquit ibi de modo repetendi sua simpliciter sine litigio iudicio z cōtentione. Itē ad hoc est Remigius super dictis verbis apłi sic dicens Dupli cantq; peccatum: z q litigant: z q in presentia infidelium litigantia quibus blasphemant nomen christianitatis. Jam quidē offensum peccatus est in vobis. q iudicia habetis inter vos accusatio litelis di scordiā: discordiā odiū generat. ne forte illi dicerent omnino pctm est si mea regro: ideo apłus dixit. In veritate oino delictus est in vobis, qui ptra preceptū dñi agitis: qui dixit Luc. vi. Si quis auferat que tua sunt ne repetas. z q vobis pacē suam cōmendauit: quare nō magis dānum sustinetis? vt preceptū dñi custodiatis. hec Remigius. Itē ad hoc est Chryso stomus sup Matth. x. dicens. Indigna res est vt hō fidelis ster in iudicio ante cōspectum iudicis infidelis. vel si fidelis certe secularis z q te venerari debuerat propter dignitatē fidei: iudicat te propter necessitatem cause: z perdes dignitatē christi ppter negotiū mundi. Beinde omne iudiciū irritatio cordis est: z cogitationum malaz. nam si videris q causa tua fraudibus aut pecunijs expugnet: z tu similiter cause tue adesse festinas: z si ab initio hoc psiliuz nō habuisti. Item ibidem. Si semel iudiciuz cōgressus fueris: iam non cogitas vt veritas cause appareat: sed vt quocunq; victor existas. vnde z in Prouerbio. xij. c. Qui negligit dānum propter amicum, iustus est. Item autē impioz decipiet eos, ergo a sensu cōtrario, qui nō negligit dānum propter proximum:

sicut ille qui iudicialiter sua repetit: non est pfectus perfecta iustitia. vnde glos. inter. dicit ibi. ppter amicum. i. pp christum, q dixit Joan. xv. vos amici mei estis. Item autē impioz. glos. interlinearis: q vel sua retinere: vel aliena rapere gaudent. Item glos. dicit ibi sic. Si hoc ad literā accipit: quantomagis est dignus corona iustitie q propter deum, q dixit Lu. xij. z Mat. x. dico vobis amicis meis ne terreamini ab his qui occidunt corpus: vel q vendens oia dat pauperibus, Mat. xix. vel rapinam bonoz suoz cum gaudio. Heb. x. patitur: vel carnē suaz morti tradit. Joā. xij. Hoc etiam apparet in Abraā qui prius elegit ius suū propriū, qd in preda de manibus hostium erepta tēporaliter acqferat. xxiij. q. v. dicat. j. dist. ius militare. totaliter dimittere: qz honorē sui nois quoquo mō vellet tēporali commodo inclinare seu humiliare. Ben. xiiij. vbi dicit: Leuo manum meam ad dñm meuz excelsuz possessore celi z terre: q a filo subtegmis vsq; ad corrigiā calige non accipiam ex oibus que tua sunt: ne dicas ego ditavi Abzam Isaac etiā patriarcha maluit iuri putei q ex paterna successione. z propria acquisitione ei debebatur cedere: qz contentioni deseruire. Ben. xxvj. vbi et puteū pro quo non accidit cōtentio merito appellat latitudo. quia plena latitudo iustitie non possidet nisi in māuetudine pacis foras dimissa tēporaliū cōtentione vnde z ps. cxvij. Latum mandatū tuū. i. charitatis pacis z nimis. s. ad amicos z inimicos nostra tollētes. ex vt li. non con. accedens. ij. z ij. ad Cor. vi. Cor nostruz dilatatum est. z j. dilatamini z vos. Hinc etiam ve prima multitudine credentium scribit Act. iij. z xij. q. j. c. ij. q erat eis cor vnū z aia vna: z omnia cōmunia. nec erat litigiū nec cōtentio inter eos zc. sed plena concordia, z pacis tranquillitas. z implebat ps. cxvij. Ecce qz bonū z qz iocundum habitare fratres in vnū. vt pre. c. ij. Admirum supra modū est iocundum z delectabile absq; omni tēporalium qstione litigio z cōtentione vnanimitē z pacifice viuere: nihil in hac vita feliciū: ideo merito ciuitas in qua hec iocunda quies z vnitas precessit hierusalē. i. visio pacis dicta est: hic apłus. j. ad Cor. xij. Charitas non querit q sua sunt. Et si perfecta charitas de qua apłus ibi loquit: nō querit q sua sunt: quantomagis pfecta charitas non repetit iudicialiter que sua sunt: quū nihil maxime propriū habeat. vt. s. probatum est. Si em perfecta charitas sua nō querit: quō sua litigādo requirit? hinc Phil. ij. Non q sua sunt singuli considerātes: sed q alioz. facit. lxiij. dist. nosse. Omnis enim lis z cōtentio per iniquitates extitit introducta: si. n. hō non peccasset: nulla de talib; fuisset qstio litigiū nec ptertio. Chūs autē reduxit apłos z aplicos viros: quantū ad cōtemptrū tēporalium. ad rectitudinis pime status: vt ex presum est. xij. q. j. c. ij. quare sicut in statu innocētie nulla fuisset qstio de tēporalibus aia nec apłis ac vi ris apostolicis ad statū innocētie quoad hoc restitutis, licuit in iudicio contendere: aut pro talibus litigare. vnde christus licet in maxilla percussus ostēderit non fuisse percutiendū: cum bis in passione spoliatus nihil reclamauit. Joan. xix. Quā graue sit cōtendere ex hoc apparet. q per illud donū concordie amittitur: qd in vobis spūs sanctus precipue diligit. xxiij. q. j. Si autē vnde z in colūba apparuit. Joā. j. de cō. dist. iij. aliquid. Fracundi. n. suscitant lites z cōtentiones. Eccl. xxvij. Phil. ij. Nihil per cōtentionem. j. ad Cor. xj. Si quis videt cōtentionis esse

nos talē consuetudines non habemus: nec ecclesia dei. ij. Timothy. ij. Seruum dei litigare non oportet. ex de sindaco. c. unico. Proverb. xvj. Homo puerus suscitāt lites. Omnis lis. etiā iudicialis ex aliqua ra dice auaritie est. Jaco. iij. Unde bella et lites in vobis: noie ex concupiscentijs vestris: vnde et Seneca Quietissima vitam ducerent hoies: si hec duo tollerentur de medio. meum et tuuz. pro hoc faciunt. xj. q. j. te quidē: et. s. ex his. xiiij. q. j. s. j. z. s. q. z. erga. xvj. q. j. de p̄sentium. Item aplus ad Ephe. v. Redimētes tempus: qm̄ dies mali sunt et. vbi Aug. Temp⁹ redimit q̄ perdit. i. dat de suo vt vacet deo: quasi det nummum vt habeat vinum. et ista est quedā t̄pis redemptio: vt si quis vult tecuz in iudicio contendere post tunicā dimitte pallium: vt habeas cor quietum. Quia vero obijctur q̄ ista p̄cepta fuerunt data generaliter in monte Matt. v. et oibus perfectis et im perfectis: verū est: sed non vniformiter: quia aplis et viris perfectis fuerunt iniuncta simpliciter et absolute: alijs vero fuerunt iniuncta quodāmodo s̄m qd et sub conditione: scilicet si vellēt absqz pctō viuere: et ad perfectionem virtutis attingere. vnde alijs magis fuerunt consilia q̄ p̄cepta. appetētibus perfectionem p̄cepta. vnde Aug. Sed tu longe es a peccato iniusti exactoris: quo oino non erigis debituz. ideoqz bonus magister ait. Qui p̄cussit te in unaz maxillam: p̄be ei et alteram. Matt. v. xiiij. q. j. qd̄ debet. Item Aug. Quisquis p̄ceptis nō obtemperat: reus est p̄silio. si vti volueris minus boni adipisceris: non malū aliquid perpetrabis. xiiij. q. j. quisquis. Item qd̄ opponit de verbo dñi loquētibus sibi discipulis. Matt. xviii. Si peccauerit in te frater tuus. et. j. dic ecclesie. ergo apostolici viri et apostoli possunt conqueri ecclesie de sibi iniuriantibus et suas res auferentibus. Sic edum q̄ istud est potius contra opponentem: qz dñs loquitur ibi de modo et ordine correctionis fraternae: q̄ est fienda intuitu fraternae charitatis: et nō intuitu proprie vtilitatis. ij. q. j. si peccauerit. vbi de hoc. xv. dist. s̄m illud. ex de iudic. nouit. et legit. et no. ex de hereti. cum ex iniuncto: in glos. ad hanc. Nec em̄ admonend⁹ est secreto frater et postmodum denuntiandus ecclesie propter ali quod comōdum tēporale: vt opponēs in suo medio implicat⁹: sed propter lucruz aie spūale. vnde dicitur ibi: Si te audierit iuratus eris fratre tuum. non recuperes vestem tibi ablātā: vel aliaz rem t̄palem. vnde Aug. ibi. Si pp̄ te id facis: nihil facis. si autē amore illius facis: optime facis. Deinde qz instat qz ap̄ stolus. j. ad Cor. vj. quuz dicit. Jam omnino delictū est in vobis: qz iudicia habetis inter vos. non loquitur viris perfectis: sed loquitur Corinthijs: qui nō reliquerant: sed sibi retinuerāt bona pp̄ria t̄palia: nō facit pro ipso: sed magis contra: quomā si habere iudicia de rebus tēporalib⁹ est pctm̄ aliqd̄ infirmis et imperfectis: nec eis licet nisi s̄m veniaz: multo magis est peccatum perfectis: nec eis licet. qd̄ est contra opponentem. Quia autē apls loquitur ibi de iudicio rerum tēporalium vniversaliter et absolute: siue cum fraude siue absqz fraude. patet: quia de tali iudicio loquitur ibi apostolus: quale concedit seu permittit ibidem ipsi Corinthijs: sed apostolus concedit seu pmittit ibi Corinthijs iudiciā sine fraude: et nō iudicia cum fraude. qd̄ patet in eo qd̄ dicit: Iudicia igitur secularia si habueritis: contēptibiles qui sunt in ecclesia. illos constituite ad iudicandū. qd̄ manifestū ē intelligere de iudicijs bona fide absqz fraude

qz iudicia cum fraude non concedit dicens ibi: An nescitis quia iniqui regnum dei nō possidebunt? et ita omne iudiciū litigiosum siue cuz fraude: siue sine fraude. implicat ad pctm̄: et per consequēs repugnat viris perfectis: vnde directe reprehendit in iudicio contentionē quuz dicit: Sed frater cum fratre in iudicio contendit ex qua contentione continua subijgit. Jaz oino delictum est in vobis: qz iudicia habetis inter vos. nulla de fraude et dolo: sed solum de cōtentione p̄habita mentione. Ideo dicit. Jam delictum oino est in vobis et. quasi diceret. habere iudicia fraudulēta hoc est vituperabile apud omnes gētes etiā infideles: sed apud nos est vituperabile habere q̄cunqz de t̄p alibus iudicia siue fraudulēta siue non fraudulēta ideo citius deberetis pati iniuriā vel fraudē. qz pro tēporalibus in iudicio contendere. Istaz perfectionis doctrinā sequētes olim sancto anachorite egyptij nedum illud pauperculū modicum qd̄ habebant eis subtractum in iudicio non repetebant: sed nec furibus eis subtrahentibus et scientibus ipsis aliquid dicebant. vnde de Adchario legitur. qz quum semel ad cellam suam reuerteretur: et ibi inuenisset furē tollentem qd̄ in cella habebat: stetit tanqz peregrinus caritans aial cum illo latrone de rebus suis cum multa patiētia: et p̄duxit eum dicens. Nihil in hunc munduz intulimus. j. Timothy. vj. Dñs dedit: dñs abstulit. sicut ipse voluit ita factuz est. benedictus deus in oibus. Job. j. De quodam alio sene legitur. qz quum qdam alius frater vidimus suus sepe sibi furaret de his que in cella habebat: et ipse videret illum: non arguebat senex: sed amplius opabatur dicens: puto frater ille necessarius ē habebat ergo senex magnā tribulationē ex penuria panis. Annum autē moreret et circumdedissent eum fratres. senex vidit illum fratrē q̄ solebat ei furari: et dicit ei: Accede ad me frater: et apprehendit eius manus et osculabatur dicens: Gratias ago manibus istis fratres: qz propter eas arbitror me ituruz in regnum celorum. Ille autē frater compunctus corde et agens penitētia. factus est et ipse strenu⁹ monachus. Alius frater requisit senē dicens: si mihi debet paucos nummos frater: iubes vt repetaz eum? Qui senex. semel t̄m̄ dic ei cum humilitate. at ille: qd̄ si semel ei dixerō et nihil mihi respondeat: quid faciam? Tunc senex vltērius nihil dicas ei. At ille. Et qd̄ faciam quia nō possuz vincere cogitationes meas nisi illi fuero importunus. Qui senex: dimitte cogitationem tuā crepare tantummodo fratrem tuum ne cōtristes quia monachus es. Ergo viris p̄fectis pro re aliqua tēporali litigare non licet. Legit etiam in vitis patrum. qz quum tres anachorite iussissent ad me tendum sub certa mercede: et vnus eoz fuisset inārmatus: alij duo inuitabant eum recipere partē mercedis. ipse vero dicebat qz non debebat habere partem. qz non laborauerat. Alius anachorita determinauit hac questionē charitatie. qz reciperet partē: quā cum planctu recepit ille infirmus. Item Luc. vj. Et ab eo q̄ aufert tibi vestimentū etiam tunicaz noli prohibere. vbi Cyrillus. Hec est em̄ virtus aie: que oino auersa est a passione cupiditatis dimitiaz. decet enim eum qui pius est: et obliuiscit maloz vt et ea qbus charos amicos inuauimus: perfecti vobis conferamus. Itē ibi. Luc. vj. Et qui aufert que tua sunt: ne repetas. Chrysostomus. A deo percipimus omnia. qz autē dicimus meū et tuum. nuda t̄m̄ sunt verba. Si nāqz domum tuam asseris: emisisti verbū

carens subsistentia rei. Nam et aer et solum et ceterum creatoris sunt tu etiam ipse qui domum destruxisti: sed et si tuus sit usus: non solum pro morte: sed etiam propter rerum euentus aia tua non possidetur a te: et quo pacto tue reputabuntur opes? vult autem deus tua fore que tibi pro fratribus credita sunt: que possides tua non sunt: nisi pro alijs dispensaueris. sunt autem tua: si pro alijs dispensaueris. Si vero tibi affluent expenderis: que sunt tua iam facta sunt aliena. Sed propter nefandas opus cupidinem homines in curijs contrinquant: contra quod christus dicit. Et qui aufert que tua sunt: ne repetas, ubi etiam Aug. Quod de vestimento domo iumento fundo et generaliter omnia pecunia dicit. hec Aug. Perfectus ergo pauper sicut erant apostoli quomodo omnia propter deum dimiserunt: non litigat super re sibi ablata. et si litigat: iam cupiditate aliquid ligatus est. et ideo perfectus pauper non est: quia perfectus pauper nihil sibi appropriat: sed omnino omnia communicat: et semper ad tempus innocentie: quo omnia erant communia se reducit. dist. viij. §. j. et xij. q. j. c. ij. hoc enim est proprius proprie veri et perfecti et evangelici et apostolici pauperis: nihil super terram habere proprium: nec in usu rerum quibus vitur proprium facere. vbi et malus religiosus quum proprium habere non possit: vt. xij. q. j. nolo. z. c. non dicatis contra naturam usum in usu sibi proprium constituit: et ideo contra statum regularem vivit: cui annexa est omnis proprietatis abdicatio. extra de sta. mona. c. iij. ad monasterium. §. si. Nec glorie se vacuo nomine non haberes: quod habet pro solo usu: alijs non communicat quum non vitur: quia factis verbis contrarius est: et ideo realiter proprietarius est. xij. q. j. c. ij. et c. quia tua. z. c. scimus. unde de eo proprie dicit ad Titum. j. Confitebor se nosse deum: subaudi in obseruantia regulari: factis autem negat: quia proprietarius est non communicando quod habet quum necessario non vitur. hoc optime probat. xij. q. j. caute. z. xij. q. j. nolo. vbi verum et perfectum pauperem evangelicum: quales erant apostoli: describens Climacus in gradu. xvi. de vitiorum avaritie dicit, quod pauper opator non habet affectum ad aliquid vitiose quod habet: et ei aduenientia quasi non esset reputas. si vero in aliquo contristat: nondum pauper est factus. Qui continet malos liberabitur a contradictione verborum et litigatione: amator possidendi pro actu usque ad mortem pugnat. Non erat in Job vestigium avaritie. hinc omnibus priuatus imperturbatus mansit. Job. j. hucusque Climacus. Item in vitis patrum legitur, quod quum duo patres simul manerent: dixit vnus alteri: faciamus et nos vnaz littere sicut et alij homines faciunt. Dixit alter: nescio quem admodum sit lis. dixit ille. Ecce ego pono vnum laterem in medio: et dico, quia meus est: et tu quia non est dic tuus: sed meus. Et ex hoc fit contentio et rixa. Et dum posuissent laterem in medio: dicente uno quod meus est. ille alter primum respondit: ego meum esse spero. quum ille alter iterum diceret: non est tuus sed meus: tunc ille respondit: et si tuus est tolle eum: quo dicto non inueniunt quemadmodum litigarent. Item in vitis patrum. Veniunt latrones in cellam cuiusdam senis dicentes: oia que in cella tua sunt: venimus tollere. Respondit senex quantum vobis placet filij tollite. Tollentes ergo quicquid inueniunt abierunt. Remansi autem sacellus in abscondito: quem tollens senex insecutus est eos: clamans filij tollite quod obliti estis. Illi vero admirantes patientiam senis: reuocauerunt eum: et penitentiam egerunt: restituentes que abstulerant: dicentes hic homo dei est. Vbi pulchre clemens dicit in canone.

q. x. j. c. ij. sed pro iniquitatem alius dixit hoc esse suum, et alius illud. et sic inter mortales facta est diuisio. Item apostoli quum missi fuerunt a domino specialiter ad predicandum pacem iuxta Esai. li. Quas pulchre super montes pedes annuntiantis et predicantis pacem. viij. q. j. olim. quod in iudicio contendissent et alios ad impatientiam infirmos incitassent: et contra illud quod predicabant fecissent. hoc de eis credere indignum est: quia magni non fuissent in regno celorum. sicut sunt si dixissent et non fecissent et se non pacificos: et se non mundi contemptores verissimos ostendissent. Adat. v. Ad eos enim potissime qui erant capita ecclesie: et totius perfectionis exemplar: pertinebat non litigare: non alios ad eos odiosos prouocare. Bala. v. sed ad concordiam reuocare et pacificare. xc. dist. per totum. et de treu. z. pa. c. ij. §. si. Quis enim videret eos pro temporalibus que sunt stercorea. Phil. ij. litigare, et eis de contemptu mundi crederet? ca. xxv. dist. primum. immo nedum solus paulus dixit. Phil. ij. sed et omnes alij apostoli omnia arbitrati sumus ut stercorea: ut christum et proximum lucrifaciamus. Nam et simplex laicus frater Egidius socius beati Francisci dicebat. Si vis saluari non petas tibi fieri iustitiam ab aliquo. Preterea si apostoli cum aliquo in iudicio litigassent: supponendum est quod semper iuste petissent: et rei contra quos egissent se pro iustitiam defendissent. In iudicio autem vterque subit tam reus quam actor calunie iuramentum. C. de iura. cal. aut. principales. et extra de iura. cal. c. j. et vlt. sed dominus dixit Adat. v. Sit sermo vester est est. non non. extra de iure iur. et si christus. Jurare autem et si pctm non sit: non tamen debet fieri nisi quod necessitate cogat, videlicet quum videt pigros esse homines ad credendum: quod eis est vitale sicut dicit Aug. in sermone domini: et ponit. xxij. q. j. ita ergo: sed nulla necessitas erat apostolis ad repetendum aliquid in iudicio: ex quo extra iudicium eorum debitores nolebant eis reddere: ergo iurare non licite poterat: quia per hoc debitores ad salutem non reducebat: immo fuisset eis occasio peierandi ex quo alis eis satisfacere debitores nolebant qui enim scit alium velle falsum iurare: et a tali recipit iuramentum vincit homicida: quia homicida corpus occisurus est: ille animam: immo duas animas: et eius quem iurare prouocauit: et suam: sic dicit Augustinus in sermone de decollatio te beati Joannis: et transferretur. xxij. q. v. ille. Item Adat. v. Videns Iesus turbas: dicit Augustinus super illum sermonem, quod apostoli in hac vita illas. viij. beatitudines ibi descriptas habuerunt. Sed inter alias. secunda beatitudo est. beati mites et c. ubi Augustinus. Mites sunt qui cedunt improbitatibus: et non resistunt malo: sed vincunt in bono malo. Et idem super lucam. Aditiga ergo affectum tuum: ut irascaris: aut certe iratus ne peccaueris. Preclarus est enim motum temperare consilio, nec minoris virtutis dicitur cohibere iracundiam: quam omnino non irasci: quum plerumque illud leuius: hoc fortius existimetur. Ridentur igitur immites et dimicent pro terrenis et temporalibus rebus: sed beati mites: quoniam ipsi possidebunt terram de qua euelli non possunt: illam inquam terram de qua in psalm. cxlij. dicit: Portio mea in terra viuentium. Ergo et apostoli pro terrenis non litigauerunt in iudicio nec extra: quod si fecissent: mitratibus beatitudinem non habuissent: quod est contra Augustinum. vt. s. dixi.

De concordia inter decretalem exiit extra de verb.
fig. z constitutionem B. Pape Joa. L. 59.

Estat inter hec querere q̄ possit esse concordia inter decre. exiit. ex de v. signi. lib. vj. z extrauagantē dñi Pape Joan. xxiij. que incipit, Ad conditorē. z aliam q̄ incipit, Cū in ter. cui⁹ tenor talis est de verbo ad verbū extractus de bulla appensa hic ponit. extrauaganti Joan. xxiij. Cum inter nōnullos viros scolasticos, sepe contingat in dubiū reuocari: vtrum p̄tinaciter affirmare redemptorē z dñm nostrum Iesum Christum, eiusq̄ ap̄los in speciali non habuisse aliam qua nec in cōmuni, hereticum sit censendum, diuersis diuersa z aduersa etiam sententibus circa illud. Nos huic cōtrectationi fines imponere cupientes. assertionem huiusmodi p̄tinacem: vide qđ legitur z no. ex de sum. trini. c. j. li. vj. in. §. si. super verbo asserere. in vltima glos. Joan. an. cum scripture sacre que i pleriq̄ locis ipsos nonnulla habuisse asserit p̄dicat expresse ipsamq̄ scripturā sanctam, p̄ quam vtiq̄ si dei orthodoxe probant articuli: quoad premissa fermentū aperte supponat p̄tinere mēdaciū: ac per cōsequens quantū in ea est: eius in totā euacuans fides catholicā reddat eius p̄bationem adimens dubiaz z incertā, deinceps erroneā fore censendam ac hereticam de fratrum nostrorū consilio hoc p̄petuo declaramus edicto. Rursumq̄ imposterum pertinaciter affirmare, qđ redemptorū nostrorū eiusq̄ ap̄lis his que ipsos habuisse sacra scriptura testat: nequaquā ius ipsi vtendi seu p̄sumendi cōpetierit: nec illa vendēdi seu donandi ius habuerint: aut ex ipsis alia acquirēdi: que tñ ipsos de premissis fecisse scriptura sacra qđ dicere mentiri nefas est. xxiij. q. v. quid ergo. ix. dist. ego. c. si ad sacras. cuz. c. seq. xv. q. j. sunt quidā: testatur seu ipsos potuisse facere supponit expresse: quum talis assertio ipsoꝝ vsū z gesta euident includat in p̄missis non iusta. Ad vtiq̄ de gestis vsu sen factis redēptoris nostri dei filij sentire nefas est scripture sacre p̄trariū, z doctrine catholice inimicū: assertio nem ipsam. extra de sum. trini. z fide ca. §. porro. ibi. p̄tinaciter. in Clem. z de vsur. ex graui. §. si p̄tinaciter. in Clem. legit z no. xxiij. q. ij. dixit ap̄ls ab i. p̄tinacitate. z glos. si ibi. pertinacē de fratru eorūdem cōsilio deinceps erroneā fore censendā merito ac hereticam iudicamus. hucusq̄ verba constitutio nis dñi Pape Joan. xxiij. Videt ergo saluo iudicio Romane ecclie sacrosanctē, qđ verba dicte p̄sintionis contradicant determinationi ecclie posite ex de verbo. signi. exiit qui seminat. in §. porro. nec alijs ibi p̄tentis, nec a sentētis reuerendorū patrum z doctorum in sacra pagina famosorū fratru bonauenture in sua apologia z Joan. de pechano in libro de p̄fectione euāgelica traditis discrepet. Nec a determinationibus capituli gñalis ordinis fratrum minorū pusij celebrati. Nā h̄re aliquid quantū ad p̄sentem materiam p̄tine: accipit tripliciter. Uno mō quantū ad vsū facti simplicē z tñ iustus. z hoc modo serui z religiosi qui serui dicunt. liij. di. multos: qui pro mortuis reputant. C. de epif. z cleri. deo nobis. §. j. in si. i. ter. z in glos. xv. q. j. placuit. vbi de hoc. z. c. sunt nōnulli. in prin. vno modo dicunt h̄r q̄ntuz ad vsuz facti. ff. de pecul. nec seruus. z. l. id vestimentū. z no. xij. q. j. nō dicatis. in glos. nungd. z. c. dilectissimis in glos. ergo aliquis. z sic accipitur vno modo h̄re. ff. de

v. signi. habere. legit z no. xxiij. q. vij. qđ autem ibi. non solū que habebant zc. z in glos. non intelligas. Et hoc modo h̄re accipitur in regula beati Frācis ab ecclia approbata. in. c. si qui. ibi. habeat vnā tuni cam cū caputio: z aliā sine caputio q̄ voluerint h̄re. z in. c. cleri. ibi. ex quo h̄re poterunt breuiaria. z in. c. fratres nihil. ibi. habere velitis: Et isto mō habendi religiosi dicunt h̄re: qui tñ quantū ad propriū nihil habent: vt. xij. q. j. non dicatis. in prin. z. xvij. q. ij. ab bates. ibi. aut peculiare aliquid habere. z. liij. distin. abbat. ibi. qui enim nihil propriū habet. z. C. de episco. z cleri. aut. ingressi. z. xij. q. vlt. qz ingrediēti bus. z extra de of. oz. quāto. z. xij. q. j. nolo. ibi. Nulli licet in societate nostra habere aliquid p̄pziuz. extra de regu. ex parte. de puer. diu. dudum. §. vetum. z de sta. mona. c. ij. z. c. sup. eo. z. c. cum ad monasteriū. §. si. vbi de hoc. z no. de cuz. dist. j. iubemus. Apocal. c. vlti. in. j. glos. in si. z q̄ cleri. vel vo. c. vlt. in glos. ergo. Et de hoc modo habēdi simplici loq̄tur p̄e. decre. exiit. z decre. Clem. exiit de paradiso. posita in tit. de v. signi. In qbus dicitur qđ fratres minores s̄m regulā beati Francis habere possunt vnā tunicam cum caputio z aliā sine caputio. Et tñ in eiusdem dō qđ fratres nihil sibi appropriēt: vel appropriare sibi nihil possunt vel in cōi etiā: qđ hoc expresse in regula continet in. c. fratres nihil sibi appropriēt. per qđ liquido apparet. qđ habere ibi sumit quantū ad simplicem facti vsū. Et s̄m hunc modū ch̄us z apostoli habuerunt in cōmuni z in speciali z iuste z etiā aliqñ loculos. Quorū ap̄lorum locum z vitā tenent monachi quantū ad abdicationem p̄prietatis z dominiū oīum rerū in speciali: vt no. xvj. q. j. ex autoritate. q. j. vidētes. in glos. Ep̄i z fratres quātum ad abdicationē proprietatis z dñiū oīum rerum taz in speciali. qđ in cōmuni vti habet i dicta decre. exiit. §. porro. Alio mō accipit habere quantū ad ius ad ministracionis z dispensacionis. Et hoc modo prelati siue episcopi q̄ in locum ap̄lorum succedūt quorū ad prelacionem z dispensacionē rez ecclie. vt p̄e. c. videntes. in textu z in glos. z. lxxvij. dist. quorū vices. z. xxi. di. in nouo. dicuntur h̄re z habētius administracionis z dispensacionis ad vtendū rebus ecclia sticis. non qđ res ecclie dicant eorū esse quantum ad dñiū z p̄prietatē: sed solū quantum ad procuracionem z dispensacionem z administracionē. z hoc probatur. xij. q. j. c. vltimo. in textu z in glos. xxiij. q. vij. qđ autem. z. xxiij. q. vij. conuenior. z extra de dona. c. ij. legit z no. cum si. z. xij. q. j. eps ecclie sticaz. r. q. ij. eps. Et ex hoc iure cōpetit eis vendere z donare in casib⁹ in iure concessis. xij. q. ij. sine exceptione. r. q. ij. hoc ius. extra de re ecclie. non alie. vt. §. extra de his que fi. a prela. cum in aplica sede. z legit z no. de dona ceterū. cuz. fi. Tertio mō sumit habere quantum ad dñiū. Et hoc modi habendi dñiū subdistinguitur. Uno modo dicit qđ habere scilicet quantum ad dñiū qđ est de iure diuino: de quo iure diuino. no. dist. j. ius naturale. i. glos. j. z dist. vij. quo iure in glos. ex hoc. Et hoc modo res deo siue ecclie donate vel oblate p̄pter deum: z decime dicuntur habere z esse in dñio christi z corporis eius qđ est ecclie. r. q. ij. qui christi. z. c. nulli liceat. z. c. p̄dia. z. c. q̄ ab stulerit. z. q. ij. pontifices. z. q. j. res ecclie. z. c. vidētes. z. c. expedit. vbi de hoc no. z plene per Innoc. z Osiē. extra de causa. pos. cuz. sup. z de hoc dñio legitur. xvj. q. ij. inter memoratos. vbi dicit. ecclie cuius est ius retentionis sic eternū dñiū. z habet

Habet ali
quid trisa
riā capif.

Leuit.

Venit. vlti. cieca si. de hoc dñio qđ spectat ad chiuz
 z ad corpus eius qđ est ecclia fidelium. xxiij. q. v. de
 liguribus. dicitur. j. ad Cor. iij. Dia vestra sunt: vos
 autē christi. xxiij. q. vij. c. j. circa pin. z. c. qđ autē. cir-
 ca si. Et ne hoc modo habendi expresse Aug. super
 Joā. loquēs de donatistis dicit: Veniant ad catholi-
 cam eccliam: z nobiscū habeant non solum terram:
 sed et eum qui fecit celuz z teream. In hmoi autem
 cōmunitate viuentis: z iter paupertatis altissime ar-
 ripientes, z pfectionis euāgelicē non q̄runt in reb^o
 quas habent nisi vsum. xij. q. j. clericus. z. c. eps. vij.
 Phil. vlti. Thessalonicā mihi misistis in vsuz. glo.
 ibi q̄st Aug. dicit: Preter vsum in rebus nihil que-
 rendum est. j. ad Timoth. vij. habētes alimenta zc.
 ideo dicit ibi signāter: qbus tegamur, vt ostēderet se
 nō q̄rere nisi vsuz. z qđ vsus alimētoz z tegumētoz
 inter hoīes distinctus est: z habetur in speciali: ideo
 sepe scriptura diuina vtitur his noībus scz meū tuū:
 iuxta illud ps. xxi. Partiti sunt vestimēta mea sibi:
 z sup vestē meaz miserunt sortē. Jo. xix. iuxta quod
 dictum est. j. Timoth. vij. habentes alimenta zc. z ha-
 bebant christus loculos. xij. q. j. Timoth. vij. habētes
 alimenta zc. z habebat chiuz loculos. xij. q. j. habe-
 bat. Et qđ hec intelligant quantum ad vsuz: p̄z per
 Augustinum in verbis illis apli. j. ad Corin. iij. in fi.
 Omnia vestra sunt. z. xxiij. q. qđ autē. in fi. dicentes.
 Dia vestra sunt: scz supiora equalia z inferiora. Su-
 periora vestra sunt ad perfuendū vt deus trinitas.
 Equalia ad cōmuniendū: vt angeli qui z nostri sunt
 modo: quia ad vsuz nobis sunt: sicut dñi dicunt esse
 famuloz: non dñio: sed ad vsum eozuz. Inferiora ad
 vtendum. hec Aug. z ponit ipsa auctoritas Augu.
 in li. questionū euangeliū: z recitatur in glof. ad Ro.
 viij. z scđo sententiā ibi: omnia. n. zc. Ex isto etiā
 iure diuino vtentis iter pfectionis arripientibus pro-
 hibetur dicere: hoc meuz: hoc tuū proprium. xiiij. q. j.
 in pri. dist. vij. s. j. z. c. j. xij. q. j. dilectissimis. z de hoc
 statu pfectionis Den^o in psona omnīū apostolorū
 dixit Mat. xix. Mat. x. Luc. xvij. Ecce nos reliqui-
 mus oia. Et chiuz ostendēs ex hoc eos in regno ce-
 loz excellentē gloriā promereri: dixit ibi. Vos qui
 secuti estis me, quam se. fi. hoīs zc. Ex hoc etiā iure
 prohibetur viris iter pfectionis arripientibus in iu-
 dicio contendere: dicente Christo. Siquis voluerit
 tunicam tuam tollere: z in iudicio tecum contē-
 dere: dimitte ei z pallium: ut habetur. Mat. v. z.
 xiiij. q. j. in pin. z. c. j. z. xxiij. q. ij. s. j. Ex hoc etiā iure
 diuino apostolis z eorum vitam professis com-
 petijt z cōpetit rpe necessitatis emere z vendere. vñ
 dicitur Joan. iij. Discipuli eius inierunt in ciuitates
 z cibos emerent. Quia autē hoc fecerint: tempore
 scilicet quoz eis aliter p auxiliū humanū non fuisset
 prouisum. de victualibus patet in eodem euangelio
 Joan. qz samaritani non couebantur iudeis. z Lu-
 ce. ix. dicitur. Intrauerunt ciuitatē samaritanozum
 vt pararent illis: non receperunt illū. vnde glof. Be-
 de ibi. Non. n. contunt iudei samaritanis: vt Joan.
 ostendit. Ex quo patet qđ samaritani erant inhospita-
 les iudeis. vnde apls per humanū auxiliū non
 fuisset prouisum: nisi emissent. Quarto modo dicit
 quis h̄re dominium z proprietatē de iure scilz posi-
 tiuo: de iure scilicet imperatoz: qđ per iniquitatem
 extitit introductū: scz vt homines dicant: hoc meuz:
 hoc tuum proprium. z in iudicio cōtendant: vt dicit
 in pre. c. quo iure. z. c. dilectissimis: z de hoc mō ha-
 bendi iure proprietatis z dominij loquitur lex. ff. de

N. signi. l. habere duobus modis dī. z. ff. de. N. obli. l.
 stipulatio ista. §. habere. z no. xxiij. q. vij. qđ autē. in
 glof. non intelligas. Et ex hoc iure habendi datur z
 cōpetit in iudicio actio z acceptio. ff. de acquir. do.
 l. rem in bonis: z inde litigia proueniūt: z huiusmo-
 di dominij z proprietatē abdicare sicut vna psona
 priuata potest: z ad perfectionem ptinet: sic z vnuz
 collegium singulare hoīum qđ obtinet uicem singu-
 laris psonē. ff. de fideiul. l. mortuo. p̄t a suo toto col-
 legio abdicare: z ad culmen pfectionis pertinet. Et
 de tali abdicacione in speciali z in cōmuni: sit me-
 ritoria z sancta: z etiā a chio apostolis tradita. loq-
 tur decreta. pre. extit. §. porro. z alie constitutiones a
 Romanis p̄tificibus super regulā z statum fratriū
 minoz edite: dominio aut iure z cōmunitati emanā-
 tibus a iure diuino: qđ est veritas in colūba. xxiij.
 q. j. loquitur. j. in vniuersali ecclia nō est salubre nec
 licitum renuntiare. Ex quibus patet qđ error est dice-
 re simpliciter z absolute siue indefinitē: qđ christus z
 apli non habuerunt aliqua in speciali nec etiāz com-
 muni. z sic oēm modum habendi excludere: z per
 consequens includere: qđ ipsi non habuerunt res ali-
 quas quantū ad vsum facti nec in speciali nec in cō-
 muni. Et qđ in quantū prelati ecclie militantis: z ad-
 ministratores siue dispensatores: non habuerunt ius
 vtendi et administrandi in rebus oblati siue con-
 cessis eis: z vendendi z donandi eas: prout sacri ca-
 nones dicunt: quum hoc cōtradicat sacre scripture z
 sacris canonib⁹ z dicte decre. extit. dicit qđ christus
 loculos habuit: z cōsequenter in dicta constitutione:
 Cum inter nonnullos: dicit scz qđ hoc ptinaciter af-
 firmare hereticū sit censendū. Dicere autē euz dicta
 determinatione ecclie posita in decre. extit. §. porro.
 scz qđ abdicatio proprietatis oīm rerum tam in spe-
 ciali qđ in cōmuni pp deuz sit meritoria z sancta: qđ
 z christus viam pfectionis ostendens. verbo docuit
 z exēplo firmavit: qđ quia apostoli inquantū fuerūt
 professores paupertatis excelle. z de qua dicit. Mat.
 xix. Ecce nos reliquimus oia zc. in volentes pfecte
 viuere p doctrine ac vite ipsoz alieuz deriuarūt. Et
 qđ christus inter dū loculos habuit descendēs
 infirmis: ac per consequens qđ christus ei eius apli
 viā perfectionis ostēdentes: non habuerunt proprie-
 tates rerum et dominij in speciali: vel ipsoz aploz
 priuato collegio appropriatum. qđ est ex iure impe-
 ratoz: et implicat ad litigandum: et per iniquitates
 introductū: vt dictū est. nō est hereticū nec erroneū.
 nec hoc dicere videtur dicta constitutio. Cum inter
 nonnullos. cum dicta decre. Extit. nullaz prorsus fa-
 ciat mentionē: nec eam tollit: nec ei in aliquo deroga-
 re videtur: immo quū idem sc̄tissimus p̄f z dñs dñs
 Joā. P̄p̄a. xxiij. pronuntiauerit de cōsilio z assensu
 dñorum Cardinalium decre. Extit. salubriter editā
 solidam claram z lucidāz multaqz maturitate dige-
 stam: prout in sua constitutione q̄ incipit: Quorundā:
 expresse continet: ac etiā viēnense conciliū in consti-
 tutione ille. Extit. de paradiso. posita in titulo de:
 N. signi. ipsam determinationē factā in illa. Extit. qđ
 seminat: p̄tadictorio iudicio approbauerit in hac
 parte: nullo modo dicendū. nec credendum: nec qđ p
 verba aliqua generalia posita in dicta constitutione
 vltima. Cum inter. noluerit subuertere p suos prede-
 cessores z seipsum cū multa maturitate definita. ex
 de elec. ecclia n̄ a. h. sed prōmptū debet esse iura iu-
 ribus concordare. C. de inof. testa. n̄ qñ. de elec. cum
 expectat. li. vi. constitutio. n. sequens s̄m precedentē

est intelligenda. extra de of. dele. sup. questionē: in pñ. nec constitutioni pcedenti per subsequeñtē derogat nisi inquantū inuenitur exp̄sum. C. de edifi. pua. l. vltimo. ff. de adimē. l. alumne. §. qui filias: in autē. de adminif. offi. in sa. appel. ad fi. Et qđ non mutat quare stare prohibetur. C. de testa. l. sancimus. z. C. de ap. l. p̄cipimus. vide qđ legitur z. no. extra de con. situ. licet. li. vj. in glos. e. p̄tra. P̄terea post publica tionē dicte p̄stitutionis. Luz iter nōnullos. Idē dñs P̄p̄a Joā. de cōsilio sacri collegij dñorum Card. naliuz in cōdēnatione quā fecit iuxta supplicationē sibi factā p parte ordinis fratrum minor: de postilla qđ frater Petrus Joannis sup Apocal. p̄scripsit. ha buit consilium magistrorū in sacra pagina: qbus era minationē cōmisit appostille: inter quos magistros fuerunt fratres Grego. de landinio archieps vienē. z Petrus de palude ordinis p̄dicatoz: z multi alij magistri ordinū z statuum: in q cōcilio p ipsos ma gistros scripto sub eoz sigillis in forma publica in strumenti p̄fato dño pape tradito de articulo, quem dictus petrus Joā. scripsit in dicta apostilla. Cui⁹ articuli tenor de verbo ad verbū talis est: cōtinetur. Ex quo p Romane ecclie authonticā testificationē constat regulā minorū per beatum Franciscū editā esse vere z pp̄ie illam euangelicā: qđ Christus in se ipso seruauit: z apl̄s imposuit z in euāgelij conseri bi fecit. Et nihilominus cōstet hoc p irrefragabilia testimonia librorū euangelioz: z ceterarum scriptu rarum sanctorū. z p sanctos exp̄positores earum: put alibi est superabunde monstratum: dicti magistri in sacra pagina de hoc articulo suū dant iudiciū in hec verba. Si dictus Petrus Joā. hec verba accepit sim intellectum z declarationē dicte. Exiit. veruz dicit. Si autē intelligit sicut ipse alibi declarat: z sui sequa ces asserunt: q̄ regula bti Francisci sit vere z pp̄ie idem z ipsum euangeliū qđ christi: z econuerso: qđ dñs papa nō habet potestates sup eam sicut nec sup euangeliū: auel quicquid est in regula bti Francisci totum christus ad literā seruauerit. z apl̄s imposue rit obseruandū: hoc totū simpliciter reputamus he reticum ridiculū z insanū, nec istud probat p aliqđ testimonij qđ iudicat. Hec verba dicti concilij siue iudicij magistrorū: p̄fatus dñs papa Joā. recepit. Ex qbus patere potest cui libet intelligenti, qđ ipse dñs papa p predictā constitutionē: cum inter nōnullos non intelligit dictā determinationē in sepe dicta de creta. Exiit. positā in hac parte aliqualit tollere vel limitare. Idē dñs papa Joā. qñ in consistorio legebat dicta constitutio: Luz inter nōnullos: ad di ctum cuiusdā Card. dicentis eidem dño pape: qđ in ipsa constitutione cyp̄meret hereticū fore p̄tinacif affirmare christū z apl̄os non habuisse pp̄ietatem z dñiū rerū in speciali nec etiā in cōmuni. Rñdit non faciamus. P̄terea nouissime p̄fatus dñs pa pa venerabilē doctorem fratrem Thomaz de aquino catalogo sc̄torū adscripsit: qđ doctor in libello quez edidit contra dānantem statum non habentium in cōmuni possessiones z dominia rez: sed p mendici tatem victū sibi q̄rentium: qui libellus incipit: Ecce inimici tui sonuerunt. v. c. exp̄resse determinat atqz pbat p authoritates euangeliū z sc̄torū doctorū ecclie: qđ possessiones z dñia tam in speciali quā in cōi: z diuitias relinquere: est quidā grad⁹ altior con tentus sub p̄fectione euangelica. Et in responsionib⁹ qđ facit ad argumenta in oppositū: dicit sic de verbo ad verbum. Ad. xvij. ca. dicendū est, qđ ecclia:

ga multos infirmos sustinet: qui nō de facili sine tē poralium possessionum solatio ecclasticam vitā du cere sustineret, expedit facultates cōmunes in ecclia possidere: dimissis pp̄ijs: z p̄cipue propter pauperes sustentandos: non tñ propter hoc sequit: qđ nō sit ex pediens a p̄dictis viris qui pp̄ia dimiserunt: vitāz religiosam agere sine cōmunibus possessionib⁹. Et q̄uis p̄fectio euangelica z aplica non annulletur in illis q possessiones cōes habent: tñ exp̄ssus seruauit in illis q proprijs dimissis etiā cōmunib⁹ carent. hec ibi. Et ad illud qđ obijcitur p aduersarios pau peratis in speciali z in cōmuni: qđ christus loculos habuit. in eodē libello respondet in hec verba. Ad il lud autē qđ. vij. dicitur dicendū: qđ q̄uis non sit pre ceptus: qđ nihil pecunie ad usum necessarios reseruet a sanctis: est tñ cōsiliū. nec dñs habuit loculos quasi alias ei puidere nō potuisset: sed vt in se gerēs infir morum psonam: vt sibi licitū crederent qđ a christo obseruari viderent. hec ibi. q̄ probat p authoritates sc̄torū doctorū ecclie. Et. j. in eodē libello dicit sic: z in eodem. c. Ad. xiiij. dicendū est: qđ sicut supra dictū est: dñs pecuniā seruari fecit in loculis in necessarijs vsus: vt infirmis p̄descenderet, z ideo non est repu tandum p superstitione si aliqui perfecti viri nolūt pecunias reseruare. Et q̄uis christus pecuniam re seruari fecerit: nec eam habuerit ex aliquibus possessio nibus: sed magis ei a fidelibus p modū elemosine ministrabatur: hec ibi. Et. j. in. e. c. dicit sic. Ad. xxi. dicendum est: qđ q̄uis sancti patres modū illuz ha bendi possessiones in cōi approbauerunt: non tamē hunc modum abdicationis in cōmuni reproba uerunt: z ideo non est p̄sumptuosum hunc modum sequi. als nihil de nouo posset institui qđ nō fuerit antiq̄tus obseruatum: nihil hominus tñ iste modus viuendi a multis sanctis patribus fuit antiq̄tus obseruatus: z etiā in ecclia primitiua. hec dictus do ctor. Si autem huiusmodi doctrina dicti doctoris fuisset contra fides euangeliū: aut scripture diuine ad uersa, ac p̄sequens erronea z heretica: non est veri simile nec credendū: qđ p̄fatus sanctissimus papa Joā. ipsuz sanctorū catalogo adscripsisset. Hec has obstitit qđ p̄fatus venerabilis doctor in sua summa secunda secunde dicit qđ h̄re aliqđ in cōmuni nō diminuit de p̄fectione religionis: in ducens ad. hoc. xij. q. j. expedit. quia sicut colligi potest p rationes p eum ad hoc probandum adductas, intelligit qđ ha bere in cōmuni non diminuit aliqđ de illa p̄fectione q̄ essentialiter est annexa religioni q̄ in abdicatione proprietatis z dominiū oium rerum in speciali siue in singulari p̄sistit: de qua loquit extra de statu. mona. cum ad monasterium. in fi. z dictum. c. expedit: quā sancti Hilarius: Aug. Benedictus, z plures alij ha bentes in cōmuni possessiones z rerum dominia ad sufficientiā professi sunt: non autē intelligit: qđ nō diminuat aliqđ de illa p̄fectione q̄ est supererogatio nis z culminis aplici: p quaz abdicant possessiones in pp̄io z in cōi: z status mendicitatis eligitur. alto quin si de tali intellexisset (qđ absit) incurrisset sentē tiam q̄ felicitis recordationis dñs Alexander. in. j. de consilio dñoz Card. protulit in oēs asserentes hu iusmodi abdicationē pp̄ietatis z dñij oiz rerum tam in speciali qđ in cōi: non esse de p̄fectione euāge lica: z in eterna retributione p̄cellentem gloriā non mereri: prout in duabus constitutionibus p ipsum pontificē super hoc editis: quaz vna incipit: Roma nus pontifex: z alia: Non sine multa cordis amar

tudine plenius continet. Et fuisset contrarius sibi
 z ordini suo z precedenti determinationi sue: quaz in
 predicto libello conscripsit: quod de tanto doctore
 credendum non est. Nec obs. quod dicitur qd licet dic-
 ctus doctor in dicto opusculo, Ecce inimici, dixerit
 qd non habere possessiones in communi et per men-
 dicitatem victuz querere, contineatur sub perfectio-
 ne euangelica: nō tamen dixit: nec intellexit, qd pro-
 prius abdicare proprietatem z dominium omnium re-
 rum in speciali z in communi, contineatur sub perfe-
 ctione euangelica, quum habere dominium z proprie-
 tates aliquarum rerum, necessariarum in communi
 ad vitaz non inducant vt dicunt sollicitudinē chari-
 tatis impeditiā. Et vere non obs. Nam oēs rōnes
 z authoritates quas inducit ad probandum statū
 mendicitatis esse licitum z sub perfectione euangeli-
 ca contineri: ita arguunt statum abdicantiū proprie-
 tatem z dñium rerum omnium in speciali z in cōi,
 contineri sub perfectione euangelica z eminentius,
 sicut statum illorū qui in aliquibus modicis dicūt
 se in cōi proprietatē z dñium retinere, z sufficientiaz
 possessionū in cōi vnde viuere possint absq; mendic-
 itate: a se ex eorum statu asserunt abdicare, maxime
 quum habere in aliquibus rebus proprietatem z
 dñium introductum de iure gentiū vel ciuili non sit
 ad vitā humanā necessarium. Nihil est, n. ad vitam
 humanam necessariū conseruandam nisi vsus rerū.
 Et ideo preter vsum nihil in rebus querendum est:
 vt superius est probatū. Si, n. dñium z proprietates
 domorum z librorum z vestimentozū z pecunia-
 rū: ex quibus hmōi necessaria acquiruntur: foret ne-
 cessarium ad vitam humanā conseruandā: sicut nul-
 lus in speciali potest licite renuntiare is sine quibus
 non conseruatur esse nature: sic nec in speciali, nec in
 cōi possēt renuntiare dñio z proprietati talium rerū
 necessariarum. Retinere etiaz in cōi dñia z proprie-
 tates in rebus, ita videtur inducere sollicitudinē suo
 modo, z animum ad auaritiam implicare: sicut retē-
 tio dñij z proprietatis in singularibus inducit. Si-
 cut enim ex eo qd quis dicit, hoc meum propriū, hoc
 tuum propriū, inducitur litigium inter seculares
 personas: ita ex eo qd vnum collegiū quod vice ob-
 tinet singularis persone: vt dictum est: hoc meum di-
 cit, hoc tuum insurgunt litigia z contentiones inter
 collegia z cōitates: que a charitate plurimum distra-
 hunt sicut experientia manifestat. Preterea ecclesia
 vniuersalis frequēter determinauit qd abdicatio p-
 prietas z dñij omnium rerum tam in speciali qz in
 cōi: quam fratres minores profitētur: sub perfectio-
 ne euangelica arētius etiam continetur: z damnat
 contrarium asserentes: vt in preallegata constitutio-
 ne dñi Alexan. iij. Non sine multa cordis amaritu-
 dine, continetur: quā dictus doctor non potuit igno-
 rare: z ideo nullatenus est dicendum, qd contra cōsti-
 tutionem definitionem z determinationē ecclesie di-
 cere voluerit, qd abdicare proprietates z dñia rerum
 omnium, tam in speciali qz in cōi, non contineatur
 sub perfectione euangelica: z per cōsequens a deter-
 minatione ecclesie deuiare. z seipsuz propria voce dā-
 nare: z sibi cōtrarius esse: z p cōsequens minime au-
 diendus. C. de muneribus. l. professio. li. x. lxxiij. di. ge-
 sta. xxij. q. vij. quod aut. z extra de ap. sollicitudinēz.
 Sed z si cōtra ecclesiā diceret stabitur determinatio-
 ni ecclesie z nō sibi est maior Augustino fuisset. xx.
 dist. c. j. Et predicta semper intelligant saluo iudicio
 meliori z sub correctione dñi pape, z sedis eius.

Quod non est hereticuz asserere qd christus z aposto-
 li non habuerunt aliqui in speciali vel in commu-
 ni per modum dñij vel proprietatis. Cap. 60.

HABERE patet aequaliter, quid tenendum sit in questione
 que mota fuit tempore dñi pape
 Jo. xxij. vtrū asserere qd christus
 z apli non habuerunt ali-
 quid in cōi sit hereticū. In qua
 insuper qstione primo explicā-
 dus est titulus z intells qōnis.
 Nā non queritur de christo inquantū deus: qz hoc
 modo, dñi est terra z plenitudo eius vt in ps. dicif.
 xxij. z lxxvij. z extra de deci. tua nobis. §. verum.
 z dist. viij. quo iure. sic. n. loquitur Jo. a. j. Joannes
 euangelista prout exponit papa Leo in sermone de
 circuncisione dñi. In propria inquit venit, z sui euz
 non receperūt. z in ps. xlix. Si esuriero non dicā tibi
 me^o est. n. orbis terre z plenitudo ei^o. Nec etiā intel-
 ligitur ista questio de tpe, put chris fuit in etate pue-
 rili seu iuuenili. Nec de aplis ante qz essent cuz chri-
 sto, z a christo vocati z ad predicandū missi: nā ante
 nondū erant apli. Aplis. n. interpretat missus: vt di-
 cit Maximus in sermone de aplis. z facit. xxj. di. in
 nouo. Sed intelligitur de christo pro illo z ab illo tē-
 pore, quo ipse incipit publice predicare, z ad contē-
 ptum mundi z penitentia hoīes inuitare. Et aplos
 qui fuerunt propria z principalia membra corporis
 mystici catholice ecclesie christi, ad statuz perfectio-
 nis vocare. sic habetur Mat. iij. q. vocauit petrū
 z andream fratrem eius, Jacobum z Joannez fra-
 trem eius: quibus z dixit: Venite post me facia-
 vos fieri piscatores hominū, z de apostolis pro illo tpe,
 quo christus eos constituit aplos illos ad predican-
 dū mittens: ac eis formam perfectionis dans, dicēs
 Mat. x. Nolite possidere aurū z c. Luce. x. Nolite
 portare sacculum neq; peram. z Luce. ix. Nihil tūle-
 rit in via. z Mar. vi. Precepit eis ne quid tolle-
 rent in via. Nec etiam potest intelligi qstio de aplis
 prout fuerunt prelati ecclesie militatis constituti, z
 cura animarum eis commissa: qz hmōi platio et cu-
 ra non fuit eis commissa et tradita ante mortē chri-
 sti: sed post mortē z resurrectionē christi: vt habetur
 expse et no. l. di. considerādū. et extra de elec. signifi-
 casti. et no. xxj. dist. in nouo. Sed intelligitur de aplis
 pro tpe in quo fuerunt cū christo: et ab eo missi: et eis
 (vt dictū est) imposta forma perfectionis ad huius
 seculi cupiditatē et auaritiaz extirpandam. Et ideo
 signanter in titulo questionis copulatiue siue coniu-
 ctum dicif. Querit vtrū asserere qd christus z apli etc.
 Rursus ad intellectū dicte qōnis attendendum est
 qd habere aliquid quantum ad presentē materiam
 p̄tinet: potest itelligi dupli. Vno modo iure dñij vel
 quasi, seu proprietatis: vt dictuz est in. §. prime pre.
 Secdo dicitur quis habere quantū ad simplicē facti
 vsuz, nihil sibi proprietatis vendicās: nec habēs in
 hoc et hoc modo dicif habere seru^o et religiosus ve-
 stes et res quibus vtitur, et tunc habere demonstrat
 potius factum qz ius. ff. de pecu. nec seruus. qz quan-
 tū ad ius ciuile attinet: seru^o p nullo habet. ff. de reg.
 iur. l. quod attinet. Et idem de religiosis: qui quantū
 ad ius ciuile p̄tinet et ad mundum, p mortuis habē-
 tur: vt. s. dixi in. §. proxime pre. vel dispensationē: sicut
 aliqui hz religiosus dispensator vel executor cōstitu-
 tus a testatore ad res aliquas vel bona vel pecunias

An asserere qd christus z apli nō habuerunt aliquid in communi sit hereticum.

Habere aliquid.

pauperib⁹ vel alijs dispēlanda: extra de testa. tua. z. c. Joannes. z. c. si religiosus. vj. li. vñ z tales executor res possunt agere p̄tra heredes. C. de epil. z cleri. nulli. Et si nullus sit heres: tñ p̄t ipse executor totā hē reditā vendicare: nec detrahēt falcidiam. C. d. epil. z cleri. si quis. z. p̄e. c. tua. z. c. Joānes. Si autē ad alios yfus testator vellet expendi: sic nulluz cōmodū ad executorē p̄tinere d̄z: puta: qz minister tñ cōstituitur: tunc nō poterit agere. ff. ad trebel. Lucius. §. meua. Si vero aliq̄d cōmodū puta falcidiaz: ad eū voluit pertinere: tunc ager. ff. de le. ij. titulo. x. §. m. Anno cen. qui sic no. in p̄e. c. Joānes. Vel quuz quis hz res sibi per aliquē cōmodatas seu depositas seu cōmodatas: z tunc in his non hz nec dñm: nec proprietatem: nec etiā proprie possessionem iuris: quia rei commodate z deposite possessiones z dominiuz retinentur. ff. commodate. rei commodate. ff. de positi. c. i. extra de commodate. c. vnico. in glo. z de positi. c. in glo. j. in fi. z de sequestra. posses. z fruct. c. j. glo. in hoc ipsum. Sed aliqñ quuz possidere accipit largo modo. pro detentione facti: z hoc modo dñr p̄lati z depositarij possidere seu h̄e. prout h̄e sumitur largo modo pro detinere: vt. §. notatum est. §. proxime p̄e. Constat autē ex p̄eallegatis. qz questio p̄esense non p̄t intelligi de vltimis duobus modis habendi. Tū qz etsi detinere res de facto: vel vti rebus simplicis facti vsu: aut administrare res dispensare vel per modū depositi seu custodie tenere: possit cōpetere pluribus z singularibus: non p̄t tñ competere collegio siue vniuersitati. Nā quāuis in his q̄ sunt iuris seu que spectant ad ius: hereditas collegium: z vniuersitas vicem p̄sone obtineant. ff. de fideiuss. l. mortuo. z institui. de stipul. seruo. in prin. In his tñ que facti sunt: seu in quibus factū persone requirit: siue vbi sine certa persona quid fieri nō p̄t: non obtinet collegiū vicem p̄sone. ff. de acqui. re. do. l. hereditas. Tū qz questio p̄posita nō querit absolute vtrū asserere qz ch̄s z apli nō habuerūt aliquid sit hereticū: sed cū determinatione. s. in cōi. H̄e autē aliquid pp̄ie in cōi. intelligit prout distinguit ab h̄e ius in sp̄ali. vñ aut facti rerū vtibiliū: etsi sit cōis: vt. xj. q. j. c. ij. non p̄t tñ proprie dici. qz habeatur ab aliquibus in cōi. Fatuus etiā magis q̄ hereticuz foret asserere: qz apli non habuissent vsuz rerū necessariarū ad vitam humanā: quū vt dicit sepe dicta decreta. exijt qui seminat. in. §. porro. nulla proflus possit esse professio que a se vsum necessarie sustentationis excludat. Et ideo verba p̄dicte questionis. quū d̄z qz ch̄s z apli non habuerunt aliquid in cōi. accipienda sunt s̄m illū sensuz q̄ questionē de qua agit aptior est. ff. de reg. iur. l. quotiens idē sermo: z prout sumit in prima significatione que est cū effectu haberi in cōi quoad pp̄rietatē siue dñm: vel ius agendi seu excipiendi: vt. l. p̄e. stipulatio ista. §. h̄e. z de verb. signi. l. h̄e. z. l. bonoz. §. in bonis: z de acqui. re. do. l. rē in bonis: z sic qui actionē hz. rem h̄e vide tur. ff. de reg. iur. qui actiones. Sic z cui non cōpetit actio: nec exceptio p̄ re petenda vel defendenda: nō dicit proprie z perfecte s̄m iura ciuilia rem habere. Preterea quum de facto dñi pape Joan. l. ex suspensione sententie excommunicationis prolata in dicta decre. exijt. contente: z ex his que dicta sunt in confessorio: de intentione ipsius dñi pape Joan. qui dictā proposuit questionē. pateat videlicet qz intentionis eius est z fuit querere: vtrum asserere qz christus. z apostoli non habuerunt aliquid in communi p̄ mo-

dum dominiuz z proprietatis sine iure sit hereticuz. Et intentio proponētis sit spectanda. ff. de verb. si gni. ne poss. ex de p̄eben. c. si. z ex de verb. sig. intell. gentia: sequit qz sub h̄mōi intellectu verba dicte quōnis sunt accipienda. His p̄missis circa dicte questionis euidentiaz ad ipsaz questionē euz correctione ecclesie Romane z capitis eius. domini pape zc. Respondeo qz non est hereticum asserere. qz christus z apli non habuerunt aliquid in speciali vel in communi per modum dominiuz. vel proprietatis: vt superius declarauit: quod euidenter probatur ratiōnibus z iuribus. j. scriptis. Prima ratio est: certuz qz asserere de vita christi z doctrina quod sancta Romana catholica z aplica asserit definit z sentit ecclesia: non est hereticuz: sed catholicum z fidele: hoc p̄bat. xxij. q. j. hec est fides. c. aliena. c. ois qui recedit. z. c. qm̄ vetus. z. xx. dist. de libellis. ad fi. xij. dist. nulli fas est. c. ita dñs. xj. di. nolite. lxxj. di. si qui sunt in fi. extra de heretic. ad abolendū tērtu z in glo. ord. z Ostien. in apparatu: extra de heretic. c. firmissime: z in summa. e. ti. plene no. z extra de sum. tri. c. j. z. c. ij. cum si. Et hoc ideo: qz ecclesia Romana a tramite traditionis aplice veritatis nunq̄ errauit nec errare potest. xxij. q. j. a recta z. c. pupenda. in fin. z c. hoc est. Nāz christus in euangelio Luc. xij. dixit Petro in persona ecclesie: Ego autē rogauit p̄ te vt non deficiat fides tua. xj. di. §. j. di. ij. si. n. vltra duas col. versū. z ipse dñs cuius orationem p̄stat esse exauditam. ad Heb. v. z Joan. xj. Et qui aliter scripturā sacra intelligit: qz docet Romana ecclesia que a spiritu sancto regit: z nemo ex eam sp̄sanctum recipit. xxij. q. j. audiuimus: hereticuz appellari potest: et si in ecclesia sit corpore. xxij. q. ij. heresis: immo in his maioris auctoritatis est determinatio ecclesie. qz cuiuslibet alterius sancti: vñ Aug. cōtra epistolaz Fortunati circa principium dicit. Ego euangelio non crederem: nisi me ad hoc auctoritas ecclesie cōmoueret. Immo concessio pro impossibili: qz ecclesia Romana semel in fide errauerit: siue falsum dixerit sequitur qz in ea nulla remanet auctoritas: vt dist. si ad scripturas. Non. n. dei vicarius destruet: sed construet: que sui p̄decessores sancte et consulte fecerunt: et in quibus leges ecclesiasticas ediderunt. Regnum enim ecclesie diuinum non est: qz ipsuz nunq̄ in veritate desolari continget. xxv. q. ij. si ea magna maturitate digesta circa fidei declarationem aut euangelij per successores retractanda non sunt. xxv. q. ij. sententiam. ibi. Non qñ ipsa que bene sunt definita retractare voluerit. et. xv. dist. sicut. vbi de hoc. xxv. q. j. confidimus. c. que ad perpetuaz: vbi de hoc. et. c. sunt. quidam. c. contra statuta. c. omne. et. c. prima salus. c. generaliter. c. ideo. c. iustitie. et. q. ij. cū pie. c. quod vero. c. amputato. c. ecclesiastice. xij. di. si Romano: in prin. c. sic omnes. c. enim uero. Item diuersitas personarum Romano: pontificum et cardinaliū non facit ecclesie diuersitatez: qz vna est ecclesia vetus et noua: qz rota. et succedit ecclesia synagoge. xxv. q. j. c. j. al. est. §. hac itaqz: et turbe que p̄cedebant et que sequebant clamabant ofanna. Mat. xj. Mar. xj. ergo vna sanctio vnum dogma in sensu et sententia et ratione: etsi aliquādo fiat mutatio circa facta mutabilia: ad hec. xvj. di. habeo. vj. q. j. deniqz: et in glo. c. quod. xxij. q. j. loquitur maxime ibi. Episcopatus quoqz et ipsum vnum probemus zc. et. j. Episcopatus vnus est. et. c. p̄uidenda. Nam si ea que vnus vel plures papa determinat

Asserere qz ch̄s z apli non habuerit aliquid in sp̄ali vel in cōi p̄ modum dominiuz vel proprietatis. nō est hereticuz.

De fide vel fidei adiacentibus vel de declaratione evangelij: alter renocati: i. ecclesia nutat: et dubia est circa fidem et adiacentia ad fidem: sed hoc dicere error est. xxij. di. in nomine. c. iij. q. iij. §. Item in criminali. versu. Item in testibus. Fides. n. et que circa fidem sunt certa sunt et non dubia: extra de heretic. dubius. et xxij. q. j. aperte. et c. ff. de fal. eos. et ff. de questio: de minore. et l. ex libero: extra vt ecclesiasti. bene c. vnico: de sum. trini. firmiter. naz si fidei declaratio variat: et fides variabit: et multiplex erit fides: quod est error: qz vnus deus: vna fides. Ephe. iij. xxij. q. j. loquitur: extra de sen. excommunic. c. j. in Clemē. vna ecclesia, vnam fidem declarans. Item si ad articulum fidei pertinet: si christus et apli habuerunt dominium et proprietatem in rebus, an non: ergo semper fuerit articulus declaratus: qz non pot fieri nouus articulus per papam: vide qd no. s. in prima parte in §. ad que autam prin. in. c. xlv. sed iste articulus declaratus est a predecessore dñi pape Ioan. xxi. maxime a Nicolao. iij. in decre. exiit: extra de verb. sign. ergo circa eum non videt qd alius papa possit contra rium declarare per ea que no. xv. q. j. que ad perpetuam in glo. ex hoc patet. Item si circa hoc esset dubium: refulcitur: et inter se discordent Romani pontifices: videtur qd stari debeat sententia plurimorum: ad hec. xix. di. in canonibus. xx. di. de quibus. l. dist. do mino sancto: in fi. vbi est expressum. l. xv. dist. c. j. extra de tempo. or. nec epi: extra de his que fi. a ma. par. ca. c. vltim. Ecclesia aut sacrosancta clare et aperte definit asserit atq; docet, qd christus et apostoli non habuerunt aliquid in coi proprium nec in speciali. Et in contrarium publice et ex certa sententia docentes: seu scripturas aut libellos facientes, excommunicationis sententiam promulgauit: que hodie per dñm papam Ioan. predictum est suspensa: ergo habetur propositum. Item fere omnes Romani pontifices qui fuerunt a tempore beati Francisci ta de consilio et collegio dñorum cardinalium qui illo tempore fuerunt, qz etiam in concilijs generalibus factis postmodum: approbauerunt et confirmauerunt regulam et vitam beati Francisci que est sicut in ea continet sanctum euangelium obseruare in altissima paupertate. s. non habendo aliquid proprium in speciali nec in coi: et tanq; regulam et vitam euangelicam a christo datam: sicut patet in approbationibus et confirmationibus dicte regule et vite beati Francisci: et alijs ordinationibus super statum ordinis fratrum minorum factos per dños Inno. iij. Honoriu. iij. Grego. ix. Innocen. iij. Alexandrum. iij. Clementem. iij. Grego. x. in in ptilio Lugdunen. Nicolau. iij. Clementem. v. et vltimo p papam Joā. xxij. Nicolai declaratio sup statum eorum laudata et approbata que incipit: Quorundam, et canonizationibus factorum Francisci: Antonij et Lodouici: qui hmoi vitam et paupertatem tanquam a christo et aplis eos doctam, et ab ecclesia (vt dictum est) tam multipliciter approbatam vouerunt et seruauerunt. que et statu altissime paupertatis tanquam statum que ipsemet tenuit christus et seruauit miraculose confirmauit. quom ipse beatum Franciscum tanquam suum spalem sectatorem sacrorum vulnerum stigmatibus insigniuit: prout ex pluribus constitutionibus et statutis per Romanam ecclesiam factis sup predictis collegis euidenter. In quibus et districte omnibus fidelibus christianis precipit et mandat, qd ipsa sacra stigmata tanquam veraciter ipsi sancto Francisco a christo mirabiliter impressa et pbata per ipsam Romanam ecclesiam venerent. Et si dicat qd non sequit per eiplo qd

ecclesia Romana approbavit et confirmavit regulam et vitam beati Francisci, et ipsius et alios sanctos dicit ordinis canonizavit: qd per hoc christus non habuerit aliquid in coi et in spali. Nec qd christus docuerit hmoi vitam et regulam. Rñdes qd immo sequit. nam quum definitio dicte regule per dictos Romanos pontifices: et pccilia gñalia (vt dictum est) approbate sit talis, Vita fratrum minorum hec est dñi nri Iesu Christi sanctum euangelium obseruare, viuendo in obedientia sine proprio et in castitate. et j. Fratres nihil sibi approprient: nec domum, nec locum: nec aliquam rem: et in fine dñi sanctum euangelium quod firmiter promissimus obseruemus: sicq; per dictos dños Grego. ix. qui se intentione beati Francisci in codendo regulam cognouisse testat: et Innoc. iij. et Alexandru. iij. expressissime declarati: qd hmoi expropriatio qz beatus Franciscus promisit et vouerit pmittendo euangelium: viuendo sine proprio, et intelligi et seruari tam in spali, qz in coi et in dicta regula hmoi expropriatio vocet celsitudo altissime paupertatis. Et quom quis pmittit altissimam paupertatem illam intelligat pmittit qd principale hz gratiam altitudinis: ita qd nulla altior valeat reperiri. ff. de verb. obli. l. vbi aut non apparet. j. rñ. Et christus in euangelio docuerit paupertatem vt regula et mensura non possit excedi ab aliquo, cuius ipse christus seu doctrina eius sit regula qz si excederet regulam euangelij siue christi: potius esset regula ipsius qz e conuerso: sequit qd si beatus Franciscus vouerit et pmisit euangelium viuendo sine proprio in spali et in coi: qd talis fuit doctrina: et regula euangelij: et per consequens qd christus non habuit aliquid spali nec in coi proprium: qz christus docuit primo facit. Act. j. facit. Mat. v. ibi Qui sic fecerit et docuerit. Preterea saltem absq; dubio aliquo sequitur ex predictis confirmationibus et canonizationibus factorum et confirmationibus et declarationibus regule sancti Francisci, qd asserere qd christus et apli non habuerunt aliquid in coi: non est hereticum: quum manifestissimum sit ex dictis et factis factorum doctorum et ex eorum legendis, qd ipsi sancti dictam expropriationem in spali et in coi vouerunt et seruauerunt tanq; expropriationem a christo et aplis doctam et seruata: et qd ipsi sancti hoc asseruerunt. Non aut fuissent sancti: nec ecclesia eos canonizare debuisset, si hereticus fuisset, asserere qd christus et apli non habuerunt aliquid in coi immo si hoc esset hereticum ecclesia errasset eos canonizando qd est erroneum dicere. Secundo probat dicta propositio euidentissime per sepe dictam decre. Nicolai. iij. exiit, per Bonifacium eius successorem corpe iure clausam in titu. de verb. signi. et per Clementem. v. approbatam in pccilio vien. in alia constitutione que incipit. Exiit de paradiso: in titu. de verb. signi. et per dñm papam Ioan. xxij. in sua constitutione que incipit. Quorundam. vt dictum est. In predicta aut constitutione, Exiit in §. porro dñi sic. Porro quom regula ipsa pccineat: qd fratres nihil sibi approprient: nec domum: nec locum: nec aliquam rem: sitq; declaratum per eundem predecessorem nim Grego. ix. et nonnullos alios hoc obseruari debere tam in speciali qz etiam in coi quam si arctam expropriationem abdicationem venenosis obtreccationibus aliquorum insensata dānauit astutia: ne fratrum eorum perfectionis claritas talium imperitis sermonibus laceret: dicimus qd abdicationis proprietatis hmoi omnium rerum tam in speciali qz in coi propter deum meritoria est et sancta: quam et christus viam perfectionis ostendens, verbo docuit et exemplo firmavit: quamq; primi fundatores

mili tantis ecclesie prout ab ipso fonte hauserant: in volentes perfecte viuere: per doctrine ac vite ipsorum alueos deriuarunt. Ex quibus verbis constat manifeste, quod christus et apostoli non habuerunt proprietatem vel dominium aliquarum rerum in speciali vel in communi. Alij in eadem decre. demonstrant: quod professio huius regule et vite fuit a christo et apostolis verbo et exemplo docta et firmata, quum circa initium ipsius decre. dicitur sic: Ibi sunt illius sancte regule professores: et euangelico fundatur eloquio vite christi roboratur exemplo fundatorum militatis ecclesie apostolorum eius sermonibus actibusque firmat. hec est apud deum et patrem munda et immaculata religio. Jacobi. j. que descendens a patre luminum per eius filium exemplariter et verbaliter apostolis tradita est: et demum scilicet per spiritum sanctum beato francisco et eum sequentibus inspirata. hoc est cui attestante paulo, nemo debet esse. Gala. vlt. molestus: quem christus passionis sue stigmatibus confirmauit, volens institutorem ipsius passionis sue signis notabiliter insigniri. Deinde in eadem decretali respondetur tribus objectionibus principalibus que aduersus dictam conclusionem et determinationem fieri ab aliquibus potuissent. Prima talis est: Posset aliquis dicere domino pape: vos de terminando concluditis quod dicta abdicatio omnium rerum in speciali et in communi est interiora et sancta. Et pro ratione principali huius conclusionis adductis quod christus et apostoli eius eam exemplo, et verbo docuerunt: quia non habuerunt aliquid proprium in speciali nec in communi. Et dicitis quod dicte regule professio euangelico fundatur eloquio: vite christi roboratur exemplo et apostolorum: eius sermonibus actibusque firmatur. Sed huic conclusio ni et rationi obstare videtur, quod interdum christus dicitur loculos habuisse: in quibus pecunia et ea que mittebantur pro victu portabantur: et de quibus ci baria emebantur. Ex quo videtur quod huiusmodi abdicatio et professio non fuerit a christo et eius apostolis verbo docta: nec exemplo firmata: sed potius eius actio que debet esse. Joan. xij. extra de sepul. c. j. nostra imitatio: fuerit in contrarium. Ad que respondetur dicto. §. porro: in hec verba: Ne his quisquam putet obsistere, quod interdum dicitur christum loculos habuisse: nam sicut ipse christus cuius perfecta sunt opera. Beutero. xxxij. in suis actibus viam perfectionis exercuit, quod interdum infirmorum imperfectionibus condescendens: et viam perfectionis extolleret: et infirmorum infirmas semitas non daret: sic infirmorum personas suscepit in loculis: sicut in nonnullis alijs infirma humane carnis adsumens: prout euangelica testatur historia: quod non tantum carne: sed et mente condescendit infirmis. Sic enim humanam naturam assumpsit, quod in suis operibus perfectus existens: in nostris factus humilis, in proprijs permansit excelsus: sic et summe charitatis dignatione ad actus quosdam nostre imperfectioni conformes inducitur, quod a summe perfectionis rectitudine non curuatur. Egredietur namque christus et docuit perfectionis opera: egredietur etiam infirma: sicut interdum in fuga patet: et loculis: sed vtriusque perfecte perfectus existens: vt perfectis et imperfectis se viam salutis ostenderet: qui vtriusque saluare venerat: quod tandem mori voluit pro vtriusque. hec ibi. Ex predicta autem determinatione et definitione ecclesie eliciuntur tres conclusiones. Prima quod apostoli huiusmodi abdicacione

omium rerum tamen in spali quod in coi vouerunt. Ad sic probat secundum definitionem dicte decre. tale abdicacione omium rerum tamen in spali quod in coi oportet cedere fuisse in apostolis secundum rationem et conditionem potissimam ipsius abdicacionis: quale ponimus fuisse in beato francisco: quod per quos ipsa decre. expresse dicat: quod abdicacione illas quod habuit beatus franciscus. apostoli hauserant a christo et in alios deriuarunt. Constat autem quod in abdicacione omium rerum in spali et in coi. fecit beatus franciscus vna additio et potior fuit votus et promissio illius abdicacionis: quod firmat: quod additio potior abdicacionis talem non attendit secundum actus exterioris: qui est relinquere siue abdicere de facto res temporales: sed principaliter attendit secundum actus interioris qui est nolle habere res temporales: et eis velle carere pro deo. Ex isto actu principaliter censet abdicatio meritoria: abdicare autem temporalia et eis velle carere sic quod in potestate sua sit licet velle et posse habere res temporales quum sibi placuerit: est alterius rationis, quod abdicare pro votus et promissione sic, quod nunquam eas liceat habere nec velle habere, quod illa que fit ex voto est maioris meriti, quod illa que fit ex simplici proposito: vt supra longe probauit in §. Item quod simplex facti usus. versic. quod et sic probat. in. c. lvi. ergo si apostoli habuerunt illam abdicacionem quod habuit beatus franciscus: quod in decre. et beatus franciscus habuit ea ex voto: sequitur quod et apostoli ea habuerunt ex voto: alias apostoli non deriuassent illam abdicacionem in beatus franciscus seu alios volentes perfecte viuere: nec ipse beatus franciscus tale abdicacionem ex voto habuisset ab apostolis deriuata: cuius oppositum asserit decre. Quia autem apostoli habuerunt illas abdicacionem ex voto: probatur per Augustinum in li. de mirabilibus scripture in fine. iij. libri vbi loquens de verbo quod dixit Petrus. Act. iij. Paralytico: dicit sic: In elemosyne inquit excusatione et paupertatis professione: dixit paralytico, surge et ambula: magistri preceptum seruans dicentis Mat. x. Nolite possidere aurum et c. Nota quod dicitur paupertatis professione. Nouerant. n. apostoli, quod ea que ex voto sunt: sunt maioris meriti: quod ea que sunt ex simplici proposito seu propria voluntate. Et Aug. vii. li. de ciu. dei. c. x. loquens de apostolis dicit sic Mat. xij. Mat. x. Luc. xvij. dixerunt inquit illi potentes. Ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te. Hoc votus potentissime vouerant. Sed unde hoc votum illis: nisi ab illo de quo dictum est das votum vouentibus? Non. n. posset quisquam domino vouere: nisi ab illo acciperet quod voueret: hec Aug. Item glo. sup illud quod dicit in ps. lxxv. vouete et reddite: primum ad consilium: secundum ad imperium refertur: sed sacra scriptura nunquam dat consilium: nisi de meliori bono. xij. q. j. quisquis: ergo melius est bonum quod fit ex voto quod sine voto: quod bonum additum bono est maius bonum quod alterum tamen: sed votum est bonum vni desulitur: ergo melius et magis meritorium est facere bonum ex voto quod sine voto. vni Aug. in per illud ps. clxxi. votus vouit deo Jacob. Nichil inquam deo gratius offerre possumus quod vouere quod est firme promittere. hec Aug. Et idem Augustinus in epistola ad Armentarium: qui votum fecerat continentie. Si fidem deo frigeris (quod absit) tanto miserior eris quanto beator si persolueris. Ex quo sequitur quod peior est operatio mali que fit contra votus quod illa que non fit contra votum. op. c. xij. q. j. no lo. r. c. scimus. Sic et melior est operatio boni cum voto quam sine voto: quod latius per Ansel. supra longe probauit in §. Item quod simplex facti vni.

versi. qđ etiam sic probat. in c. lvi. Vera est ergo dicta conclusio, qđ apli dictam expropriationem oium reruz in speciali z in communi habuerunt ex voto. Et quod ex dicte decreta: exiit, z alijs predictis authoritatibus comprobatur. Secunda cōclusio que ex definitione dicte decreta. elicitur, est qđ christus z apostoli postquam statum perfectionis z paupertatis euangelice assumpserunt: nusquam habuerunt proprietatem z dominium alicuius rei temporalis: nec aliquam rem tāquaz dñi z proprietarij possederunt. Et qđ loculos quos interdum habuisse infirmis cū descendendo dñr: habuerunt solum vt dispensatores z administratores pauperum: non vt proprietarij seu dñi, qđ ex verbis dicte decr. z multis authoritatib⁹ rōnibus z iuribus cōprobaf. Ex decr. probaf qđ conclusio principalis z principaliter intēta in dicta definitione in dicta decr. est: qđ abdicatio oium rerum tam in speciali qđ in cōi: qđ vocuit beatus Francisc⁹ est meritoria z sancta: qđ christus z apli verbo docuerunt z exemplo firmarunt: z in volentes perfecte viuere, deriuarunt. Deinde ab ipsa conclusione remouet siue excludit instantiam que fiebat de loculis dicens. Nec his quispiam putet obistere: qđ interdum dicitur christum loculos habuisse, exclusio autem abiectionis siue instantie solutio non infringit in aliquo principalem conclusionem: extra de transla. epi: inter corporalia: vbi ponitur conclusio principalis, qđ electus z confirmatus non potest sine Romanoꝝ pontificum licentiam ecclesiam derelinquere: quia post electionem z confirmationem canonicam inter personas eligentium z electi coniugium est spirituale contractum. Deinde opponitur instantia que ponit cōtra dictā cōclusionem de canone, in quo legit, qđ si vltra sex menses per suam negligentiam tenuerit ecclesiam viduatam: nec ibi nec a libi donum consecrationis accipiat: immo metropolitani sui cedat iudicio: z dicit qđ hec obiectio siue instantia dictam conclusionem non infringit etiam p illud quod in dicto canone dicit: vt non intelligat ecclesia viduata tanqđ sponsuz non hñs: licet quoad quedam quasi viri maneat solatio desituta: vnde ipsa conclusio in sua primitate persistit. Sic z in proposito licet dicatur aliquando christum loculos habuisse: non propter hoc infringitur dicta conclusio supradicte abdicationis oium reruz in speciali z in cōi: sed in sua firmitate persistit: quod confirmatur per illud quod subicitur: quum dicitur qđ sic habuit loculos: sicut aliquando fugit: infirmoz. s. imperfectioribus condescendens: z tñ semper perfecte perfectus existens, perfectis z imperfectis se viam salutis ostendit. Ad quoz verboꝝ intelligentiam attendendum est, qđ sicut in fuga infirmoz duo actus cōsiderantur scilicet actus exterior: id est recessus a persequentibus: z actus interior qui est timor: sic z in loculis infirmoz: siue in his que ab infirmis habentur in communi: duo actus considerantur. vnus est exterior: scilicet loculos portare: z res que habentur in loculis siue in communi dispensare siue contractare. Alius est actus interior: scilicet velle habere ea in dominio speciali vel cum suo speciali collegio participato: z eas iure talis dominij possidere z contractare: igitur sicut manifestum est christum non condescendisse infirmis in fuga quoad actum interiore scilicet quantum ad timorem. sciebat enim vt dicit euangelista Ioan. vij. viij. z. x. quando fugit: qđ nondum venerat hora eius. Oppositum docuit dicens.

Nolite timere eos qui occidunt corpus. **Matt.** x. **Luce.** xii. xi. q. iij. nolite: vnde in eodē. c. **Matt.** x. sup verbo, fugite in aliam: ait Hierony. Hoc ad illud tempus referendum est quum apostoli ad predicationē mittebantur: quibus proprie dictum est **Matt.** x. In viam gentium ne abieritis: qđ persecutionem timere non debeant: sed declinare: quod quidem videmus in principio fecisse credentes qđ hora Hierosolymis persecutione, dispersi sunt in vniuersam Iudeam: vt tribulationis occasio fieret euangelij seminarium. Item ibi Augustinus contra Faustū: Hec que tamen saluator non potuit tneri discipulos suos quibus fugere precepit: z huius rei exemplum prebuit: sed instruebat hominis infirmitatem: ne dezentare audeat, quando habet quid faciat, vt quod cauere oportet: euadat. Et ad hoc est optimum. c. de Paulo: qui deponi si fecit in porta per murum damasci. **Luce.** xi. qui non ex timore mortis fugit: qui paratus erat pro christo mori: sed vt alibi maiorem fructum faceret: vt dicit Greg. in dialogo: z transferretur. vij. q. j. c. vltimo. Petijt etiam Paulus milites a tribuno. **Act.** xxiij. non timore mortis: nec sue voluntatis: sed omnium vtilitati victurus. xxiij. q. iij. **S.** Item ab aliquo cum. c. seq. christus aut si timuisset, tunc imperfectus fuisset: perfecta. n. charitas foras mittit timorem. **J.** Jo. iij. z. xxiij. q. vi. **S.** ex his. Pauloz autem z timorem mortis naturalem habuit, vnde incepit tedere z pauere. **Matt.** xiiij. vbi Theophilus. Quia. n. totum assumpserat hominem: assumpsit z naturales homines proprietates, pauere z tedere z contristari nāliter. Nam hoies nāliter in uitu tendunt ad mortem: z Beda ibi. Qui corpus suscepit: oia debuit suscipere que corporis sunt: vt esuriret sitiret angeretur cōtristaret: diuinitas. n. per hos commutari nescit affectus. Et de hoc etiam no. xi. q. iij. non solum: in glo. non remouet. Concedit ergo christus fugam infirmis quantum ad actū exteriorē. s. a persequentibus recedendo: non perfectis interioribus corde timendo. Sic z in loculis dicendum est: qđ licet christus quantum ad actū exteriorē. in loculis deferendis contractandis: z dispensandis his que ibidē reponebant: pdescenderet infirmis: vt xi. q. j. habebat: non tñ tantū ad volēduz sibi vel collegio aploꝝ appropriare seu appropriandi dominium loculoꝝ vel eoz que in loculis portabantur: nam hoc non fuit congruum sue potestati nec bonitati: qđ quū de iure nāli z diuino oium rerum spectantium ad vitam humanā cōis vsus esse debeat oibus hoibus: z per iniquitatem factum sit vt dicā hoc meū hoc tuuz: vt habet. xi. q. j. c. ij. z. viij. di. **S.** cum. c. seq. z ipse christus venerit ad docendū perfectissime oium terrenoz contemptum. **Matt.** xij. z vitam quietissimam. **Matt.** xi. z. v. z ad oēm mām solitudinis tp alium perfecte euangelium sequi volentibus amputandā. **Matt.** vj. z ad statū innocentie reuocandū. **p.** s. xxiij. Innocentes z recti adheserunt mihi zc. Si christus sibi aut suo collegio speciali aploꝝ dominio z possessione tp alium rerum appropriasset. sequeret qđ nec terrenoz contemptum: nec vitā quietissimā: qđ tollit mām litigandi: qđ surgit ex rerū appropriatione perfectissime docuisset: nec oēm mām solitudinis a suis aplis z discipulis spālib⁹ sectatoribus amputasset: nec statum innocentie renouasset. Preterea si Christus dominij z proprietatez loculoꝝ, z eoz que in loculis ferebantur: habuisset: non dixisset nec dicere pouisset dicta decr.

Nec his quisquam putat obistere: q̄ interdum di-
 citur christum loculos habuisse: q̄ exceptio que ve-
 ritatis sit a regula: qm̄ ad ipsaz exceptionem vitiat
 siue falsificat ipsam regulā: z per consequens in hoc
 ipsi regule obuiat. ff. de reg. iur. l. j. *Præterea*: vt. s. v.
 ex predicta: cum versic. se probatum est: apli de ista
 expropriatione in sp̄ali vorum fecerunt. vñ postmo-
 dum nullo tempore fuerunt capaces alicuius dñij si
 ue proprietatis: q̄ votum expropriationis h̄mōi: q̄d
 est nec h̄ie: nec velle dñium in cōi vel in sp̄ali: quā sit
 negatiuus: obligat semp̄ z ad semp̄ s̄m̄ theologos: z
 si sibi in proprio vel cōi post emissum votum: appo-
 priassent inde aliquid, mortaliter peccasset, ex de sta.
 mona. c. ij. §. qui vero. z. c. super quodam. Et sic patet
 primum videlicet q̄ ex diffinitione z verbis dia-
 cte decre. *Christus* z apli non habuerunt aliquid in
 loculis nec in alijs aliquibus rebus dñium in sp̄ali
 nec etiam in cōi. *Per* autoritates etiam sanctorū
 hoc probatur: vt etiam dixi supra longe in §. porro.
 z in primis chartis. in. c. ly. vñ super illud *Matth.*
 xvij. c. vade ad mare zc. dicit glo. *Dñs* tante pauper-
 tatis fuit: vt vnde tributa solueret non haberet. In-
 das quidem in loculis cōia habebat: sed res paupe-
 rum in vsus suos conuertere nefas duxit: id ipsum
 dāns nobis exemplus. Et *Chrysostomus* sup̄ *Joā-*
 nem homil. lxxj. super illud *Joan.* xij. Aut egenus al-
 iquid daret: dicit sic: Qualiter inquit non peram:
 non virgam: non es iubens deferre marsupium habebat.
 Et respondens subdit: ad inopuz ministeriū
 vt discas qm̄ valde pauperem z crucifurum huius
 op̄z perfectionis multam facere procurationē. mul-
 ta. n. ad nostraz disp̄ans doctrinaz hec agebat. Ad
 idem. xij. q. j. habebat. Habebat dñs loculos z a fide-
 libus oblata conseruans: z suoz necessitatibus: z a-
 lijs indigentibus tribuebat: tunc primum ecclesiā-
 stice pecunie forma est instituta: hec ibi. Forma autē
 ecclesiastice pecunie instituta in loculis est: q̄ ponit
Prosper in libro de vita contemplatiua, sic dicens:
Sanctes viri sancti nihil aliud esse omnes res eccle-
 siasticas vota fidelium: z precia peccatorū: z patri-
 monia pauperum: non eas vendicauerunt in vsus
 suos: vt proprias, sed vt commendatas pauperibus
 erogauerunt. Et idem dicit *Aug.* in autoritate su-
 perius circa questionis articulum allegata: posita.
 xliij. q. vij. q̄ autem: z in alijs iuribus ibidem alle-
 gatis. Ex quibus z alijs causa breuitatis omissis
 clare patet q̄ *Christus* z apostoli non habuerunt
 Dominium nec proprietatem loculoz nec eoz que
 a fidelibus offerebantur: sed solum dispensationem:
 administrationem z procurationem pro necessitati-
 bus suis z alioz indigentium: z hoc idem expresse
 asserit *Aug.* super ps. ciiij. qui incipit. *Benedic* ani-
 ma mea dño: in verbis illis. *Producens* fenum iu-
 mentis: sic dicens. *Habuit* dñs loculos in vsus eoz
 qui cū eo erant z suos: z religiosas mulieres in com-
 mitatu que ministrabant ei de substantia sua: in his
 personam infirmoz magis suscipiens: preuidit. n.
 multos futuros z ista quesituros. *Futurus* erat
Paulus nihil tale aliquando querens: z omnia
 prouincialibus donans: qui etiam mori optat *Act.*
 xxiij. pro *Christo*. Sed quia multi infirmi ista quesituri
 erant: magis infirmoz personā suscepit, subli-
 mius tñ egit *Christus*: q̄ misericordius: hec ibi. Itē
 idem *August.* de opere monachoz aliquantulū post
 principium dicit sic. *Dñs* more misericordie sue in-
 firmitatibus compatiens: quum ei possent angeli

ministrare: loculos habebat in quibus mitteretur
 pecunia que offerebatur vtiq̄ a bonis fidelibus eo-
 rum victui necessaria: quos loculos *Inde* commen-
 dauit. hec ibi. Et quibus patet clarissime q̄ nec *Chri-*
stus nec apostoli habuerunt loculos: nisi quantum
 ad dispensationem z administrationem condescen-
 dendo infirmis: z non quantum ad dominium nec
 proprietatem. Et vocantur infirmi: qui timore erū-
 metalia requirunt: z sibi appropriant. vt. s. quibus
 licet condescenderit quantum ad actum exteriorē:
 scilicet habendo loculos: vt dictuz est supra versic. ad
 quoz: non tñ quantum ad actuz interiorē. s. timo-
 rem z appropriationem. Quia autē *Christus* z apli
 postq̄ dictum statum perfectionis z paupertatis as-
 sumperunt: nusquā aliquas in sp̄ali nec in cōi per
 modum proprietatis z dominiū res possederunt p̄z
 ex dictis euangelijs z sanctorū exponentium ea. *Matth.*
Matth. x. post vocationem apostolorum eis vitam
 perfectionis tradens sic dicit. Nolite possidere au-
 rum, neq̄ argentum: neq̄ pecuniam in zonis: neq̄
 peram in via zc. quod exponens *Rabanus* in ori-
 ginali dicit sic. Consequenter hoc precepit euangeli-
 zatoribus veritatis: quibus ante dixerat. *Gratis* ac-
 cepistis: gratis date. si. n. sic predicant vt preciaz nō
 accipiant: superflua est auri z argēti nummorumq̄
 possessio. Nam si habuissent aurum z argentum: vi-
 derentur non tam salutis hominum q̄z lucri causa
 predicare. Ideoq̄ subiungit. Quia diuitias des-
 truncauerat: prope moduz vite necessaria amputat.
 vt apostoli vere doctores religionis: qui docebant
 omnia gubernari dei prouidentia: seiplos ostende-
 rent nihil cogitare de crastino: z parum post. *Nec* lo-
 quebatur apostolis: vt securi non possiderent: neq̄
 portarent huic vite necessaria nec magna, nec mi-
 ma. hec *Raba*. Alia multo originalia sanctorū lo-
 quentia de hoc. s. in. §. porro. in. c. ly. in isto tractatu
 posui que non repeto hic. Ex quibus patet q̄ apo-
 stoli fuerunt pauperes in summa z altissima pau-
 pertate: qua, vt dictum est, altior dari nō potest, que
 est: nec habere in proprio nec in communi. Certum
 enim est q̄ si potuissent in communi suo collegio do-
 minia z possessiones rerum appropriare: potuissent
 etiam per consequens aurum: z argentum in com-
 muni possidere, z si in cōmuni eoz collegio potuis-
 sent hec recipere z possidere: frustra dixissent sancti
 q̄ *Christus* eis prohibuit ista possidere: ne viderentur
 causa lucri predicare: quum ita posset cogitari q̄ pre-
 dicarent z questum facerent propter diuitias atqui
 rendas eoz collegio: sicut pro lucro singularis per-
 sone z frustra dicerent sancti q̄ per hoc *Christus* a-
 postolos exuit ab omni vite huius solitudine: quū
 ita posset esse materia solitudinis pro acquirendo
 singulari collegio: sicut pro singulari persona. Et ir-
 rationabiliter fuisset eis interdictum ne quid in via
 tollerent: z ne sacculum neq̄ peram nec es in zonis
 portarent: z per consequens ne reciperent aurum z
 argentum z pecunias: immo potius debuisset eis
 concedi vt ista reciperent z portarent ad seruanda
 z possidenda z in cōmuni dominio habenda. *Præ-*
terea si habere potuissent dominia z possessiones in
 cōi non distingueretur abdicatio apostolorū ab ab-
 dicatione quam faciebat turba que sequebatur a-
 postolos: nec ab abdicatione cenobitarum habenti-
 um dominia z possessiones in communi, quam tñ
 distinctionē sancti faciūt: vnde glo. *Vnde* sup̄ illud
Actuz. iij. *Multitudinis* crecentium zc. dicit sic.

Discernit ordinē doctoz & auditoroz. Nam multitu-
do reb⁹ scriptis copula charitatis inuicē iungebat:
apostoli vero virtute fulgentes mysteria christi pan-
debant: hec ibi. Ex quo patet q^d illa rerum cōmuni-
tas erat turbe non aploz. Nec huic repugnat q^d sta-
tim sequitur: ante pedes ipsoz pecunia m⁹ fuisse posi-
tam. quia hoc fiebat vt docerent pecunias esse cal-
candas: vt dicit Hieronymus ad Demetriades. Nec
etiam forma tradita fuit monastice seu cenobite vi-
te: vnde glo. Bede super illud Actuum. iij. Multis-
tudinis credentium, dicit sic. Qui sic viuunt vt sint
communia omnia, cenobite vocantur. que vita tan-
to est felicior quanto statum futuri seculi imitatur:
vbi oīa cōia. Vel certe vt se z sua aplice dispositioni
cōmitterent sicut docet Ambro. super epistolam ad
Cor. Hanc tñ rerum dispositionem maluerunt com-
mittere alijs: sicut in actibus legitur. Actuum. vj. cō-
sequenter. Non est bonum nos derelinquere verbū
dei: z ministrare mensis. Quod quidez dixerunt vt
ministerij refugerent distractionem: non q^d per illud
aliquid possederunt: vt patet in auctoritatib⁹ supra
allegatis. Ex quibus constat q^d sancti doctores eccle-
sie distinguunt inter abdicacionez aploz, z eoz qui
conuertebantur per eos cenobitarum: que quidem
distinctio nulla esset: si concessum fuisset apīs aurū
z argentum in communi habere. Et ideo preceptū
datum apostolis de non possidendo aurum nec ar-
gentum nec pecunias, intelligi debet prout stare po-
test pro suis suppositis distributue z etiaz collecti-
ue: interdicendo non solum cuiuslibet singulari: sed et-
tiam toti collegio aploz possessionem huiusmodi.
Et ideo dicit Petrus vice omnium apostolorū. Ec-
ce nos reliquimus omnia. Matth. xix. z qui dixit
omnia nihil excepit: extra de maio. z obedi. solite. h.
Cor. xv. Heb. ij. ff. de auro z argento: leg. l. plancius:
z sic omnia taz in speciali q^d in communi conclusit.
Quia autem christus hanc paupertatis formam in
seipso seruauerit quam apīs seruandam mandauit:
probatum est longe supra in. §. porro. in. c. lv. per au-
thoritates Chrysofost. super Matth. homil. xxij. z
per glo. super illud. Vulpes foueas habent, z alias.
Quia si forte dicat quis christum habuisse hospitij
non cōmune: obuiat illud Chrysofost. in sermone de
proditiōe Jude vbi dicit. quos preciosoz delectat
pompa marmoroz cognoscant christum dñm om-
nium z locū in quo caput reclinarēt non habuisse.
Et ideo discipuli ipsum interrogant z dicunt: Ubi
vis paremus tibi comedere pasca? Matth. xxvj.
Mat. xiiij. Luce. xxij. Sed si christus habuisset cō-
mune hospitium: illud discipuli non ignorassent: nec
ipse caruisset in loco in quo caput inclinaret z pasca
comederet. Item Anselmus in libro de sacramen-
tis dicit sic. Pauper ita fuit christus: vt veniens in
mundum non sua sed aliena domo nasceretur: nat⁹
propter inopiam loci in presepi bautoz animalium
poueretur: z viuens in mundo non haberet vbi ca-
put reclinarēt: nec moriens vnde nuditatem suam
tegeret: nec mortuus vbi inuolueretur: nec sepulcrū
aut locum vbi corpus mortuum locaretur: hec An-
selmus. Item Beda super illud Mat. xi. Circum-
spectis omnibus: in originali dicit sic. Intelligen-
dum q^d dñs tante paupertatis fuerit: vt in vrbe ma-
xima nullum hospitem nullamq^{ue} mansiones: sed in
agro parua apud Lazarum sorozesq^{ue} eius habita-
ret. Constans igitur est q^d non hospitio solum sed z
precio quo id conduceret carerit: dum necessitate

compulsus de vrbe exijt. Hoc etiam ex ratione pro-
batur: nam si filius dei ad hoc assumpsit naturam
humanam vt genus humanum quod per peccatus
a statu innocentie conciderat: repararet: non perfe-
cte reparasset nisi assumpsisset naturam: ergo talem
assumpsisset: vnde August. super illud Jo. j. Ecce ag-
nus dei. Si agnus: ergo innocens: z si assumpsit
naturam innocentem: assumpsit eam sⁱⁿ omnem
perfectionez anime q^{ue} habuisset aliquis in statu in-
nocentie. Sed in statu innocentie fuissent homines
sine dominijs distinctis: sicut patet. di. viij. §. j. z c. j. z
§. in. §. porro in. lv. ca. Dixi igitur si christus tenuit
statum innocentie, non habuit dominij distinctum
in speciali vel in cōmuni alicuius rei: sed solum sim-
plicem facti vsū licitum z concessum. Ex quibus
omnibus z alijs pluribus iuribus z rōnibus pro-
pter breuitatem omisissis, z ex ijs que plenius inserū-
tur in libro de perfectione euangelica, que compos-
uit frater Joannes de ordine minorū archiepisco-
pus Cantuariensis z sollemnissimus magister in sa-
cra pagina, z Apologia fratris Bonanature car-
dinalis episcopi Albanensis magistri de solēniori-
bus mundi tēpore suo de ordine fratrum minorū, li-
quet manifeste q^d christus z apostoli non habuerūt
aliquid propriū nec in speciali nec in communi. Et
q^d ecclesia Romana que in doctrina christi z apo-
stolorū errare non potest. xxij. q. j. a. recta: rectissime
definiuit: dicendo q^d huiusmodi abdicacionem om-
nium rerum tam in speciali q^{ue} in cōi christus z apli
verbo docuerunt z exemplo firmauerunt. Et si quis
dictas auctoritates scripture sancte vel sanctorū ali-
ter intelligeret vel exponeret q^{ue} ecclesia que spiritu
sancto regitur, intelligit z exponit: hereticus foret
censendus. vt. xxij. q. ij. heresis. Quinimmo si quis
etiam ex sanctis doctoribus ecclesie aliter sentiret:
diceret, vel doceret: potius auctoritati z definitioni
ecclesie standum esset, q^{ue} illius sancti doctoris. xxij.
q. j. hec est z. xx. di. §. j. Tercia conclusio que elicitur
ex dicta determinatione decreta. exijt. est: q^d christus
non habuit regulariter loculos: sed solum aliquando
siue in casu. s. infirmis condescendens: q^{ue} demon-
stratur ex verbis dicte decre. quum dicit interdum
loculos dicitur habuisse: z quum: postea subiicit q^d
christus sic in suis actibus perfectionem exercuit: q^d
interdum infirmoz imperfectionibus condescen-
dit. z. j. sicut in fuga patet z loculis. Ex quibus ver-
bis z siua siue intellectu ex ipsis sumptis verbis de-
monstratur q^d christus regulariter loculos non ha-
buit: sed in casu immo regulā siue legez dedit. Mat.
x. apostolis suis de loculis non habendis: vt supra
probatum est. quam regulam z ipse quasi semper in
seipso seruauit: sed interdum habuit z in casu: sicut
aliquando fugit persecutores: sed vt plurimum non
fugit. Jo. xvij. sed eis se opposuit: z legem de non ti-
mendo persecutores z eos qui corpus occidunt eis
dedit. Matth. x. Luce. xij. xi. q. ij. nolite: vt superius
dictum est: vnde glo. super illud Matth. xxvj. Et
orauit tertio zc. dicit q^d christus trina oratione dor-
cuit timorem triplicem superare. s. timorem mortis,
timorem vtilitatis, z timorem doloris: sic z lex di-
cit q^d illud quod dicitur interdum concedi quod cō-
ceditur in aliquo casu regulariter prohibetur: vnde
posita regula qua dicitur nouo iudicio agendus esse
vt tollatur opus quod post litem contestatam factū
est: tollitur in casu: s. licet si illud quod antecessit: tol-
li sine eo non potest. ff. de aqua pluua. cap. l. ac eius.

Christus
non semper
per locu-
los habuit

Christus
fuit hoīz
pauperrī-
mus.

in fi. z. l. sequenti: que incipit, sed interdū: z. fm. p̄da
 p̄iam. Interdum tñ p̄stat sicut Aliquando. Attē
 dendum igitur est q̄ in euangelio: aut in aliqua par
 te noui testamenti nihil plus legitur de loculis: nisi
 quod legitur Ioan. xii. z. xiii. z. iiii. ideo d̄ in p̄e. de
 cre. exijt: interdum. Nam in precedenti serie euangē
 gelica legitur q̄ sancte mulieres, que comitaban
 tur dñm cuz discipulis: ministrabāt ei de facultatib⁹
 suis. z. Luc. v. z. viii. z. xiii. Io. xii. z. ij. Legitur etiaz
 in alienis mensis d̄ cibo alieno assidue manducasse:
 q̄ nunquam habuit hospitium nec mensaz nec can
 delabrum nec aliquid talis: vnde super Luce. ix. ca.
 dicit Chrysostomus. Aspice qualiter paupertatē q̄
 dñs docuerat: per opera demonstrat. Non. n. ei erat
 mensa: nec candelabrum: nec domus: nec quicq̄ ali
 quid talium. Et Hieronymus ad Nepotianum dicit:
 Turpe est ante fores sacerdotis dñi crucifiri z
 pauperis qui cibo alieno vesceretur: licetozes p̄suluz
 z milites excubate. Ecce christus pro nobis seruus
 factus in domibus alienis hospitabatur: z cibis a
 lienis vesceretur. Nec Hieronymus. Et Bern. super
 illud Luce. ij. Cum esset factus Iesus. xij. annoz. di
 cit q̄ christus quasi vnus in turba pauperum stipē
 per ostia mendicabat. Ex ijs igitur z alijs multis
 sup̄: a allegatis euidenter ostenditur q̄ christus regula
 riter loculos non habuit: sed interdum: sed quia ne
 cessitas legem non hz: de conse. di. v. discipulos: pas
 sionis tpe de his loculis dispensauit: vnde Luce. xxi.
 dixit. Quando misi vos sine sacculo z pera z calcia
 mentis: nunquid aliquid defuit vobis? at illi dixe
 runt ei. Nihil. dixit ergo eis. Sed nunc qui hz sac
 culum, tollat: similiter z peram. In quibus verbis
 dicit glo. Bede, non eadem viuendi regula persecu
 tionis qua pacis tēpore discipulos infor. mat. Abis
 sis. n. ad predicandum discipulis nequid tollerent
 in via precipit: ordinans vt qui euangelium annun
 tia de euangelio viuat. Instante vero mortis articu
 lo: z tota illa gente pastorē simul z greges persequē
 te congruam regulam tempori decreuit, permittēs
 vt tollant necessaria victui donec sopita persecutoz
 insania tempus euāgelizandi redeat. Adde bic que
 scripsi supra. in. §. porro. in. c. lv. Quia igitur lex quā
 tum ad exteriorē actum illum quantum ad opus
 exteriorē aliqñ non potest seruari: ideo in casu z ex
 causa aliquando solet intermitteri: z sic christus aliqñ
 z dispensatiue loculos habuit: sciens non oēs posse
 semper in predictē restrictionis semita ambulare:
 quia illa propositio censetur vera: que regulariter est
 vera: etiam si aliquando fallat: vt dictum est. z. ca. ad
 hoc. ff. de aqua quoti. z est. l. j. §. j. z. l. sequen. cum fi.

Secunda obiectio principalis que fiebat olim z
 adhuc fit contra predicta que in dicta decr. exijt dñr
 talis est. Videt q̄ hmōdi abdicatio oīuz rerū taz in
 sp̄tiali q̄ in communi non fit de iure possibilis: z
 maxime quoad res illas que vsu consumuntur: sicut
 z panis: vinum, oleum, vestimenta z alie res que vsu
 consumuntur: quum lex dicat q̄ si vini olei z fru
 menti vsus legef: proprietaz ad legatariuz transfer
 ri debet: quia vsus in talibus non videt posse a pro
 prietate seu dñio separari. ff. de usufruc. ea. re. que vsu
 consu. l. si. vini. cum similibus: z ideo qui renuntiat
 omnium proprietati siue dominio talium rerum: vi
 detur per consequens renuntiare vsui earum. Qui
 Obiectioni in sepe dicta decr. Exijt. §. porro. versi.
 non aut: rñdet per Nico. iij. in hec verba. Non aut
 per talem abdicacionem proprietatis omnimode:

renuntiationem vsus rerū cuiq̄ videatur inducere.
 Nā quuz in rebus tp̄alibus fit precipuum conside
 rare proprietatem: possessionem: vsufructuū: vsu vtē
 di, z simplicem facti vsu: z vltimo taq̄ necessario
 egeat: licet primis carere possit: vita mortalis, nulla
 prozsus potest esse professio que a se vsu necessario
 sustentationis excludat, verum condescendens fuit
 ei professioni, que sponte deuouit Chzistum paupe
 rem in tanta paupertate sectari: omnium abdicare
 dñium: z rerū sibi concessarum necessario vsu fore
 contentam. Nec per hoc q̄ proprietatem vsu z rei
 cuiuslibet abdicare vt, simplici vsui oīs rei renuntia
 tum esse conuincit: qui in q̄ vsus non iuris, sed facti
 tantūmodo nomen habens: qd̄ facti est tñ in vtē
 do prebet vtentib⁹: nihil iuris: quinimmo necessa
 riarum rerū tam ad vite sustentationem q̄ ad offi
 cioz sui status executionē: excepto qd̄ de pecunia. j.
 subiungitur: moderatus vsus fm̄ eoz regulam z ve
 ritatē oimodam fratribus est p̄cessus. Ex quib⁹ ver
 bis aperte demonstrat q̄ quis potest renuntiare om
 ni dñio: z proprietati, z vsu fructui: z iuri vtēdi om
 niū rerū tp̄alium. etiā que ad vite sustentationem
 requirunt: z sine quib⁹ vita humana sustentari non
 pōt: inter quas res potissime sunt ille que vsu consu
 muntur: z tñ per huiusmodi renuntiationē siue om
 nimodam abdicacionem non videtur renuntiatuz
 vsui simplici facti non pōt ergo vere dici q̄ simplex
 vsus facti non possit a dñio z proprietate z vsu fru
 ctu siue iure vtēdi separari. Nec hoc aliqua lege cau
 tum reperitur: immo oppositum reperit in seruo: fili
 os familias: z religioso: qui in rebus que vsu consu
 muntur habent simplicem facti vsu: z tñ nec ad
 momentum habent in illis rebus aliquid dominii:
 proprietatis, vel iuris: vt supra longe diximus. in. §.
 porro. in. c. lv. In seruo patet qui rei peculiaris non
 habet dominium nec possessionē. ff. de pecu. l. id ve
 stimentum: sed proprietaz z possessio residet penes
 dominium. ff. de acquiren. possess. l. j. §. item acquiri
 mus. z. l. q̄ seruus. Et si cibaria seruis legent: pro
 cul dubio dñi est legatum: non seruo: ff. de condit.
 z demon. l. filios familias: in fi. Idem est etiam de om
 nibus ijs que filios familias etiam habet ex peculio
 profectio siue sint cibaria: siue vestes, aut pecus, aut
 animalia, que vsu consumuntur, quia ipsarum rerū
 habet vsu: z proprietaz siue dominium in eis non
 residet penes eum. ff. de acquiren. possess. l. quicquid.
 z. l. j. §. item acquirimus. ff. de regu. iur. l. filios fami
 lias: cum fi. Item in monachis z quibuslibet alijs
 religiosis quoz regule ita annexa est abdicatio om
 nis proprietatis cuiusuis rei: vt contra eaz nec sum
 mus pontifex possit licentiam indulgere: extra de
 sta. mona. cum ad monasterium: in fi. manifestissimū
 est q̄ in omnibus que vsu consumuntur: z que spe
 ctant ad victum z vestitum: habent sic nuduz z sim
 plicem facti vsu, q̄ nec ad momentum in illis aut
 aliquibus alijs rebus proprietatem seu dominium
 habent nec h̄re possunt. vnde nec vestes quas dese
 runt: sic dñr habere quantum ad p̄rietatez: dñium
 aut veram possessionem. vt. xij. q. j. nolo. z. c. non di
 catis. vbi de hoc no. z extra de sta. mūna. c. ij. cum fi.
 Et vsu fructum in aliquibus rebus habere non pos
 sunt: vt legitur z no. xij. q. vltima. c. vltimo. Preter
 rea vsus facti rerum necessarium ad sustentationem
 nature est de iure naturali: eo q̄ ab exordio natu
 ralis creature incepit. v. dist. in prin. z dist. vij. §. his
 ita. z. xxxv. dist. sexto die. eo q̄ vbiq̄ z apud omnes

instinctu nature non constitutione aliqua habet. vt
 di. i. ius naturale. et ex eo qd natura hinc vsu docuit
 insti. de iure natura. gen. in pncipi. et ff. de iusti. et iure.
 l. i. §. ius naturale. Et ideo nec p legem nec p renun-
 tiationez nec per abdicatione nec aliquo modo tolli
 aut mutari potest. qa talia iura immutabilia perseue-
 rant. dist. v. §. i. et di. vi. §. his ita. insti. de iure natura.
 et civi. circa fi. §. sed naturalia. Proprietates vero.
 possessioes. et dñia sunt a iure humano: vt sepe dictu
 est. dist. viii. quo iure ususfructus etiam et ius vtendi
 est a iure civili. Insti. de rebus cor. et incor. p totum.
 Certu est autem qd omni iure privato qd alicui com-
 petit ex iure humano: potest quis renuntiare. et illud
 a se penitus abdicare. vii. q. i. §. piculosus. ff. de edili.
 edicto. l. queritur. §. si venditor et de fo. cop. si dili-
 genti. vbi de hoc. Item nullus qui legis naturalis pcepto
 ad esse nature conseruandū indispensabiliter obli-
 gatus est. iis sine qbus non cōseruatur esse
 nature. renuntiare potest: sed oēs et singuli homines
 cuiuscūq; cōditionis existat: legis naturalis pcepto
 ad esse nature conseruandū indispensabiliter obli-
 gati sunt. ergo his renuntiare non possunt. Adani-
 seluz est autē qd esse nature non potest aliquo modo
 conseruari sine vsu facti rerum necessariorum ad vi-
 tam humanā: vt sunt alimenta et vestimenta: q sunt
 inter res illas que consumunt vsu. pprietas autem
 siue dñium rerum alimentoz qd est de iure civili. nō
 conseruat esse nature. sed vsu facti tm. ergo vbiq; et
 semp proprietati huiusmodi rez renuntiare potest.
 Quia autē vsus rerū alimentoz cadat sub pcepto
 legis nature. patet Gen. ij. vbi legitur qd ab exordio
 rationalis creature in statu scz innocentie deus des-
 dit duo pcepta homini. Unum de comendando. Se-
 cundum de nō comendando. primū affirmatiuum.
 secundum negatiuum. dicens. Ex oi ligno paradisi co-
 mede. de ligno autē sciētie boni et mali ne comedas.
 Ergo aperte patet ex pdictis qd vsus rerum alimen-
 toz que p vsu consumunt. nō sunt de iure nature.
 qd etiam earum usus cadit sub pcepto diuino. Certu
 est autē qd stante iure nature nullus potest dicere de
 aliqua re. hoc est meli: hoc tuuz. hec. n. dno pronōia.
 vt dicit Clemens. sunt ex iniquitate et cupiditate gē-
 tiam et p humanum ius introducta. vt. xij. q. j. c. ij. et
 dist. viii. §. j. Ergo vsus rez qd per vsu consumuntur
 non habet necessario annexū meum et tuuz. Et per
 consequēs dare ptz qd vsus reruz qd vsu consumunt
 potest esse sine pprietate et dñio. Et si quis dicat qd
 status ille innocentie paruz durauit: hoc non soluit
 qd vsus taluz rerum qd vsu consumuntur. possit esse
 in ppetuum sine pprietate et dñio. potuit. n. prim.
 homo non peccare: de conse. di. iiii. placuit. et sic vsus
 oium rerum semp fuisset in oibus hominibus et oi
 tpe et vbiq; absq; pprietate et dominio. Preterea
 constat tam de iure canonico qd civili. qd tēpore ne-
 cessitatis extreme omnia spectantia ad huius vite
 sustentationē sunt oibus hominibus mundi cōmu-
 niata qd nemo potest dicere hoc propriū est. quod
 tpe huius necessitatis oibus hoibz commune est.
 xlij. disti. sicut ibi. Nam pprium dicat qd cōmune
 est. ff. ad le. rho. de iac. l. ij. §. idem. de conse. distin. v. di
 scipulos. Matt. xii. extra de obser. ieiū. c. ij. de cōsue.
 quāto. de regu. iur. qd non est. Incongruū est igitur
 dicere qd Iesus Christus filius dei qui est etiā dñs
 sabbati. Matt. xij. Marc. ij. Luce. vi. et supra oēm
 legem: subiaceat legi imperatoris: quum etiā ipse im-
 perator sit supra legē: nec legi sue subiectus. ff. de legi.

pnceps. et no. extra de const. c. j. immo etiaz est supra
 legē nature ipse de: qa natura ab eo: vt dicit. Amb.
 in hexameron. qd natura rei non est aliud qd volun-
 tas dei. Ergo iste dñs et apli sui quos ad imitationē
 sui traxit. et alij eos frequētes non subiacent legi im-
 peratoris quantum ad vsu rei. Certum est etiaz
 qd cni potest derogari per aliqua legez: potest pacto
 siue renuntiatione alicuius vniuersitatis siue colle-
 gij quantum ad singulos et vniuersos derogari. vt ex
 pte dicit et no. C. de decretis decurionum in glof.
 posita sup rubricam lib. x. et no. ff. de regu. iur. l. neq;
 ex ptozio. vbi dicit glof. qd si vniuersitas aliqua sta-
 tuat contre ius seu etiā legē: quantum ad illam vni-
 uersitatē tenet. Patet igitur ex pdictis qd apli et fra-
 tres. minores in speciali et in cōmuni potuerunt a se
 abdicare pprietatē et dominiū omnium rerum que
 vsu etiaz consumuntur et sibi in oibus rebus tantū
 modo vsu facti simplicē retinere. Si vero dicatur.
 cuius ergo erat dominiū rez quibus vtebant apli?
 Respondet sicut respondet Aug. pre. c. quo iure. scz.
 quod iure diuino dñi est terra et plenitudo eius. ps.
 xxiii. et lxxiii. ergo erant dñi: sicut et res oblate et do-
 nate pauperibus dicunt esse in dñio dei. xxii. q. ij. qui
 abstulerit. sicut et res sacre et religiose nullius hois
 sunt: nisi dei. Insti. de rerū diui. §. in nulli. in textu
 et in glof. Vel dicetur sicut sunt quedā: qd de iure na-
 turali cōmunia sunt: sicut sunt aer et aqua perfluens
 et mare et litora maris. Insti. de rerū diui. §. j. et in
 pdicto. c. dilectissimis. Et res ecclie non dicunt ali-
 cuius singularis hois vel collegij: sed quasi cōmu-
 nes vniuersitatis omnium fidelium qd est corpus Chri-
 sti. xij. q. j. res ecclie. et c. ultimo. Sic et dominiū siue
 pprietas omnium rerum qbus vtebant apli erant
 vniuersitatis omnium fidelium siue bonoz: quoz sunt
 de iure diuino. xiiij. q. vij. c. j. Non autē potest dici qd
 dñium earum esset ipsis aplis singulariter aut eozū
 collegio speciali appropriatum: quum pprietatē om-
 nium rez tam in speciali qd in cōi a se abdicassent: vt
 sepe et sepius superius est pbatur. Iunge qd notauit
 §. e. §. si autem qd atur in prin. in. c. lviij. Propterea
 arguitur sic ad iac. qd chzus et apli se ad status inno-
 centie redierunt: in quo nullus pprium habuit. vt
 supradictus est pre. c. xij. q. j. dilectissimis. ergo et ipse
 et apli. Item si concederetur qd chzus et apli ha-
 buerunt illaz rerum dominiū: qd vsu cōsumuntur:
 et eo qd vsus eaz non possit a dñio separari: duo ab-
 surditissima sequerent. Primum: qd fm hoc chzus
 et apli fuissent oēs proprietarij in singulari. qa quuz
 quilibet vsu habet vestis: qd ferebat: et panis quez
 comedebat: et vini qd bibebat: et sic de ceteris rebz
 que vsu cōsumuntur: per consequēs quilibet in spe-
 ciali siue in singulari habuisset dñium. et sic quilibet
 eozū fuisset proprietarius et sic ecclia vniuersa-
 lis vsq; ad hec tpa errasset: que tenuit docuit et do-
 cet et leges fecit qd religiosi quantum ad expropria-
 tionem et abdicationē dñij rerum tpalium tenent si-
 guram apozū. xvi. q. j. ex autoritate: et supra in §.
 porro. in. c. v. late dixi. Nam fm hoc nulli tenerent.
 figuram apozū: nisi habentes dñia et proprietatem
 rerum in speciali. Et sic quum ois vera consequētia
 pfectionis nulla esse possit: nisi illa que a chzo et apo-
 stolis exemplo et verbo docta est: nullus haberet sta-
 tum pfectionis: nisi haberet dñium et proprietatem
 rerum in speciali. qd dicere erroneū est et falsum. Et
 etiam fm hoc omnes sanctis qd statim expropria-
 tis omnium rez in speciali ita habuerunt et docues

runt: vt nec panē nec vestem nec aliud aliquid dicerent p̄prium: nec haberent tam q̄ status p̄fectionis Chusto z discipulis eius edoctū: errassent. Secundum, etiā sequeret q̄ christus z apli in singulari habuissent dominia p̄prietates z possessiones pecuniarum: nā quum pecunia inter res illas que vsu consumuntur cōnumeretur: vt Instit. de vsufructu. §. constituit. z extra de pig. c. vltimo. z Jo. iij. dicit q̄ discipuli eius abierunt in ciuitatē: vt cibos emerent: per quō videtur q̄ haberent pecuniam ad emendū. Sed eo ipso quo pecunia habuerunt: ipso facto dñum ipsius pecunie habuerūt: vt dicta opinio arguit: ergo z possederunt: z possidere licite iure p̄prietatis z dominij potuerunt aurū pecunias z argentū. qd̄ est cōtra textum euangelij Matt. x. Nolite possidere aurum z argentū neq; pecuniā in zonis vestris. Preterea si vera esset dicta obiectio q̄ sit de ijs q̄ vsu consumunt: non faceret aliqd̄ ad questionē propositam quia nō argueret q̄ christus z apli habuerant aliqd̄ dñum in cōmuni: sed potius in speciali. Preterea nec huiusmodi lex ad obiectiōne probandā in contrarium allegata. ff. de vsufruc. ea. re. que vsu consu. l. si vini. nec aliq̄e alie similes probant q̄ vsus illarum rerum que vsu cōsumuntur, nō posita p̄prietate z dominio separari: quia nō loquūtur in vsu facti simplicis: qui vsus nihil iuris habet annexū, sed loquūtur in vsufructu. vnde merito z optime differentiaz facit dicta decre. exijt, inter ista: dicens q̄ est p̄cipuum considerare in rebus p̄prietatē: possessionem: vsufructum: ius vtendi: z simplicem facti vsu: tam q̄ diuersa z diuersaz rationum: quia simplex facti vsus vtentib⁹ nihil prebet iuris. At qui habet vsufructū habet ius in re: z vtilem possessionē illius rei in qua habet vsufructum: vnde lex definit vsufructus si dicens. Vsufuctus est ius vtendi z fruēdi rebus alienis salua reruz substantia. ff. de vsufructu. l. extra de pigno. c. vltimo. z Insti. de vsufruc. in prin. Et alibi dicitur q̄ vsufructus est ius quoddā incorporale z qd̄ in iure tñ consistit. sicut hereditas est ipsa ius hereditatis: q̄uis in hereditate consistant res corporales. sed z vsufructus est incorporale quoddam ius vtendi z fruēdi: q̄uis auctus qui p̄cipiuntur ex fundo in quo quis habet vsufructū sint corporales: vt hec probant Insti. de re. corpo. z incor. p̄ totum. z hoc ius vtendi z fruēdi est p̄ leges imperatoris introductum: que etiā leges dicunt q̄ ille res q̄ etiā vsu p̄sumuntur. proprie nō recipiunt vsufructū. vt Inst. de vsufruc. ea. re. que vsu consu. l. i. z ij. z quia in eis vsus z fructus qui est ius vtendi z fruēdi rebus salua reruz substantia: proprie nō consistit: quia substantia rei que ipso vsu p̄sumitur: non potest esse salua: ideo improprie dicit qd̄ vsufructus talium rerū separaretur vel non separaretur a dño: quia vsufructus qui non est: separari vel vniūri nō potest. ff. de vsufructu. lega. l. semp̄zoniū accaldus: nec definire potest vsufructus. l. titio vsufructus. Vsufuctus autē in reb⁹ q̄ vsu consumunt: proprie non consistit: ergo nec trāfire potest cū dño: nec ab eo separari potest: quia nullū est. Et q̄uis in rebus talibus vsufructus proprie non consistit: vtilitatis tñ causa ex interpretatione benigna lex statuit q̄ vsufructus in hīs rebus constitui possit. vt in dicto. §. constituit: z in dicta. l. ij. ff. de vsufruc. ea. rerum que vsu consu. In. letiam in contrarium allegata dicit: Si vini olei z frumenti vsufructus legatus fuerit: p̄prietas ad legatariū transferri debet: z ab eo cautio desiderāda est. vt si q̄ is mor-

tus fuerit aut capite minut⁹ sit: eiusdē qualitatis restituitur aut estimatis rebus certe pecunie noie cauendum est. ad idem extra de pigno. c. vlt. z habentale cautionē ipsam rem iuris interpretatione hīc tenetur. ff. de solutionibus. q̄ ergo soluit. z. ff. si certum petat. l. si tibi. z. ff. de solutionibus. qui ergo soluit. z. ff. si certū petat. l. si tibi. z. ff. de regu. iur. qui actionē: cū si. Ex quibus etiā p̄t q̄ propositio q̄ dicit. In hīs rebus que vsu cōsumunt vsufructus nō potest a dño siue p̄prietate separari, nō continet veritatem, siue accipiat vsufructus vere z proprie sm̄ definitionē vsufructus: qui sm̄ hunc modū sumēdi in rebus talibus vsufructus nullo modo consistit quia definitio ipsius rebus non cōpetit: z p̄ consequēs nec definitum. siue sumat improprie vsufructus pro quasi vsufructu: sicut z in rebus incorporalibus non dicit quis habere possessionem: sed quasi possessionē. ff. de serui. l. vltima extra de causa pos. cū ecclesia. quia sm̄ hunc modū sumēdi sicut ex benigna interpretatione z vtilitatis causa p̄ legem statutū est q̄ in hīs rebus quasi vsufructus conservatur: sic eadē interpretatione sit quasi quedā separatio: dum is cui vsufructus vini z olei siue pecunie legatus est: in hīs rebus sibi legatis z traditis ad fruēduz debet hīc quasi vsufructus: z is cui debet fieri restitutio tante quantitatē vini z olei adueniente morte vel capitis diminutione fructu ipsam rem habere videtur quum habeat actionē: vt probatū est. Dicta etiā lex Si vini, que dicit. P̄prietas vini z olei ad legatariū transferri dicit: loquit de illo qui erat capax p̄prietatis: z ideo secus esset in hīs p̄sonis q̄ nō sunt capaces p̄prietatis: vt serui z religiosi: vt superius est probatū. Ex quibus cōcludit sm̄ omnia iura tam diuina q̄ canonica z civilia z secundū determinationē decreti. Exijt, qd̄ p̄prietas z dñum oīum rerum vtilitū etiam earum q̄ vsu cōsumuntur potest abdicari: z ei penitus renuntiari: z vsus simplex facti earum haberi. Et p̄prietas tali p̄prietati z dño in speciali z in cōi: vt per hoc qd̄ talis vsus facti potest a p̄prietate z dño separari. z sicut equi habet vsus facti auene vel feni qd̄ comedit: nec habet aliqd̄ dominij: sic seruus z religiosus expropriatus hēt vsus simplicē facti in vino: pane: z vestibus: ac alijs reb⁹ que vsu p̄sumuntur, z tñ in hīs nec ad momentū hō dñum aliqd̄: nec aliq̄a p̄prietatē: nec ius vtendi: sed simplicē facti vsu: qui nihil iuris tribuit in vtēdo: vt dictū est. sed iuste vitatur: quia ab habente dominij ei concedit. Adde hīc qd̄ de ista materia plene scripsi supra in. §. Item simplex facti vsus. in. lvi. c. Et hoc semp̄ dixi saluis p̄stitutionibus dñi pape. Jo. de ista materia loquētib⁹: quaz intellectibus sto. que etiā non contradicūt veraciter intellecte declarationibus fratrum minor: sicut supra scripsi in eorum concordia in. §. restat inter hec. in. c. lix.

De regula bti Francisci. quomodo p̄mittūt euangelium obseruare istius regule professores L. 61.

Eligio autē almi Frāncisci viri apostolici vere hoīs missi a deo cui nomen p̄mo fuit Joānes: qui venit in hunc mundū: vt vita z verbo chio lumini testimoniū perhiberet. Jo. i. que approbat z continet dictam expropriationē tam in speciali q̄ in cōmuni: quam christus z apli habuerunt. de qua supra copiose tra-

Professionis fratrum minorum cōmēdatio.

vsufructus
quid sit.

et au. l. v. c. vsq; huc. Non fuit ficta aut picta aut mathematica sed digito dei scripta. Luce. xj. qz a spiritu sancto eidem reuelata: euangelio: ueritate subnixa: ac Inno. iij. data ab Honorio. iij. z alijs qz plurimis romanis potificibus approbat a Greg. ix. Inno. iij. Alexandro. iij. Nico. iij. Clemen. v. in viennensi concilio declarata, z a dño Joa. papa. xxiij. vlt. roborata: corpore iuris. clausa. extra de hbo. sig. exijt. lib. vj. Et in Clemen. eo. tit. exiui de paradiso. Per vitā multorum sanctorum z quorundā ab ecclesia canonizatorū eam pñtentium authenticā. ab emulis z discipulis male de euangelio christi sententibus impugnata: sed semp a setā romana ecclia defensata. Cuius religionis z regule pñfessores non colunt eccliam aberrantem: sed eccliam romanā non habentē: maculā neq; rugā. Ephē. v. xxi. dis. qzuis. xxiij. q. j. omnibus. neq; a ueritate spñi sui qz christus est, deuiantē: sed in ea pñuerantē. xxiij. q. j. a recta. Naz Bonati Sahellij Arrij z Pacedonij ecclesia est depicta: saltem quantū ad effectū sacramentorum. q. j. si quis inquit. non sancta romana ecclia: qz nunqz extitit fornicata: s; sancta pñtita z immaculata. xxiij. q. j. qm. Quid enim aliud esset pñfessoribus huius regule aliā regulam recipere: istaz immutare: maxime a fundamēto paupertatis eradicare: nisi actu contrario pñteri qd almus Franciscus istius euangelice regule institutor z eius socij z alij innumerabiles sancti fratres post eum: z oēs a tpe suo vsq; huc que eum exaltauerunt pñuilegiarunt: declarauerunt: confirmauerunt: romani potifices z gñalia concilio sacrosancte romane ecclie errauerunt? Absit a pñfessoribus huius sancte regule z ab alijs filijs quibuslibet ecclie orthodoxe talis confessio qz esset fidei z clauū ecclie eneuatio. Absit etiā a quicumq; beatissimo papa nostro qz de hac regula aplica z euāgelica aliud sentiat qz sui pñfessores z gñalia concilia a tpe beati Francisci senserunt. Non enim vicarius dei destruet: sed pñstruet cōfirmabit z approbabit, qz sui pñfessores sancte z premature fecerunt: z leges ecclesiasticas ediderunt. qz vnum est regnum ecclie non diuisum. xxv. q. ij. si ea z. q. j. in oibus. c. vsq; ad. s. si ergo. maxime in. c. sunt qdam. Sunt qdam dicentes romano pontifici semp licuisse nouas cōdere leges. qd z nos non solū non negamus: sed etiā valde affirmamus. Sciendū uero summo ope est: qz inde nouas leges pōt concedere, vnde euangeliste aliqd z prophete nequaquā dixerunt. Ubi uero aperte dñs vel eius apli z eos sequentes sancti pñs sententialiter aliqd definierūt: ibi non nouā legem romanus pontifex dare, sed potius qd pñdicatū est vsq; ad animā z sanguinez confirmare dz. Si. n. quod docuerūt apli z prophete destrueret (qd absit) niteretur: non sententiaz dare: sed magis errare conuinceret. Sed hoc procul sit ab eis qz semper dñi eccliam contra lupoz insidias optime custodierūt. hucusq; Urbanus papa in dicto. c. sunt quidam. Sed ex nunqd iste christi discipulus chzo confixus. Gala. v. etiam corporaliter Franciscus nouam adinuenit regulā: aut eam de sensu carneo eructauit: minime. Nam dicit lralis professio sanctum euangelium: obseruare in principio regule z in fine. In principio dicit sic. Regula z uita minorū fratrum hec est scz dñi nostri Jesu christi sanctū euangelium obseruare zc. z in vltimo. c. dicit sic. Paupertatem z humilitatem z sanctum euangelū dñi nostri Jesu christi qd firmiter promissimus obseruemus. quod est intelligendum fm qd sancta ecclia z sancti do-

ctores eam sequentes ipsam declarant. nō qz regula beati Francisci sit vere z pprie idem z ipsum euangelium qd christi z econuerso, z qz dñs papa nō habeat potatem sup eam sicut nec sup euangelium: vel quicquid est in regula beati Francisci totum chzns ad literā obseruauerit: vel aplis imposuerit obseruandum: qz hoc uerum non esset: sed qd regula bñi Francisci sit vere z pprie illa euangelica qz christus in se ipso seruauit: z aplis imposuit: z in euangelijs conscribi fecit. sicut constat p decre. exijt. extra de uerbo. sig. lib. vj. z ppter irrefragabilia testimonia librorū euangeliorū z ceterarū scripturarū sanctarum. z sanctorum expositores earū: z sicut cōstat per consiliū multorum magroz in theologia datum Auinione dño pape Joā. xxiij. vt. s. in. Gressat inter hec in xxi. pñterea in. ca. lix. posui. Unde pñfessores istius regule promittunt in effectu z in ueritate sanctum euangelium seruare pure z perfecte. fm intellectū ecclie z sanctorū. vt nulla alia obseruantia euāgelica ista Francisci purior possit esse: nec sibi in pñfectione perfectissima euangelica adequari. vnde dicit predicta decre. Exijt. de pñfessoribus istius regule christi: semitas arctius qz ceteri elegerunt. Et propterea sanctus iste Franciscus signifer christi in ultimis tēporibus euangelij christi oblitterati uerbali z reali cū suis filijs legitimis in carne totaliter mortuus purissimus reparator: dicebat vt legis in legē da antiqua eius. quā composuit frater Joannes de celaano hanc regulāz librum uite: spem salutis. medullam euangelij. uia z pñfectionis: clauem paradisi: pactū eterni federis. Et si dicat qd puritas illius regule a suis pñfessoribus non seruatur: fatendum est quia dies mali sunt. Eph. v. z carne pleni. Nec aliqua professio est qz pure hodie obseruet. sed nihilominus multi sunt in illa euāgelica pñfessione ipsi purissimi obseruatores: nec nō illa cōitas plus obseruat de paupertate z puritate euāgelica qz regularis cōmunitas que sit in mundo. vñ et si in ista pñfessione euāgelica dicat qz filij pactū nō seruauerunt pactū tñ in semetipso: qz eterni federis est. immobile est: z in suis purissimis filijs apozum ductorum z rectorū gregis dñici. vñ. q. j. sciscitaris. sic exponit illud ps. lxxv. Cum incenso arietū. i. cum oratione apoz arietū pinguium z tauroz apoz duobus cornibus. i. auctoritatibus testamenti ueteris z noui uentilantium fidei inimicos. xxiij. q. iij. cum in lege. obseruabile z possibile est: quia euangelicus est. Afferere autē ad seruandum esse euangibile blasphemia est: quia lex maxime euāgelica nō est de imppossibili. ff. de reg. iur. impossibilium. extra de pac. c. vltimo. iij. di. erit autē. Corrigēda ergo pñuaticatio: non abolenda euāgelica sanctio. Reducat homo. xxiij. q. iij. duo. Non feriatur Franciscus terrestris angelus. Ardeat palea. reponat granū. Matth. xxiij. xxiij. q. vñ. c. j. de conf. di. iij. cū uitas. Concalceatur amurca. Recondat oleū in lechito. iij. Reg. iij. Nō diffamentur patres antiqui qz arctas z paternas regulares z ij qui eos seq desiderat semitas tenuerūt. Provideat mater ecclia debilibus impugnātibus statū suum sanctissimum que non curauerunt regulam neq; curat. Nunquid pualebit falsitas ueritati cōmista? Separetur pñciosum a uili. Dicit. xv. omnis moribida ne sanas inficiat. xlv. di. sed illud. extra de sta. mona. ea que. Samaritanus in duas partes claudicās. legem z idolum: non utatur cum pñfo. israel. Jo. iij. quia uiri israelite nō hñt deum recentē neq; deum alienū fm Dauid in ps. lxxx. S; vnus est eis

deus christus dñs. cuius est euangeliū sacrosanctus
 quod in arcanis pectoris cōscripsit, seruauit, & sequē
 tibus se seruare pcepit ille vir Franciscus vestitus li
 neis paupertatis & puritatis: atramentariū scripto
 ris euangelij habens ad renes suos. Ezech. ix. que
 & ad literā prātem habuit signandi tau. in frontib⁹
 gementiū & dolentiū. vñ ait Franciscus christo: Feci
 sicut pcepisti mihi, & vbi dī. Si autē querat quez
 intellectū habuit iste Frācisus scriptor i regula sua
 de ista expropriatione, nō seipso locutus est: quia sub
 tilitates iuriū ignorabat. nec multum puto sciuisset
 discernere inter propriū, & possessionē, vsu fructū. ins
 tendi, & simplicē facti vsum. Sed quuz esset christi
 discipulus cui datū erat nosse mysterium regni dei.
 Mar. iij. Luce. viij. didicit glossare euangelium qđ
 promiserat lumine spūs sancti quia paruulus erat.
 Matth. xj. & in ps. cxvij. Intellectū dat paruulis.
 Sicut ergo sic in sua regula euangelica & ecclīastica
 quia ecclīa catholica que regulā approbavit & des
 dit, dicit qđ Franciscus fratres dixit in cōi nō frater:
 quia pluralis locutio plures cōprehendit iij. q. iij.
 vbi numerus. S. fratres nihil sibi quod nedum spiri
 tualitate sed etiam cōmunitatez respicit appropriēt.
 qđ & declarat amplius. Sed tamqđ aduene & peregrini
 grani in hoc seculo in paupertate & humilitate dño
 famulētes. vadant p elemosina confidenter. Quā
 expropriationē sicut intellexerat sanctus frācisus:
 sic eam Rom. pontifices Greg. ix. Inno. iij. Alex.
 iij. Nicolaus. iij. Clemens. v. declarauerunt esse ne
 dum in speciali sed etiā in communi. Sicut autē scri
 psit & docuit iste Franciscus atramentarius simplex
 litera, sensu gnarus: sic & vixit: & fratres suos viuere
 pcepit. Nam sicut scripsit socij sui vita & mira
 culis corrusci: nolebat locum a fratribus recipi nisi
 propriū haberet patronū cuius noie locus a fratri
 bus teneretur. Semel audiens qđ quidā frater dice
 bat qđ veniebat de cella fratris francisci: amplius ip
 se illā cellam ppter propositionē non introiuit. Trā
 siens p Bononiā audiens domū fratrum in eam in
 gressus non est. quin insuper mandauit fratribus qđ
 de ea exirent unū qui hec scripsit testimoniū perhibet
 qđ de ea infirmus exiit: quousq; dñs Hugo cardina
 lis legatus in platea ibidē publice predicauit qđ do
 minus illa in qua fratres habitabant, non erat fra
 trum: sed ecclīe romane: & tunc fratres redierunt ad
 eam. Quando etiā sibi aliquid dabat ab aliquo ad
 vsu suum: a dante semp petebat licentiā qđ rem illā
 posset magis egenti donare: & hoc neduz in pfanis,
 sed etiam in rebus ecclīasticis obseruabat: nolens in
 eis proprietatē aliquā habere. Unde quia ecclīas
 sancte Marie de angelis cōcessit abbas sancti Be
 nedicti de monte subasio cum suis monachis beato
 francisco ad faciendū ibi caput ordinis sui: oī anno
 sanctus franciscus mittebat sibi fiscellas plenā pisci
 culis qui vocantur lasque in signuz tributū: & qđ do
 minium ecclīe erat abbatis: & nō fratrum. & dñs ab
 bas videns tantam expropriationē fratrum: mittebat
 eis vasculū plenum oleo. Qua de re sanctus franci
 scus in testamento suo spūs & non carnis qđ ipse fe
 cit: mandauit fratribus qđ in domibus & locis vbi
 fratres manebāt tāqđ aduene & peregrini manerēt:
 nullum ibi plus qđ in domib⁹ secularum dñium vē
 dicantes. Nec volebat qđ fratres expulsi de loco que
 rimoniam propinerent tra quemq; sed persecutio
 nem pacifice sustinentes ad loca alia se transferrent.
 vñ. q. j. ois qui gemebat. c. sicut. & c. aduersitas. S. hoc

etiā. tunc. memor discipulus magistri non habentis
 vbi reclinarer caput. Matth. viij. Luce. ix. nō ergo
 vero fratri minori nec alteri dubiū pōt esse de expro
 priatione vera etiam in cōi: ex quo sic sanctus nosfer
 & sancta mater ecclīa declarauit sequēs sensum & in
 tellectum sanctorū patrum ecclīe orthodoxe. Si di
 catur qđ non sit regulā vel ordinē dare sine proprio
 in cōmuni: hoc expresse cōtra predictos pontifices
 romanos declarantes istam regulā apostolicā est.
 & ideo pro veritate antea patiendum est: qđ sancte re
 gule destructioni consentiendum. Mat. v. xj. q. iij.
 nemo. xxij. q. v. vita ne: qđ Francisci qñimo hūi
 regulā sponondit ordo, non aliam: pp pctā pēuarica
 torum posset destrui ista congregatio: nō euangelica
 vñio & possessio: vide: s. e. c. f. sed & nunquid. & s. s.
 restat. & pterea. in c. lix. Corpus pōt occidi: nō ani
 ma: timeatur ille qui potest corpus & animam per
 dere in gehennā. Matth. x. Luce. xij. xj. q. iij. nō so
 lum. & c. nolite. Occisus est christus: sed resurrexit.
 Mar. vltimo. dicebat discipuli. Subij sperabam⁹.
 Luce. xxij. sed nos certificati dicim⁹ cū David ga
 redemit & redimet israel ex omnib⁹ tribulationib⁹
 suis. Nunquid mortus est franciscus: semel mort⁹
 est in cruce cū christo. Phil. ij. Jam nō plus morit⁹.
 Rom. vi. nec discipul⁹ eius verus morit⁹ si in cruce
 morit⁹. si autē in cruce nō moritur. vere moritur: & in
 ipso franciscus moritur: nec resurgit. sed in suis cru
 cifixis resurgit & resurget discipulis nō fictis & phan
 tasticis: sed veris & fidelibus nō claudicantibus in
 duas partes. iij. Reg. xvij. xlij. di. c. f. claudus: sed
 iter rectum bethsamis agentibus & gementibus. j.
 Reg. vj. Non errauit sancta mater ecclīa in franci
 sco: nec fuit decepta: nec nos errauimus eum sequen
 tes. Per ostium ecclīe intrauit. Joan. x. franciscus.
 Singularē obedientiā pro se & pro suo ordine pmo
 pape Honorio repromisit: sicut in primo. c. regule cō
 tineat. Protectorē cardinalem gubernatorē sue reli
 gionis & fraternitatis mādauit p obedientiā fratri
 bus semp a dño papa peti. vt semp subditi & subiecti
 pedib⁹ eiusdē sancte ecclīe stabiles in fide catholica
 paupertatem & humilitatē & sanctum euangeliū dñi
 nostri iesu christi qđ firmiter pmiserant obseruaret.
 vt in vltimo. c. regule cōtinetur. Adde ad istum f. s.
 qđ scripsi. j. in. s. offendunt. & penultimo & vltimo.
 in. c. lxxj. Non fuerūt filij quidā degeneres contēti
 de regula sancta & possibili arcā. quia tota euāge
 lica que ducit ad vitā. Mat. vij. & testamēto sancti
 patris & ideo hereditate celesti indigni. vt in regula
 sancta dī in. c. fratres nihil sibi approprient. & c. de
 fidei con. l. vlt. vj. q. iij. syluester. extra de vo. & vo. re.
 licet. rectos & simplices eos pater eoz purissimus se
 cerat: literā regularem euangelicā eis dederat: a qua
 volentes recedere declarationes a sancta romana ec
 clīa obtinuerunt contra voluntatē patris. & sic se
 a tpe suo multis questionib⁹ immiscuerunt. Ecclē.
 vñ. in si. vlt. in hodiernū diem. Mat. n. seruantes
 regulā, & declarationes quo. obseruabunt: non emz
 declarationes noua regula sunt: sed eā declarant. ex
 de elec. cuz expediat. lib. vj. & de pben. quia sepe. li. vj.
 quas si seruarent: & regulā vtiq; obseruaret. Sz certi
 existāt huius sancte regule pfectores pntes & futuri.
 qđ nisi redeant ad regule puritatez cuius declaratio
 testamentū patris frācisci est: nunqđ deest in ordine
 tribulatio corporalis & spūalis dans auditui intel
 lectū. Esa. xxvij. Etinas ergo romanus pōtifer tol
 leret qđ sup ad i dicit huic regule. & vtinas declaratio

fuerit

fuerit deo grata: qđ presumo: propter multos regule impugnatores maxime tpe Jo. pape. xij. inter quos p̄cipui fuerunt ipsius regule p̄fessores: sup̄ quo vide qđ scripsi. j. in. c. lx. viij. §. porro licet a romanis pontificibus concessentibus infirmis pie data: sed ex ea mortis p̄pter p̄uentiones occasio sublecuta. Tollat inq̄a charitas priuilegiū: quia nulla maior proprietatis fratrib⁹ minoribus q̄ priuilegiū: qđ est lex priuata. iij. dist. priuilegia. extra de verbo. sig. abate. quū ipsi tamq̄ viri euangelici subiecti esse debeant oī creature: maxime prelatis ecclie p̄pter deū. j. Pet. ij. vltra mediuz. extra de maio. 7 obe. solite. j. rñ. more ap̄lico in tribulationib⁹ gaudentes. Actū. v. in. fi. 7 ideo oī iuri nedum priuilegio renūtiauerūt propter deū: 7 hoc fuit eoz ius 7 priuilegiū: non h̄re ius 7 priuilegiū sup̄ terras. Quid. n. magis facit in mūdo fr̄es maiores minores 7 p̄sequēs sup̄iores q̄ priuilegia: ergo vere cōtra nomē eozum 7 professionē sunt. Et ideo dicebat pater eoz Fr̄aciscus humilis. Hoc sit nostrū priuilegiū fratres non habere aliquod priuilegiū super terras. Certum est. n. apud clare 7 oculo puro istum statū specularantes: 7 que sua sunt non querentes. Phil. ij. lxij. di. nosse. qđ omnia priuilegia: excepto regule approbationis 7 cōfirmationis priuilegio: sunt cōtra regule puritatem paupertatis 7 humilitatē. Et ideo dixerunt quatuor fratres minores magistri in theologia regulā exponentes: qđ timendū 7 canendū erat fratribus ne p̄ priuilegia recederēt a regule puritate: 7 adde hic qđ scripsi infra. in. §. offendunt. n. volentes. cū versū. sequē. in. c. lxxij. Tollat etiā cadauera mortuoz. i. sepulturas. ga pro mortuis fratres cū clericis litigāt tota die: 7 mortui sepeliunt mortuos. Matt. viij. vbi Chryso. loto. in. homil. Monstrat qm̄ nihil celestibus negotijs nobis magis necessariū esse op̄z: 7 qm̄ cum toto studio ijs iungi debemus: 7 neq; paruz tardare etiā si valde inenitabilia 7 incitantia fuerint q̄ attrahūt. Quid. n. magis necessariū erat q̄ sepelire patrem: 7 quid etiā facilius? Neq; n. tempus multum consumendū erat. Per hoc etiā eum dñs a multis malis eripuit: puta luctibus 7 meroribus: 7 ab ijs que hic expectant. Post sepulturam. n. necesse iam erat 7 testamentū scrutari 7 hereditatis diuisionē 7 alia hm̄oi: 7 ita fluctuationes ex fluctuationibus ei succedentes a longe eum a veritatis abducere portu. 7 ita nec ex hoc inculsat crudelitatis: sed cōtrarum crudelitatis esset. Et multo magis maluz est abducere hoīem a spiritalibus sermonibus. hucusq; Chryso. stomus 7c. q̄ aūthoritas 7 sequēs nos miseros fratres minores istius t̄pis ad literam pcutit cum sepulturis 7 testamentis nostris: sine quibus nō credimus infideliores volucris nos posse viuere. Matt. vj. 7 in. c. regule. Hadant p̄ eleemosyna cōfidenter. Item ibi Hilarius. Si autē mortuū sepelit mortu⁹: nō debemus curam habere mortuoz sed viuentiū: ne dum solliciti sumus de mortuis: nos quoq; mortui appellemur. Itē ibi Rabanus. Notandū est et in hac sententia qđ aliquando minora bona pretermittenda sunt p̄ vtilitate maior. Tollat etiā papa fratribus minoribus cathedras magistrorū: qđ iam fratres minores vocari Rabi ab hoībus summo de siderio anhelant. Matt. xij. vbi Chryso. Vocari volunt non esse. Nomen appetunt: 7 officium negligunt. Ad literā fratres minores 7 predicatores leutores fieri 7 dici cupiunt: 7 non esse. contra id. xlij. di. ozatorū xvi. q. j. si cupis. extra de p̄ben. cū fm̄. Et

quia tales sentire nolunt onus lectoratus, nec emolumentum in cibis 7 vestibus 7 potibus secundioribus sentire debent. extra de reg. iur. qui sentit. li. vj. rñ. q. ij. eccliaisticis. Honores plationum: qđ fratres minores q̄ subesse consueuerant: p̄esse desiderāt: quū tñ dñs dixerit ap̄lis quoz vitā p̄ostent. Quicūq; voluerit inter vos maior fieri: sit vester minister, 7 quicūq; voluerit inter vos primus esse, erit vester seruus. Matt. xx. 7 Luce. xxij. ad fi. 7 p̄cedit in illo. Principes gentiū dñantur eoz: vbi Chryso. Ostēdit autē in hoc qđ gentile est primatus cupere. 7 sic gentiū cōparatione eoz animā estuantem cōuertit. xl. di. quicūq; primatū. Et idē introducit differentiam inter principes mundiales 7 eccliaisticos: ostēdens quia p̄ncipatus in ch̄zo nec ab aliquo appetendus est. vij. q. j. licet. 7. c. qđ ep̄atum. 7. j. q. vj. sicut: nō habenti: nec alteri inuidendus est habenti: quia p̄ncipes mundi ideo sunt: vt dñentur minoribus suis: 7 eos seruituti subijciant: 7 expolient 7 vsq; ad mortem eis vtant ad suaz vtilitatē 7 gloriā. Principes autem ecclie sunt 7 fiunt: vt seruiant minorib⁹: suis: 7 ministrent eis quecūq; receperūt a ch̄zo: vt suas vtilitates negligant, 7 eoz procurent: vide qđ legit 7 no. xij. q. iij. c. ij. in. glos. his habes. 7 mori non recusat pro salute inferior. Primatū ergo ecclie concupiscere, neq; iustum est neq; vtile. Quis. n. sapiens vltime vult se subijcere seruituti, 7 piculo tali vt det rationē. extra de officio p̄mice. c. j. 7 de accu. q̄liter. ij. de omni ecclia: nisi forte qui non temet dei iudiciuz, abutens p̄matu suo eccliaistico seculariter: ita vt conuertat illū in secularē: vide xl. dist. ante oia. hucusq; Chryso. Et ibi Orige. Eccliaz ergo principes imitari debent christum accessibile 7 mulieribus loquentem. Joā. iij. 7. viij. 7 pueris manus imponentem. Matt. xvij. 7 discipulis pedes lauante. Jo. xij. vt 7 ipsi similit faciant fratribus, de conse. di. iij. proprie. xciij. di. dñs noster. Nos autē tales sumus: vt etiam principum mundi excedere sup̄biam videamur: vel non intelligentes vel cōtemnentes mandatus ch̄zi. 7 querimus sicut reges acies p̄cedere: 7 terribiles nos maxime pauperibus exhibemus: nullā affabilitatem h̄ntes vel h̄ri ad nos permittentes. Item ibi Chryso. Quāntūcūq; tu humiliatus fueris: non poteris tamē descendere quāntū dñs tuus. Phil. ij. Tollat etiā sicut 7 fecit in sua cōstitutione q̄ incipit: Ad cōditorē: remedia procuratorū rerum tēporaliū: emulatoz 7 aiatum inimicoz. Dimittat intactam pro dei honore regulam fratrum minor. Vere hoc est priuilegiū lex priuata. dist. iij. priuilegia, oculis carnaliū occultata. Hec est illa crucis stultitia. j. ad Eozum. j. qđ impugnat carnis prudētia. ad Rom. viij. sed beatus qui nō fuerit scandalizatus in ea. Matt. xj. Fateor francisci regula semp fuit iudeis fratribus totaliter literalibus scandaluz: gentibus fratribus carnalibus terrā comedentibus stultitia, fratribus vero discretis 7 spūalib⁹ virtus dei 7 sapia. j. ad Lorint. j. Existimo qđ pater noster propheta de tribulatione nostra que est de regule impugnatione 7 p̄uentione: longe ante predixit, vt legit in sua legēda. Et qm̄ futura tribulatio appropinquat: beatus qui perseuerauerit. Matt. x. 7. xxij. de pe. di. iij. §. euidentius. 7. Item. in ijs que inceptit. Predixit etiam: vt in legenda antiqua cōtinetur: per hec verba. Venit t̄ps in quo dilecta deo hec religio diffamet adeo vt exire pudeat fratres in publicum. s; qui tunc p̄bati fuerint p̄bationes nobis erunt: magna. n. super eos

Ecclia
ci 7 secula
ris p̄nci
patus dis
crimen.

tribulatio ventura est. Sz que maior tribulatio: q̄
 cuz dei vicario dño Jo. xxi. de caturco cui p regulā
 submissi sumus singlr z specialiter? Sed hec sub-
 missio sic continet in regula: vt nō esset promissi euā-
 gelij p̄uaticatio sed adimpletio. Sed nunqd̄ domini
 pape sanctio videt sancte regule euacuatio? Et q̄d
 caput nostrum Frāciscus cuz toto suo corpore vsq̄
 ad hec tēpora in errore vixerit probatio? q̄ tot Ro-
 mani pōtīfices cum duobus generalibus cōcilis er-
 rauerint attestatio: in toto mundo istius religionis
 diffamatio: absit. Sed z nunquid alterius status re-
 ceptio professionis nostre esset cōtinua p̄uaricatio
 professe in generali capitulo. vide. j. §. ad superiora.
 in. c. lxxij. Perusij celebrato euangelice veritatis, z
 misse ad omnes fideles p̄ timore humano reuoca-
 tio? Si ergo in veritate status fuimus z sumus: nō
 sit in nobis. ij. Cor. j. est z non: sed semper ē. Nā fm
 Aug. veritas est id q̄d est. xxi. q. ij. cum humilitatis.
 Videat. filios veritatis crimen incurrere simulta-
 tis. Si in veritate status fuisse z esse nos credim⁹: nō
 timeamus: non diffidamus: quia veritas liberabit
 nos. Jo. viij. que fortior rege est. ij. lib. Eldre. iij. c. di.
 viij. consuetudo. Timeat status falsitas confidat ve-
 ritas. Timeat ordo phantasticus: non pauet ordo
 euangelicus ap̄ficus z ecclesiasticus. Anū faciamus:
 ne sub stramine cameli idola abscondamus. i. ne sub
 specie sanctitatis pctā celemus z defendam⁹. Gen.
 xxi. Vitā nostra defectuosam p̄ statum sanctū non
 excusemus. Veritatē cū trāsgressione nō misceam⁹.
 Utile per inutile non vitiet. extra de regu. iur. vtile
 li. vj. vbi de hoc. Conſiteamur reatū. Nō mutemus
 statum: sed cūremus plagatū propter mandatū apo-
 stoli. Essent iam nunc in ordine nobis prohibiti
 contractus: ut non succumbamus per contrarios
 actus. Nam longe a prima puritate ordinis z ab il-
 lo apostolico cetū euangelico z angelico fuit emere,
 vendere, alijsq̄ pauperibus donare, permutare, re-
 futationes facere, in iudicio contendere, z alios p̄-
 tractus proprietariorum inire. vide. j. §. porro ad
 veritatem. uers. z q̄ sepe. in ar. lxxij. qui respici-
 unt dñim proprium: non uirū euangelicum. Nam
 si hec egerimus: contra nos concludemus confusio-
 nem dei: z eius vicarij dñi pape non euademus: in
 veritate testificata verbo dei. Actuum. viij. xi. q.
 ij. existimant. xxi. q. v. caute. negata succumbere-
 mus. Quia vere merito tribulationem patimur.
 Gen. xlij. q̄ peccauimus in patrem z fratrem no-
 strum christum dñm z eius uerum discipulum Frā-
 ciscum alium: uidentes angustias paupertatis z
 humanitatis anime sue. z quum nos deprecaretur
 ut eum ab opprobrio z infamia quaz propter rela-
 xationem nostram in paupertate z humilitate in se
 z in membris suis patiebatur. liberaremus: nō ex-
 audiuimus. Si sanguis eius exquiritur: q̄ uere pau-
 pertatem regule laudamus z predicamus. sed in
 sanguine agni sine quo non sit peccatorum remis-
 sio. Apoc. j. Heb. viij. pedem. ps. lxxvij. Et intin-
 gatur pes tuus in sanguine. Perparum aut nūc q̄
 intingimus. Pecuniam dicimus nos non tangere:
 nec magis dñi multas habetes pecunias eas tēge-
 re p̄uenerūt: sed uix ea possumus satiari. xiiij. q. v.
 quid dicaz. Caremus eius actū: sed affectu z effectu
 eius in quo consistit uera eius receptio non carem⁹.
 Passim recipitur. passim reponitur. passim per
 fratrem quelibet quasi in necessarijs z non necessa-
 rijs expenditur z donatur. contra declarationem

pape. Clemen. Exiij. z de ea compositū recipim⁹.
 z eius clauis ubi reponit. p̄ fies portat pp̄ quam in
 ordine z extra ordinem emptiones z uenditiones
 sunt: z mutuum sicut inter mundi alios mercato-
 res. Vix reperitur frater in ordine qui non habeat
 pecuniam: nisi q̄ habere non pōt. Eius pecunie ef-
 fectus deesse poterit: non affectus. Vide quod scri-
 psi. s. in. §. nūc uero. j. uers. in ar. liiij. facit. xxxij.
 q. i. fm. De nummis crebra est locutio inter fra-
 tres: ut potius fm. Hero. uideantur esse institores
 q̄ fratres minores. xvi. q. j. si cupis. Nihil q̄si reci-
 pitur a fratribus: q̄n uendatur. non obstante decla-
 ratione pre. Nicolai. Exij q̄ dicit Nec ea recipiāt
 ut ea uēdant. Nō posset generalis minister cū toto
 caplo gñali dare vnum denarium etiam amore dei:
 q̄ non est dominus nec administrator nec dispen-
 sator eius: sicut clare colligitur ex declarationibus
 Nicolai z Clemen. v. corpore iuris clausis. Nam
 dispensator p̄ domino dante pecuniam fratribus p̄
 eorum necessitatibus tenens illam pecuniam est
 nuntius uel depositarius. non generalis minister
 p̄ncipalis nec custos nec gardianus: multo minus
 nec quilibet alius simplex frater qui de illa pecunia
 sic deposita in aliquo intrmittere se non d̄: sed so-
 lum famulo tenenti pecuniam pro domino dante
 necessitates suas presentes. z secundum declara-
 tionem pre. emergentes simpliciter nuntiare: q̄d pes-
 sime in ordine obseruatur. Maxima z sceleratissi-
 ma est hypocrisis coram deo z mundo: inimicitia
 almo Francisco z eius euangelice regule: mala per-
 nicioso exemplo animarum fratrum peremptrix.
 dicere se pecuniam non recipere z ea nunq̄ carere.
 z uerbis manifeste contraria facere. z sic factis me-
 tiri. ad hoc xi. q. ij. existimant. xij. j. nolo. xxi. q.
 v. caute. sed fratres uerecundantes se pecuniam re-
 cipere z petere contra statum: uocant eam elemosi-
 nam. sed fraudem faciunt in vbo: q̄ quodcunque
 nomen imponant. pecunia est. ad hoc. xiiij. q. ij.
 pleriq̄. ex de simo. ea q̄. z. c. intantum. z uide sup̄
 hoc extra de vbo. sig. exiij. §. cupientes. in Clemen.
 Sancta ergo est coram deo z vicario eius transgres-
 sionis nostre maxime in huiusmodi pecunijs z pau-
 pertate pura confessio: ut remaneat z seruetur pro-
 fessio: non sit in peccatis excusatio. ps. cxl. xij. q.
 j. predicator. extra de consue. quanto. ne christi sit
 irritatio. sit humiliatio: z sequef iustificatio. Luce.
 xvij. Sic vite defectuose ad sanctum statum distin-
 ctio: ut pro nobis sit definitio. Recordemur de
 patris prophetia: ne fiat apostasia. Non sit confi-
 dentia uerborum z alegatio inanis z pompatica
 magistrorum ordinis z aliorum aduocatorum: sed
 pro victoria sit manifestatio exemplorum. xci. di.
 ecce precipua arma nostra sint pura conscientia z or-
 ratio. xxxvj. dist. c. ultimo. xxiij. q. viij. conueni-
 or. z regularis obseruantia: non nuda scientia. Et
 uincat ueritas sit uite puritas. Non in equis z cur-
 ribus. ps. xix. argumentis. z probationibus phi-
 losophicis gloriemur. ad Colof. ij. c. sed uictoria
 hec est ut humiliemur. Humiliemur ergo nos cū
 christo humili. Phil. ij. z seruo suo Francisco. z
 orationem humilium fm ps. c. dominus accepta-
 bit. Nō sit confidentia in legibus z regibus. xxiij.
 q. ij. §. sed in precibus. non in clamoribus. xxxvij.
 distinctio. sedulo. sed in gemitibus. Caput nostrū
 membra habet. ad j. Ephes. j. z. iij. extra de sacra-
 unct. c. unico. §. sed vbi caput inclinatum. Jo. xij.

Cor humiliatum, pati paratum, in se non iustificatum. de peni. dist. ij. si enim. per duas colum. Nos autem. in professione ratum, ad psequentes p amorem corde latum. ij. Cor. vj. z in Ps. cxvij. latum mandatum tuum. per christum habebit opatum. Nam causa z questio christi est. ps. xxxij. egeni. lxx. z cvij. mendici. Et persecutus est hominem inopem et mendicum. ps. cviii. nud. xij. q. j. clericus. non querentis que sua erant. Philip. ij. lxxij. distin. nosse. nec regnum. Joannis. xix. pecunie: sed glorie, sed innocentie. ij. Corinth. viij. sed concordie, sed sapientie. Quomodo enim anima christi dei diuitijs pleni, terre plasmatoris, celi fabricatoris. Genes. j. extra de summa trinita. c. j. nec bonorum superiorum nec inferiorum indigentis. psal. xv. Bonorum nostrorum non indiges. sed super affluentis, perfectionis sue perfectissime noziam tradentis. quod inquam visco proprietatis ter re ligari aut compedi potuit: cum omnis terra de se sit inanis z vacua. Gen. j. Sed nunquid qz se eriz nantuit. Phil. ij. inanis z vacuus remansit? Absit. sed terra vsus est: qz propter nos terra carnem assumens factus est. Genesis ij. Jo. j. z hec terra superior celo est. vt legitur in legenda bti Andree. Accipit terram: sed non submisit se terre. Ne gloriatur securis contra eum qz setat in ea. z ne lutum contra sigulum gloriatur. secundum Esa. x. c. xxij. q. v. S. hinc notandum. xxi. di. cum inferior. Detur ergo vsus terre carni christi: qz verus ho erat z esuribat. Matth. iij. z Lucem. iij. a proprietate terre eligamine libera pmaneat perfecta aia christi. Non descendit vt qd suum erat sicut veri dei. viij. di. quod iure. extra de deci. cur amplius. vt verus homo sibi met uendicaret: sed vt perfecte amitterem? quod nostru erat z no erat exemplum daret. No terram damnavit quam creauerat: sed conculcavit. vere non est plena conculcatio si est dominij appropriatio: qz qd conculcat non conculcatur. Fuit g i christi no nostro pulchra distinctio z saneta vnio. In oculis carnis. condescensio. xij. q. j. habebat. ne periret infirmus. In prohibendo peram argentum z aurum z es in zonis. Mat. x. perfecte anime ad maiora pronectio, z perfectio. Ne degeneraret perfectus homo hoibus condescendit. In perficiendis perfectis z angelis terrestribus efficiendis deus ascendit: condescendo z ascendendo lucrificans omnes: proportionas omnes. ut in pre. declaratione. erij. Excelsus resignavit in terra suum terrenum. dnu: ut perfecte sequamur suum consilium. Mat. xix. Si vix perfectus esse zc. Humiliatus non damnavit dnu propter infirmorum subsidium. Nunquid unam z eandem legem deus z homo equaliter tribuit dijs z hoibus? sed uerus homo humanam z infirmam de habendo propriu dedit hominibus. deus diuinam de non habendo proprium dedit diuinis hoibus. quibus z dixit in ps. lxxj. Ego dixi dijs estis zc. z Mat. xvj. ibi. Vos aut quem me esse dicitis? z alibi ps. cxij. Celum celi domi no: terram autem dedit. filium hominum. Nunquid hec militans ecclesia sm illam triumphantem disponitur hierarchiam? lxxix. dist. ad hoc etiam. Nunquid differt stell. a stella? z tamen omnes stelle z lucide: z alique lucidiores: qz alia est claritas solis z alia stellarum. j. Cor. xv. z facit. lxxix. di. c. vlti. qz in domo patris mei mansiones multe sunt. Jo. xij. de pe. di. iij. in domo. Sed nec vna z eade lex data est Re-

chabitibus non bibentibus unum: z in tabernaculis habitantibus z israeliticis. Hiere. xxxv. Sed z nu quid illud proprium qd multorum est in communi perditionem propriu et effectum. Non qz illam asfectionem vel quasi unum hz collegium ad res suas. sicut unus priuatus ad res suas priuatas: z sic pro eis litigat, z contendit, z dolet, z conturbatur, quu ei aufertur: vel super ea molestatur. Adde hic qd scripsi supra in. S. rursus posset. N. Item quod opponitur in ar. lxx. Et quis quilibet de collegio rem non appropriet sibi: non tamen renuntiat illi. Est ne idem genus crucis z paupertatis extreme in speciali et in communi: quam christus in persona persecutorum assumpsit: z ad cellarium proprium recurrere in comuni sine labore z uerecundia: z ad bursam propriam manum mittere: z ostiatim uictum querere? Quis cecus hoc diceret? Nunquid quilibet de illo communi de illo proprio comunicat in communi z in speciali? utiqz. xxij. q. viij. qd autem. xij. q. j. si priuatum. z. S. fin. Nunquid si negetur quilibet de illo communi uictus aut vestitus aut aliud sue necessitatis: actionem habebit contra illud commune, quod sibi sustentatio debita negetur? utiqz. sicut legitur z no. extra de rescrip. cum dilecta. non si. xvij. q. ij. in nullo. z in specu. ti. de actore. S. j. N. qd si spoliatur. Et qua actione egerunt apli z alij discipuli domini expulsi de eorum habitaculis z spoliati paucis substantijs quibus pro necessitate utebantur, contra persequentes z expellentes de iudea vt ad gentium populum transmigrarent? Act. xij. imo rapinam eorum que habebant cum gaudio susceperunt. Heb. x. Quid in coi apli propriu habuerunt dispersi vnusquisqz per provincia sibi decretu ad predicadu euageliu: qui nec tuc uiueret in coi? An forsitan tuc vnusquisqz bursam habuit: per a detulit: es possedit: contra preceptum diuinu. Luc. x. z Matth. x. z Apostasiam incurrit? Quis hoc filius euangelij z discipulus diceret? Nunquid preter legem euangelicam hoc phibent eis. gesta. eoru ueridica z setoru originalia testimoniu phibet sp eos oblatas res z pecunias respuisse: z alieno cibo vixisse? vide qd scripsi supra. S. Item qz simplex facti. N. quartu qd sequitur. in ca. lxx. Si. n. hoc diceretur: iam no in communi sed in singulari proprium quilibet possedisset. z inter eos z alios mundi homines: expropriationis differentia no fuisse. Et preceptum eis z domino indictum de non habendo pecuniam, frustratu fuisse. Sed super hoc caput istius ecclesie z illius interrogetur. Petrus qd dicit Act. ij. Argentu z aurum non est mihi. Sed si ipse illius pecunie qua habebat in coi ecclesia primitiua, dnu fuisse: sicut z caput erat: non hoc dixisset sicut nec hodie possunt dicere prelati ecclesiaru z monasteriorum bona habentium in coi. Aurum z argentu no est nobis. Immo est eis tanqz dispensatoribus. qz ecclesia auru habet z habere pot no ut cogeret: sed ut pauperibus erogat. xij. q. ij. auru. Manifestu ergo uidetur qz illius pecunie Petrus dispensator non erat. Nam z hoc dixit in eade ciuitate ubi in coi illa credentium ecclesia uinebat. Unde z ipse z alij apostoli Act. vj. Non est bonum nos derelinquere verbu dei: z ministrare mensis. Licet si dispensator fuisse sicut esse poterat. sicut pr. elatus ecclesie: vt supra pbauit: pprietarius propterea non fuisse. xij. q. j. si priuatum. xxij. q. viij. qd autem Adde qz scripsi supra in. S. restat inter hec N. alio modo acci-

pitur habere. in c. lix. Quid autem de capite nostro christo Paulus dicat audiamus. Quia esset diues: propter nos egenus factus est. ij. ad Corin. viii. Sed in ecclesia primitiua de coi uiuente non erat aliquis inops vel egens: sed dabatur vniciq; prout opus erat. sicut dicit tertius. Act. ij. z. iiii. c. z. xij. q. j. c. ij. z. c. quia tua. sicut z hodie fit inter habentes proprium in coi: ergo ipse non habuit proprium in coi: nec apli quibus z hanc mandauerat paupertate. Queram? z vnu inter aliquos aplos de sectatoribus eius veris Paulu dicente. Usq; in hanc horam esurimus: z sitimus: z nudi sumus. j. ad Corin. iiii. z alibi. Sicut egetes. ij. Cor. vi. Sed inter viuentes de proprio in coi non est esurire neq; sitis neq; nuditas neq; egestas. sicut probatu est de ecclesia primitiua, z de ista ecclesia succedente sibi bona in coi habent: vñ glori super illud. ij. Cor. vi. Nichil habentes z oia possidentes. Nec fuit gloria aploz: nihil oino possidere: sine solitudine esse. Quia autem dicit oino: procul dubio excludit propriu neduz in speciali sed etiã in coi: als nullo modo dixisset. oino: z Paulus. nihil: quia comunitas cui hoc competit bene dicitur habere: quia in coi h3. xxiij. q. vij. q. autẽ. z illoz bonoz pprietas apud illã comunitatem existit. vt no. xij. q. j. expedit. in gl. pri. Super hoc etiam certum est qd fratres minores per regulã suã ab ecclesia multoties approbatã confirmatã z declaratã. nedu tenetur viuere sine pprio in speciali z in coi: sicut ipsa regula clare dicit: z Romani per plures pontifices declararunt: sed etiã paupertate promittunt: qd plus est. vt regula ipsa dicit. Paupertate z humilitate z sanctu euangelium qd firmiter promissimus obseruemus. vñ conciliu vñese expresse declarat in decre. Eximi de paradiso. in ele. teneri dictos fratres neduz ad paupertate: sed z eiusmodi vsuz qui in regula declaratur: eo obligationis modo quo ponit regula dictu vsu. Nullum ergo dubiu fm ecclesiã declarantez quin hec maior z alia sit pfectio: qz promittere viuere. sine proprio in coi. Nec autem est pfectio perfectionis euãgelice sicut regula ante dicta z mi declarat ecclesia ab alijs pfectionibus quibuscunq; presertim quatũ ad expropriationẽ z paupertate penitus separata z sup alias eleuata. vñ dicit sancta dicta regula. Nec est celsitudo altissime paupertatis zc. Et declaratio Nicolai. Exijt. lib. vi. de verb. sig. ibi. Quo imitatores tanti patris effecti christi semitas arctius elegerunt. Itẽ si apli in coi propriu habebant: quare dixit eis dñs qd ederẽt z biberent ea que apud illos erant quibus predicabant? Luc. x. profecto qz sumptus alios non habebant. Quis enim diceret aplos suas pecunias recõdere: z alioz victu recipere? abfuit. profitẽdu est. ab eis talis auaritia: q nedu in eis sed in quouis catholico deu timente sicut crimen philargyrie si communiter sic viueret. dãnaret: sed qz veri pauperes non facti erant: solũ mercedẽ victus pro labore predicationis recipiebant: qz digni operarij erant. vt pre. c. Luc. x. q. vij. sacerdos. z. xij. q. j. his ita. z. xij. q. ij. quicunq; z extra de sepul. c. j. Itẽ si christi apli qd in communi vel in speciali habebant proprium: cur pre fame alieni agri spicas euellebant z comedebãt? Matth. xij. z Luce. vi. xxy. q. j. his ita. vbi Beda. Non habentes enim discipuli spatium mādudãdĩ pp importunitate turbati. esuriebant vt hoies: sed velentes spicas inedia consolantur. qd est indicium austerioris vite: non preparatas escas sed simplices qz rere cibos sed si semper in communi pecuniã vel ho-

culos habebant z panẽ: certu est qd ad emendũ inueniebant: aliena furantes furtũ committebant. legit z no. de elec. dudũ. ij. z facientes contra preceptu decalogi. Exo. xx. Non furaberis. xiiij. q. v. penale. mortaliter peccassent. legitur z no. xxy. q. vij. qd in oib; sed hoc falsum est: qz vox christi eos. ibi Luc. vi. excusat z lex legit z no. de cons. di. v. discipulos. Non obstat. c. dilectissimis. xij. q. j. inductu pro alia parte: qd apli cũ alijs primis credentibus de ecclesia primitiua in communi proprium habebãt. qz pauco tpe cũ illa comunitate tanqz prelati eoz vixerunt: z cum eis communẽ vitã duxerunt. Sed qz non erat bonu relinquere verbum dei z ministrare mensis: vt supra dixi: prepositos illius comunitatis elegerunt. Act. vi. Et ipsi ad seruandũ regulã strictiore. Adde quod scripsi supra in. §. Itẽ qd simplex facti vsus. in. §. sedo rñdeo. cũ seq. in. c. lvi. prohibentẽ pecunias possidere redierũt. Et dispersi per orbẽ eã seruauerunt vt superius est probatu. Iura autem adaptant ad ea qd frequentius accidunt: non q raro z pro causa contingunt. ff. de legi. nã ad ea. z ex vt lit. non contesta. qm. in. pñ. sicut non dñ diuertere qui statim vel cito redit. de pe. di. j. diuortiu. vbi de hoc. Itã z nedu viris perfectis aplicis entheca prohibet: sed z viuentibus in coi. xij. q. j. nolo. Preterea quõ potuit esse qd christus propriu habuit cum aplis in communi. Aut enim istud propriu in communi erat christi z aploz z non aliorũ de mundo. z sic dicitur qd christus aliquid habuit: z habere voluit: qd non esset commune hoim oim. z sic christus malignus fuit z partialis z auarus: qrens q sua sunt z quorundã: z non q oim: qd alijs prohibet. ad Phil. ij. ex de cens. procuraciones. Et sine charitate esset: q non qrit q sua sunt. j. ad Corin. xij. quũ tñ creator z redẽptor z gubernator omnũ sit. qd impiũ est sentire: z blasphemũ dicere. Itã certũ est z esse dñ cuilibet catholico q de ijs q erant ad suum vsu z aploz: nunqz alios quoscunq; indigentes excludere voluisset. En non est putanduz qd de christo de loculis quos interdum habuit Judas: si aliquis egens petuisset: ei vnqz negasset. Itã deus ipse coiis oibus creaturis. coiis etiã fuit ho oib; hoibus. qz nec personã accepit. Act. x. z ex de preben. venerabilis. ij. q. ix. c. vlt. Et cura est sibi de oib; Sap. vi. Itã ille ho deo vnitus in christo: non aliter egit in virtutib; qz de: nec fuit plus vni qz alteri. j. Tim. ij. Itã oēs saluos volebat facere in corpore z in aia. ps. xxxv. Hoies et iumenta saluabis dñe. Quõ ergo sicut pdiri aliquid propriu habere voluit qd nõ esset coiis oibus hoibus de hoc mudo? Si autẽ illud proprium suum et aploz fuit: et proprium totius mundi fuit. sicut superius est probatu. ergo non debet dici proprium christi et aploz comunitatis: sed proprium comunitatis totius mundi: et non alicuius collegij specialis. sed illius proprij vniuersalis nullus fuit dñs proprie. collegium. aut persona: ergo nec christus inquantuz homo. sed fuit dñs vniuersitatis mundi vt deus creator omnium. Jo. j. In ppria venit. Sicut etiã fuit tpe legis nature: in quo nec persona singularis extra deum nec priuatus aliquod collegium fuit dñs: sed omnium erãt oia communia sicut aer et sol. xij. q. j. c. ij. nec tunc creditur q fuerit vsus pecunie. sicut in li. collationum Jo. casti: in collatione Serapionis continet. qz nec erat necessarius. Non enim necesse erat emere vel vedere vel contractus alios inire quos ad veros dños pertinet celebrare. quum nullus esset dñs. vt est dictuz: s; oia

essent

essent cōia omnibus. Nam vsus pecunie adiuuent^o
est: quum mundi diuisio facta est: et p^o nōs lis et con-
tentio oborta est. xij. q. j. c. ii. Sed christus dñs pacifi-
care venit et vnire. ad Col. j. et oibus exemplū dedit
de se quiete viuere. Sed vbi tuū et meum. ibi fm Se-
necam non est quiete viuere. Et per iniquitatē sc̄m
et dcm̄ est meū et tuū. vt pre. c. xij. q. j. c. ij. Sed in dño
nostro iniquitas non est: qualiter cūq; glosses iniqui-
tas. xiiij. q. v. §. sed hec. Item sicut supra sepe dcm̄ est
dñs dixit illi, Si vis pfectus esse: vade et vende oia
q̄ habes: et da pauperibus. **Mat. xix.** Sed nunquid
ista forma pfectionis quam hic dat dñs, est similis
illi per quā viuēbat in cōi ecclesia primitiua? **Absit.**
immo penitus alia. **Nā** veniēti et volēti in illa con-
gregatione viuere fidelīū q̄ tunc oēs in cōi viuēbāt:
non dicebat **Uade et vende oia: et da pauperibus: et se-
quere nos nō participātes bona tua. sed forma erat
viuēdi q̄ rebus vēditis pecunia ante pedes ap̄oz
ponebat: nec alijs pauperibus dabat: et de emptis de
illis sic positis pecunijs cōiter erat vita. Sed forma
maioris perfectionis fuit illa data illi et consimilib^o.
**Nō. n. dixit dñs illi vade et da nobis p̄ciū: et viue in
cōi nobiscū: sicut erat in ecclesia primitiua. s; da pau-
peribus oia, nō partem tibi retinēs aut alicui colle-
gio. et sequere me nihil habentē p̄ciū p me aut cōi.**
Aliud dicere, est textū euangelicū perterere aut ne-
gare. et de hoc satis. s̄. dictuz est. in. §. **Itē q̄ simplex.
in. c. lvi.** **Itē** nūquid eadē forma viuēdi est in cōi ha-
bere pecunias et forma data ap̄lis q̄ non auruz aut
argentū peram aut sacculū haberēt? **Mat. x. Luc. x.**
Immo penitus contraria. **Habere** pecunias et non
h̄re licet. vtraq; bona: sed sc̄da pfectior. nec hoc dixit
dñs vni soli ap̄to aut discipulo: s; toti collegio ap̄oz
et discipuloz pfecte viuere volentiū. **Uñ** dixit **Pe-
trus** in psona sua et alioz discipuloz, **Ecce** nos reli-
quimus oia. **Mat. xix.** et ijs qui eū et discipulos suos
perfecte sequi volebāt vt in decre. exijt. li. vj. **Qui** in
christo duplicem naturā negauerūt: hereses cōdidē-
rūt. xxiij. q. iij. qdā. §. **acephalite.** **Nā** pfectus deus
pfectus hō est. vt in simbolo **Athanasij**, **Quicumq;**
vult salu^o. et in cōcilio gñali. ex de sum. tri. c. j. **Bis** in
quam euāgelīū: nō negem^o. **Nō** demus ergo pecu-
nias cū euāgelīū christo dño et aplis vt pfectis: et in-
terdū et raro ex cā demus sibi pecunias vt impfectis
cōdescēdat. et in hoc nō minus impfectus existēs. vt
d̄ in decre. exijt. et sic fm **Aug.** distinguem^o scripturā
tpa et formas viuēdi: et sanctū euāgelīū cōcordabit.
ij. q. j. si peccauerit. **Qui** nō distinguit se extinguit. **S; z**
loquēs cuz debita reuerētia dñi nostri pape et sua-
rū constitutionum **Ad** conditorē. et alia **Quorun-
dā**. et alia **Lñ** inter nōnullos. cuius sp̄ in ijs q̄ scripsi
et scribo me correctioni cōmitto: et quarū cōstitutio-
nū intellectibus sto: q̄ pōt vera inter vsū libroz
ad studēdū et alioz ad offm̄ dicēdū et paramento-
rū ecclesiasticoz et alioz supellectiliū fratrū minorū
realis dña assignari. qz ex his dñs papa in decre. **Ad**
cōditorē canonū. qdā sibi quantū ad proprietatē
referuat q̄ vsu cōsumunt continuo: sicut et alia supel-
lectilia consumunt. **Quū** igit cā sit eadē vtrobiq;:
cur ecclesiasticoz et nō alioz a dño nō dñiū retinet:
p̄tra illud ex de trāssa. inter corporalia. §. j. §. vñ cuz
ijs q̄ ibi nō. qd̄ op. facit. Sed et nunqd̄ quicquid habēt
religiosi: siue sit ager. siue domus. siue vestis. siue qd-
uis aliud: est dño consecratū: xij. q. ij. nulli. vt qd̄ ergo
inter hec oia q̄ vsu consumunt et dño consecrant. sit
distātia: et hec fines faciūt diuersos q̄ sunt paria rō-**

ne? **Silis. n.** eqtatis rō similia iura luadere videt. **C.**
ad l. fal. l. vlti. ex de consti. nā concupiscentia. extra de
confir. vti. cū dilecta. §. nos igit legit et nō. Sed et nū
quid **Nicolaus. iij.** generaliter oium quoz vsū fra-
tribus licet habere dñiū sibi retinuit et ecclie **Ro-**
mane dicens in p. decre. exijt. ibi. oim vtēsiliz. **Qui**
dixit omnīū nihil excepit. xij. di. si romanoz. de pri-
uil. qz circa. non q̄ intenderet illud vendere: sed veri-
tatez status h̄mōi declarare. **His** ergo rōni et iuri fitē
si res eiusdem speciei diuerso iure censent. contra id
ex de deci. cum in tua. cum si. **Non** ergo regula gene-
ralis cum iuris iniuria restringat. vt p. c. qz circa. §. qz
certi vsus sit dñiū in incerto. qd̄ sit quū quarundā
rerū vel supellectibiliū quarū vsū habemus. papa
sibi dñiū vendicet: quarundā vero nequaq; **Itē**
p̄ter superi^o allegata in. §. **Itē** q̄ simplex. in. c. lvi.
de separatione dñi ab vsu: certū est q̄ q̄libet religio-
sus nedum frater minor filiofamilias constituto in
potestate patrifamilias comparat. **Nam** vterq; sui
iuris non est. Sed certū est s; leges q̄ in peculio p-
fecticio filiofamilias vsuz habet: et tñ p̄prietas nec
ad momentū residet penes ipsū. ff. de acq. pos. l. qz
quid. et l. j. §. **Item** acquirimus. et ff. de reg. iur. filio-
familias. **Item** non habet fm̄ leges dñiū sine aio.
vnde hereditas solo aio acquirit et repudiat. ad qd̄
facit quod nō. ex de resti. spo. olim. iij. in gl. vt scias.
vnde iurisconsultus **Julianus** ait. ff. de acq. heredi. l.
pro herede. circa prin. **Pro** herede gerere non tā fa-
cti qz ai est. **Cui** alius iurisconsultus **Paulus** conso-
nat dicens. ff. de acq. pos. l. j. §. **Furiosus.** **Furiosus** et pu-
illus sine tutoris et curatoris auctoritate non p̄nt
incipere possidere: qz affectionē tenendi non habēt.
licet res suo corpore contingant: sicut si dormiēti ali-
quid in manu ponat. sic et religiosus qui nec animū
sue affectionem de iure habet nec habere pōt. **Pre-**
terea nunquid **Nicolaus. iij.** q̄ est luminare maius:
potuit quod potuit luminare min^o. §. qd̄ imperator:
ex de ma. et obe. solite. qui supra legem immo qui est
legis origo. qui etiam ea que fuerunt pro non factis
sancit. sicut patet in lege postliminiū. qui bello capt^o
et seruus effectus decernitur sp̄ fuisse liber et p̄ns. ff.
de postli. reuer. l. retrocedit. et Insti. quibus mo. iue
patri. pote. sol. §. si ab hostibus. **Et** ea q̄ non fuerūt p
factis habēda decernat. vt in posthumo de quo nul-
la fuit mentio: et tñ iudicat mentio facta. **C.** de inof.
testa. si mater. **Ad** utat etiam substantiā rei **Impera-**
toz: et de nihilo facit aliqd̄ fm̄ iura. **C.** de rei vto. acti.
l. j. et nō. ex de sta. mo. cū ad monasteriū. in glo. z ita.
Si ergo tñ potest **Imperator:** multo potius papa
quantumcunq; in rebus consumptibilib^o vsu nō vi-
deat vsus posse a dño separari fm̄ illam opinionē.
vide. s̄. eo. §. ij. obiectio. §. **pre**terea si vere. in. c. lx. in
fi. **Potuit** tñ idem **Nicolaus** in rebus vsu cōsum-
ptibilibus quibus vtunt fratres minores aliud or-
dinare contra omnem legem positum canonican:
et ciuile: et mutare naturā illarū rerū q̄ separet dñiū
inseparabile. **Nā** nulla lex legē imponit ecclie **Ro-**
mane: s; ipsa oibus sancit legē. x. di. c. j. et c. certū. xxv.
q. j. §. his ita. **Itē** fm̄ **Inn.** pōt papa ex aliqua mari-
ma cā cū monacho q̄ contrahat dispēlare: et sic eius
substantiā immutare. vt nō. ex de sta. mo. cū ad mona-
steriū. §. si. et nō. late. s̄. in prima pte istius opis in. §.
Itē de dispēlatione. §. **Itē** qdā dixerūt. i. c. lvi. mul-
to poti^o q̄ in reb^o vsu cōsumptibilib^o possit ab vsu
dñiūz separari. **Ad** aut dñs papa in sua cōstitutione
Ad conditorē canonū. d̄t q̄ p̄ talē expropriationē et i

cōi non creuit in fratribus minoribus ampli⁹ charitas: sed sollicitudo amplior habēdit: q̄ actus z cōtrarius vsuario cōtrarios facerem⁹: z q̄ de retēto dñio rerum quibus fratres vtunt⁹, nulla Romane eccleie puenit vtilitas: nec in futurū puenire sperat: q̄n̄ potius ipsa habebat nudū dñum z fratres vsuz vestitū. hec oīa cū oī reuerentia loquēdo factū respiciunt z nō iura. nā certum est q̄ quāq̄ pecunia causaliter aut formaliter non sit mala: z sine peccato possit haberi z cum charitate. j. ad Timo. vlti. xij. q. ij. aurū. j. q. iij. totū. quū certū est z experientia magistra docet q̄ inter cetera q̄ possident, pecunia maxime est illecebrōsa z de facili allectina cupiditatis: q̄ est charitati cōtraria. de pe. di. ij. §. ex pmissis. v. qz radix inductiua. Nam q̄s pecuniā possidens charitatē etiā possidet: q̄ eas dispergit. Quis est hic z laudabimus eū? vere fecit mirabilia in vita sua. Eccl. xxxj. vñ Chrys. Abijciamus quēcūqz corpus florere faciunt: vitiant aut aīaz: vt sunt diuitie delicie z gloria. Ista aūthoritas complet. j. in. §. hoc aūt pceptum. v. Itēz in eodem sermone. in. c. lxx. Et Climacus abbas montis synai ait. Qui possidet charitatē: dispergit pecuniā. Qui vero dicit se cuz charitate z pecunia viuere: se ipsum seducit: z sibīpsi mēit. Nōne pecunia viscus z pīx est? z q̄s tetigit eā: z illaqueatus z coinquinatus nō est? Eccl. xij. Quid aūt magis charitatē inficit q̄ litigare? Sed q̄ hoc faciūt: non possunt multum de perfectione euangelica gloriari. vñ Amb. xj. q. iij. ira sepe. Bñs iesus mittēs ad euangelizandum discipulos suos, misit eos sine auro sine argēto sine pecunia sine virga. vt z incentiua litis z instrumēta eriperet vltionis. Nō ergo professio sine pecunia sed cum pecunia est materia litigandi. Non ergo pp̄ alium quem fratrem vel fratres cupidos sancta z apostolica religio diffamet. Nec dubium si litigant z discurrunt aliqui professi hunc statum sanctū allecti phylargyria z mentis ignauia: si ex concessione papali (q̄ absit) haberent pecunias: amplius litigarent. Nam quid alij religiosi mendicantes vel non mendicantes qz pecunias habent z habere possunt in cōi, magis q̄ fratres minores viuunt pacifici z quieti: z maior inuicem in se z in alijs charitatis glutino copulatur? Facti experientia rideat z non ego. Corrigatur ergo in fratribus minoribus preuaricatio z contentio: non tangatur sancta professio. Sed etsi etiā actus contrarios simplici z nudo vsui faciunt quidā fratres: non est propterea cōitas diffamanda: qz taliter contrahentes non fratres minores vitam aplicam imitantēs sed institores z trapezite. xxij. di. in noīe. xvi. q. j. si cupis. potius sunt cēsendi: z pena legitima corrigendi. Licet insuper sancta Romana ecclesia de tali proprio in rebus quibus vtunt fratres minores sibi referuato vtilitatem non habuerit: qz noluit nec indiguit: sed pauperib⁹ fratribus minorib⁹ suis peculiarib⁹ filijs dimiserit ad vtenduz: si tñ vellet habere eorum vtensilia: posset ea sine iuris iniuria tāqz sua propria vendicare. qz iure suo singulari z pprio vteretur. nec fratribus iniuriā faceret suo iure vtēs. extra de elec. cū ecclesia. Et ex hoc etiā manifesta surgit ratio q̄ vsus rerum sine vsu consumptibiliū siue non. potest dici q̄ in perpetuum a dñio separetur. qz qñ cunqz dñio pape placeret: nedum paramentorum z librorum ecclesiasticorum, sed etiam aliarū supellectilium eorum. panum, piscium, caseorum, pomorū, etiam in mensa positorum vsus ante q̄ fratres dentibus masticarent: posset suo dominio sociare.

Litere capituli generalis factis super responsionem questionis i Curia agitata qua queritur vtrū asserere christum z apostolos non habuisse aliquid in communi sit hereticum. Cap. 62.

A superiora inter serui hic literas capituli generalis perusini: que nihil aliud continent in sententia q̄ decre. dñi Nicolai, Exijt qui seminat. quam supra in. §. restat inter hec. in. c. lix. cōcordant cum constitutionibus dñi nri pape Jo. pdicti. Quaz tenor talis est. Aniuersis christi fidelibus presentes literas inspecturis fratres Michael oz dñis fratrum minorū generalis, Guilhelmus Anglie, Henricus superioris Alemannie, Arnaldus Aquitanie puinciales ministri z in sacra theologia magistri: necnō Hugo de nouo castro, Guilhelmus de almut theologie doctor. Nicolaus puinciales Francie minister, ac Guilhelmus bloc baccalarij in sacra pagina, z oēs ministri custodes discreti z lectores generalium studiorum apud Perusium congregati in capitulo generalis: ipsumqz totum capitulum ordinis supradicti salutem z pacem in dño sempiternaz. Noueritis q̄ nos anno dñi. M. ccc. xxij. indictione. v. pridie nostras iunij. audita z intellecta qōne quadam. que in Romana curia principaliter agitata: quam q̄ris vtrūz asserere christum z apostolos non habuisse aliquid in cōi sit hereticū: Et requisiti de ipsa qōne qd sentiremus: z in scriptis sub nostris sigillis z subscriptionibus pprijs redigere curarem⁹. Cū is z examinatōis dicta qōne cum allocutionibus que pro z cōtra fiūt: diligētīz ac matura deliberatione digestis, de terminationi sancte Romane ecclesie firmiter z totaliter inherētes, cōcorditer z vnanimiter dicimus z fatemur q̄ dicere z asserere q̄ christus viam perfectionis ostendens: z apostoli eandem viam perfectionis sequentes: atqz p̄ exemplum in alios volentes perfecte viuere derivates: nihil iuris pprietatis dñi seu iuris pprii in cōi habuerunt: nō est hereticū: sed sanū, catholicū, z fidele. maxime quū sancta Romana ecclesia catholica que a tramite apostolice traditionis nunqz deuiasse aut errasse probat. xxij. q. i. a recta. z. c. pudenda. in si. expresse hoc dicat: affirmet: z determinet manifeste extra de v. sig. exijt qui seminat. §. porro. lib. vi. sic inquires. Dicimus q̄ abdicatio talis rez: tā in speciali q̄ in cōi pp̄ deum meritoria est z sancta: quā z christus viam perfectionis ostendens verbo docuit: z exēplo firmavit. quā q̄ ipsi primi ecclesie fundatores apli put ab ipso fonte. christo hausserant: in volentes perfecte viuere p̄ doctrine ac vite ipsorum alueos deriuarūt. Que ecclesie determinatio in. vi. lib. p̄ ipsam ecclesiam catholicā est inserta: z p̄ aliā decre. in. Viennensi concilio promulgata, z in clemētina que incipit, Exijt de paradiso. sub ti. de ver. sig. insertam, per ipsam vsem z catholicitaz ecclesiam est approbata: ac nominissime per sanctissimum patrem z dñm dñm Joannem diuina prouidentia papam. xxij. in quadā sua declaratione edita super regula z statu fratrum minorū: q̄ incipit Quorundam, est eadem declaratio plurimuz cōmendata tāqz salubriter edita, solida, lucida, multa qz maturitate digesta. Et testante cano. xix. di. si romanorum. id qd pro dogmate sano sedes apostolica cōprobauit: sp̄ debet teneri acceptū: nec ab eo licet quomōlibet

bet resillire. xxiii. q. j. hec est fides. In huius autez no-
stre opinionis ac concordis sententie testimoniu z
munimen, presentem seriem de coi consensu omniu
nostruz sigillis z subscriptionibus proprijs genera-
lis ministri z nominatorum superius magistrorum
ac baccaliorum in sacra pagina necnon quatuor
prouincialium ministroz videlicet Thome prouin-
cie Bononiensis, Petri prouincie sancti Francisci,
Fernandi prouincie Castelle, z Simonis prouincie
Luronie, duximus munienda. Datu Perusi anno
menze z die superius noiatis. Interfero et hic alle-
gationes aliquas dictoz magistroru z baccalioru
in quibusda eoz literis contentaru: que sic incipiut.
Aniuerfis presentes literas inspecturis, fratres Ad-
chael ordinaris fratru minoru generalis: Guilhelmus
prouincie Anglie, Henricus superioris Alemanie,
Arnaldus Aquitanie ministri: z Hugo de nouo cas-
stro, ac Guilhelmus de almut sacre theologie magi-
stri: necnon Nicolaus prouincie Francie minister: z
Guilhelmus bloc in eadem sacra pagina baccalarij.
Salutem z pacem in dno sempiternam. Noueritis qd
nos anno dni. M. ccc. xxij. indictione. v. idibus iulij
in nostro generali capitulo apud Perusiu cōgrega-
ti z requisiti specialiter quid sentirem⁹ de qōne sub-
scripta: diligenti prius examinatione z deliberatio-
ne matura super ea z ipsam tangentia collatione p-
habita: Respondemus prout immediate inferi⁹ cōs-
tinetur. dicimus z fatemur concorditer qd dicere qd
christus viam perfectionis ostendens, z apli eandē
viam perfectionis sequentes, z in volentes perfecte
viuere derinantes: nihil iuris proprietatis dñij seu i-
ris proprij in speciali vel in coi habuerunt: nō est he-
reticum: sed sanum, catholicum, z fidele. Et qñis ad
hoc multas rationes habeamus z qz plurimas au-
thoritates sanctoru tam latinoz qz grecoz: qui ve-
lut duo cherubin in medio tabernaculi dñi alas suas
extendentes in hoc puncto cōiungunt: z velut duo
Seraphin in templo id ipsum alter ad alteru clama-
re non cessant. Ela. vi. Subscripte tamen rationes z
authoritates causa breuitatis sufficiant quoad pñs.
Prima ratio talis est. Nulla assertio est heretica q
fundatur super determinationem z confirmationem
multiplicem sacrosancte Romane ecclesie. sed asse-
re christum z aplos non habuisse aliquid nec in coi
nec in speciali proprium (vt predictuz est) fundatur
super determinationem z declarationem multiplicem
sancte Romane ecclesie: ergo hec assertio non est he-
retica. Maior est euidentis cuiuslibet catholico. Cui etiā
concordant multa. c. decretorum. xxiii. q. j. a recta. z
c. pudenda. in fi. Et Aug. contra epistolā fundamēti
dicens. Euangelio non crederem: nisi me ecclesie au-
thoritas commoueret. Adinor probatur per decre.
extra de ver. sig. in. vj. li. exijt. §. porro. vbi sic habet.
Dicimus qd abdicatio proprietatis omnium reruz
tam in speciali qz etiam in coi propter deum, merito-
ria est z sancta: quam z christus viam perfectionis
ostendens verbo docuit: z exemplo firmavit. quāqz
pñi fundatores militantis ecclesie prout ab ipso
fonte hauserant in volentes perfecte viuere per do-
ctrine z vite ipsoz alucos deriuarunt. Que qui-
dem decre. per aliam que incipit Exiit de paradiso,
in Hiennensi concilio promulgatam, z in cōstitutio-
nibus Clemen. sub ti. de ver. signi. insertam, est ab ip-
sa vli ecclesia comprobata. Et nouissime per sanctis-
simum patrem z dominum nostrum dñm Joannē
diuina prouidentia papam. xxij. in quadam sua de-

claratione edita per eundem super regulam z status
fratrum minorum: que incipit Quorundam, est ap-
probata z qz plurimum commendata: tanqz salubri-
ter edita, solida, lucida, multaqz maturitate digesta.
Patet ergo minor: videlicet qd assertio qua dicitur chris-
tum z aplos non habuisse aliquid in speciali vel in
coi, vt dictum est: fundatur super determinationem
cōem z confirmationem multiplicem sancte Roma-
ne ecclesie. Secunda ratio. Nulla assertio qua dicitur
christum z aplos seruasse altissimam z perfectissimā
paupertatem, est heretica. sed asserere christuz z apo-
stolos nihil habuisse in speciali vel in coi proprium,
est asserere ipsos seruasse altissimam z perfectissimā
paupertatem: ergo hec assertio non est heretica. Pro-
batio maioris, primo per rationem. qz christus z apo-
stoli fuerunt principuz z mensura z exemplaria cu-
iuslibet perfectionis euangelice. principium autez z
mensura z principale exemplar pfectissime z altissime
perfectionis cōtinet perfectiones oēs q ex illis exē-
plantur: seu etiam mensurant. ergo pfectio pauperta-
tis euangelice sicut z alie pfectiones fuerunt in chri-
sto pfectissime z altissime. Patet etiam per autho-
ritates, primo de chio p illud Hiero. ad Eustochijuz
dicentis, qd christus pauperrimuz z abiectissimuz se
ostendit. Ad idēz. xij. q. ij. gloria. §. nunc vero. xxxv.
di. ecclesie. xij. q. j. clericus. in fi. Probatio minoris.
qz pfectissima z altissima paupertas est illa q excludit
maiozem sollicitudinem temporalē: z animam li-
beriozem facit ab omni affectione rei temporalis. Di-
cimus autem per se z essentialiter ex intrinseca rōne
sui. ad differentiaz illius sollicitudinis que oritur ab
extrinseco: z etiam ex intrinseco status paupertatis. vi-
delicet ex infirmitate illius qui sollicit⁹ est circa talia
acquirenda z habenda vltra id qd necesse est: vel il-
lius q orit⁹ ex defectu charitatis in hoibus, p quam
conuenerāt christi pauperes sustētare: z eis de quo-
tidianis necessarijs puidere. Sed paupertas illa qua
nihil habetur in speciali ex se z essentialiter ex intrin-
seca ratione sui, magis excludit sollicitudines hmōi.
qz bona temporalia etiam in coi habita mentes pos-
sidentium illaqueāt z afficiunt aliquo modo: z suos
possessores reddunt sollicitos ad bona talia cōseruā-
da, defendenda, acquirenda, amplianda, reddunt et
suos possessores timidos z sollicitos: ne talia bona
cōia perdant aut diminuāt: aut sup hec aliqua eis
iniuria inferatur. Unde non dño sinunt animū esse
liberum: sed reddunt eū quodammodo compeditū,
sicut clare dicit Aug. de verbis dñi sermone. xij. Ad-
nimi autem sunt qui oia sua dimiserunt z secuti sunt
christū: z qcquid habuerunt pauperib⁹ distribuerūt:
vt deo sine seclari cōpede expediti seruiret: z ab ones-
tibus mūdi liberati velut pennati sursum abeat. Se-
cundo probat p determinationem ecclesie z cōfirmas-
tionem in regula beati Francisci sic dicentis. c. de ob-
seruantia paupertatis. §. Nec est illa celsitudo altissi-
me paupertatis que vos charissimos fratres meos
heredes z reges regni celestis instituit: pauperes res-
bus fecit: virtutib⁹ sublimauit. Nec sit portio vestra
q perducit in terrā viuentiu. Cui dilectissimi tota-
liter inherentes, nihil aliud pro noie dñi nostri Jesu
christi in perpetuū sub celo habere velitis. Qu autē
hic loquatur de paupertate que excludit oia in pprio
z in coi: patet ex verbis que hic exprimuntur si dili-
genter attendant: z ex alijs verbis eiusdē regule in
alio. c. fratres nihil sibi approprient. z ex declaratio-
nibus Romanozum pontificum sepe superius alle-

Quibus
rōnibus
pbari pos-
sit christū
z aplos ni-
hil habuisse
se proprij.

111
112
113

gatis. Ad hanc autem probandam minorem est au-
thoritas in collationibus patrum collatione. r. c. xi.
fidicēs. Reuera que maior aut sanctorum potest esse pau-
peritas: quā illius qui nihil se presidij vel iurij cogno-
scens habere, de aliena largitate quotidianus possit
auxilium: et vitam suam atque substantiam singulis quibus
momentis diuina ope intelligens sustentari: verum se mendicum
domini non immerito profiteretur?
Confirmatur ista ratio tota auctoritate Eusebii super
Mat. sic dicentis. Prohibebat autē eis id est apostolis
christus aurum et eius possessiones: precipiens ut nec
peram, nec baculum, nec calciamenta, nec geminas
tunicas, immo nec panes, nec argentum portare de-
berent: qui ad alienas partes debebāt transmitti: si
mens experimentum fidei et animositate eorum: su-
quidem habito in mandatis vitam extreme ducere
paupertatis: ut nec de diurno nutrimento curarent:
nec binas tunicas possiderent: nec vterentur calcia-
mentis: sicque totum mundum circumirent. Et sequi-
tur. Putabat quidem oportere conductores arrabo-
ne regni dei nec quicquid eorum que monachales ap-
preciantur condignus existimare datis sibi celestibus
operibus. hucusque Eusebius. Ubi notandum quod per
hoc quod dicitur hic apostolos habuisse in mandatis vitam
extreme ducere paupertatis: confirmatur maior ratio
predicte: que dicit apostolos altissimam et perfectis-
simam seruasse paupertatem: per hoc quod dicit, nec
quicquid eorum que monachales appreciantur eos con-
dignum existimare debere, quod eorum paupertas fuit
quod nihil habebatur in cōi: quasi in hoc consistat per-
fectissima et altissima paupertas: per quod confirma-
tur minor. Monachales enim dicuntur qui nihil ha-
bent in proprio speciali: habet tamen communitas
eorum aliquid proprietatis et domini in cōi. xi. q. ij. quis
quis. xvij. q. ij. q. sit. xix. q. vlt. quod ingredientibus. c.
perlatum. c. si qua mulier. cum. l. se. Quod autem eandem
paupertatem christus tenuerit, quam apostolis iniūxit:
patet per Hieronimum in epistola ad Eustochium dicentē.
Non poterat habere dominus quod prohibuerat seruis,
dicens Mat. x. Nolite portare sacculum neque peram et.
Tertia ratio hec est. Nulla propositio debet dici he-
retica cuius oppositum non exprimitur euidenter in
sacra scriptura: nec sibi se nec sibi expositiones sancto-
rum, vel cuius opposita sibi determinationes sacro-
sancte ecclesie non apparet euidenter catholica. vel
cuius opposita ex aliquo predictorum euidenter et
necessario non concluditur. Sed opposita huius pro-
positionis negative. scilicet christum et apostolos nihil ha-
buisse in proprio nec in communi, que est christum
et apostolos habuisse aliquid in proprio vel in com-
muni, eo modo quo superius est expressum: non ha-
betur aliquo predictorum trium modorum. ergo ista
propositio negativa non est heretica. Aduerter patet
per sufficientem diuisionem, nec oportet addere, nec
contra articulos fidei: quia sacra scriptura vel deter-
minatione habentur euidenter expresse. Opponitur
autem ad quamlibet conditionem vel membrum eu-
denter: quod argumentum solum probabile vel sophis-
ticum: quod videtur trahi solum ex altero predictorum
modorum: non conuincit oppositum sue conclusionis
hereticus iudicari. Ad minor probatur quantum ad sin-
gulas sui partes. primo quod oppositum illius non exprimi-
tur euidenter in sacra scriptura sibi se accepta, quod si sic:
hoc precipue esset per hoc quod dicit de loculis. Jo.
xij. et xij. et per hoc quod dicit in Actibus. ij. et. iij. quod
erant illis omnia cōia: sed per nullum istorum aut cōi-

lium habetur propositio predicta euidenter ex sacra
scriptura sibi se sumpta. Non primum: ubi agitur de
emptione et venditione. quod emere et vendere non so-
lum sunt actus habentium dominium: sed possunt esse
actus dispensatorum vel administratorum nullum ha-
bentium in re que vendit vel in pecunia de qua emi-
tur, dominium. et ideo per verba talia non habetur deter-
minata: nec per consequens euidenter altera pars. scilicet
habere dominium. Dicimus ergo ad omnes auctori-
tates de talibus actibus mentionem facientes, quod apostoli
non faciebāt hoc ut domini: sed ut meri et nudi ad-
ministratores talium: et pro seipsis solum simpliciter
facti usum habentes. Et eodem modo responderem
ad instantiam de loculis et ad omnes auctoritates
de hoc loquentes: scilicet quod apostoli habuerunt tantum
usum pro seipsis in loculis: dispensationem autem pro
alijs. Et si legitur aliquid de christo: non est verisimile
quod christus et apostoli habuerint vel habere volue-
rint aliquid per modum dominij summe perfectio-
ni sue et professioni repugnantem. Hoc tamen esset:
si per modum dominij vel proprietatis aliquid in lo-
culis habuisset. In voto enim professionis apostolo-
rum cadebat talis paupertas, de quo voto dixi lon-
ge supra in. §. q. simplex. v. quod etiam sic probatur.
in. c. lvi. Ex quo satis patet quod quibus opposita propo-
sitione affirmatiua. scilicet quod christus habuit in communi,
non habeatur euidenter nec a sacra scriptura sibi se
accepta: nec ut a sanctis exposita: nec per determinationem
ecclesie: nec in aliquo quod euidenter et ne-
cessario sequatur ex eis: quod ista propositio negatiua. scilicet
quod christus et apostoli nihil habuerint nec in proprio
nec in communi, modo quo supradictum est, nullatenus
est heretica: sed fidelis. In cuius rei testimonium
nostris propria manu factis durimus munitam.
Data Hieronymi anno mese et die superius adnotatis.
In his literis magistrorum pretermisi ponere mul-
tas auctoritates et responsiones ad contraria quas
ipsi ibi posuerunt: et quas superius cum multis alijs
posuerim, et hec causa breuitatis omisi.

De duodecim fundamentis, ex quibus arguitur
christum et apostolos nihil habuisse proprium in
communi. Cap. 63.

huc circa ista negotiatio in-
troduco. xi. fundamenta scriptu-
re diuine ex quibus ostenditur
et arguitur christum et aposto-
los nihil habuisse proprium in
cōi. Quorum primū est: quod
Mat. xj. scribit quod inter natos
mulierum non surrexit maior
Joāne baptista: et ipse fuit in statu perfectissimo in-
ter hoies. sibi ipse nihil habuit in proprio nec in cōi. Quod
non in proprio patet: quod hoc inspectionis est: ut ab oibus
concedat. xj. q. i. aliud. xij. q. i. §. i. Nec in cōi: quod ubi
non est cōitas, nihil potest esse cōe. In vita autem anachori-
tica quā ipse duxit, nihil est cōe. ij. q. vij. §. vlt. Ista autem
deductio confirmat. tū quod sibi Hieronimus duo sunt lauda-
bilia genera monachorum. scilicet cenobite, et eremite. Et
tū sibi ipsum perfectior est status eremitarum prius in
monasterijs cōuersorum quod non habet in proprio nec in cōi.
ut patet ex dictis eorum. Tū quod beatus Antonius tran-
siuit de vita cenobitarum ad statum eremitarum. Ad fuit
ille magnus Antonius scdō post Paulum eremitarum:

Que pro-
positio di-
cenda sit
heretica.

Nec xps
neq; apli
quicquid ha-
buerunt in
cōmuni

q. ille semper in eremo fuit: vt patet in sua legenda. Iste fuit alius Antonius abbas conuersatus in monasterio in ciuitate Patras primo: deinde in deserto: vt narrat eius legenda. cuius festum colitur in Ianuario. Et Hierony. ad Eustochiu plangit se rediisse de illo statu ad istum coez. et sic videtur iste pfectissimus tam sequesteratus: q. deo immediate maxime coniunctus. vnde christus incepit ab isto. et licet iste sit sublimior: act. tamē predicationis est vtilior: ceteris. et ideo istum statum christus indixit apli. Marc. vlti. Unde et Joannes baptista post deserti conuersationem non omisit predicatione. Jo. iij. Et Joannes euangelista istum statum tenuit in Pathmo insula: et post ad predicationem rediit Ephesus. Simpliciter tñ sicut sublimius est orare q. predicare: sic sursum moueri q. ceteros illuminare, fm Dionysium. Tñ apli vtrumq. statum habuisse inter homines creduntur. Unde Philip. iij. Nostra conuersatio in celis est. Vtrūq. autem esse, actiuum et contēplatiuum: sicut fuerunt apli: maioris perfectionis est. extra de renuntia. nisi. §. ne putes. xxxvi. di. c. fi. Nec obstat quod no. tvi. q. i. qui vere. vbi no. q. vita monachorum strictior est q. eremitarum: q. eremite pnt habere proprium. q. illud habet locum in eremitis: qui prius professionē in cenobijs non fecerunt. Nā facientes, et postmodum ad vitam eremiticam transeuntes de suorum licentia prelatorum maioris perfectionis sunt. vt narrat Jo. cassi. in. xij. libellis, in li. de gastrimargia. et in lib. collationum in collatione Diemonis de tribus generibus monachorum. et in collatione Jo. abbatis. de sine cenobite et eremite. et facit quod legitur et no. extra de excef. pla. cum ex eo. §. si. li. vj. et notauit de hoc supra in. §. q. no. in magna additione que incipit, vt patres. ver. eremite. in. c. xxiij. et in. §. ex quo sponfa. in prin. in. li. c. Secundum fundamentum est: q. dñs dicit Mat. v. Beati pauperes spiritu et c. pauperes autē simpliciter nō vidētur illi qui habent aliquid in cōi. Act. iij. xij. q. j. c. ij. ibi. Nec quisq. egens erat inter eos. ergo paupertas euangelica est carens rebus tam in pprio q. in cōi. Unde fm Chrys. in greco habetur. Beati medici vel egeni. Ista autem deductio confirmat quadrupliciter. Primo. Quicquid conuenit aliquibus in cōi: conuenit eis simpliciter. vt patet tam in actib. virtuosis q. vitiosis: qui per se cōitat. attribuntur. Et ideo si aliqui sunt non pauperes in cōi: sunt non pauperes simpliciter. Vide quod no. xij. q. j. §. fin. in gl. falsum dicit. Secundo q. paupertas fm oēs consistit in aliqua abdicatione rerum. ille autem qui dimittit res temporales in proprio: et ipsas retinet in cōi: non abdicat ipsas res: sed tantum modum habendi res ipsas. quum eisdem possit modo alio possidere. sicut patet in transactionibus. extra de trans. p. totum. Tertio idem non potest esse diues simpliciter, et pauper simpliciter. quuz ista sint opposita. c. xxxij. q. j. cum renuntiat. de pe. di. ij. si enim. parum post principium. ibi. que. n. cōicatio. sed bene fm quid aliterum. Sed diues in cōi est diues simpliciter: quum sit simpliciter habens. quum cōitas de tali ratione non diminuit: vt patet in politicis cōitibus. ergo talis non potest esse simpliciter pauper. Quarto q. ista paupertas euangelica quaz christus in loco isto commendat, est paupertas altissima. de qua. ij. Cor. viij. Altissima inquit paupertas eorum. ista autem q. est in cōi habens non est altissima. quum talem paupertatem antiqui Romani habuerint: qui non erāt

fideles. vt dicit Aug. in lib. de ciui. dei. et facit. xij. q. ij. gloria. §. socrates. Tertium fundamentum est. q. Mat. vj. dicit ipse saluator. Nolite solliciti esse in crastinum et c. Dicunt tñ aliqui q. sollicitudo que hic prohibetur: non excluditur: sed augetur per abnegationem rerum in cōi. q. maior est sollicitudo de vita in conquirendo: q. de habito in expendendo. Adde quod scripsi supra in. §. rursus restat. §. itē quod opponitur. in. c. lvi. Sed istud stare non potest. Tuz q. veri fideles sunt securiores de diuina promissione q. de diuitiarum possessione. christus autem ibi promittit. Nec autem omnia adijcientur vobis. Tum q. ipse dñs arguit illos qui dubitant circa illud promissum: dicens. Considerate volatilia celi et lilia agri et c. et illud non potest referri ad illos qui habent satis in cōi: q. dubitare de talibus non conuenit. Tum quia ibidem dñs hortatur ad istam sollicitudinem amouendam per fidem dicens. Si enim fenus quod hodie est et cras in clibanū mittitur et c. et tñ non oportet hortari istos fide: qui sciūt vnde possunt sibi prouidere in cōi. quum fides scientiam non admittat. no. ex. de sum. tri. super rubrica. Tum q. oēs fideles experiuntur frequenter q. quanto minorem de talibus habent sollicitudines: deus eis magis prouidet sufficienter. vt frequentissime maxime in fratribus minoribus est expertum. et ita habetur in euangelio Luc. xxiij. Quando nisi vos sine sacculo et pera: nunquid aliquid defuit vobis? At illi dixerunt. Nichil. Quartum fundamentum est: quod in eodez Mat. vj. christus iubens abnegationem omnium temporalium, dicit apostolis. Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra et c. Istam autē monitionem dñi saluatoris aliqui exponunt pro thesaurizatione que fit in proprio: et non in communi. Istud autem stare non potest. quia ipse dominus assignat ibidem quatuor rationes ad oppositum in textu. quaruz prima est illa. Ibi solum est thesaurizandum vbi sunt thesauri permanentes. in solo autem celo sunt tales: ergo non est thesaurizandū nisi ibi. et prima ratio concludit ita de thesauris in communi: quum non sint quid manēs, sed amissibiles: sicut in proprio et in speciali. Secunda ratio est quia ibi non est acquirendus thesaurus bonorum temporalium, vbi corrumpuntur talia bona. in terra autem a tineis et ab erugine corrumpuntur. et ideo ibi non est thesaurizandum. Ista autem ratio concludit contra communia: quia ista ita bene sicut propria corrumpuntur. Tertia ratio est: quia thesaurus qui potest amitti non est thesaurizandus in terra. in terra enim talia fures effodiunt et furantur. et istud ita bene quando sunt bona communia: sicut quando sunt propria. Quarta ratio: quia vbi est thesaurus vniuersusq. ibi est cor eius. sed cor non debet esse in terra: ergo nec thesaurus. Ista autem ratio concludit de thesauro cōi magis q. de proprio quantum ad homines politicos et legales quia bona communia magis diligunt q. prouata a viris istis legaliter viuentibus: fm quod docet Aug. in lib. de ciui. dei recitans dictum Leonis de Romanorum perfectione lib. xv. c. xiiij. Vide q. scripsi supra in prima parte in. §. sed licet principatus. §. quantum ad primum. in. c. xli. Quintū fundamentum est: q. Mat. xix. illi iuueni qui cupiebat vitam eternam, dominus dixit. Si vis perfectus esse: vade et vende omnia que habes: et da pauperibus: et habebis thesaurum in celo: et veni sequere me. hec verba transferuntur. xiiij. quest. i. §. j. Istud autē do-

Abnegatio in cōi sollicitudines immittit.

Ubi fit thesaurizandum.

Abdicatio rerum in partibus tantū non vera est abdicatio.

Euange-
lice perfe-
ctioni ne-
cessaria e
abdicatione
in coi.

mini saluatoris consilium non potest impleri p ab-
negationem rerum in proprio z non in coi. qd qua-
drupliciter declaratur. Primo qz si euangelica pfe-
ctio potest stare cum possessione rerum in coi: tuc no
oportet ad talem statum omnia sua vendere: sed suf-
ficeret coi dare: contra dictu ipsius textus. z hoc ma-
gis accommode tali perfectioni qz si omnia vende-
rentur. vt est expressum. xij. q. j. videntes. eo q tunc
optime talis perfectio seruaretur. Secundo qz dñs
dixit. Vade z vende omnia que habes: primo: z da
pauperibus. z postea. Sequere me. Ex quo colligit
qz recedens de mundo. debet vendere z dare: z postea
omnibus denudatus. venire z sequi. vt etiam exps-
se patet in regula beati Fracisci in ij. c. quod incipit.
Si qui voluerint. Si autem posset in coi ponere: no
oportet prius dare z postea sequi. sed everso prius
venire z postea dare. Tertio qz quum iste iuuenis
adhisset merens ad verbum christi: quia dolebat de
amissione temporalium: subiunxit christus dicens.
Quam difficile qui pecunias habent, intrabunt in
regnum dei. Quum autem contingat dolere de amis-
sione honorum in coi apud iustos magis qz de specia-
li: magis videtur facile posse peruenire ad perfectio-
nem quam christus indixit. iuueni cuius abdicatione
omnium rerum in speciali, z non in coi. Quarto qz
adiunxit saluator. qz facilius est camelu per forame
acus transire: qz confidentem in diuitijs introire in
regnum dei. Et tamen qui in coi habent, vt de talis-
bus bonis sustententur, in eis confidunt: eo q non
audeant se illis spoliare ne forte deficiant. Item ibi-
dem dicit contra diuites, qz impossibile est istos sal-
uos fieri nisi cum difficultate quadam. Illi autem qui
habent diuitias: coiter sunt diuites illo modo. ergo
non videntur pertinere ad illam perfectionem qua
christus vult ibi adstruere. Sextum fundamentu
est. qz Ath. x. christus dans apostolis regulam ad
viuendum, dicit. Nolite possidere aurum zc. vbi di-
cit gl. q non debent cogitare de crastino illi predica-
tores qui docent omnia regi a deo. Ista autem regu-
la apostolis data non potest intelligi quoad abnega-
tionem rerum tantum in proprio. Tum qz duas tu-
nicas. id est superfluas vestes: quas interdicit: prohi-
bebat tam in proprio qz in coi: z eadem ratione de
auro z argento: quum vnum fuerit preceptum vel
consilium. Tum qz sicut pera erat interdicta in pro-
prio: ita z in coi. quum circa istud instrumentu con-
ueniens non sit distinctio. Tu qz apostoli calciamen-
ta in coi eadem ratione portare potuissent: z tuc sim-
pliciter calciati euangelizassent. quod est contra tex-
tum qui dicit. Prohibuit eis calciamenta: z concessit
sandalia tantum. Ath. vlti. Tum qz eodem mo-
do diceretur de virga: qz portabant virgam: sed non
in proprio. quod est contra doctrinam Aug. de con-
cor. euan. qui dicit q non sicut eis concessa virga nisi
spiritualis auctoritas. z dictum Ath. exponit ad
literam. Septimum fundamentum est. qz Luc. ix.
in quo christus tradidit apostolorum regulam fm
beatum Amb. dicens. Nilhil tuleritis in via: nec vir-
gam, nec peram, nec panem, nec pecuniam, nec duas
tunicas habueritis. voluit eos spoliare omnibus te-
poralibus. quum fm beatum Amb. ibidem, per ista
intelligat omnia teporalia. Sed si dicatur q ista spo-
liatio est intelligenda in proprio z non in coi: istud
stare non potest. tum qz in seq. c. postqz christus des-
derat. xij. apostolis regulam: dedit. lxxij. discipulis.
quibus licet prohibuerit sacculum, peram, z calcia-

menta: non tamen pecuniam, sicut apostolis aurum
z argentum: vt ostenderetur q maior erat abnega-
tio apostolorum rerum temporalium qz discipulorum.
Adde hic quod scripti supra in. s. ad illud. v. secundo
respondeo. in. c. lvi. z in. s. sed contra hoc. in prin. in
c. lviij. Et tamen omnes credunt. xij. q. i. c. ij. qz abdi-
cauerunt omnia in speciali. Tum qz Ath. x. dans
eandem regulam apostolis, interdixit eis es porta-
re in zonis suis. z istud non potest glossari fm coi z
proprium. Tum qz in eodem precepto concessit eis
virgam. id est auctoritatem apostolicam fm Aug.
Et ita non soluz in coi sed etiam in speciali. culibet.
Tum qz sandaliorum vsu concessit: non solum in
coi sed etiam in speciali. quum quilibet ipsis vtref.
z etiam eadem ratione de omnibus alijs. Octauus
fundamentus est. Ath. xix. qz dicente ibi Petro
christo, Ecce nos reliquimus omnia: z secuti sumus
te: quid ergo erit nobis? respondit christus. Amē di-
co vobis: qz vos qui reliquistis omnia z secuti estis
me. zc. Et sequit. Omnis qui re. do. aut fra. aut for.
propter me z euangelium: centuplum accipiet: z vis-
tam eternam possidebit. Ex quo loco aperte declara-
tur q cunctorum abnegatio pertinet ad euangelicā
perfectionem. Sed q ista abnegatio sit non soluz in
proprio: sed etiam in coi: declaratur quadrupliciter.
Primo qz apłs Petrus qui ista dicebat, omnia re-
liquerat: nihil retinendo in proprio vel in coi de ijs
que habebat: vt patet in euangelio Ath. iij. relic-
tis inquit retibus z naui secuti sunt eum. Secundo qz
beatus Hiero dicit in eodem loco q istaz abnegatio-
nem fecit Socrates phs: cuius discipulus fuit Cra-
ton in hoc. z tamen constat q illi omnia abijciebat
in coi z in proprio: non solum dimittendo, sed etiaz
destruendo quod malum erat. vt in gestis beati Jo-
euangeliste. Tertio qz in ista abnegatione continen-
tur duo bonorum genera. f. bona naturalia, vt paren-
tes, vt patet in Jacobo z Joanne. Ath. iij. z bona
fortuita, vt possessiones: que magis distāt a spiritua-
libus bonis: z maiorem nexum habent fm virtu-
tem z naturam. sed illa bona oportet totaliter dimit-
tere a viris perfectis tam in proprio qz in coi decli-
nando ab eorum coitate in mundi politia non soluz
in proprio ab eorum dño. ergo multo magis cetera
bona. Quarto qz magis meruerūt Jacobus z Joā-
nes dimittentes patrem cuius erant nauis z retia:
qz Petrus z Andreas dimittentes tantum secūda
que erant sua: quanto maius est bonum naturale qz
fortuitu. sed illi duo dimiserunt patrem non soluz in
proprio quoad dñiuz: sed et in coi quoad ciuitatez z
mundum: ergo multo fortius illi relinquere habue-
runt bona fortuita tam in proprio qz in coi. Nonū
fundamentum est. qz Luce. xij. indicens modū sui
discipulatus christus dixit. Omnis ex vobis q non
renuntiat omnibus que possidet: non potest meus
esse discipulus. Sicut autem textum euangelij pal-
liātes, q ista renuntiatio debet intelligi in pprio: z
non in coi. sed ista expositio non potest stare quadru-
plici ratione. Primo qz non dat eius sensum perfe-
ctū. oē enim qd verificatur fm quid, diminute veri-
ficat. Iste qui renuntiat temporalibus bonis in sin-
gulari z no in coi non renūtiat eis simpliciter: quū
habens in coi habet simpliciter: sicut dās in coi dat
simpliciter: aut emens vel vendens. ergo zc. Secun-
do quia ista glos. corrumpit textum in quo dicitur.
Nisi quis renuntiauerit omnibus que possidet:
non potest meus esse discipulus. Ille autem qui rei

Apostolis
ca tpaluz
abnega-
tio fuit z
i proprio
z in coi.

habite

habite vno modo renuntiat: et ipsam alio modo habet: non renuntiat rei: sed modo habendi ipsam re: quum solum modum dimittat. vt patuit. Tertio qz ista expositio est contra legislatoris intentione. dicit enim Greg. in homil. super Matth. qz istud nouum preceptu fuit a christo datum contra concupiscentiaz alienoz. An sicut in vita veteri et carnali aliena concupiscunt: ita in spirituali vita et noua propria donatur. sed in illa vita contingit concupiscere non solum in proprios sed in coi. vt patet de ciuitatibz, de terminis, et alijs in rebus cobus altercatibz ac cenobijs. ergo in vita noua et spirituali sunt largienda: dimittendo non solum proprium sed coe. Quarto qz ista glo. detrahit a saluatoris documento. qui alibi dicit Mat. xvj. Qui vult venire post me: abneget semetipsum. Et fortasse inquit Greg. laboriosum non est homini relinquere sua: sed valde laboriosum est homini relinquere semetipsum. sed quicumqz accedit ad perfectionem euangelicam relinquendo seipsum: non solum relinquit se in proprio, vt sibi non viuat: sed et in coi, vt moriatur mundo, vt docet Paulus. Vos inquit existimate mortuos super terra. ad Rom. vj. ergo multo magis relinquens faciliora debet ea abijcere tam in proprio qz in coi. Sed occurrit dubium qz Beda in gl. sua super illo verbo, dicit qz abnegare oia sicut hic christus dicit: non est omnium sed paucorum et perfectorum. sed illa gl. potius est ad propositum. Decimum fundamentum: qz ipse dicit Luc. vj. Ne vobis diuitibus qui habetis hic consolatio nem vestram. quod utiqz non dicit diuitias simplr damnas. xxx. di. et hec scripsimus. xij. q. j. duo. sed in perfectionem eis annexam. Quum autem consolatio nes corporales de quibus loquit: ita ex diuitijs cobus sicut ex proprijs contingat haberi: sicut patet in monasterijs diuitibus, vbi monachi delicati et pin quius viuunt: vtrobiqz imperfectio videtur annexa. Istud autem edictum dnicum ad propositum perti nere declaratur ex duplici parabola in euangelio scri pta. quarum prima est de illo diuite cuius ager attu lit vberes fructus. Lu. xij. cui fuit dictuz, Stulte hac nocte animam tuam repetam. quum in futurum cogitaret. et sequitur. Sic est qui sibi thesaurizat: et non est in deus diues. In quo monet nos dñs circa diuitias nos habere ac si statim deberemus spiritu red dere. Et tñ constat qz talis nullam coe vel propriuz, nisi forte alicuius rei necessarium vsum, sicut morie cecidi inter spinas: et simul exorte spine suffocauerunt illud. Mat. xij. et Luc. viij. quas spinas dixit dñs esse diuitias que in anima suffocant verbu dei. Diuitie autem in coi sunt vere diuitie distrahentes et sollicitantes animum multipliciter possidenti se: vt patet ad sen. sum. Undecimum fundamentu est. qz Luc. xij. exhortans christus suos discipulos ad euangelizandum paupertatem, dicit. Nolite timere pusillus grex: qz complacuit patri vestro dare vobis regnum. Vendite que possidetis et date elemosynā. Quz autē istud consilium saluatoris nō intelligatur de abrenuntiatione temporalium in speciali tantuz, declaratur. Tum qz illos qui retinent bona in coi: non oportet possessiones vendere sed tantum coita ti dare. et tamen datio et venditio in consilio sunt ex pte. Tum qz assignat dñs istius rationem. Facite vobis sacculos qui non veterascāt et c. que omnia ita sunt contra temporalia in coi, sicut in speciali. quum fur et tinea ista auferāt, vt patuit, coia sicut specialia.

Duodecimum fundamentuz est qz Mat. viij. et ix. ipse redemptor dixit cuidā ipsum volenti sequi. Tul pes foueas habent et vo. ce. ni. si. autem ho. nō habet vbi ca. su. re. Et qz istud verbum faciat ad propositu declaratur. qz ipse dñs voluit in hoc verbo ostēdere qz ipse magis expropriat esset qz bestie: vt patet ex ipsorum verborum contextu. et tamen constat qz bruta nullum habent in coi dñuz nec in speciali: nisi tantum in eorum foueis vsum determinatum. quem tñ christus non habebat in domibus: quū esset vagā: sicut de ipso fuerat prophetatum Hier. xliij. Quare quasi colonus futurus es in terra: et quasi viator declinans ad manenduz: Quare futurus es velut vir vagus et fortis qui non potest saluare: que oia sunt officia solū in rebus vsuz habentia. Ista autem veritas confirmatur primo: qz christus fuit ita pauper in suo ortu, vt virgo mater ipsuz pariens in diuerso rio reclinarer: et panis inuolueret in presepio. Lu. ij. Ecce quanta paupertas in rebus, in loco, in seruien tibus. Unde Hiero. contra Eluidium. Nulla autēz ibi obstetrix: nulla muliercularum sedulitas interces sit. Ipsa pannis inuoluit infantes. ipsa mater et obstetrix fuit. Unde sequitur. Et pannis eum inuoluit. Item Beda. Qui totum mundū nouo vestiuit or natu: pannis vilibus inuoluitur: vt nos stolam pri mam recipere valeamus iustitiā et innocentia. Luc. xv. de pe. di. ij. Romanos. N. quō renouari. alias est. c. ibi. stola illa prima et ipsa iustitia est. et ver. sed nec adam. alias est. c. Item grecus ibi. O admirabilem peregrinationem et coarctationem quam subiit qui cōtinet orbē. ab initio captat penurias: et es in se decorat. Admirum si voluisset: venire poterat mouēdo celum, concutiendo terram, emittens fulmina. non autem sic processit. non enim hominem perdere sed saluare volebat: et ab ipsis primordijs humanā con culcare superbiam atqz ideo non tantum homo sit: sed etiam homo pauper. et pauperem matrem elegit: que caret cunis quibus natum infantem reclinet. se quitur enim. Et reclinauit in presepio. Itē Ambro. Propter te ergo infirmitas in se firmitas. postea pp te inopia in se opulētia. Noli hoc estimare quod cer nis: sed qz redimeris agnosce. Plus dñe Jesu iniurijs tuis debeo qz redēptus suz: qz operibus qz creatus. Non prodesset nasci: nisi redimi profuisset. Secundo quia ipse pauper fuit in suo progressu: vt de elemosynis acceptis de facultatibus ipsum sequen tium sustentaretur. vt habetur Luc. viij. vbi dicit qz quum Jesus iter faceret predicans per ciuitates et castella: mulieres que ipsum sequebant ministrabāt ei de facultatibus suis. quod tñ necessarium nō fuisset: si aliquas facultates communes cum apostolis ipse dñs habuisset immo fuisset superfluum et peccatuz. quia habere et aliena accipere auaritia et rapina est. xlij. dist. 8. j. Tertio quia ipse paup fuit in sua passione: vt etiam oibus vestimentis spoliatus nudus in cruce penderet. Jo. xix. Et ipsa tunica incōstutis super quas fors missa est, vilis erat. Unde ibi. desup contexta per totum. Chryf. Quia. n. in Palestina duos pannos connectentes subtexunt indumenta: ostendit Joannes qz talis erat tunica Jesu: occulte vilitatem vestimentoz insinuans. Quarto qz pauper post mortē alienis funeralibus et sepulcro sepul tus, Mat. xxij. Et ideo quuz christus ita intese exē pla summe paupertatis nobis ostēderet in seipso: nullus euangelicam veritatez diligens debet ambi gere ipsum nihil in communi vel proprio habuisse.

Christi
pauperes
multifa
riam ostē
ditur.

Quibus
argumen-
tis pnt i-
probari q
de aposto-
loruz pau-
pertate di-
cta sunt.

Ad partem contrariam introducuntur. xij. noui testamenti conclusiones siue instantie: que premissis obuiare videntur. Quarum prima est que scribitur Jo. iiii. q. discipuli christi id est apostoli ipso relicto iuxta puteum, iuerunt in ciuitatem Samarie vt cibos emerent. Ex quo colligitur q. apostoli habebat pecuniam vnde emebant cibos. Ad quod responde- tur q. ipsi nec propriam pecuniam nec eis commu- nem habebant: que ipsorum esset: sed erat sanctaruz mulierum christo ministratum. vt legitur Luc. viij. z ipsam pecuniam vel aliorum apostoli dispensabat: non sicut suam, sed sicut alienam: donec commutare tur in victum necessarium christo z apostolis eius, quem admodum seruus alicuius patrisfamilias dis- pensat pecuniam eius in qua nihil dñij vel iuris ha- bet: sicut precipitur vel innuitur vel nouit placitum esse dño suo. Hec solutio probatur per parabolam de seruo dispensante pecuniam dñi, z cum eo lucrante: z de alio de mna dñi sui lucrante. z de alio eam in su- dario reponente. ad hec Matt. xxv. z Luc. xix. z vtrobiq. vocatur pecunia z mna dñi, z non serui. Secunda instantia est: q. Luc. ix. dicente dño aplis vt darent manducare turbis: dixerunt. Nō sunt nobis plus q. quinque panes: nisi eamus z emamus. Unde constat q. pecuniam habebant vnde tante tur- be poterant emere cibos. Respondetur q. sicut apli potuerunt de pecunia mulierum vel alioruz christo z sibis p. prouidere tanq. executores eam admini- strantes: in qua nihil habebant dñij: ita de eoruz vo- luntate toti turbe christum sequenti potuerunt pro- uidere: quā diu ille durabat pecunie. Probatur hec solutio. q. pecunie quas dispensant executores, non sunt eoruz extra de testa. tua. z. c. pen. facit. xij. q. j. ha- bebant. Tertia instātia est: q. christus soluit didrach- mam ad vitandum scandalum. Mat. xxij. xxvij. q. j. iam nunc. Unde videtur q. saltem habuit illum sta- terem inuentum in ore piscis per Petrum quez sol- uit. Didrachma cōtinet duas drachmas. Drachma valet duos denarios vsuales. Stater duas didrach- mas. z sic stater valet octo denarios. Istum staterem inuenit Petrus de mādato christi in ore piscis: que soluit pro tributo p se z christo. de hoc. xxij. q. j. est aliud. z. xxij. q. viij. tributum. xi. q. j. magnum. adde- hic quod scripsi supra. §. item istam questionem. N. item Hieronymus. in. c. lvij. Sed ibi gl. Hieronymi soluit ad oppositum: que dicit sic. Dñs tante pauper- tatis fuit: vt vnde daret tributum non haberet. Judas eniz in loculis habebat communia: sed res pau- perum in suos vsus conuertere nefas duxit. An col- ligitur q. christus fuit pauper. non soluz in proprio: sed etiam in communi. quum quilibet habens in cō- muni. de ipso communi possit tributa prestare. Sed occurrit obiectio quomodo potest aliquis soluere ali- quod tributum nil omnino habens. Respondet q. sicut seruus portans res dñi sui soluit vectigal de ei⁹ z non de sua pecunia: vel alius alicuius dñi negotio rum gesto: Ita potuit christus vel beatus Petrus de non sua pecunia soluere didrachmas. Probatur hec solutio. q. seruus non possidet ea que sunt in pe- culio: sed dñs. ff. de acq. pos. q. seruus. z. no. xij. q. j. non dicatis. gl. Sed tunc occurrit secūda dubitatio cuius erat stater ante q. solueretur. quuz a nullo dño Petrus ipsuz sumpsisset. Respondetur q. ille stater nullius fuit illo tpe: q. nullus potest volens alicuius rei accipere dñum. ff. de acq. pos. si de eo. §. j. Et ideo sic erat stater ille in manu Petri sicut in ore piscis

quoad dñum. Sed si dicatur: quomodo potuit solu- uere id quod suum non erat? Respondetur q. ad sol- uendum obligatus non erat. vt dñs ibi dicit. sed suf- ficebat q. sedaret scandalum indeorū z q. nulli pui- dicitum fiebat: q. vt dictum est: stater in nulli⁹ dño io- erat. Probatur hec solutio: q. neq. maris neq. pisciū ante capturam aliquis dñs est: nisi creator eorū de⁹. dist. viij. quo iure. ps. lxxj. Et dominabitur a mari vsq. ad mare. Quarta instantia est: q. Jo. xij. scribitur q. Judas dicebat. Quare vnguetum istud non ve. zc. non q. de egenis pertinebat ad eum: sed quia fur erat: z loculos habens ea que mittebantur por- tabat. Ex quo habetur q. christus habuit loculos in quibus portabantur ea que mittebant: z sic habuit in communi. Respondetur q. habuit loculos dñs s. in Aug. q. ecclesia erat habitura loculos. xij. q. j. ha- bebant. z. c. exemplum. Ex quo colligitur q. christus loculos non habuit nisi q. ecclesia erat habitura. z sic non pro se: sed vt ecclesie esse licitum demonstraret: z in personam infirmorum. vt in decre. exijt. z supra sepe dictum est. Sicut z dicitur de fuga quaz christ⁹ fecit ad condescendendum infirmis. vt dicit Augu- super illud Jo. viij. Ambulabat Iesus in galileam. Quinta instantia est: q. Jo. xij. quum dixisset dñs Jude. Quod facis fac citius. quidam putabant q. loculos habebat Judas: vt diceret ei domin⁹. Eme- ea que necessaria sunt nobis ad diem festuz: aut ege- nis aliquid daret. Ex quo loco colligitur quidam q. aliquid tenuerit Judas in communi. sed iā ad hoc facta est repositio s. in Augu. xij. q. j. habebat. in figu- rā ecclesie loculos habitura. Unde non habuit chris- tus loculos ad pecuniam possidendam. quum hoc vt. s. paruit apostolis prohibuerit. sed tantum ad pe- cuniam seruandam ad indigentiam egenoruz. Pecunie autem seruatio pro necessitatibus ingruentibus nullam in seruante arguit possessionem: quum alienuz contingat in omni deposito: cuius apud de- ponentem dominium z possessio retinetur. ff. de positi- ti. licet. §. j. Sexta instantia est: q. Luc. xxij. videtur dominus reuocasse regulam quaz dederit apostolis: quando inquit. Quando misit vos sine sacculo z pe- ra: nunquid aliquid defuit vobis? Quibus respon- dentibus. Nil. dñs subiunxit. Et nunc qui habet sacculum tollat: similiter z peram. z qui non habet gladium: vendat tunicam suam z emat gladiū. Re- spondetur q. non reuocauit: sed in illo tpe id quod pacis tpe instituerat dispensauit. Unde glo. ibi. Nō eadem inquit forma viuendi vel regula perfectio- nis: que pacis tpe discipulos informauit. z cetera quā s. polui. Et per istum modum etiam credunt aliqui doctores christus habuisse loculos: q. non legitimus christum habuisse loculos nisi tempore passionis in- textu diuine scripture. Septima instantia est: quia christus in morte habuit vestimenta que erant sua. Jo. xix. Partiti sunt vestimenta mea: z super vestes meas miserunt sortem. Sed instātia arguit de pro- prio in speciali. Sed respondetur q. erant sua quan- tum ad vsum: z proprietates illoruz qui dederant: si- cut vestimenta filijfamilias z serui sunt patris. z dic- tum latius. s. dixi in. §. istam questionem. ver. q. nō obijctur. in. c. lvij. Octaua instantia est: q. Jo. xij. dicitur q. Petrus post christi resurrectionem redijt ad piscandum. vbi dicit Augu. q. licitum fuit ei ser- uata perfectione apostolica victum per piscationem acquirere. Et beatus Greg. ibidem dicit. Negotiuz qd ante conuersionem sine culpa extitit: post cōuer-

tionem repetere culpa non fuit. de pe. di. v. negotiuz.
 Et tunc videtur qd licuit beato Petro pisces suos
 vendere ad victum habendum: quod non potuit fie-
 ri nisi in eis habuisset aliquod dñum. Rñdetur qd
 nunq̄ Petrus pisces suos vendidisset: sed dedisset:
 aut poti⁹ dimisisset eos pro victu sibi necessario dās
 laborē solum. Et si queratur cuius fuerunt illi capti
 pisces ante alioz acceptiōē. Respondetur qd nulli⁹
 fm dñum: sicut nec in mari. quū nullus acgrat ius
 in re inuitus: sicut maria ⁊ flumina ⁊ litora in nul-
 lius bonis sunt hois specialis. insti. de rerū dñi. §. li-
 toz. vbi no. ⁊ dixi. §. Et hoc ecclesia determinat in re-
 gula beati Francisci: quā ex certa scientia approbas-
 uit ⁊ toties confirmauit. in. c. fratres. Illi quib⁹ gra-
 tiā dedit dñs laborādi: laborēt fideliter ⁊ deuote ⁊c.
 Et infra. De mercede vero laboris pro se ⁊ suis fra-
 tribus corporis necessaria recipiāt: preter denarios
 vel pecuniā. Vera regula ista apostolica dīgito dei vi-
 ui scripta soluens dubia ⁊ abnegans propria. Mo-
 na instantia: quia. j. ad Tim. vj. dicitur. qd habentes
 alimenta ⁊ quibus tegamur. his contenti simus. r.
 q. ij. eph. Ex quo habetur qd ad minus oportet victū
 ⁊ vestitū habere: que commode haberi non possunt
 sine aliqua pecunia. Sed respondetur qd ista autho-
 ritas est magis ad oppositū: qz nummis erat contē-
 tus apls ad vitā transitoria. Alimentoz autē ⁊ ves-
 timentoz vltus sufficit sine dño: vt patet in seruis ⁊
 filijs. vñ plus in istis non requirēbat apls: vt ibidez
 dicit. Qz autē apls idē non habuit nisi vsum soluz.
 ipse expresse testificat ad Phil. iij. vbi gratias agit
 qz ei miserāt bis alimonia. bis in vsum inquit: ⁊ nō
 in dñum. Decima instantia est: qz ipse Paul⁹ fuit
 scenofactorie artis: id est pellipari⁹. sicut dicit Chryf.
 de laudib⁹ Pauli. ⁊ de ministerio suo lucrabatur vi-
 ctū suū. Act. xvij. ⁊ sic lucrū illud erat ad min⁹ suuz.
 An dicit ad Ephe. iij. Anusqzq; magis laboret ma-
 nibus suis: qd bonū est. vñ operabatur ad lucrū vt nō
 grauaret ecclesiā. j. q. ij. sacerdos. Sed respondetur qd
 illi apud quos manebat: vt dicitur in preal. c. Actu.
 xvij. accipiebant lucrum: ⁊ providebant ei de victu
 sicut faciunt magistri principales in mechanicis de
 scholaribus quasi suis. At si ipse reciperet pro neces-
 sitatibus suis ad seruandum: tunc remansisset dñū
 apud dantes: ⁊ auctoritas donec pecuniā fuisset ex-
 pensa. vel hic dicendum est sicut de Petro. §. in. vij.
 instantia. Undecima instantia est: quia Act. xx. dicitur.
 Beatus est dare q̄ accipere. ex de cele. mis. cum
 marthe. §. j. Et ideo ille religiones que habent aliqd
 in cōi vident beatiores: ⁊ sic perfectiores: qz possunt
 dare: q̄ ille que semper habent recipere. Respondet
 qd ista ratio probat qd quanto est ditior status: tanto
 est perfectior. immo qd perfectius est habere in pro-
 prio: q̄ in cōi solū. quum res que proprius possiden-
 tur. liberius possint dari. Sed dicendum est qd quo
 modo pauperes euangelici possunt recipere. eo mo-
 do possunt dare de licentia dñoz: sicut et vti. ⁊ sic fa-
 ciebat sanctus Franciscus. ⁊ est expressum ex de ver-
 bo. signi. exijt. lib. vj. de ministris qui de licentia pape
 possunt dare in ordine ⁊ extra ordinem. excepta pec-
 unia: quā etiā de voluntate illoz quoz est non pos-
 sunt contrectare aut dispēsare. vt in decre. exijt. de r.
 signi. lib. vj. ⁊ in decre. exini. ve verb. signi. in cle. §. cu-
 pientes. Et sic dantes pauperes beatiores sunt. q̄
 alij pauperes non euangelici recipientes: quia cum
 paupertate ⁊ de paupertate sua faciunt misericordiā
 ⁊ sic intelligit istud verbum. Beatius est dare. Joā.

casti. in. xij. libell. in. x. libello de spiritu accidie. Unde
 christus non solum recipiebat: sed ⁊ dabat pauperi-
 bus. ⁊ facit quod legitur ⁊c. no. lxxxvj. dist. non satis.
 in glos. c. qd pauper vsum hz in rebus quas recepit:
 non dñiuz. Et hic adde qd longe. §. notauit de isto c.
 in. §. ex quo sponsa. ver. itē ad Ephe. iij. in c. ij. ⁊. j. in
 §. hoc autē pceptū. ver. super illud. in c. lxxv. Bode-
 cima instantia est de. c. sepe dicto. xij. q. j. dilectissimis.
 qd apli viuebant in illa cōitate eccleie primitiue. Rñ-
 detur p doctores qd illa fuit regula discipuloz ⁊ non
 apostoloz christi. Ista solutio declaratur quadru-
 pliciter ex ipso textu sacre scripture. Primo quia ipse
 dñs dedit aliā regulā quoad aliqua apls ⁊ aliaz di-
 scipulis. vt patet Luce. ix. expresse. Et ideo. c. pal. dile-
 ctissimis. loquitur de discipulis qui non fuerunt ita
 perfecti. nihil est ad oppositū. Secundo quia ibi di-
 citur. Act. iij. Multitudinis inquit credentiū ⁊c.
 erant illis oia cōia. Illius autē multitudinis in cōi-
 tate non noiabatur apls: sed noiabatur pueri ad fidē.
 An quis qd nemo ceteroz audebat se iungere apo-
 stolis: sed magnificabat eos pplis. Ex quo patet qd
 pplis ⁊ multitudo erat ab aplis sequestrati. Tertio
 quia fideles vendebant agros: ⁊ ponebant precia an-
 te pedes aploz: ⁊ illi non detinebant sibi: sed diuide-
 bant prout vnicuiqz opus erat. vnde non erant ipsi
 possessores: sed tm̄ distributores. qd offm̄ in re domi-
 niū nō requirit. vel sicut testamentoz executores. vt
 supra dixi. Quarto quia Actu. iij. quū ille claudus
 speraret a Petro elemosynā: dixit ei Petrus. Ar-
 gentum ⁊ aurum non est mihi ⁊c. Si autē aurum ⁊
 argentum in cōi habuisset: de illo sibi cōi elemosynā
 sibi facere potuisset: maxime quia caput erat totius
 ecclesie principale. Adde hic quod scripsi. §. in. §. sed
 contra hec dicendū. in pin. in. c. lviij. Intelligendū
 est tm̄ qd habere aliqd in cōi potest intelligi quatuor
 modis. Aut per modum vniuersaliter aut naturaliter
 dñantis. sicut in cōi oia bona regni sunt regis. di.
 vij. quo iure. sicut dicebat Abnegat ad David. Lu-
 ius erunt queq; bona Israel: ij. Reg. ij. in tex. Lu-
 ius est terra: Unde reges non sunt dñi proprietarij
 rerum singularum regni: sed quantum ad defensio-
 nem ⁊ gubernationē. legitur ⁊ not. C. de quadri. pre-
 scrip. bene a Zenone. facit ex de sup. ne. pre. grādi. lib.
 vj. ex de iure iuran. intellecto. xxiij. q. vij. §. ecce. super
 verbo. emeret: ⁊ in glos. super hoc verbo. posita q̄ in-
 cipit. ⁊ ita. Aut per modum particulariter possiden-
 tis. sicut Saul preter regnum possessiones quas red-
 didit David Adiphiboseth. ij. Reg. ix. Aut per mo-
 dū fideliter distribuētis. vt Joiada sacerdos distri-
 buebat pecuniā operarijs domus dñi quā pplis offe-
 rebat. iij. Reg. xij. Aut per modum sumentis vtiliter.
 i. ad solum vsum sibi necessarium: sicut vidue ⁊
 pupilli sumebant sibi victum de ijs q̄ conseruabat
 Onias. ij. Macha. xij. Hunc autē christus habuit
 oia in ratione vniuersaliter vel naturaliter dñantis:
 qz iure naturali: quum ipse esset princeps omnū spi-
 ritualium fm̄ humanitatem habuit sub se principas-
 tum temporalium. Sed non habuit in cōi in ratione
 possidentis particulariter: quia oppositum precepti
 apostolis: vt nihil possiderent. Tertio habuit in cōi
 ad distribuendum: ex quo ad necessitatem suam su-
 mebat ex premissis. Intelligendum est vltierus qd
 christus utebatur oculis quadruplici ex causa. Pri-
 mo quoad necessitatem suam sumendo. Et ideo dicitur
 Joā. xij. qd quidam putauerunt qn̄ dixit Jude.
 Quod facis fac citius: qd diceret ei. Eme ea que no-

Ad eadē
 fuit aploz
 ⁊ discipu-
 loz regula

Quadri-
 sariam po-
 test quid
 haberi in
 communi

Quatuor
 ob causas
 christ⁹ lo-
 culis vte-
 batur.

bis sunt necessaria ad diem festum. quod non cogitassent. nisi alias vidissent simile. Secundo utebatur ad pauperum indigentiam releuanda. qz ibidem dicit qd aliqui putauerunt qd ei qz loculos habebat mandaret qd egenis aliquid daret. Unde habetur qd de illis loculis consueuerat egenis aliquid providere. z est expressum. xij. q. j. habebat. Tertio utebatur loculis ad dandum exemplum infirmis. vt. s. sepe dictu est. Quarto utebatur ad dandum exemplum perfectis: vt p tpe tribulationis loculos habere possent. vt. s. patuit fm Beda. z burfarios quu per loca in hospitalia transirent. Et nulla istarum causarum arguit ipsum habuisse dñiuz aliquod in pecunia: quia de alieno potest quis sustentari z aliena distribuere. sicut de oibus istis. s. longius copiosissime dictu est in. s. qd simplex facti vsus. in c. lvi. cum quinq. s. sub sequentibus positus sub suis c. z. j. in. s. hoc autē preceptuz. ver. fuit ergo vna causa. in c. lrv. Nec ad hoc obuiat Jo. xij. qd omnia dedit ei pater in manu: z sic videtur qd omnia in eius dominio fuerunt. qz sicut dictum est. omnia extant in manu eius iure naturali ter vel vniuersaliter dominantis: non in speciali vel in coi pteculariter iure pprietario possidentis. Pre dicta de intellectu euangelij de paupertate loquentis z de vsus separatione in religiosis a proprio quo carent: intelligo saluo intellectu pstitutionu dñi nostri dñi pape Joan. de ista materia loquentiu quib' sto: z cuius correctioni comisi in principiis operis. in medio. hic. z in fine hoc opus. Facta vtili digressione. a. s. porro omnis religio. hucusqz. de perfectione euangelica christi z apostolorum: z fratru minorum regula z declarationib' eius. Nunc ad materia de qua incepi. s. s. nunc vero ad religiosorum in c. liij. s. de religiosorum vitijs. z primo de proprietatis vitio redeam.

Qualiter offendat religiosi in proprietate Duo habet paupertas voluntaria sequentiu chm. Cap. 64.

Ladhuc petita venia a dominis religiosis: de quoz numero indignus ego sum: pro eoz z mea vtilitate. z quia est posteris plurimum profuturum: de eoz statu z defectib' latius scriptitabo. Et quia in preal. s. nunc vero. dixi quo religiosi offendunt in vitio proprietatis in ingressu religionis: nunc dicendus quo offendunt in eode vitio in progressu. Na istius tps hypocritalis nostri regulares aliqui presertim mendicantes. qui arctius paupertate seruari tenentur. extra de excel. prela. c. pen. z si. in multis in ista proprietate offendunt. Tum primo quia vltra veras necessitates. etsi frequenter non habeat: res tñ mundi z maxime pecuniaz habere cupiunt z intendunt. Unde auaritia dicitur ab aueo aues. i. cupio. vel ab auro z sitio: quasi aurum sitiens. Ad hoc xvij. di. sicut hi. xij. q. iij. quid dicā. z. j. q. j. s. ex his. ibi. Crassus aurum sitiuit: z aurum bibit. Unde nō sunt pauperes spiritu. i. voluntate. Matth. v. Beati pauperes spiritu. vbi Hiero. Qui. s. propter spm scm voluntate sunt pauperes. Alij pauperes etsi frequenter sint rebus pauperes: non abijciunt tñ diuitis vnluntate. vt dicit Daniel in collatione sua que est. iij. lib. collationu Jo. cassi. Et de talibus dicit Climacus in gradu. xv. de auaritia. i. tit. de celesti cursu paupertatis. Qui est irrationabiliter. i. inuoluntarie pau-

per z indiscrete: leditur in duobus: quia a presentib' est abstract' z elongatus: z priuatus est a futuris. Et fm Hiero. contritione duplici conteruntur: z presentis egestatis z future. Hiero. xvij. fm enim Bern. sermone. clj. Duo habet paupertas voluntaria sequentiu christum: afflictionum. s. z vilitatez. de quibus ps. cxvij. Vide inquit humilitatem meaz z laborē meuz. Et propterea in terra sua duplicia possidebūt. Esa. lxxij. vt pro pudore sit honor iudicarie potestatis. pro labore refrigeriuz placidissime sessionis. Vñ Job. xxxvj. Iudicium dedit pauperibus. Matth. xix. Vos qui secuti estis me zc. z Grego. Quisquis diuini amoris stimulo incitatus hic possessa reliquerit: in iudicio proculdubio culmen iudicarie potestatis obtinebit. Sed multi religiosi nostri temporis neqz viles apparere appetunt: nec penuria sustinere. contra quos Bern. super illud Mat. v. Beati pauperes spiritu. Sunt qui pauperes esse volūt: eo tñ pacto vt nihil eis desit. z sic diligunt paupertatem: vt nullā inopia patiantur: nec vilificari. sed glorificari appetunt. Unde tales a dño odiuntur: qz odit deus inter illa tria superbum pauperem. Eccl. xxv. Tuz secundo quia sicut habent tales mentē auarā: sic quū offeruntur vel dantur superflua: recipiunt. z diuersis modis z ingenijs aurum extorquent a barbaris. C. de commer. z merca. l. ij. z extra de pe. z re abusionibus. Et reuera nunqz tales cōter satiant. vt in cle. xij. q. iij. quid dicā: qz habet animas calidas quasi ignis ardens: nec extinguitur donec deglutiant. Eccl. xxij. Greg. Auaritia desideratis rebus nō extinguitur: sed auget: more ignis cuius flāma ex lignis adiectis videtur comprimī: sed paulo post cernitur dilatari. Vere tales religiosi mendicantes. sunt pauperum qui vere indiget necatores. Eccl. xxxij. Danis egentium vita pauperis est: qui defraudat illum hō sanguinis est. c. ad hoc. xij. q. ij. qui oblationes. i. z. ij. xij. q. ij. qui abstulerit. z. c. amico. sub. c. gloria epi. Tales etiam fures z latrones sunt. quia fm Hiero. Aliena rapere conuincitur: qui vltra necessaria sibi retinere probatur. xij. di. s. j. versi. quo. z preal. c. sicut hi. extra de resti. spolia. sepe. Et fm Ambro. Qui accipit. z non indiget: rapit. Job. xv. Ignis deuorabit tabernacula eozum qui munera libenter accipiunt. Esa. xxxij. Beatus qui excutit manus suas ab omni munere. j. qd. j. sunt nonnulli. vbi verba Esa. per Greg. de triplici munere exponunt. lingue. adulatio nis. obsequij. z cuiuscunqz rei tpalis. ad idē extra de simo. etsi questiones. Et ideo dicebat beatus Franciscus verus z non fictus expropriatus z pauper. Nunqz fui fur z latro. i. de eleemosynis que pauperum sunt hereditas: semper minus accepi qz me cōtingeret: ne defraudarentur alij pauperes sorte sua: quia contrarium facere furtum esset. Contra tales Luc. xxi. Videte ne grauent corda vestra crapula z ebrietate z curis huius vite. Quod exponēs Isaac in. j. sua collatione de oratione. vt legit in lib. collationum Joan. cassi. ait. Est notandū quibus ex causis grauari mentem dñs designauerit. Non enim adulteria. non fornicationes. non homicida. que mortalia esse null' ignorat. xv. di. s. criminis. ver. ea deinde. z extra de iureiur. etsi christus. sed crapula potuit z ebrietate z curas seculares: que intantum nemo hominum huius mundi canet: aut damnabilia iudicat: vt etiam nonnulli (quod pudet dicere) semetipfos monachos nuncupantes iisdem ipsis distentionibus velut innoxijs z vtilibus implicentur.

In religio
sios auri cu
pidos.

Nam q̄d secularis cure cadere in nos religiosos nō
 nunq̄d possint: certa & manifesta ratione monstratū
 est s̄m regulā senioꝝ: qui quicquid necessitatem vis
 ctus quotidiani & inevitabilez vsuū carnis excedit:
 ad secularē definitur curam & sollicitudinē perti
 nere. vt verbi gratia. Si quum possit operatio vnius
 solidi necessitatem corporis expedire: ad duozū vel
 trium solidozū acquisitionē nosmet ipsos propensioꝝ
 re velimus opere & labore aut habendi sollicitudine
 & cura distendere. Et quum duarum velamen suffi
 cit tunicarū. **Mat. x. ad vsuū. s̄. noctis & diei: tres vel**
quatuor fieri procuremus. Quumq; vnius vel dua
rum sufficiat habitatio cellularū: ambitione seculari
atq; amplitudine delectati quatuor seu quinq; cel
las & easdē exquisiti ornatus & capaciores q̄ vsus
desiderat, extruamus: passionē libidinis mundialis
in quibus possumus preferentes: quod non nisi in
stinctu demonum fieri manifesta nos experimenta
docuerunt. & paulopost. Et idēco moribū ambitus
secularis nostris mentibus non inesse, non vtiq; tm̄
eorū ignotoꝝ abstinentia comprobabit: q̄ etiā si, veli
mus expleere non possumus: neq; illarum rerū aspe
ctus quas si affectauerimus, taz apud spirituales vi
ros q̄ apud ecclīa hoīes notabiles prima facie red
deremur: sed etiā quum illa q̄ nostre suppetunt pote
stati: & honestate quadā v. dens obnubi: rigida men
te respuimus. Et reuera non minus hec q̄ minima
vident: queq; ab ijs qui nostre professionis sunt cet
nimus indifferēter admitti: pro qualitate sua aggra
uant mentē: q̄ illa maiora que s̄m suum status secu
larium sensus inrebriare consueuerunt: non sententia
deposita fece terrena ad deum in quo semper desira
oz esse intētio monachi, respirare: cui ab illo summo
bono vel parua separatio mors presens ac pernicio
simus interit^o est credendus. hucusq; verba Isaac
qui etiā in eadē collatione de hōi superflua seculari
cura tale ponit exemplum religiosi perpetuo rez
cordandum. Nā quidā probatissimus senioꝝ quū
transiret iuxta cellā cuiusdā fratris hac ai quā dixi
mus egritudine laborantis: vtpote qui extruendis
reparandisq; superfluis inquietus quotidianis dis
stentionibus insudaret: & eminus conspexisset eum
gravi malleo saxum durissimū conterentē: vidissetq;
ethiophe quendā. i. demonē adstantēz illi: & vna cum
eodē ictus mallei iunctis consertisq; manibus illi
dentē: eūq; ad operis illius instantiā ignitis fascib^o
instigantē diutissime substittit, vel impressionē duris
simi demonis vel fraudē tante illusionis admirās,
quum enim nimia lassitudine fatigatus frater rege
scere iā finēq; operi voluisset imponere: instigatione
illius spiritus animatus iterū resumere malleū, nec
desinere ab intentione cepti operis vzebatur: ita vt
eisdē eius incitamentis infatigabiliter sustentatus
tanti laboris non sentiret iniuriā. Tandē igif senex
tā dira demonis ludificatione permotus ad cellam
fratris diuertit: salutansq; eū quid inquit est fr̄ istud
opus quod agis? At ille, laboramus ait contra istud
durissimū saxū: vixq; illud potuimus aliqñ pterere.
Ad hec senex. Bene dixisti, potuimus. non enim so
lus eras quum illud cederes: sed alius fuit tecū quē
non vidisti: qui tibi in hoc opere non tā adiutor quā
violentissimus impulsor adstabat. hucusq; Cassian.
Adde hic quod scripsi. s̄. in. s̄. labor autē. in. si. in. ij. c.
De religioꝝ etiā istius tpis multis satis illud com
petit Baruch. ij. Argentū & aurū thesaurizant: & nō
est finis thesaurorū eoz. Nā neduz inter monachos

sed inter mendicantes aliqui maxime prelati & lite
 rati inter eos summas librorū pannoz & suppellecti
 lium habēt: & ducunt serinia magna & capfas: nedū
 cōtra euangeliū perā. **Luc. xxiij. Et eoz celle nō pau**
perū domūcule & tuguria & diuersoria videntur: sed
mercatoꝝ camere & pontice & speciarioꝝ apothecē &
enthecē. contra illud canonis. enthecā habere nō lz.
& loquitur de religioꝝ. xij. q̄. j. nolo. Quicquid quasi
preciosum habere possunt: reponunt non in celis.
Mat. vj. sed vbi fures effodiunt & furant: & tinea de
molif. Adultoꝝ suppellectilia religioꝝ plus con
stant ad portandum: quum se mutant de loco in lo
cum: q̄ valeat quicquid in mūdo antea possidebāt.
Hummos & pecunias tantas quidā mali religiosi
habent: quantas habere possunt: immo nedum in
vno loco quidā eoz, sed in locis diuersis serinia & ar
maria tenent. Contra quos oēs predictos Jo. cassi.
in. iij. lib. de institutis renunciantuz ait de illis sanz
ctis monachis egyptijs inter quos nullum peculia
re opus a quoq; penitus affectat. Quumq; totā en
thecā cenobij suā credat esse substantiā: ad retinēdā
nihilominus arrepte nuditatis virtutē quaz studet
ad finē perfecte inuolabiliter custodire: ita semetip
sum quisq; a cunctis extraneum & ex oibus iudicat
alienū: vt tanq; peregrinum le gerat: alumnūq; se
potius monasterij reputet ac ministrum, q̄ dñiū cu
iulq; rei presumat. Ad hec nos miserabiles quid di
cemus: qui in cenobijs commorantes, ac sub abba
tis cura & sollicitudine constituti peculiare circum
ferimus clauē: oiq; professionis nostre verēcondi
& confusione calcata, etiā annulos quibus condici
ta p̄signemus in digitis gestere palam non pudet:
quibus non solum cistelle vel spozte, sed nec arce qui
dem vel armaria ad ea que congerimus vel q̄ egres
si de seculo reseruauimus condēda sufficiunt. Quicq;
ita nonnunq; pro vilissimis nullisq; rebus in irā ac
cendimur: eas dūtaxat velut proprias vendicantes
vt si quis vel digito quicquid ex ijs contrectare p̄
sumpserit: tanta contra eum iracundia inardescat:
vt cōmotionē cordis nostri ne a labijs quidē ac tota
corporis indignatione reuocare possimus. hucusq;
Joan. Contra quēdam sic peculiaria possidentem
ait sanctus Basilius. Et senatozem inquit Synclē
ti perdidisti: & monachum non fecisti. vt narrat ibi
dem Joā. cassi. Sed contra hoc dicunt multi ex tali
bus regularibus tepesfacti q̄ talia oīa etiā superflua
tenent de suoz licentia prelatoz. Ad quos respōdeo
q̄ prelati simplicium & claustralium regularium ad
ministraciones non habentuz non possunt cum ta
libus q̄ habeant & vtantur superfluis dispensare: q̄
istud non est dispensare vel rectam licentiaz dare, sed
disipare: q̄ dispensatio est discreta pensatio necessita
te vel vtilitate suadente. j. q̄. vij. s̄. vbi rigor. vbi de
hoc. cum. c. sequen. Quum enim quilibet religiosus
victu & vestitu debeat esse contentus. j. Timo. vj. vt
superius est probatum. xij. q. j. clericus. c. eps. c. habe
bat. quō contra iura & eoz regulas potest cum tali
bus in tali auaritia dispensari: nā vbi peccatū iplica
tur licentia vel dispensatio non habet locum. arg. di.
vij. que contra. & xiiij. di. s̄. pri. cum cap. sequen. & de
iureiuran. et si christus. s̄. quedam. Unus enim in cō
gregatione debet esse prelatuz: & ille cui committit:
qui bona monasterij aut illius religionis debet di
spensare prout vnicuiq; opus fuerit. vt. xii. quest. pri.
cap. ij. cap. quia tua. c. scimus. xvij. q. ij. nullam. & cap.
abbates. Et q̄ in hoc prelati dispensare nō possunt

cum suis religiosis subditis super peculio habendo vel proprietate, expressum est in concilio Lateranense. extra de sta. mona. c. ij. §. qui vero. z. c. cum ad monasterium. §. si. z. maxime in pecunia ad libitum monachi expendenda: nunquam salutaris esset dispensatio: quia in pecunia magis inest quedam species proprietatis quam in alijs rebus. Unde magis denominatur peculium de pecunia quam de alijs rebus: quamquam nomen pecunie quicquid habent homines comprehendat. j. q. ij. totum. z. arg. ad hoc extra de pigno. c. vlt. lxxvij. di. c. i. c. i. palea est. Unde quaquam possit prelati dicere suo subdito religioso, De pecunia tibi data vel quam tibi de monasterio do vade eme tibi habitum vel tunicam, vel calciamenta, vel alia necessaria sicut in presenti indigeret: non tamen poterit ei dicere, Concedo tibi tot florenos vel tantam pecuniam vt expendas sicut tibi placuerit: vel vt dones ea cui vis: quia hoc est proprie in proprio dispensare: quia illa pecunia que vsu consumitur donataria efficitur: quod esse non potest. vt preal. c. de pigno. c. vlt. z. pal. c. de sta. mo. c. ij. z. c. cum ad monasterium. Nec potest abbas a se excutere iugum dispensationis rerum monasterij que sibi competit de iure: vt alius eius subditus sit suipsius z. dispensator: nisi esset cellerarius vel alia persona cõis que loco abbatis cõia dispenseret: quia hoc non esset viuere in cõis sicut habent viuere religiosi. vt in preal. c. dilectissimis. xij. q. j. vbi dicit. Et dabatur vniciquique prout opus erat. q. d. a proposito vel abbate tunc a. vij. diaconibus ad hoc electis. Act. vj. sed seculariter viuere. vt hec sunt expressa. xij. q. j. non dicatis. Unde pessima consuetudo quorundam monachorum est z. aliorum mendicantium z. proprietatis nutritiua, q. q. debent inducantur eis certe pecunie a prelati: vel tenentur eis dare certam pecunie quantitatem annuatim pro indumentis z. calciamentis z. alijs necessarijs: quam postmodum expendunt z. dant z. reponunt pro libito voluntatis: z. efficiuntur proprietarij. Unde deberent eis dari z. alia necessaria sibi indigentiam vniuscuiusque: non pecunia. vt preal. c. dilectissimis. Nec religiosus debet recipere quasi pro sua prebenda determinata tunicam vel vestem non necessariam: quia tunc superfluum recipiendo quasi furtum videtur committere. vt superius est probatum. nec talis cõiter viuere. vt est expressum. xij. q. j. quia tua. z. §. de rebus vero ecclesie. qui. §. si loquitur de religiosi: ad literam debet intelligi. si de clericis secularibus qui non sunt adstricti viuere in cõis: hunc locum sequens. §. Gratiani. si ergo res ecclesie. quia habenti dare esset perdere. j. q. ij. pastor. quod. c. cum precedentibus. ca. multum facit contra religiosos pannis multis z. rebus superfluis suffarcatos: quia nihilominus vestimenta non necessaria vel pecunias recipiunt quolibet anno a cõitate: quia sacrilegium z. grande peccatum committunt suum alijs profuturum cõitatibus z. ecclesijs auferentes: z. homicide reputantur. xij. q. ij. predia. z. c. qui abstulerit. z. xij. q. ij. qui oblationes. j. z. ij. in fin. ibi. Ecclesiam vero fraudare sacrilegium est. Et si. c. pastor. preal. cum alijs preced. loquatur in clericis secularibus: multo potius in religiosi, qui strictius debent viuere, habet locum. Et eadem est ratio in vtrisque: ergo idem ius. extra de confir. vti. cum dilecta. Si aut in predictis non possunt dispensare prelati cum suis subditis religiosi: multo minus q. habeant specialiter redditus vel prouentus, vel usufructum in aliqua terra vinea, vel domo, vel sylua: quia

omnia talia monasterio cedunt post professionem. xij. q. si. perlatum. z. no. xxvij. q. j. de viduis z. puellis. in gl. de proba. cap. in presentia. potest ergo. in additione Bar. que incipit. Lredo. z. plenius. xij. q. vlti. in l. si qua mulier. in gl. q. si habent. in fi. ibi. quid si ingrediens. Dispensare etiam in hoc vel licentiam dare, esset eis licentiam dare q. non viuerent in cõis: quod facere non possunt. saluis ijs que leguntur z. no. extra qui cleri. vel vo. c. vlti. in gl. ergo non erat. z. preall. c. de viduis. Si in predictis prelati dispensare non possunt cum suis subditis: quid dicemus de pseudo religiosi qui faciunt cum rusticis laboratoribus societates bestiarum: que vocantur Socheta in vulgari: qui etiam dant pecunias suas mercatoribus ad partem lucri: qui etiam faciunt massartias suas ad partem z. lucra sua nefanda: z. licet sub vno tecto viuunt cum alijs: non tamen cõiter viuunt in refectorio: z. vix in choro: nec in labore manuum, sed per se vel cum vno socio, vel vna monacha cum alia sua socia non cum cõitate ducunt cõiter vitam suam: Dico q. tales coram deo z. coram ecclesia cum tota de facto tolerantia superiorum fractores sui voti sunt. z. in proprio vere viuunt: z. toti mortui sunt: quia hypocrite sunt: z. melius fuisset eis in seculo cum rebus proprijs, q. in ordine remansisse: q. malum est cadere a proposito: sed peius est simulare propositum. Si non seruat foris ancitatem: dimidius cecidit. si intus habuit simulationem: totus cecidit. xij. q. j. certe ego. z. cap. sci mus. Melius est habere claudos: id est non professos seculares, q. plangere mortuos. Quicquid enim hypocrita est: mortuus est. xij. q. j. nolo. super quo verbo mortuos dicit ibi gl. id est qui renunciauerunt proprijs: z. tamen volunt habere proprium. Preter id autem quod dictum est de pecunia possunt subditi religiosi de licetia superiorum suorum tenere libros z. res alias necessarias ad vsum suum. vt no. xij. q. j. non dicatis. in gl. nunquid. sed non superfluas: vt superius est probatum. Quicquid superiores contra predicta faciunt: cum suis religiosis subditis contra deum faciunt: nec dispensatio nec licetia illi cui data est z. facta est tunc: sed tales prelati vel ignorantis dispensant: quia cecidit z. duces cecorum. Luce. vj. Mat. xv. extra de eta. z. quali. c. si. Et ideo tales subditi non sunt tuti tali dispensatione. vt scribit Bernar. ad Robertum monachum z. consanguineum suum. Immo tales prelati permittunt eos habere talia vel potius dissimulant: q. ipsi in eadem damnatione sunt quam dispensant: sed quod permittimus inuiti toleramus. xij. q. j. hac ratione. z. di. iij. deniq. Si dicatur q. oes quasi religiosi sic viuunt cum sua proprietate permittit: respondeo cum Augu. q. non minus ardebunt qui cum multis ardebunt. ij. q. j. multi. in fi. z. opti. c. di. viij. q. praeter mores. Et multi sunt vocati: pauci electi. Mat. thei. xx. Adde hic quod scripsi. §. in hac secunda parte. in §. qui autes. ver. xvj. z. in additione ibi que incipit. non potest in c. xxij. Tum etiam tertio appareret quorundam talium proprietatis: q. autoritate propria emunt z. vendunt z. donant: z. alios contractores qui ad veros (vide quod scripsi. §. porro. ver. z. q. vt sepe. in. c. lxxvij. dominos pertinent celebrant. contra id. liij. di. abbati. xij. q. j. non dicatis. z. alia iura superius allegata. Nam multi eorum libros z. supellectilia congregant: vt tempore infirmitatis. vel vagationis per mundum, vel alias sine causa possint ea distrahere. Quidam etiam eorum parentibus non pauperibus extorta a prelati licetia potius q. ob-

tenta dant res & pecunias quas habent ad vsum & pro suis necessitatibus. Quidam libros scribunt & vendunt: & libros emunt & vendunt carius: & alia opera faciunt que distrahunt pro libito voluntatis. vt potius mercatores & negociatores q̄ religiosi videantur. Faciunt etiam se procuratores & aduocatos & defensores in curijs forensibus: & dispensatores in curijs dñorū. contra oīa iura. lxxvii. di. eijciēs palea est. xv. q. ij. c. j. cum. §. sequen. xvj. q. j. qui vere. c. monachi. ij. c. de presentium. vbi de hoc. z. c. sunt nō nulli. extra ne cle. vel mo. per totum. extra de postu. ij. cap. Mutuant etiam sibi adinuicem pecunias: & faciunt aliqui in studijs & in suis forensarijs expensas nedum non necessarias nec vtilēs. immo superfluas & voluptuosas: encensantes sibi adinuicem & prelati & pictantantes de emptis de pecunia quam tenent: & libros delicatos scribi facientes: perlis & auro & argento eos munientes & cooperientes: iocalia ementes: corallia & cultellos cum manubijs de argento & de eboze: & pater noster preciosissima de corallo que sufficerent reginis: cū quibus parū exaudit orantes huiusmodi pater noster: pannos delicatos & molles ementes: quia mollibus vestiuntur: qz regales sunt. xxj. q. iij. c. j. Dat. xj. xlj. di. parsimonia non viles. contra eoz regulas. ementes superfluos libros & duplicatos habentes: per mundum vagātes cum burfis plenis & in hospitij & in tabernis voluptuose expēdentes. xliij. di. non oportet. z. c. clerici. edificia adornata et superflua cum celaturis & picturis preciosissimis fabricantes: ac si deus in auro & picturis & politis marmoribus excolatur. cōtra id. xj. q. ij. gloria epi. Et (quod deterius est) aliqui eorum encenia care empta libros & pannos & nudas pecunias prelati & alij qui eos possunt ad officia promouere indebite largientes: ita qz sepe pecunias q̄s dicunt se pro eoz necessitatibus a prelati concessas per eos & eoz mandato non pro necessitate vera, sed fictitia dispensant. contra oīa iura & eoz regulas necessarias eis expensas solummodo concedentes superius vagantes. xliij. di. comessationes. xvj. q. j. monachi allegatas. extra de offi. ordi. quanto. j. q. j. sunt nonnulli. Si enī moderate & necessarie & vtilēs expense & non superflue etiam secularibus concedunt solummodo: multo potius superflue religiosi qui strictius debent viuere. xvj. q. j. sic viue. interdicunt. Ad hoc extra de dolo & contu. finem litibus. vbi de hoc. z. c. seq. & de eo q̄ mit. in pos. cau. rei ser. c. pen. vbi etiam de hoc. & extra de elec. vt preterite. vbi de hoc. z. ij. q. j. in primis. in glos. de expensis. vbi de hoc. Fedum enim vt profanum mendacium & hypocrisis. xxij. q. v. caute. xij. q. j. nolo. est maxime in religiosi mendicantibus exterius more pauperū mendicare: & interius more diuitum affluere & delicate viuere sicut ille diues epulo. Luc. xvj. vbi Greg. in homil. super verbo. epulabatur quotidie splendide. Ubi solerter intuendum est quia celebrari conuivia sine culpa vix possunt: pene enim semper epulas comitatur voluptas. Nam dum corpus in refectionis deletionē resoluitur: cor ad inane gaudiū relaxatur. Pauperes autem vilibus debent esse contenti. xlj. di. non cogantur. Isti etiaz religiosi qui sic nimis voluptuose expēdunt pecunias eoz vsibus deputatas: vel in alioz vsibus q̄ proprios expēdunt: furtum quasi committunt: quia contractant pecuniam inuito dño in alios vsus quā fuerit concedentis voluntas. Furtum enim est contractatio rei aliene inuito

dño. insti. de obli. que ex delic. nascunt. §. furtum. & extra de elec. dudum. ij. §. j. vbi de hoc. in gl. simile. Alii qui etiam religiosi se mendicos fingentes contra illud quod dicit Augu. Ulcerosi se medicos factitant: nihil vel parū in physica scientes: licet in ea aliqua liter studentes vt lucentur pecunias & secularibus adulentur: multos decipiunt & in periculo irregularitatis se ponunt: & ex istis lucris proprietarij sunt. & contra iura in tali scientia prohibita eis student: & fm hoc ex cōicationem incurrunt de mente capituli extra ne cle. vel mona. non magno. vt ibi not. & facit eo. ti. c. fin. z. c. j. lib. vj. faciunt ad hoc extra de etate & quali. ad aures. & de homici. tua. & hic vide quod scripsi. §. eo. §. vfo de abbatibus. versi. xliij. & in additione ibi posita in c. xxv. Tum etiam quarto proprietarij sunt religiosi nostri tps multi: quia vsum rerū sibi appropriant sicut si res eoz essent proprie. Et sic isto modo proprium potest dici in vsu. i. abusu: quia abusus est malus vsus. extra de rescrip. sedes. z. cap. nonnulli. & extra de consue. ex parte. & vide quod scripsi. §. eo. §. Item qz simplex facti vsus. in ver. item dicere. & in additione ibi posita que incipit. notat etiā Archi. in c. lvi. sicut in alio proprio. cōtra illud. c. xij. q. j. dilectissimis. z. c. res ecclesie. & xliij. q. j. §. his ita. Nam appropriant sibi loca vt vix forensē fratres nisi sit eis nimis vtilis velint subsistere qz sit de familia. Semper volunt in locis proprijs commorari: vt proprie dicatur eis illud ps. xlvij. Vocauerunt nomina sua in terris suis. Libros & res alias qbus non vtuntur: aut senio: aut infirmitate grauati: aut quia tunc in eis studere non habent: aut qz vadunt alio: & ibi libros & res dimittūt sub sua clausura: aut quia eos duplicatos habent: suis fratribus prestare nolunt: & sic vere sunt proprietarij: & peccant mortaliter. Nam ex quo libro vel re alia religiosus non vtitur in presenti: vel in proximo modico nō vsurus est: ille liber vel res. i. eius vsus cōpetit alteri religioso volenti vti: qz vsus cōis est. vt prealleg. c. dilectissimis. Nec prelati possent alteri religioso vsum alicuius rei alteri subdito suo concedere nisi eo indigerit vti: alias faceret eum proprietarium in illo vsu: quod non potest facere. vt superius est probatum. Contra hmoi tales sibi appropriantes res cōes loquitur Daniel in collatione. iij. in libro collationū Jo. cassi. dicens. Nam illud ridiculum qualiter exprimitur: quod nonnullos post illum prime renuntiationis ardorem quo vel res familiares vel opes plurimas ac malitiam seculi relinquentes semetipsos ad monasteria contulerunt. tanto cernimus studio in ijs que penitus abscondi non possunt: & nequeunt in hoc ordine non haberi: quāuis parua viliaqz sint. esse deuinctos: vt horum cura pristinarū omniū facultatum superet passionem: quibus profecto non magnopere proderit maiores opes & substantias contempisse: quia affectus earum ob quos ille respuende sunt: in res paruas atqz exiguas transferunt. Nam vitium cupiditatis & auaritie quod erga species preciosas exercere non possunt: circa viliores materias retinentes. non abscondisse sed commutasse se probant pristinam passionem. liij. di. legē. Nam nimia deuincti diligentia erga curam pficiat vel festorū sportelli sacelli. codicis sudarij anamentarij aliarumqz similium rerum quāuis vilissimarū. eadem tñ qua antea libidine detinentur. Que etiaz tanta emulatione custodiunt atqz defendunt: vt pro ipsis commoueri aduersus fratrem eos (& quod tur-

pius est) litigare nō pudeat. In quibus adhuc egri-
tudine cupiditatis pristinae laborantes, hec eadez q̄
v̄sus corporis possidere monachuz vel necessitas co-
git sm̄ numerum mensuramq; cōem non sunt habe-
re contenti. In hoc quoq; sui cordis auaritiā defi-
gnantes: quum vel ea quibus v̄ti est necesse, propen-
sius student habere: q̄z ceteri. Vel excedentes dilige-
tie modum, peculiarius ea attentiusq; custodiunt: z
ab aliorum v̄su z contrectatione defendunt: que vni-
uersis fratribus debent esse communia. xij. q̄o. j. c. ij.
quasi verbo differentia metallorum z non ipsa pas-
sio cupiditatis habeatur in noxa: z pro rebus quidē
magnis irasci non liceat: pro vilioribus vero rebus
hoc ipsum fecisse sine culpa sit: z non idcirco precio-
siores abiecerimus materias vt facilius contemnes-
re vilia disceremus. Quid enim differt vtrum quis
perturbationes cupiditatis erga opes magnas z
magnificas, an erga species exerceat viliores: nisi q̄
in eo reprehensibilior iudicandus est q̄ qui maxima
sp̄nit minimis obligetur? Ideoq; perfectionē cor-
dis abrenuntiatio talis non obtinet: q̄z quū censum
habeat pauperis: non abiecit diuitis voluntatē. hu-
cusq; Daniel. Audiui q̄ quum quidam religiosus a
quodam alio accommodari sibi acuz petisset: ille no-
luit sibi prestare nisi petens pro pignore forfices si-
bi daret: sed quum casu acus fracta fuisset: nunq̄ il-
le frater forfices sibi reddere voluit ante q̄z ille frater
acum sibi aliam procurauit. Et ideo dicit lex q̄ fur-
tum ēt cōmittit in re parua: q̄ mens z affectus furā-
tis considerat. insti. de rerum diui. §. gallinarū. xiiij.
q. vlti. furtum. insti. de v̄su. §. item si is. l. dist. qui fac-
cum: z facit quod legit z not. extra de simo. ex tue. in
glo. j. In delictis enim voluntas attendit: non effe-
ctus: de peni. dist. j. si quis non dicam. z. c. quisquis.
z. c. si quis cum telo. cum. c. z. l. preced. z sequen. vsq;
ad. §. e. s. Immo (quod nefandius est) aliquoties de
malis religiosis contingit q̄ si frater h̄z aliquos bo-
nos sermones: vel bonam apostillam vel librum a-
lium specialem vtilem vel deuotum: quamquam ibi
tunc studere non habeat aut per eum predicare: vo-
lentē tñ z debentē predicare: aut causa edificationis
sue ibi legere: non solum pretextu auaritie passionis
sed etiā inuidie non prestabit: non attendens talis
religiosus habitu z non corde nec opere: quā chari-
tas non emulat: non querit que sua sunt: sed emulat
proximum dei emulatione. j. ad Cor. xij. z. r. c. xliij.
dist. scimus. viij. q. j. sunt in ecclesia. Cōtra tales Bre.
Nostra sunt que amamus in alijs: z amantiū sunt
que amantur in nobis. Hinc pensent inuidi quante
virtutis est charitas que alieni laboris opera nostra
sine labore facit. Tum etiā quinta species proprie-
tatis est in religiosis quibusdam: quia sicut proprie-
tarij sunt corde multi ex eis: ita z ore: q̄z vbi est the-
saurus eoz: ibi est cor z os eoz. Mat. vi. Et ex abū-
dantia cordis. Mat. xij. os loquitur. Frequenter n̄
de pecunia z denarijs loquuntur: contra quos. xvi.
q. j. si cupis. In curijs etiam iudicialibus sunt cre-
bro pro pecunijs litigantes: contra illud. xiiij. q. j. §.
j. vbi de hoc, z per Inno. extra de re iudi. c. j. a. a. a. cō-
tra illud quod dicit ap̄s. Quare non magis fraudē
patimini. j. ad Cor. vj. Immo quicumq; experiant:
reddant testimonium q̄ fortiores z insolentiores li-
tigatores sunt quidam religiosi: q̄z seculares: q̄z no-
bilis materia quum corrumpit: deterius corrumpit
q̄ vilis. c. xlvij. dist. quantumlibet. Dicunt ēt meus
liber. mea cella: mea tunica: non attendētes ceci nec

verecundantes: quia meum z tuum in proprietates
sonat: vt preal. c. dilectissimis. z. xiiij. q. j. §. his ita. z
distin. viij. quo iure. legit z no. in glo. hec. verba. An
de Joā. cassi. in. iij. lib. de insti. renuntiantium: ait.
Nec verbo audet quis etiam dicere aliquid suum:
magnumq; sit crimen ex ore monachi processisse: co-
dicem meum: tabulas meas: z similia: proq; hoc di-
gna penitentia satisfactorius sit: si casu aliquo huius-
modi verbum de ore eius effluerit: hucusq; Joan.
cassi. In ordine etiam vnus litigat contra alium q̄
liquando pro v̄su rerum quibus vtunt: de v̄su ppriū
facientes: vt superius est probatum: Propter quod
frequenter se ad iniurias prouocant z odia. que ex
auaritia nascuntur: vt superius est probatum. cuius
filia est proprietatis in malis religiosis. Unde Sene-
ca. Quetissimam vitam ducerent hoīes si hec duo
tollerentur de medio: meum, z tuum. Tum ēt sexta
species est proprietatis talium maloz religiosoz: q̄z
quum prelati volunt eos remouere de locis natiuis
vel aliquid eis auferre de ijs superfluis que habent
ad v̄sum suum: nullo modo habent pacem, sed cum
prelatis contendunt: eos persequuntur: contra eos
murmurant: coniuuant: faciunt per superiores prela-
tos, vel (quod deterius est) per seculares eoz renoca-
ri obedientias z precepta, z sic nolunt q̄ prelati de
eoz rebus se intromittant: nec quasi de locis nati-
uis eoz: contra illud. xij. q. j. non dicatis. Contrectat
etiā tales res cōes: quas sibi appropriant: non per-
mittentes eas per suos prepositos dispensari: z sic
furtum committunt: vt superius est probatum. Quis
libet enim prout cōiter talium rerum cōium dispen-
sationem se facit: sicut faciunt seculares. Tales ergo re-
ligiosi non sunt egressi de terra sua z de cognatione
sua, contra illud Gen. xij. quod dictus fuit Abrae in
persona religiosoz. Egredere de terra tua z c. sicut ēt
pōt exponi illud Mat. xij. Mat. vj. Jo. iij. Lu. iij.
Nemo acceptus religiosus (subaudi deo) in pa-
tria sua. Faciunt etiam contra illud quod dixit He-
remias in persona dñi z sequentium eum. Hier. xij.
Reliqui domum meā: dimisi hereditatem meā z c.
Et iterum. Hier. xlvij. Relinquire ciuitates habi-
tatores. Moab, z habitate in petra z c. Et Isidorus
ait. lxxxj. dist. valet. Valet interdum conuersis pro
salute anime mutatio loci: Plei umq; enim duz mu-
tatur locus: mutatur mentis affectus.

In predictis appropriationibus et si multū offen-
dant oēs religiosi cōiter: maxime tñ caueant sibi fra-
tres minores: qui nec in speciali nec in cōi possunt
propriū possidere: vt sepius s̄. allegatū est. Qui
etiam non solum promittunt sine proprio viuere: s̄
promittunt etiam paupertatem: sicut in eoz regula
continet. z extra de excef. p̄. ela. nimis praua. ibi. In
arctissima paupertate christo pauperi famulentur. z
in decre. eoz. xlvij. ibi. Christi semitas arctius ele-
gerunt: sed arctius non seruant aliqui ex eis. immo
amplius abūdant quidā ex eis: q̄z alij regulares: q̄z
maior ad eos prout cōiter habetur deuotio populi:
z ampli⁹ eis dat: z populi deuotio est eis preuarica-
tionis occasio: q̄z eam in questum conuertunt. quic-
quid dicat eorum sancta z apostolica regula. Hec est
celsitudo altissime paupertatis. z apostol⁹. ij. ad Cor.
rinti. viij. Altissima paupertatis eoz abundauit in
diuitias simplicitatis eorum. Quidam tamen eoz
pauperes sunt sine defectu: z simplices cum multa
malitia. quoz tamen paupertati euangelice sm̄ Am-
brosum. vt dictum est. penuria sit annexa. Pauper-

res delicati: contra illud. xij. dist. non cogatur. Pauperes mathematici in apparentia: non existentia. Pauperes spirituales: sine spiritu paupertatis. Querantur talium promptuaria: enthece: libri, et tunice, loculi et alia suppellectilia eructuata ex hoc in illud. ps. cxliij. si verum dico. Propter quod contra tales arguit papa Clemens in decre. Exiit de paradiso. d. verb. signi. extra in clem. q. contrarium faciunt ei quod promittunt. Nunquam dicunt quidam ex eis: factis est. xiiij. q. iij. quid dicam. Si quis cuius hodie erit proprietatis rei date fratri minori. Respondeo olim erat domini pape. excepta pecunia que secabat prodante usque ad consumptiones: ut in decre. Exiit qui seminat. de verb. signi. in. vi. libro. Sed dominus papa Jo. xxij. reuocauit procuratores quos ordo habebat nomine Romane ecclesie institutos, nolens quod ab illo tempore aliquis in ordine nomine Romane ecclesie procurator possit institui. Renuntiauit. n. proprietati omnium rerum quas fratres habent et eis dantur ad usum: exceptis libris ecclesiasticis et paramentis: et locis: ut in sua constitutione continetur, que incipit. Ad conditorem canonum. Ergo necesse est quod quum proprietatis rei date apud fratres esse non possit: ut in preal. c. Exiit. z. c. Exiit de paradiso: superius allegat dantis, vel heredum eius: vel pauperum. quarum dispensationem habebit episcopus: qui est pauperum pater. C. de episc. et cleri. nulli. C. coia de succes. aut. oes vero. S. j. extra de suce. cum sit. xij. q. ij. vulterrane. cum. iij. ca. sequen. q. in fratres minores dans transferre non potuit dominium cuius sunt incapaces: ergo remaneret apud dantem: sicut dicitur de pecunia in preal. ca. Exiit qui seminat. z. c. Exiit de paradiso: quod non potuit facere donator: quin in sua donatione leges ecclesie et regula prohibentes fratres minores hinc proprium etiam in cois: vendicent sibi locum, ex de testa. requisiti. cum simi. Adde hic quod scripti. j. in. s. ostendunt: ver. sed nec minimus: in. c. lvi. Quicumque ergo rem domino cedenti et repetenti frater minor vel coitas eorum non reassignaret, peccaret mortaliter: quod rem sibi appropiaret: et inuito domino rem alienam contrectaret: quod est furtum: ut superius est probatum. Semper. n. nomine dantis detentat frater minor rem. et ideo sibi eas negare non potest. ex de resti. spolia. cum venisset. Unde de seculari non possit rem illam prescribere: quam alieno nomine possideret: ex de prescrip. si diligenti. et de hoc plene no. xvj. q. iij. clerici. Nec res assignata fratri minori de licentia prelati potest transferri in coitatis usus sine licentia concedentis: quia species furti est de alieno largiri. ff. de furtis. si pignore. S. j. Non petitur ergo licentia a prelato fratre minore a subdito suo fratre indigente: ut propterea res illa in usus transeat coitatis: sed ut prelatus sciat et determinet cuius rei usus suus subditus indigeat et quantum. Si autem concedens usum rei communitati concedat: tunc prelatus hinc videre quis ex suis subditis usum illius rei magis habeat necessarium et illi dicit concedere usque ad arbitrium domini principaliter concedentis. Ad hoc facit quod legitur in preal. decre. Exiit. et ad supradicta faciunt. ff. de deposi. l. j. commo. rei commodate. extra de preca. c. ij. extra de commo. c. vnico. Rerum. n. quibus fratres minores vtuntur detentores sunt. non proprie possessores. ut in iuribus prealleg. z. no. preal. c. dilectissimi: in glo. ergo aliquis. Non dicat ergo prelatus vel subditus in ordine fratrum minorum de breuiario: vel veste: vel re alia quacumque concessa eorum coitati vel singulari persone quod

ordinis est: sicut tota die dicunt fratres quidam ceci ignorantes statum vel preuaricantes in eo: immo concedentes: quia ordo in cois proprium hinc non potest: ut sepe superius est probatum. Petat ergo licentiam semper frater minor cui aliquid pro suo usu assignatur ab aliquo extra ordinem a concedente: ut re illa possint alij fratres uti usque ad sue beneplacitum voluntatis: alius usum sibi concessum non possit alij concedere sine consensu concedentis: alius furtus talis committeret. ff. de fur. qui vas. S. si ego. z. l. si pignore. S. j. In affectu igitur et effectu aliqui fratres minores non vsuarij sed proprietarij sunt censendi: maxime in sex illis conditionibus proprietatis que superius sunt descripte.

Quod magis sibi caueant fratres minores de appropriatione quam alij religiosi quia magis debent esse exproprij. Cap. 65.

Uid dicam de denariis et pecunia quorum usus et contrectatio quilibet per se et per personam interpositam est eis nedom proprietatis totaliter interdictus: ut in eorum regula et declarationibus continetur.

Pater enim eorum almus Franciscus vir totus euangelicus ad literam etiam in hoc volens euangelium obseruare sicut in alijs saluo intellectu ecclesie sacrosancte in tribus locis regule sub precepto fratribus per se et per personam interpositam recipere pecuniam interdictum: de quo interdicto Luc. ix. Mat. x. Mar. vi. Nichil tuleritis in via etc. z. xj. q. iij. ira. Unde Chrysostomus super Mat. homil. vlti. Si bonum esset aurum hinc hoc utique dedisset apostolus Christus qui ineffabilia tribuit eis bona. Nunc autem non solum non dedit: sed etiam habere prohibuit: adeoque Petrus non solum non secundatus: sed decoratus in paupertate dicit Act. iij. Argentum et aurum non est mihi. Item Bernardus et habetur Mat. vi. z. Luc. xij. in euangelio. Et perfectionis consilius et re medium infirmitatis. Nolite thesaurizare vobis thesaurum in terra: hec perfectio est: siquidem filius hominis ubi caput suum reclinet non habet. Mat. viij. z. Luce. ix. Petro et Joanni nec aurum erat. Act. iij. Paulus simplici victu vestitusque contentus. j. Tim. vi. hec ipsa labore manuum acquirebat. Thes. vlti. Sed non oes capiunt hoc verbum sicut nec consiliium castitatis. Mat. xix. xxij. q. v. qui sitit. Amb. homilia. xvj. super Gen. Quid dominus noster suis quidem sacerdotibus precepit Luc. xiiij. audiamus. Qui non renuntiat omnibus que possidet: non potest meus esse discipulus. Contremisco hec dicens. Ad eum n. primus omnium: meus inquam ipse accusator existo: meas condemnationes loquor. Negat Christus suum esse discipulum quem videt aliquid possidentem, et eum qui non renuntiat omnibus que possidet. Et quid agimus: aut quomodo hec ipsi legimus: aut populis exponimus: qui non solum non renuntiamus: sed acquirere volumus ea que nunquam habuimus ante quam venissemus ad Christum? Nunquid non quia nos arguit conscientia tegere non proferre que scripta sunt possidimus? Noli duplicati criminis esse reus. Consi teor et palam populo audiente consi teor hec scripta esse, et si nondum implese me noui: sed ex hoc factem communitati festinemus implere: festinemus transire a sacerdotibus Pharaonis: quibus terrena possessio est.

Non licet fratri minori neque per se neque per alium pecuniam recipere.

Bene. xlvij. xxij. q. vlt. §. quāuis extra de immū. eccl. non minus: ad sacerdotes dñi quibus in terra pars non est quibus portio deus est. xij. q. j. clericus: et ca. cui portio. Talis. n. erat ille qui dicebat. ij. ad Cor. vj. Tamq̄ egentes multos aut locupletantes: vt nihil habentes et oia possidentes: extra de ex. cel. prela. minus. Paulus hic est qui in talibus gloriā: hucusq̄ Amb. Itē super illud Ath. r. in fi. Qui potū dederit vni ex minimis istis et c. gl. Minimi sunt qui nihil penitus hnt in hoc mundo: tales fuerunt apostoli.

Hoc autē preceptum de pecunia non habenda non propterea dedit dñs apls q̄ pecunia causaliter aut formaliter mala sit sed q̄ absq̄ ea melius seruat pauertas et penuria euangelica: que est prima beatitudo fm Amb. Ath. v. Et quia est occasio cupiditatis Unde Amb. in lib. de offi. dicit. Feralis (inquit) auaritia in illecebrosa pecunia: que habentes contaminat: non habentes non inuat. Item Bern. de colloquio Simonis et Iesu. Hec fugiendarum diuitiarū precipua causa est: q̄ vix aut nunq̄ sine amore valeāt possideri. Limosa siquidē et glutinosa nimis est non modo exterior: verum etiam interior substantia nra menti: et facile cor humanum: oibusq̄ frequenter adberet. Item Aug. super ps. cxxij. Non sunt iste vere diuitie: sed mendicitas: que quanto magis crescit: crescit inopia auaritie. Nō sunt vere diuitie que plus augebat cupiditatē ei qui eas possidet. Itē de lapsu mundi. Diuitijs nihil tam cauendum est: q̄ superbie modus. Qui enim non hz diuitias non hz vnde se extollat. Item de verbis dñi. Nihil. n. est quod sic generet diuitie quō superbia. Omne germen hz vermen suum: vermīs diuitiarum superbia est Grego. j. mora. Solet (inquit) rerum abundantia tanto a timore diuino mentem soluere: quanto hanc erigit diuersa cogitare. Nā dum foris per multa distrahitur. stare in intimis fixa prohibetur. Idem in homil. sup illud Lu. viij. exijt. et c. Quis vnq̄ mihi crederet: si spinas diuitias interpretari voluisset? maxime quum ille pungat: iste delectari: et tñ spine sunt q̄ cogitationū suarum punctationibus mentem lacerant: et duz vsq̄ ad peccatū pertrahunt: quasi inflicto vulnere cruentant. Item Aug. de lapsu mundi. Diuitie ipse quas putatis plenas deliciarū, pleniores sunt periculoz. Item Amb. in libro de offi. tractans illud Lu. ix. et Ath. r. Nolite possidere aurum et argentū nec pecuniā. Velut falce pullulante in mentibus humanis succidit auaritiā. Super eūdem quoq̄ sermonem Chryso. homil. xxij. Non dixit, Nolite vobiscū accipere aurum: sed si aliunde possibile est accipere: fugite hanc perniciosam egritudinē: etenim. multa per hec emēdabit. Predicta originalia a principio istius §. hucusq̄: posui etiam. s. in prima parte. in. §. quadragessimus. versi. fateor. in. cap. xl. Item glo. super illud Ath. vj. Hec omnia adijciuntur vobis Omnia sunt filioz, et ideo hec trahantur: ad probationem est: si detur: ad actionem gratiarū: q̄ oia eis cooperantur in bonum: ad Roma. viij. de pen. dist. ij. §. hec itaq̄: ver. in eodem. Aug. super illud Joan. vltim. Vado piscari Cur non inuenit vnde viueret, quum dñs promisit dicens Ath. vj. Primo querite regnum dei: et hec omnia et c. Proxius dñs sicut etiā promisit impleuit. nam quis alius pisces qui caperentur apposuit? Itē Chryso. super Ath. homil. liij. Nihil ita extinguit cupiditatis sitim: sicut desistere a lucrando cupiditate vel concupiscentia, sicut amaram cholera abstinentia et euacuatio. Facilius est. n. existens hoies volare: q̄

adiectione pluris quiescere facere desiderium. Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit. xiiij. q. iij. quid dicam Aug. lib. lxxij. questionū. Charitatis venenam est spes adipiscendoz temporalium. Et super illud apli. ij. ad Corint. vj. Tamq̄ nihil habentes et c. glo. Hec fuit gloria aploz: nihil omnino possidere: sine solitudine esse: et tam res q̄ earum dños possidere. Item habetur in lib. j. ecclesiastice histo. q̄ quum Abagarus rex preciperet dari aurū et argentū Tadeo aplo: ille non accepit dicens. Si nostra reliquim⁹ quō accipiemus aliena? Paulus de se et alijs apls ait. j. ad Cor. iij. Usq̄ ad hanc horam. glo. id est contine: esurimus et sitimus. Quia alibi dicit se expositus latronibus quasi aliquid portaret: non obstat: quia illud tractans Amb. in originali sic ait. Quuz in ciuitate diabolus eū occidere non posset: latrones excitabat sibi in via: quum tñ nihil ferret quod latrones cuperent. Ambro. lib. j. de offi. Officium omne aut mediū aut perfectū est. et hoc in euāgelio probat. Ath. xij. dicit dñs. Si vis ad vitam ingredi: serua mandata. Non facies homicidij, non adulterabis. Hec media sunt officia: quibus aliud deest: ideo sequitur: Si vis perfectus esse: vende omnia bona tua et da pauperibus: et sequere me. Hoc est igitur perfectum officij, qd Greci chachomi, vocant quo corriguntur omnia que alijs potuerunt lapsus hie. Idem super primam propositionem epistole. j. ad Cor. A licitis temperare vult fideles: vt non solū innocentes, sed et gloriofi videantur: concessa. n. preterire virtutis est maxime. Itē Hiero ad Demetriadem. Prohibentur mala. precipiuntur bona ps. xxij. et xxxvi. et j. Per. iij. Declina a malo et fac bonū. Conceduntur media: suadentur perfecta. xiiij. q. j. §. j. c. seq. In duobus primis peccatum esse concluditur. Reliqua vero in nostra potestate sunt constituta: vt aut vtamur concessis et licitis aut ob maius premium ea que nobis permisa sunt reipiamus. Item Hiero. ad Heliodoz. Perfectus seruus christi nihil preter christum nudum sequere. aut si preter christum aliquid habet perfectus non est. Idem ad Rusticum monachum. Si perfectionē sequi desideras, exi cum Abaam. Gen. xij. de patria et cognatione tua. et perge quo nescis. Si habes substantiā. Ath. xij. vende et da pauperibus. Si non habes: grandior nere liberatus es. Audus christum nudum sequere. xij. q. j. clericus. Durum: grande, difficile: sed magna sunt premia. Bernar. super illud Ath. xij. Ecce nos dimisimus oia. Optime et non ad insipientiam tibi, nam mundus transit et concupiscentia eius. j. Joan. ij. Et relinquere hec magis expedit, q̄ ab eis relinquere. Fuit ergo vna causa de oculis quos habuit dñs ad consolandum infirmos. xij. q. j. habebat. Et Aug. super ps. ciiij. et Hugo super ps. xcj. Bonum est consistere dño. et s. in. §. ad partem contrariā, in ver. iij. in. c. lxxij. posita sunt hec et alia. Alia ad refellendum hereticos, ne condēnarent ecclesiam habentē loculos. xij. q. j. exemplū, sicut faciunt Danichei, et alij heretici q̄ dicuntur apostolici. xxij. q. ij. quidam. ver. apostolici condemnantes ecclesiam pp rerum tpalium possessiones et pecuniā. Et ad terrendū auaros qui loculos concupiscūt. vñ null⁹ de chñi discipulis perijt nisi q̄ loculos portauit. Joā. xvij. vnde Chryso. sup Joā. homil. lxx. Si vero quis scrutabitur quid furi existenti loculos. Jo. viij. commisit pauperum: et dispensare facit aurum: vt omnem absinderet occasione. Etenim sufficientē habebat ex oculis concupiscentie mitigationē. Sed pp nequitiam multā quā volebat comprimere

Ad qd fit cautū ne fratres mi nores pecuniā habeant.

Cur loculos chris habuerit

Christus

Christus: condescensione utens ad eum nō inculcabat
 furripientem: obstruens perniciosam concupiscentiā
 z omnem auferens occasionem. Alia causa ad infor
 mandum in modo habendi in cenobitis vel alijs re
 gularibus uiuentibus in cōi. xij. q. j. habebat. c. nolo.
 c. non dicatis. Alia ad dandum formam prelati ec
 clesie ad dispensandum bona ecclesie aut sustentatio
 nem ministroz ecclesie: z ad pauperum releuan
 das miseras. vt. xij. q. j. eps. Unde z Chryf. sup Jo.
 homil. lxxj. de oculis christi loquens proponit que
 stionem. Qualiter (inquit Ath. x.) non peram non
 es iubens deferre, marsupium ferebat? Jo. xij. xij. q.
 j. habebat. z respondens subdit. Ad inopuz ministe
 rium. vt discas qm̄ valde pauperem oportet paupe
 ribus multam facere procurationem. quam auctori
 tatem. s. in. s. respōdeo. ver. z Chryf. in. c. lx. perfecte
 posui. in quibus verbis ostendit Chryf. q. viris per
 fectis competit miserabilium personarum curam ge
 rere: quod a maxime locum habet in prelati ecclesie,
 quozum perfectioni consonat vt spiritualiter z etiā
 temporaliter pascendis sibi gregibus intendat exē
 plo christi. ad hoc. lxxj. dist. c. pen. z vt. lxxij. di. c.
 j. z lxxvij. di. per totum. z. xxvij. di. s. ecce. vbi loqui
 tur de refectione panum. Et Prosper de vita contē
 platiua. Scientes viri sancti nil aliud esse res ecclesie
 nisi vota fidelium, z precia peccatorum. z patrimo
 nia pauperum: non eas vendicabant in suos vsus
 proprios: sed vt eas commendatas pauperibus ero
 gauerunt. Hoc est possidendo contemnere: non sibi
 sed alijs possidere: z nec cupiditati habendi ecclesie
 facultates ambire: sed pietate subueniendi eas susci
 pere. Quod habet ecclesia, est cuz omnibus nihil ha
 bentibus cōe. Nec aliquid eis qui sibi sufficient de
 suo debet erogare: quum nihil aliud sit habentibus
 dare, nisi perdere. ad hec. i. q. ij. clericos. c. pastor. z. c.
 si quis. c. sacerdos. z. c. si. Quantum ad modū vtē
 di, forma fuit perfectionis ipsis apostolis ac ceteris
 hm̄oi paupertatem professis: vt quum amore paup
 tatis semper carere oculis cupiant: solum qm̄ aperte
 necessitatis vtz articulus loculos ferant. vt. s. ostē
 sum est per originalia. Et hic adde quod scripsi. s.
 per. v. folia. s. ad partem contrariā in fi. in. c. lxxij. Nō
 igitur oculi christi ad fomentum cupiditatis: sed ad
 exemplum pietatis z paupertatis z condescensione
 infirmitatis trahendi sunt. vt in preall. decre. exij. q.
 seminat. Sicut enim in saluatore nostro crucifixio nil
 fuit quod seculares glorias aut delicias saperet: sic
 nil egit nil docuit per quod mundi diuitias appetē
 das esse monstraret. Quin potius vt nos perfecte
 paupertatis amore accenderet: in huius mundi cā
 pum hostem impugnaturus ingrediens, de pauper
 rima matre. xxvij. q. ij. sic enim. pauperrimus prodijt.
 Unde Beda super Marcum exponēs illud. Si qs
 mihi ministrat: me sequatur. Joā. xij. ait. Considerē
 mus qua via venit: vt sequi mereamur. Ecce quum
 dñs sit z creator angelozum: suscepturus naturā no
 stram quam condidit: in vterum virginis venit. na
 sci tamen in hoc mundo per diuites noluit parētes:
 pauperes elegit. Unde z agnus qui pro illo offerre
 tur defuit: columbarum pullos z par turturum ad
 sacrificium mater inuenit. Luc. ij. Item Chryf. super
 Ath. viij. homi. Pariens quidem filium confestiz
 illum reclinauit in presepio: qz multis conuenientis
 bus propter descriptionem. Luc. ij. non erat domum
 inuenire. Sed quid fuit quod suasis magos adorare?
 Nil enim sensibiliū magnū erat illic: sed presepe z

turgurium z mater pauper: vt nudam magozum vi
 deas philosophiam. Idem quoqz in homi. epipha
 nie de Magis loquens sic dicit. Viderunt pandos
 chium tenebrosū z sordidum: magis animalibus
 qz hominibus aptum: in quo nemo contentus erat
 secedere nisi itineris necessitate coactus: matrem que
 eius vix tunicam habentem vnam: non ad ornatum
 corporis, sed tegumentum nuditatis proficientem.
 Sed z hostiam deo patri vt pontifex offerēs, nudus
 in cruce pependit: necnon vt veritatis eius tamqz
 perfectissime rectitudinis nequaqz discordaret me
 dium ab extremis: tota ipsius vita caminus pauper
 tatis fuit. Esa. xlvij. Unde Bern. Volve z reuolve a
 partu virginis vsqz ad crucis patibulum. non inue
 nies in christo Jesu nisi stigmata paupertatis. ad hec.
 xij. q. ij. gloria. ibi. pauper dominus dedicauit. Item
 Bernar. de colloquio Simonis z Jesu. Longe (in
 quit) aliud est in luto aquaz multarum diuisi. Exo.
 xliij. fundo maris iter carpere terrena licite possiden
 do: aliud ipsam nouis gressibus nudam calcare oīa
 relinquendo. Matth. xix. Sed tpi gratie prerogati
 ua hec debebatur. Petro nouum iter z non typus
 iterans seruabatur. Ath. xij. Antiquozum sane pa
 trum diebus donec inter homines z in terris vide
 retur z cōuersaretur inter homines dñs maiestatis:
 non erat euangelice forma perfectionis: sed spiritum
 dñi solo in terris spiritu sequebantur. At vbi verbus
 caro factum est z habitauit in nobis. Joā. j. Jam in
 eo tradita est imago vite: z conuersationis exēplar:
 quod oportebat etiā corporaliter imitari: vt vtroqz
 sequentes non vltius cum patriarcha Jacob alte
 ro femore claudicemus. Gen. xxxij. Nec id dicimus
 tamqz saluari quis hoc nequeat tempore: si secus ege
 rit: sed vt gradum agnoscat proprium: z locum perfe
 ctionis aut discipulatus officium non vsurpet. Item
 idem ibidem. Botatas z ditatas videmus ecclesias
 a diuitibus seculi: sed heu data est ipsa prouidentia
 elemosyne in occasionem carnis. Et qui sibi atque
 alijs in celo parare tabernacula debuerant: in terra
 coniungunt domum ad domum: z copulant agrum
 agro Esa. v. Quis huius temporis rapiat ab ore apo
 stolorum verbum gratie, verbum fidei, Ecce nos
 reliquimus omnia z secuti sumus te? Ath. xix. Ecce
 enim vt populus, sic sacer dotes diuites fieri volunt.
 Similiter z hic z abundantius recipiunt cōsolatio
 nem suam. Luc. vi. Et quibusdam interpositis ait.
 Utinam in duodecim vnus hodie Petrus qui reli
 querit omnia: vnus qui loculis careat valeat inueni
 ri. Utinam saperes z intelligeres. in cantico Moyfi
 Beute. xxxij. cum thesauro pecunie thesauros ire pa
 riter cumulari. Utinā nouissima prouideres. Ath.
 xix. Animaduertes facile per foramen acus transi
 turos non diuitiarum cumulos sed delictoz. Nil
 enim intulimus in hunc mundum: haud dubiū qz
 nec auferre poterimus quicqz. j. Timo. vi. Amb. in
 lib. de offi. Qui aplos sine auro misit: ecclesias sine
 auro cōgregauit. Ath. x. Et iterū. Qui plurimū au
 ri possidet: non abundat. Bern. Animam dei capa
 cē quicqd minus deo est implere non potest. Ecce.
 vi. Dis labor hoīs in ore eius. i. in explendo deside
 rio anime: sed aīa eius nō implebitur: quia nihil est
 quicqd in hoc seculo est: quod figura est. j. Cor. vii.
 Hiero. ad Lucinum. Ioseph cuz tunica egypti fuge
 re non potuit. i. pallio. Gen. xxxix. Adolescēs q oper
 tus sindone sequebatur Iesum: quia tentus fuerat
 a ministris: terrenū abijciens indumētū nudus eua

fit. **Mat. xiii.** **Mat. xvij.** Helias igneo curru raptus in celum, melotam (pellis caprina est). **Hebr. xi.** Circumierunt in melotis id est pallium. **iii.** **Reg. ij.** reliquit in terris. Heliseus boues et iuga prioris operis conuertit in vota. **iii.** **Reg. xix.** **lxxxvj.** dist. non satis. **Qui tangit picez inquinabit ab ea.** **Ecl. xij.** Quas diu versamur in seculi rebus: et anima nostra possessionum et reddituz procuracione deuincta est: de deo libere cogitare non possumus. Cui et gl. consonat super illud **Can. v.** Spoliavit me tunica mea. **Recepta solitudine temporalium subsidiorum, quantumlibet eximus doctor difficile vitat peccatum.** **Isidorus.** Sp interna quiete frueris: si te a terrenarum actionum strepitu subtraxeris. **Hieronymus ad Rusticum monachus.** **Sanctus Eruperius Tolose eps** vidue sareptane. **ij.** **Reg. xvij.** imitator esuriens pascit alios et ore pallente seiuunys fame torquet aliena: omnemq; substantiam christi visceribus erogauit. **xj. q. ij. c. j. et c. qui abstulerit.** Nihil eo ditius qui corpus christi carnastro vimineo: sanguinez portat in vitro. non ob. c. de conse. **di. j. et calix.** Qui auaritiā proiecit de templo: qui cathedras vendentium columbas mesasq; subuertit. **Mat. xxi.** **Mat. xj.** **Luc. xix.** **Joá. ij.** et. **j. q. ij.** ex multis. **cu. c. seq.** **Ammonio** et nummulariorum era dispersit: vt domus dei vocaretur domus orationis: et non spelunca latronum. Huius tu sectare vestigia: et ceteroz qui virtutis illius similes sunt: quos sacerdotium et humiliores. **c. di. contra morem.** **xcij. di. domus. xcv. di. esto. facit et pauperiores. xli. di. eps.** Aut si perfectus esse desideras: exi cum Abraá de patria et de cognatione tua **Gen. xij.** Si habes substantiam: vende et da pauperibus. **Mat. xix.** Si non habes: grandi onere liberatus es. **Audus. xij. q. j. clerici. c. xxxv. di. ecclesie. nudum christum sequere: duru, grande, difficile: sed magna sunt premia. et hoc. s. posui. ver. Idem ad Rusticum.** **Breg. iij. moral.** **Raru valde est: vt qui se possident aurum ad requiem tendant: quum per semetipsam veritas dicat.** **Luc. xvij.** **Mat. xix.** **Marci. x.** Quá difficile qui pecunias habent intrant in: regnum celorum. **Rabanus sup Mat. xix. abi.** Quas difficile. **Difficile hoc et marum laboris est: pecunias habentes, vel in pecunias confidentes exi phylargyrie. i. auaritie retinaculis: et aulam celestis regni intrare.** **Augu. de moribus eccle. Job omnes diuitias amisit: et factus est repente pauperimus. Job. i. sed inconcussus tenuit animu. quo animo si essent nostri temporis homines: non magno opere in nouo testamento ab istorum possessione prohiberemur: vt perfecti esse possemus.** **Breg. j. moral.** **Nondum virtus precepti emicuerat que oia relinqui preciperet et. vide. s. in. s. item q; simpliciter. ad si. ver. item fm oppositorem. in. lvi. c. Bernar. de colloquio Simonis et Iesu. Excusant se aliqui fortasse dicentes ad Abraam Isaac et Jacob. Abraam diues valde **Gen. xij.** Isaac locupletatus et. **Benef. xxvj.** Jacob diues valde. **Benef. xxxvj.** Ceteri q; sancti nunquid diuitias habuisse leguntur? Sufficit nobis esse sicut patres fuerunt. Neque enim sumus nos patribus meliores. **ij.** **Regu. xix.** Si culpabilis esset possessio diuitiarum: nunq; illi in diuitijs tantam a domino gratiam obtinerent. Quid respondebimus nouis imitatoribus sanctorum veterum patrum? Imponant certe vitulos super altare domini. **ps. l.** **Abactent arietes. hircos immolent.** **Heb. ix.** quia et Abraam hoc fecit. **Gen. xxij.** Sed hec inquit statum ultra non habent: vbi reuelata est. extra de puri. post**

par. c. j. veritas. **Transferunt quidem si ipsas sanctorum quoq; diuitias temporales vmbiam fuisse diximus futurarum. j. Cor. x. de conse. di. ij. reuera.** In figura si quidem omnia eis legimus contigisse. **Benig; quidni terrena palam possident sancti et perfecti viri: quum sola palam terrena promitterentur a domino? Vbi sane celestis promissio insonuit: necesse est spiritualia spiritualibus comparari. j. Cor. ij. Et mutari sacrificium spe mutata. c. extra de constitut. translatio. hucusq; Bernar. facit op. xij. q. ij. gloria. Immo etiaz sancto **Esai** qui erat in lege veteri aut **dns Esa. xlvij.** **Elegi te in camino paupertatis.** **Breg. in homil. xl. euangelistarum de lazaro et diuite.** **Abala (inquit) lazari purgauit ignis inopie: et bona diuitis remunerauit felicitas transeuntis vite.** Illu paupertas afflixit et teritistum abundantia remunerauit et repulit. **ps. xxx.** In abundantia proiectus sum a facie oculorum tuorum. **Chyso. super epistolam ad Hebr. ij. sermone.** **Christianus in pauperie constitutus, qua cum diuitijs magis irradiat. Quo modo hoc? quia excludit a se superbie tyrum. Non erit arrogans: sed patiens obtemperans et pudicus et mitis et sapiens. Qui vero in diuitijs constitutus est: multa illum ad hec bona prepediunt. Inspiciamus ergo que diues operatur. rapit aliena. est uat cupiditate. nefandos non desinit perpetrare concubitus, maleficia cuncta committit. Nonne vniuersa hec ex diuitijs conspicimus generari? Intuere quomodo in pauperie magis q; in diuitijs virtutes facilius possidemus. **Hee mihi dicas quia in hac vita diuites nullam vindictam suscipiunt. nam cum omnibus malis suis etiam hoc malum habent diuitie: quia malignitate peccantes adulationibus tenentur. Et quia diuitias possidet semper peccans: nulla pena reuocatur. facit op. xxij. q. j. paratus. ibi. Nihil est infelicius infelicitate peccantium et c. Sed sine illis remedijs remedia suscipit peccatorum: et frenum nullus illi imponit. Item in eodem sermone. xvij. Nemo causetur (inquit) de paupertate: tanq; causa sit multorum malorum: neque obloquatur de christo qui perfectionem illam dixit **Matthei. xix.** Si vis perfectus esse et c. Hoc enim ipse dixit: et operibus ostendit: et per discipulos suos ostendit et docuit. Sectemur ergo paupertatem. maximum quippe bonum est. nihil enim eo opulentius qui paupertatem sponte diligit: et cum alacritate suscipit. Item in eodem sermone. **Abiciamus quecuq; corpus florere faciunt: vitiant autem animas: vt pote diuitie delicie et gloria.** **Idem ponitur supra. s. religio. versic. quod autem. in. lxj. capitulo. sed hic plenius. Cuncta hec carnis sunt: et amor corporum. Itaq; non amemus ampliora: sed paupertate semper sectemur. ista enim magnum bonum est. Sed sapientia pauperis pro nihilo habetur. **Ecclesiastes. ix.** Sed iterum. **Diuitias et paupertatem ne dederis mihi. Et ex camino paupertatis libera me. Proverbiorum. xxx.** Quare hec dicta sunt? **Hee in veteri testamento dicebantur: vbi multa ratio diuitiarum habebatur. vbi paupertatis plurimus erat contemptus. vbi hoc quide maledictio erat: illud benedictio. Sed nuc nequaq; ita est. vide de hoc. xij. q. ij. c. gloria episcopi est. Si vis autem dire paupertatis predicamenta: ipsam professus est christus. et dixit. **Filius hominis non habet vbi caput reclinet. Matthei. viij.** Et iterum. **Polite possidere aurum neque argentum. Matthei. x. et Petrus ait. Argentum et aurum non est mihi. Actuum. iij.************

cap. Et in ipso quidem veteri testamēto Helias preter melotam nihil habebat: quam etiam Heliseo reliquit. iij. Reg. ij. Nonne Heliseus. iij. Reg. xix. Nonne Elaias et discalciatus. Esaie. xx. Nonne Joānes baptista. Mat. iij. Marc. j. Luc. iij. Fides. qz quod maxime facit fiduciam, hoc est paupertas. Bivus seruus est: obnoxius existens damnis: et tribuens omni volenti eum nocere. ille autem nihil habens pro descriptionem non timens nec condemnationē. Nequaquā ergo paupertas facit sine fiducia esse. Chyzt^o cum paupertate mittebat apostolos in causam opus habentem fiducia multa. valde enim est fortis pauper verus et voluntarius: et non habet unde iniuriā patiat. Amb. li. j. de officijs. Non potest quis premium accipere: nisi legitime certauerit. ij. Timot. ij. Nec glorioza victoria: vbi non fuerint laboriosa certamina. Ideoqz dñs dixit in euangelio. Beati pauperes spiritu: qm̄ ipsorum est regnum celoz. non dicit. Beati diuites. sed pauperes. Inde enim incepit beatitudo diuino iudicio: vbi erumna existimat humano. Hieronymus ad Paulinum. et est. xij. q. ij. socrates. alias est. c. gloria. ver. socrates. Socrates ille thebanus homo quondam ditissimus quuz ad philosophanduz Athenas pergeret: magnū auri pōdus abiecit: nec putauit se posse simul et virtutes et diuitias possidere. Veniqz et tu audita sententia saluatoris Mat. xix. Si vis perfectus esse: vade et vēde oia que habes: et da pauperibus. et veni sequere me. vba vertes in opera: et nudam crucē nudus sequeris. xij. q. j. clericus. expeditior et lenior ascēdis scalā Jacob: puriqz manibus et candido pectore pauper de spiritu et operibus gloriaris. Gen. xxvij. Chyzt. sup. epistolam ad Heb. sermone. ij. Non habentes diuitias non propterea doleamus: sed magis gratias vniuersorum deo et dño referamus: qz nos paruo labore eādem mercedem quam et diuites poterimus promereri: et si volumus etiam amplior esse. nam ex paruis magna lucratur. Mat. xix. Chyzt. homilia. vlt. sup. Mat. Diuites necesse est multis indigere: et turpiter seruire. Formidare et suspicari et timere eorum qui suspicantur emulos et calumniatorum ora et auaroz concupiscentias: sed non paupertas est aliquid tale: sed contrarium vniuersum. Regina est: furibus non subiecta: sed munita. portus tranquillus. palestra et gymnasium philosophiæ. Audite quicumqz pauperes estis: magis autem et quicumqz ditari concupiscitis. Non pauperem esse malum est: sed non velle esse. Et neqz malum existima paupertatem: et non erit tibi malum. Et si philosopharis decem milium erit bonorum fons et origo. ad hec. xv. qd. j. illa Berni. super ps. Qui habitat. Felix paupertas voluntarie relinquētium oia et sequentium te dñe Iesu. Felix plane: que tam securos immo et tam gloriozos faciat: in illo singulari fragore elementoz. in illo tremendo examine meritorum. in illo tanto discrimine iudicioruz tenens iudiciariam potestatem. sicut dicit dñs. Vos q reliquistis oia et secuti estis me: sedebitis super duodecim sedes iudicātes duodecim trib^o israel. Mat. xix. Greg. super Job. Beridetur iusti simplicitas: lapsus contempta apud cogitationes diuitum: parata ad tempus statutum. Job. xj. Statutum quidē contempe lampadis tempus est extremi iudicij pdestinatus dies. Tunc reproborum oculis patet qz potestate celesti subnixi sunt qui terrena oia reliquerūt. Quisqz enim diuini amoris stimulis excitatus hic possessa reliquerit: illic proculdubio culmen iudicia-

rie potestatis obtinebit: vt simul tunc iudex cum in dice veniat: qui nunc consideratione iudicij sese spontanea paupertate castigat. Bernar. sermone. li. Duo habet paupertas sequentium christum: afflictionē. et vilitatem. de quibus propheta David ps. xliij. Vide (inquit) humilitatem meam et laborem meū. Et propterea in terra sua duplicia possidebūt. Esaie. lxj. Vestiti duplicibus. Proverb. vlt. Et pro pudore sit honor iudiciarie potestatis: pro labore refrigerium placidissime sessionis. Nec enim est que castigat. purgat. probat. humiliat. et exaltat. Chyzt. homil. iij. super Mat. Descendamus (inquit) ad paupertatis caminum. Videamus qui ambulant in eo: et elatoz colla conculcant. Videamus miraculum et paradoxum. hominem in camino psallentem. hominem in igne gratias agentem. paupertati vltime illigatum: et multam ferentem deo laudationē. ps. lxxij. Pauper et inops laudabunt nomen tuū. et Esa. xxix. Adde mites in dño leticiam: et pauperes homines in sancto israel exultabunt. Etenim tribus illis pueris. Dan. iij. similes sunt qui paupertatem cum gratiarū actione ferunt. Nam et igne terribili paupertas incidere consuevit: sed pueros illos nequaquā incendit. Ita et nunc si in paupertate gratias egeris: vincula dissoluuntur: et flamma extinguitur: et si extincta nō fuerit (quod multo mirabilius est) pro flamma ros orietur. Quod et in philosophatibus est videre: qm̄ in paupertate diuitibus curiosius disponuntur: et in medio camino rore puro potiuntur. Etenim maximus est ros non detineri concupiscentia deliciaruz. Et illi tunc contemntes reges facti sunt reges clariores et potentiores. Et tu quozqz si despereris mudana negotia: omni mundo eris honorabilior. fm̄ sanctos illos. Hebr. x. Quibus mundus non erat dignus. Et igitur dignus celis efficiaris: deride presentia. ita enim et hic eris clarioz et futuris poteris bonis. Idem homilia. xv. super Mat. Talis est luminis virtus: vt non solum luceat: sed illuc ducat illos qui se sequuntur. Quum enim nos viderint omnia bona presentia contemntes et ad futura preparatos: ante omnem sermonem operibus nostris credent. Quis enim est ita amens: vt videns eum qui heri et ante lasciuebat et ditabatur: omnibus exultū. et ad famem et inopiam et duram vitam et pericula et sanguinem et occisionem: et ad omnia que videntur periculosa preparatum: non manifestā hinc accipiat futurorum demonstrationem? Si autem presentib^o nos immiscuerimus et implicauerimus: qualiter poterunt credere qz ad possessionem aliam festinemus? arg. xxv. dist. c. vlt. Damascenus lib. iij. dicit. Euangelium cognitionis dei non bellis et armis exercitus aduersariorum deuincens: sed pauci. nudi. paupes. et illiterati. persecuti. verberati. mortificati. crucifixum in carne et mortuum et deum existentem predicātes. sapientibus et potentibus preualuerunt. j. ad Cor. j. xxxv. di. eccle. Eusebius in ecclesiastica histo. lib. iij. Quidam ardentiores diuine sepiētie cupiditate succensi animas suas verbo dei consecrabant: ex plētes perfectionis salutare preceptum. Mat. xix. vt facultates suas primo pauperibus diuidentes expediti ad predicandum euangelium fierent. Chyzo. super Mat. homil. xlvj. Si autēz hoies duodecim. Mat. ix. et. x. Luc. ix. Mar. iij. et. vj. orbem terrarū cōuertunt: excogita quāta est nostra malitia: quū tāti existentes eos q regunt non possumus corrigerere: quos decem milibus mundis oportebat sufficere et esse

Paupertatis laudes.

fomentum. Sed signa (ais) habebant. Sed non signa eos mirabiles fecerunt: multi enim & demones proicientes qz iniquitatem operati sunt: non sunt facti mirabiles sed puniti. **Matth. vii. qz** & mali prophetat & miracula faciunt. **1. q. j. multe. z. c. teneam^o.** z. c. prophetavit. z. extra de vene. sanc. c. j. Sed quid (inquis) est quod eos magnos ostendit? Pecuniarum contemptus: glorie despectus: ab omnibus huius vite ereptio. qz si hec non habuissent: z. si decem milia mortuorum suscitassent: non solū nulli pfectissent: sed z. seductores z. malefici existimati fuissent. **Idez** homil. vlt. super **Matth. xvi.** Si quis tibi principatum z. civiles potestates z. diuitias z. lasciuiaz proponeret: deinde paupertatem ponens electionez daret quamcuqz velles. hanc confestim raperes: si tamē eius cognosceres pulchritudinem. **Mihi** enim paupertas puelle cuidaz pulchre z. sponse similis esse videtur. **Lum** hac **Helias. iij. Regum. ij. educatus** raptus est beata illa rapina. **Lum** hac **Heliseus** claruit. **ij. Regum. xix. lxxxvi. di.** non satis. **Lum** hac **Joannes Baptista. Matth. ij. Marc. i. Luce. ij.** Luce hac apostoli omnes. **Matth. xix. ca.** Sed z. ipsam puelle huius pulchritudinem intueamur. **Etenim** oculus eius est purus z. preclarus: nihil habens turbulentum: sed mansuetus. tranquillus. delectabilis. ad omnes respiciens. mitis. humilis. nulluz odio habens. nullum auertens. os z. lingua sana est: cōtinua gratiarum actione plena z. benedictione: z. mitibus verbis z. amabilibus. **ps. lxxij.** Pauper z. inops laudabunt nomen tuum. **Si** autem z. vis proportio nem membrorum eius videre: longa est z. multum supereminetior qz abundantia. **Si** autem fugiunt eam multi: ne mireris. eteniz z. alias virtutes fugiūt insipientes. **Sed** contumelijs afficitur (ais) pauper a diuitibus. **Rursus** mihi inopie laudem dicis. qm beatus est qui conuicium patitur. **Matth. v.** sed hoc ferre admonet inopia. **Sed** esurit pauper (ais) z. **Paulus** esuriebat. **ij. Corinth. xi. z. in fame erat.** **Sed** non habet requiem. **ij. Corinth. xi. neqz** fili^o hominis vbi caput suum reclinet. **Matth. viij.** **Idem** homilia. **xlvi. super Matth.** Anima inopis voluntarij fulget velut aurum: splendet velut margarita fulgens: florescit autem vt rosa. **Non** eniz est illic tineas. **Matth. vj.** non est illic fur: non sollicitudo huius vite negotiorum: sed sicut angelus ita conseruat. **His** anime huius pulchritudinem videre: vis inopie diuitias addiscere? **Nō** subiacet demonibus. **Nō** adfistit regi sed deo. **Non** militat cum hominibus: sed militat cū angelis. **Non** habet arcas duas vel tres. vel viginti: sed talem abundantiam. vt hunc mundū vniuersum nihil esse existimet. **Non** habet thesaurū sed celum. **Non** indiget seruis: magis autem possidet seruos passiones z. cogitationes que regum dominantur. **Regnum** autem z. aurum z. omnia talia quemadmodum puerorum ludibria peridet: z. sicut rotam z. pilam hec omnia existimat esse contemptibilia. habet enim munduz quem neqz videre qui in his ludunt possunt. **Quid** igitur paupere hoc meli^o est vsqz? **Pauiementum** deniqz habet celum. **Si** aut pauimentum tale: excogita tectum. **Sed** non habet equos z. currus. **Quid** enim ei his opus est: q supra nubes vehi debet z. esse cum christo. **Mat. v. Luce. xij. Bernar. ad Thomam.** Quam salubrius disceres christum Iesum **Mar. xvij. Phil. ij.** z. hunc crucifixum. **1. Cor. ij.** quam vtiqz scientiam haud facile nisi cū mundo quis crucifixus fuerit. apprehendit. **Fal-**

leris fili falleris: si te putas inuenire apud mūdi magistros quam soli christi discipuli. i. mundi contemptores dei munere adsequantur. **Hec** enim hanc lectio docet: sed vinctio. **1. Jo. ij.** sed exercitatio in mandatis dñi. **Augu. in li. de elemosyna.** **Metuis** (inquis) ne patrimonium tuum forte deficiat: si ex eo operari largiter ceperis. **Quando** enim factum est vt iusto possent deesse subsidia: quum scriptum sit. **Non** occidet deus fame animam iusti: **ps. xxxvi.** **Non** vidi iustuz derelictum: nec semen eius querens panem. **Helias** in solitudine coruis ministrantibus pascit. **ij. Reg. xvij.** **Et** **Danieli** in lacu ad leonum predam iussu regis incluso prandium diuinitus appozat. **Ban. vlt.** **Et** timemus ne operanti z. dñm deum promerenti desit alimentum: quum ipse ad exprobrationem eorum quorum mens dubia est z. parua fides: contestetur z. dicat **Mat. vj.** **Aspicite** volatilia celi qm non seminant neqz metunt neqz colligunt in horrea: z. pater vester celestis pascit illa. **Volucres** deus pascit. z. quibus diuine rei nullus sensus est: eis nec cibus nec potus deest. **Tu** christiano. tu dei seruo. tu operibus bonis dedito. tu dño suo charo aliquid existimas de futurum? **An** putas qz qui christum pascit: a christo ipse non pascitur: aut eis terrena deerunt: quibus diuina z. celestia tribuuntur? **Unde** hec incredula cogitatio est? **Uñ** hec impia z. sacrilega meditatio? **Huius** quid vidua **Sarepte** **Heliaz** paut z. ab eo pasta est? **ij. Reg. xvij.** **Frater** **Bonauentura** generalis minorum magister in theologia z. cardinalis ait. **In** camino paupertatis electi ipsius penuria purgant a crimine: ipsius erubescencia humiliant in mente: ipsius parsimonia castigant in carne: ipsius deuota gratitudine conciliant ad proximum: ipsius condescensiuua benignitate configurantur ad christum: ipsius sublimi celsitudine sursum aguntur in deum. **Augu. super ps. ciiij.** **In** oculis habendis z. exigenda quodāmodo non petendo. sed prebendo indigentiam suscepit. **Super** illud **Act. xx. in. fi. Beati^o** est magis dare qz accipere. **gl. Bede.** **Non** illis qui relictis omnibus secuti sunt dñm diuites elemosynarios preponit: sed illos maxime glorificat qui cunctis que possidentur renuntiantes. laborant nihilominus operando manibus: vt habeāt vnde tribuat necessitatem patienti. **Ephes. iij.** **Idē** dicit **Jo. cassi. in lib. x. de spiritu accidie. z. dixi. s. longe in. s. ex quo sponsa. in ver. z. Act. xx. in. c. ij. z. s. s. ad partem contrariam. ver. vndecima instantia. cum duobus ver. seq. z. in additione ibi posita. in. c. lxiij. Hiero. ad Julianum. Extruis monasteria: multus a te numer^o sanctorum sustentat. sed melius faceres si z. ipse sanctus inter sanctos viueres. **Bernar.** **Volo** te esse amicum pauperū: magis aut imitatorē. ille est gradus pfectiū: hic pfectorum. **Mat. xix.** **Hiero. contra Vigilantium.** **Non** negamus cūctis pauperibus si tanta sit largitas: stipes esse porrigendas. **Apostolus** ad **1. Cor. xij. ibi.** **Sanctorū** necessitatibus cōcantes. z. **ij. Cor. viij. z. ix.** quidem docet faciendam elemosynam ad oēs. **1. q. ij. qz pio. xlij. di. quiescamus.** maxime autem ad domesticos fidei. **Gala. vlti.** **Vide** quod legitur z. **no. xxx. di. c. j. gl. j.** **De** quibus saluator in euangelio loquebatur **Luce. xvi.** **Facite** vobis amicos de mammona iniquitatis qui vos recipiant in eterna tabernacula. **Quand** pauperes in gbus corporis flagras libido dominat. possunt habere tabernacula eterna: qui nec presentia possident nec futura? **Non** enim simpliciter pauperes: sed pauperes spiritu. **Mat. v.****

appellantur.

appellantur. De quibus scriptum est in ps. xl. Beatus qui intelligit super egenum et pauperem. In vulgi pauperibus nequaquam intelligentia, sed opus est elemosina. In sanctis vero pauperibus beatitudo est intelligentia: ut ei tribuas qui erubescit accipere: et quum acceperit dolet, metens carnalia et feminas spiritualia. i. ad Cor. viii. et ex de celsi. cum aplos. et Ro. xv. hucusque Hiero. Et Ambro. Iusto amplius debetur elemosina. lxxvi. di. non satis. Et in pauperibus non tantum attendenda est secundum Hiero. paupertas quam religio. xvi. q. j. c. vlt. Berni. ad fratres de monte dei. Quum diues esset christus: pauper pro nobis factus est. ij. Cor. viii. Et qui voluntarie paupertatis dedit. Mat. v. et. xix. preceptum ipse eiusdem in semetipso formam dignam esse demonstrare. xlii. di. s. j. xcv. esto. Et enim sciat evangelici pauperes quid eis faciendum sit: ipse etiam a fidelibus. Luce. vii. et Jo. xii. palci voluit: non nunquam et ab infidelibus. Luce. xix. sed ut fideles faceret: vite necessaria accipere non recusat. Hieronymus ad Demetriadem. Alii edificent ecclesias: vestiant parietes marmorum crustis: non reprehendo: non abnuo: vniuersumque in suo sensu abundet. ex de sepul. certificari. meliusque est hoc facere quam repositis opibus incubare. Sed tibi propositum est christum vestire in pauperibus: seruorum dei pauperum habere curam. Mat. v. qui diebus ac noctibus seruiunt domino tuo: qui in terra positi imitantur angelorum conuersatione: et nihil loquuntur nisi quod ad laudem dei pertinet. j. Timo. vi. xii. q. j. clericus. et c. eps. habentesque victum et vestitum his gaudent diuitiis. qui plus habere nolunt: si tamen seruant propositum. xii. q. j. nolo. alioquin si amplius desiderant istis que necessaria sunt probantur indigni. Sicut omnium malorum radix est cupiditas. j. Timo. vi. Auaritia est idolorum seruitus. Ephes. v. et Colos. iii. de peni. di. ij. s. ex premissis. xlvij. di. bonorum. sic paupertas vera et voluntaria cunctorum est origo bonorum: que est contemptus affluentie et amoris pecuniarum. In historia schola. super illo verbo. Accepit eam discipulus in suam. Joan. xix. Quasi in suam matrem: vel in suam quasi potestate: vel in conione rerum suarum: tamen nihil creditur habuisse proprium. notatur. xvij. q. iij. s. notandum. sed quum esset beata virgo cum aplos: iste specialem curam eius gerebat. ad hoc facit. xxvii. q. ij. sicut eniz. Item in eadem historia scholastica super illud Act. ij. Argentum et aurum non est mihi. Non enim erat suum quod reseruabat in usus pauperum qui reliquerant patrimonia sua ponentes omnia ad pedes apostolorum. Act. ii. iij. Hieronymus in laudibus Pauli ait. Hoc habebat voti ut mendicans moreretur: et vnum nummum filie non relinqueret: et in funere suo aliena sindone inuolueretur. sicque facta est sicut christus. Jo. xix. Chryso. in laudibus Pauli dicit quod nihil habebat nisi corpus: sed et in hoc exemplum se alijs prebuit quous ait. j. Cor. xi. in principi. Imitatores mei estote. sicut et ego christi. Hieronymus ad Lucinum. Seipsum et res omnes deo offerre christianorum et apostolorum est: qui duo paupertatis sue in gazophylacium era mittentes. Marc. xii. in fi. xliij. q. j. odi. Luc. xxi. totum censum quem habuerunt domino tradiderunt: et merentur audire. Mat. thei. xix. Sedebitis super sedes duodecim: iudicantes duodecim tribus israel. Chryso. super Mattheuz. homilia. xxvii. Veruntamen. quecumque dixerit: nihil representabit tale sermo quale rerum experientia. Et ideo vellem illos qui in illum deuenierunt philosophie verticem,

nobis adesse: et tunc manifeste videre huius rei delectationem: et qualiter nulli illorum qui diligunt paupertatem, acceptarent ditari decem milibus prebendis: tamquam qui non lamentantur in sollicitudinibus: sed rident et saltant: et istis qui diadema sibi circumponunt magis in paupertate decorantur. Chryso. super Mat. homilia. xlvj. Quid autem si quis tibi proponeret facere fenum aurum, et posse omnes pecunias ut fenum contemnere? non utique hoc susciperes magis. et valde decenter. etenim hoc homines maxime attraxissent. Si enim videretur auro affici: concupiscerent et ipsi hanc virtutem. ut Simon magus. Act. viii. j. q. j. c. qui studet. xxvii. dist. quod interrogasti. et augetur eis pecuniarum cupido. Si autem videret homines ut fenum aurum desipientes: olim utique ab hac egritudine exuti essent. Letitia mentis pauperem comitatur. Unde gl. super illud ps. lxxviii. Ego super pauper et dolens: salus tua deus suscepit me. Lauda bo in me et in membris nomen dei cum cantico: id est cum delectatione: quia si omnia desint: deus tamen mecum est. ut sequitur. Videant pauperes et letentur. vide. s. ver. Chryso. homilia. iij. Ego. nazanzenus. Sed facultatibus, inquis. defraudabunt meis: sed facilius mihi abscedent quas non habeo. Si autem ecclesiasticis hoc utique est pro quo omnis pugna et omne certamen est: an ignoramus quod per pecunie cupiditatem et loculorum fraudem Judas ad prodicionem proficiscitur christi? Jo. xii. et xiiij. et Luc. xxii. in prin. xxii. q. iij. c. ij. et. ij. q. j. vnus. Aug. in fine libri. unde malum. Qui (inquit) bene vult uti temporalibus bonis: non eis amore conglutinetur: et velut membra anime sue faciat quod sit a mundo: ne cum reseccari ceperint: cum cruciatu tabescat: sed eis totus superferatur: et habere illa atque regere paratus sit: amittere vero ac non habere parator. Ambro. Nullum adminiculum prestant diuitie ad vitam beatam. quod euidenter monstrauit dominus dicens Mat. v. Beati pauperes spiritu. et Beati qui nunc esuritis. Luce. vi. Itaque paupertatem, famem, dolorem, qui putantur mala pene. extra de iure iur. et si christus. non culpe. xv. q. j. illa. non solum impedimento non esse ad beatam vitam: sed etiam adiumento esse euidentissimi monstratus est. Sed et illa que videntur bona. scilicet corporalia, diuitias, satietatem, letitiam expertem dolorum, detrimentum esse ad fructum beatitudinis dominico. Luce. vi. He vobis diuitibus. declaratio iudicio liquet. Sic ergo non solum adminiculo non sunt ad vitam beatam corporis externa bona: sed etiam dispendio sunt. Hiero. in vita Adalchi monachi. Ecclesia postquam ad principes christianos venit: postea et diuitiis maior est: sed virtutibus minor effecta: sed inter turbines et aduersa mundi succreuit. xii. q. j. futuram. Hiero. ad Eustochium. Alia fuit in veteri lege felicitas: in qua beatus dicitur qui habet semen in sion. Exo. xxiiij. et repromissio sit diuitiarum in toto pentatheuco. et. xxiiij. q. v. s. hinc notandum. Statim autem ut filius dei ingressus est super terram: nouam sibi legem instituit: ut qui ab angelis adorabatur in celis. Heb. j. haberet angelos et in terris. Tunc holofernis caput Judith continens amputant. Judith. xiiij. Tunc Jacobus et Joannes relicto patre iure et nauicula. secuti sunt saluatores. Mat. iij. affectu sanguinis et vincula seculi et curam domus pariter relinquentes. Tunc primus auditus est. Mat. x. et. xiiij. Marc. viij. Luce. ix. et. xiiij. Qui vult venire post me et c. Nemo enim miles cum vxore pgit ad prelium.

Discipulo ad sepulturam patris ire cupienti non permittitur. *Matth. viii. Luc. ix. Vulpes foueas habent: et volucres celi nidus: filius hominis non habet ubi caput reclinet. ne forte contristeris si anguste permanferis. Hiero. ad Nepotianu. z est. xij. q. ij. gloria. Neq; vero aliquis mihi opponat diues in iudea templuz mensas, lucernas, turibula, patella, ciphos, mortariola, z cetera ex auro fabricata: tunc hec probabantur a domino quando sacerdotes hostias immolabant: z sanguis pecudum erat redemptio peccatoru: quaq; hec omnia in figura preceserunt. Nunc vero quum paupertatem domus sue pauper dominus dedicarit: portemus crucem: z diuitias lutuz esse putemus. *Christus vocat Luc. xvj. xiiij. q. v. S. sed hec. Iniquum mammona non amemus quod Petrus se non amare testatur. Act. iij. Alioquin si tantum literam sequitur: z in auro atq; diuitijs simplex nos delectat historia: cum auro obseruemus z cetera. Ducant pontifices vxores virgines. *Leuit. xxi. xxviii. di. q. sunt. xxvij. di. nemo. z. c. seminatim. xxiiij. dist. curandum. z. c. precipimus. Lepa corporis. *Leuit. xiiij. z. xiiij. de peni. di. j. S. ex his. ver. moysi. z in glid est aliqua macula. vitis anime preferatur. Crescamus: multiplicemur: z repleamus terram. *Gen. j. Figam? duodecim mense tabernacula. *Deut. xvi. z solennia ieiunia buccinis corepemus. Qui si hec omnia ritualia spiritualibus. *j. Cor. ij. comparantes sic intelligamus vt dominus noster intellexit z interpretatus est (sabbatum ista cum ceteris figurilibus euacuata costat. dicit Gratianus. xxxv. q. j. S. hac itaq;.) Aut aurum repudiemus cum ceteris superstitionibus iudeorum: aut si auruz placet: placeant z indei: quos cum auro aut probare nobis necesse est: aut damnare. Si opponatur de eo quod dicit Paulus alibi ad *Phil. iij. z. xij. di. q. dicit Quod abundare. non debet intelligi quantum ad affluentiam reruz: sed quantum ad sufficientiam mentis. de qua Aug. in lib. de beata vita. Nullus perfectus aliquo eget. Et quod videtur corpori necessarium: sumet si adfuerit: z si no adfuerit: istarum rerum non frangitur inopia. Hanc paupertatis formam Joannes etiam seruauit euangelista cum discipulis suis. inter quos duobus. *s. Lito z Eugenio. de quib; legitur z no. xvij. q. iij. S. sed notandum. qui magnas reliquerant opes, egestate tentatis. sicut scribitur in eius legenda. ait. Nunquid non valet manus dni vt faciat seruos suos diuitijs affluentes: sed hoc certamē statuit animarū: vt sciāt se eternas habituros diuitias, qui pro eius nomine tpales opes hic habere noluerunt. *Mat. v. Lix. super *Mat. homi. lxxij. Nilhil ita extinguit cupiditatis stim. sicut desistere ab acquirendi concupiscentia: sicut amaram cholera abstinentia z euacuatio. Facilius enim est homines existētes volare: q; adiectione pluris quiescere facere desiderium. Et Augu. lib. lxxiiij. questionum. Charitatis venenus est spes adipiscendorum temporalium. Greg. super *Ezech. homil. vj. Neq; enim sanctus vir ideo terrena deseruit: vt hic alia temporalia ceteris plus recipiat. *Mat. xix. Sed per centenarium numerum perfectio designatur: q; si quis pro dei nomine tpalia contemnit: hic perfectionem mentis recipit: vt ea non appetat que contempnit. Lenties itaq; recipit quod dedit: q; perfectionis spiritum accipiens terrenis non indiget: etiam hoc si non habet: his consentit. Bernar. in sermone illo. Dixit simon Petrus *Mat. xix. dicens. Quid est centuplum istud fratres: nisi consolationes,**************

uisiones, primitieq; spiritus qui super mel dulcior est? Illud centuplum pulchre lateq; exponit Abraa de charitate z virtutibus z pace animi, z etiam literaliter in collatione sua que est de mortificatione: q; est vitima. z. xxiiij. in lib. collationu Jo. cassi. Et post pauca. Non est pater aut mater: non est domus aut ager: non deniq; aliquid corporale: sed plane his omnibus est delectabilius: super omnia hec dulcius: z vniuersis his iocundius est: z quecumq; desideratur in seculo hoc nequaquam huic valēt comparari. Beda etiam super illud *Mat. xix. Nemo est qui reliquerit domum zc. Quia nimirum a fratribus atq; confortibus propositi sui: q; ei spirituali glutino colligatur, multo gratiorem etiam in hac vita recipiet charitatem. Cui consonat gl. ibidem. Omnes sancti z quecumq; habent communicant. xij. q. j. c. ij. xxiiij. q. vij. c. j. z. iij. z. iij. Item gl. super illud *Matth. vj. Hec omnia adicientur vobis. Omnia sunt filioru: ideo hec omnia adicientur: z non querentibus. si subtrahantur, ad probationem: si dentur, ad gratiarum actionem erunt. Greg. in moral. Solet inquit rerum abundantia tanto a timore diuino mentem soluere: quanto hanc exigit diuersa cogitare. Nam dum foris p multa distrahitur vel spargitur: stare in intimis fixa prohibetur. Idem Greg. in homil. super illud *Luc. viij. Exiit qui seminat zc. Si nos inquit vobis semē verbum, agrum mundum, volucres demonia, spinas diuitias significare dicemus: ad credendum nobis mens forsitan vestra dubitaret. Unde z idem dn̄s per semetipsum dignatus est exponere que dicebat. Quis vnq; mihi crederet: si spinas diuitias interpretari voluissem: maxime quum ille pungant: iste delectent: z tamen spine sunt: quia cogitationu suarum punitionibus mentem lacerant: z dum vsque ap peccatum pertrahunt: quasi in ficto vulnere cruentant. Hec etiam duo originalia supra sunt posita inter ista originalia. Gregorius in homil. vnius martyris super euangelium. Si quis vult. Audi cuz nudo scilicet diabolo luctari debemus: quia si vestitus quisq; cum nudo luctatur: citius ad terram deiciat: quia habet vnde teneatur. Quid enim sunt terrena omnia: nisi quedam corporis indumenta? Qui ergo ad certamen proparat: vestimenta abiciat: ne succumbat. Hieronymus ad Nepotianum z transferretur. xij. q. j. clericus. ps. xv. Si autem ego pars domini sum: z funiculus hereditatis eius: nec accipio partem inter ceteras tribus. xij. q. j. S. his ita. extra de deci. c. j. sed quasi sacerdos z leuita viuo de decimis: z altari deseruiens. *j. Cor. viij. extra de preben. cum secundum. altaris oblatione sustentor: habēs victum z vestitum: ijs contentus nudam crucem nudus sequor. ij. Timo. vj. xij. q. j. episcopus. Hiero. ad Heliodorum. Nolo prestinarum necessitudinum recorderis: nudos habet eremus. Bern. de colloquio Simonis z Iesu. Age ergo z qui relinquere omnia dispositus: te quoq; inter relinquenda numerare memento. Immo vero z principaliter abnega temetipsum. *Matth. xvj. Marci. viij. Luc. ix. Hieronymus loquens de paula. Testis est Iesus nec vnum quidem nūmū ab ea derelictū. Quid hac virtute mirabili? feminā nobilissime familie magnis quōdam opibus tanta fide oia dilargitam: vt ad egestatem vltimam pueniret? Factēt alij pecunias in corbonā. *Luc. xix. xxiiij. q. j. odi. funibusq; aureis dona pendeat. Nemo plus dedit pauperibus quā qui sibi nihil reliquit. *Mat. iij. ibi Grego. in homil. Greg. in dialogo de*******

abbate Isaac sic ait. Quisq; ei crebro discipuli inuenient vt pro vsu monasterij possessiones que offerbantur acciperet: ille sollicitus sue paupertatis custos fortem sententiam tenebat dicens. Monachus qui in terra possessionem querit: monachus non est. Sic quippe metuebat paupertatis sue securitatez perdere: sicut auari solent diuites perituras diuitias custodire. Chrys. homil. viij. super Mattheum. Hunc veniens in eremum egypti paradisi hanc videbis meliorem effectam. Etenim est videre vbiq; regionis illius christi exercitum & regalem gregem & superiorum virtutum vrbauitatem. Existencia enim omni exuti & mundo omnino crucifigi? Salathas vltimo. & vltra prorsus procedunt ad corporis operationem: ad indigentiam vix cibuz sumentes. Neque enim quando ieiunant et vigilant: vacare per diem dignum existimant: sed noctes quidem sacris hymnis & vigilijs, dies in orationibus & manuum operationibus consumunt: apostolicum imitantes zelum. Luce. xvij. Oportet semper orare. i. Thessalonicen. vlti. de consecra. distinct. v. j. Corinth. iij. Ne recundemur igitur omnes & diuites & inopes. quibus illi nil penitus habentes nisi corpus & manus suas, cogunt se & secum litigant impensas hic indigentibus inuenire. sicut Paulus Actuum. xxi. Nos autem multis modis terre reconditis nec superflua ad hoc tangimus. Gregorius nazanzenus in apologia sua. libro. ij. Sed paupertatem inquit & penuriam exprobrabant. Ille sunt diuitie mee. Ista me non solum glorientem, sed arrogantem facit. Videor enim mihi hec audire ab inimicis: quia vestigijs illius incedam: qui propter nos egenus factus est quum diues esset. ij. Corinth. vij. Atq; vtinam exuere me istis panniculis quibus circumdari videor possem: vt nudus effugerem spinas, diuitias. Matthei. xij. Luce. viij. seculi que retinent & reuocant pergentes ad deum. Chrys. super Matthei. homilia. ix. Si ab honore quidem qui in superioribus est pre alijs pecunie nos expulerint: contemptibiles erunt. Zelorum autem rege per singulos dies clamante & dicente Matthei. xix. quia difficile est cum illis celum intrare: non proiciemus omnia: & non desistemus ab omnibus: vt cum libera facie regnum ingrediamur? Idem super Joannem homil. xix. Omnia agamus vt christum imitemur. Quid igitur christus ait Matthei. viij. Luce. ix. Vulpes foueas habent: & volucres celi nidos. filius autem hominis non habet vbi caput reclinet. August. super illud apostoli. ij. Corinth. viij. Scitis inquit gratiaz domini nostri Iesu christi: qui propter nos egenus factus est: quum esset diues &c. Factus est egenus intantum vt non haberet quod habent vulpes. Luce. ix. & in hoc consilium do vt paupertatem eius seruemus & imitemur.

Predicta originalia que recollegi p magna parte de apologia fratris Bonauenture de expropriatione & de paupertate & de prohibitione pecunie apostolis & apostolicis viris data, ideo superius cum laui: vt sciant viri euangelici maxime fratres minores ad quid sunt per euangelium & suam regulam obligati: de quo euangelio & regula & declarationibus & constitutionibus generalibus & provincialibus aliqui non curantes, votum paupertatis frangunt: superflua recipientes: que habent ad vsu sibi appropriantes: & pecunias per alios verius per se possidentes.

Quod fratres minores multi multipliciter offendunt in receptione pecunie eis prohibite per regulam. Quod etiam generalis eorum non potest facere elemosynam pecuniariam. Cap. 66.

Sendunt autem in ista receptione aliqui fratres minores, pro ut cõiter, multipliciter per hunc modum. Tum quia de pecunia que pro eis deponitur: emunt & faciunt superflua, quum vsus moderatus & pauper concedatur in rebus eis & non superfluus, vt in decre. Exijt qui seminat. li. vi. & in clem. Exiui de paradiso. de verb. signi. clarius continetur. Expense enim voluptuose omnibus sunt prohibite: vtilis concessa: secularibus necessarie sine quibus res stare non potest: expense necessarie: & vita ista nõ ducitur: religiosi maxime fratribus minoribus conceduntur. vt de hoc no. superius in. §. adhuc petita. §. tum etiam tertio. in fi. in. c. lxiiij. Item quia de illa pecunia de emptione preciosorum faciunt emi iocabilia & preciosa: & scribi libros delicatos, & vestes preciosas, & sercula lauta, cum diuite epulone. contra illud Luce. xvi. q. di. non cogantur. & c. parsimoniaz. vide. §. in. §. adhuc petita. ver. tum etiam tertio. in capitulo. lxiiij. Item non pro necessitatibus ingruentibus vel emergentibus faciunt pecuniaz deponi: sed pro futuris necessitatibus & non necessitatibus: unde non solum curant de crastino contra verbum dei. Mat. vj. in fin. Nolite solliciti esse in crastinum. xij. q. j. habebat. sed de annorum circulo. contra pal. de. de. exijt. Item quum pecunia deponatur pro taliuz necessitatibus: ipsi frequenter faciunt eam expendi & expendant pro aliorum fratrum necessitatibus & secularium: quod fieri non potest sine licentia illius a quo deposita est: & pro quo retinet. vt preal. c. exijt. Item tota die emunt per se aliqui fratres: & vendunt per alios: & sic per personam interpositam pecuniam accipiunt & dant. contra eorum regulam & declarationes predictas. Fratres enim minores quicquid sit de alijs religiosi, nec emere nec vendere possunt per se vel per alios: nec cum licentia nec sine licentia prelatorum: qz qui per alios facit: per se facit. extra de resti. spo. c. uenisset. qz tales contractus ad veros dños & proprietarios pertinent. vide. §. §. pozo. ver. & qz vt sepe. in. c. lxvij. qz emptio & venditio sine precio nõ procedit. extra de emp. & ven. cum dilecti. ff. eo. l. ij. & insti. eo. §. precium. sed omnis vsus & cõtractatio pecunie per se & per alios est fratribus minoribus interdictus: vt in eorum regula & declarationibus continetur. Item tota die vendunt aliq fratres minores ligna de syluis: granum de terrulis quas aliqui habent iuxta hortos: vinum de quibusdam vineolis & pergolis: hortolitia de horto: mel de aluearijs apuz: fructus de arboribus: legumina de hortis: panem elemosyne vel commutant (quod idem est quod vendere: & qui contractus ad verum dñm pertinet) & alia suppellectilia que eis dantur, quod facere non possunt: quia non debet aliquid recipere, vt id vendat. sicut expresse dicit eorum declaratio sepe dicta. exijt. §. preterea. ver. non enim. Item vadunt aliqui per terras & villas, & vbi non habent loca & habent loca, elemosynas pecuniarias procurando & petendo: & importunitates frequenter ingerendo: famulum retro ducendo: & denarijs pixides & loculos im-

Fratres minores multifaria abutuntur pecunia.

plendo. quod est contra eorum statum. qz non est ille modus deponendi pecuniam pro necessitatibus fratrum. vt dicunt per eorum declarationes. Item ponunt aliqui cypros & arcas in eorum ecclesijs: vt ibi seculares ponant pecunias: faciunt etiam p pueros vasa & bacinilia per ecclesia deportari: & aliquoties extra: in quibus ponant pecuniam seculares. q sunt expresse contra declara. eorum. Exiui de paradiso. §. porro. Quando etiam non habent famulum paratum ad recipiendum elemosynam pecuniaria eis datam: faciunt per dantem eam poni in fenestra vel alio loco: & postmodum faciunt eam inde accipi. quod est expresse contra mentem declarationu eoz. Item intromittunt se aliqui de executionibus testamento: vbi pecunie expenduntur & dispensant. Item recipiunt elemosynas pecuniarias in altaribus. Item recipiunt compotum a famulis de pecunia pro eorum necessitatibus deposita. Item portat clauas cellarum scriniozum monetarum capsarum capsidilium in quibus pecunie reconduntur. Item tangunt pecunias vel cum cera vel cum ligno vel cu palea. Portant etiam quidam eorum pecunias sutas in habitibus & tunicis. Quidam etiam eorum faciunt sibi pecuniam poni in capitijs: & sic per tales pecunia contractatur. contra declara. predict. in casibus prelibatis. & contra predict. declara. maxime in clem. exiui. §. deniqz. de ver. sig. eorum que eis precipiunt a contractatione qualibet pecunie abstinere. Vadunt etiam aliqui per indulgentias: & ad visitados suos parentes, & ad procurandum facta regum & baronum & comitum & aliorum, & ad studia, & ad eorum consolaciones alias corporales, & ad faciendum ambaratas & legationes, equitando & peditando cum burfarijs, & cum maximis frequenter quantitatibus florenozum & turonum & aliozu denariozum. contra eorum statum. qz isti & eozum similes no sunt casus in quibus licitum est eos burfarios ducere: nec in quibus pro eoz necessitatibus sit pecunia deponenda. & sic faciunt expresse contra declara. exiui. §. quocirca. ex. de ver. sig. in cle. Nunqz enim per viam burfarijs secum possunt ducere: nisi quoz per veram obedientiam non procurata. multo fortius no extortam, a prelatibus eorum pro causis necessarijs ordinis vel alijs mitterentur: & per regiones inhumanas transirent: in quibus non esset verisimile q me dicando elemosynam esibilem inuenirent. In quo casu & peram possent ducere & burfarios. fm Beda. vt in suo originali posito. §. in. §. proxi. inter alia paupertatis originalia continet. Item precipiunt aliqui depositarijs suis vel nuntijs: vel famulis tenentibus pecunias a deponentibus pro fratrum necessitatibus expendendis, quo & qualiter expendant illas pecunias. Lapsas pecuniaru aliquoties portant. Pecunias deponunt: aut deponi faciunt: eas repetunt. hec oia contra predic. §. quocirca. & §. deniqz. eiusdem decre. Item si centum milia florenoz & totidem talenta argenti & auri darent quibusdam fratribus: maxime eoz coitatus: nunqz respuerent: qz nunqz talium necessitas sinez habet nec satietate: vt ad litera talium cupiditati satisfieri nunqz possit: & totus mundus ei oblatas est pro obolo. xiiij. q. iij. quid. Sed falso vocant necessitatem superabundantiam & voluptatem: promptuarie eructantia, ad literam fm David, ex hoc in illud. ps. cxliij. qz fm Remigium necessitas prope necesse est: & sine qua quis non potest viuere: que circa victum & vestitu. fm apm. j. ad Timo. vj.

& paucissima suppellectilia his annexa. est puro & fidelis oculo estimanda. r. q. ij. eps. & xij. q. j. clericus. & c. eps. sed quidam fratres nec prope morte expectant: nec prope infirmitatem: nec prope vera necessitate: qz nullam necessitatem habere volunt nec pati, nec penuriam: que tñ paupertati euangelice, fm Amb. est annexa. Et Bern. sicut superius est probatu in. §. §. proxi. in eorum originalibus. in. c. lxx. Vere ergo & veraciter hodie de facto pecunie parū vel nihil a fratribus aliquibus minoribus coiter obseruat: & eoz in hoc potissimum per eos apertissime regula violatur. Recipiunt enim aliqui & quasi oēs maxime cis montani per se & per personam interposita denarios & pecuniam affectu pariter & effectu: eas sine necessitatibus veris & emergentibus vel ingruentibus ia pro se deponi faciendo: & in casibus prohibitis & prohibito expendendo. vt superius est multipliciter declaratum. Generalis enim eozum cu toto capitulo generali non posset alicui vnum denarium etiam ea elemosyne elargiri. vt dixi superius in. §. religio. in ver. non posset. in. c. lxx. qz nemo dat quod non habet: nec habere potest: nec dare. xxvij. di. presbyteri. j. q. j. v. tum. c. gratia. & c. qui perfectionez. & q. vij. daibertu. cu. c. seq. de cons. di. iij. quo. in prin. ex de iure patro. quod aut. in fi. Denarius fratru non est nec esse potest: sed illi qui deposuit quousqz in eoz no alioz veris necessitatibus ingruentibus sit consumptus. vt in decre. Exijt. & Exiui de paradiso, luculenter apparet. Et hoc quod est eis ad summam gloriam, carnales & ceci & cupidi recipiunt ad suum defectum & iniurias. Proverb. xvij. Non recipit stultus verba prudētie: nisi ea dixeris que versantur in corde suo. Et autem gloriatur quidam fratres minores pecuniam non tangere nuda manu: in hoc mores phariseozum vsurpant: qui decimant mentam & anetū, culicem colantes, & camelum deglutiētes. Matth. xvij. Non enim proprie receptio est in tactu: licet et eius contractatio & tactus sit eis per decre. Exijt. ex intellectu regule, ab ecclesia interdictus: qz etiā ante pedes apozum olim precia ponebantur: & ab eis no tangebant. Actuum. iij. Multi etiam mundi nobis pecuniam tangere dedignantur: tñ expendi eam faciunt & maxima quantitate: qz eozum est. tangere tur enim sicut petra vel lignum pecunia a fratribus: si haberent eam voluntatem habendi & expendendi sine peccato: nisi ecclesia prohiberet tamqz speciem mali in fratre minore. j. Thesalonicen. vltimo. j. q. j. emendari. Decens enim & consequens est qz ab eius etiam contactu debeant abstinere: qz contactus pecunie est etiam ad habendum pecuniam illectiuus: & qui tetigerit picem: inquinabitur ab ea. Ecl. xij. Quidam frater noster lector Parisien. dixit mihi & gloriabatur qz in xl. annis non tetigerat denarium: & tamen trecentas libras thronenses habebat recoditas (vt audiui) Et adde hic quod scripsi. §. religio autem. ver. qz vere. in. c. lxx. & in additione ibi posita que incipit, maxima. Et autem aliqui fratres ceci dicunt qz pecuniam procuratam legatam vel sponte eis datam deponi faciunt apud depositarios fratrum vel nuntios per eos pecunias largientibus presentatos fm declarationes de licentia prelatoruz: & sic tuti credunt in suis conscientijs existere, propter hoc solum quia de licentia faciunt ea deponi: Sciāt qz nec prelati nec totus ordo simul iunctus potest dare licentiam qz pecunie deponantur pro fratribus vel in speciali vel in communi. nisi secundum declara-

rationes

An p se
minore li
ceat pecu
nia depon
ere.

rationes predicti erunt. z. c. exiui. s. pro necessitatibus veris z proprijs z presentibus, vel iam ingruentibus, vt ibi. Licentia autem ideo petitur a prelati: quia ipsi debent scire z determinare pure z fideliter pro quibus veris necessitatibus ingruentibus fratrum non aliorum pecunia deponatur. Unde mortaliter peccant prelati: z preuarcatores regule sunt: z sunt occasio peccati mortalis subditorum si aliter q̄ in sepe dictis declarationibus continetur, licentia dent fratribus q̄ pro eis aliqua pecunia deponatur. Dupliciter enim peccant tales prelati, tum quia dant licentiam fratribus habendi pecuniam: contra regulam z declarationem predic. tum quia in peculio cum eis dispensant: quod nedum prelati fratrum minorum facere non possunt: sed nec aliorum ordinum q̄ possunt alias habere pecuniaz in communi, vt extra de sta. mo. c. ij. z. c. cum ad monasteriu. Si de licentia igitur prelatorum pecunia non potest deponi pro fratribus minoribus nisi s̄ declarationes predictas: qd dicemus de illis pseudo fratribus qui solo fratrum nomine gloriantur: qui sine aliqua licentia vel conscientia prelatorum suorum pecunias maxime sine vera necessitate faciunt deponi vbi volunt: z dispensant pro libito voluntatis. His peccant tales mortaliter: z q̄ contra regulam z declarationem predictaz, pecunia recipiunt: z quia sine licentia proprietarij sunt: z sicut proprietarij puniendi ta per eorum constitutiones q̄ per canonicas sanctiones. xij. q. j. non dicatis. extra de sta. mo. super quodam. Quidam etiam fratrum minorum dicunt, Pauperes sumus: non habemus nisi. xx. solidos: vel. x. vel. v. vel. vnum. Vere tales pauperes sunt spiritu: z sine spiritu: quia etsi pauperes sunt in censu: non tñ in affectu. quia etsi non habent: hoc ideo est quia habere non possunt. parati enim tales sunt recipere sine aliqua necessitate vera: si qui darēt inuenire valeret: sicut z semper recipiunt quum offertur: z sine oblatione quantum possunt procurant. Immo etiam illa modica pecunia que pro eis est de posita non indigent. z sic illud modicum tenendo, peccant mortaliter. xiiij. q. vlt. furantem, quia nec vnus denarius pro fratre minore deponendus est: nisi pro vera z non ficta necessitate ingruenti. vt probant declarationes eorum predictae. Et contra tales dixi. s̄. verbum Danielis anachorite. s̄. in. s̄. adhuc perita. ver. contra huiusmodi. in. c. lxiiij. q̄ etsi censum habeant pauperis: habent tamen diuitis voluntatē. Pauper tas enim spiritalis. i. voluntaria z penuriosa remuneratur a dño: non inuoluntaria, nec abundans. vt probat Grego. in homil. super illud Mat. xix. Ecce nos reliquimus omnia. Et satis de ista materia in. vij. s̄. preal. superius pertractaui. Nec ergo credant se tales fratres pro modica pecunia excusari contra regulā recepta pro qua peccant mortaliter (vt dixi) sicut pro mille florenis. licet fatear q̄ qui plus offendunt in affectu z in pecunie quantitate: amplius puniuntur: immo z aliquo modo sceleratioz videt auaritia in quantitate modica. q̄ in magna: q̄ minus de icitatione habet. facit quod no. xvj. dis. c. duo. Et superius est dictum s̄m Danielem anachoritam in collatione sua. iij. in lib. collationum Joan. cassia. q̄ eandem auaritiam quidam in religione committunt in paruis z paucis: quam in magnis z pluribus rebus in seculo committebant. Quanta ergo demencia z bestialitas est maxime in fratribus minoribus pro vno solido quo vere non indigent: z tenēt repositum apud repositarium: perdere animas suas: si-

cut perderent pro centum milibus florenoz: quum tamē dicat dñs. Quid prodest homini si vniuersum mundum lucretur: anime vero sue detrimentum patiatur? Mat. xvj. extra de simo. c. Mattheus. z Luc. ix. Tantum autem inualuit ista pestis z ista mani festa regule preuarcatio in ordine minorum de pecunia: sicut z in alijs ordinibus: qui tamen tantū nō offendunt: q̄ aliqui sunt mali fratres minores, z vti nam non sint plures, pro quibus aliqua pecunia tenetur: etsi veram necessitatem non habeant. Et aliqui mali fratres minores, qui etsi vere nō indigeant eam tamen non respuunt sibi datam: immo tenent eam in cistis suis: z vt propria pro libito exponunt. In ordine enim minorum non habent aliqui pecuniam (vt de alijs ordinibus taceamus) quia habere non possunt: quia non inueniunt largitores: sicut conscientia z experientia manifestat. Aliquoties fr̄ minorum contra alium coram suo prelato super pecunia nedum super alijs z libris: z suppellectilibus litigat: z actiones z petitiones suas intentat: z libellus format ac si sua esset pecunia. z vere sua est quantum ad eius voluntatem z affectum: quum tamen petitio z repetitio z actio vero dño pecunie deponenti pro necessitate fratris competat: z non sibi. Ceci etiaz z preuarcatores eorum aliqui prelati super huiusmodi pecuniarijs questionibus audiunt aliquos: z faciunt eis iustitie, immo iniustitie complementum. Ceci duces aliqui prelati cum aliquibus suis subditis cecis in foveam mortis baratri pariter incidentes. Luce. vj. Mat. xv. xxxv. di. que ipsis. extra de eta. z qua. c. pen. Tales vero prelati circueunt mare z aridā vt faciunt vnum proselitum peiorem se. Mat. xxiiij. z se cum ducunt fratres subditos suos tales cum primo gehenne mancipio. s̄. diabolo plagis multis in perpetuum cruciandos. xl. di. si papa. Et tales ipsi prelati tot mortibus digni sunt: quot in fratres suos de huiusmodi z similibus criminibus perditionis exempla transmittunt. xj. q. ij. precipue. Quidam etiam minorum fratrum reditus pecuniarios annales vel biennales vel vltra habent: quos sibi in testamento dimiserunt parentes: aut alias a dñis dari sibi faciunt annuatim: sicut faciunt stipendiarij seculares: quum tamen nedum pecuniarios (quod est peius) s̄ nec alios reditus quoscumq̄ habere possint s̄ eorum regulam: q̄ tanq̄ aduene z peregrini, vt ibi dicitur, debent ire per mundum mendicando: non reditus habendo. Et est expressum in predicta declaratione eorum. Exiui de paradiso. s̄. proinde. in cle. Et quāq̄ ordines alij possint succedere in talibus legatis z re ditibus dimissis fratribus suis: z per eos eorum ordinibus acquiratur: per ea que leguntur z notatur. xvij. q. j. c. j. xix. q. vlt. si qua mulier. z extra de priuilegijs. cum olim propter. in gl. quia quicquid. Non tamen ordo minorum potest succedere alicui: nec per fratres ei potest acquiri: q̄ non potest habere propriū in cōi sicut alij ordines. vt in predicta declaratione. Exiit qui seminat. z Exiui de paradiso, liquido continetur. Illud etiā quod in ordine minorum in aliqua provincia statui consuevit: q̄ gardianorū tantum z custos tñ, z minister tñ dare possit: si ad pecuniam referatur: contra regulaz z declarationes est: q̄ totus ordo non potest dare vnum denarium: quia non est suus: nec potest eo vti. vt superius est declaratum. Bonare enim ad dñm vel administratozem rerum pertinet. extra de donationibus. ceterū. Sed nullus frater minor potest esse dñs vel administrator pecunie:

fr̄es minores nihil oīno dare pnt.

vt patet per declarationes predictas. Illud etiam quantum sit contra eorum statum: quis cecus nō videret? Recipiunt enim et petunt aliqui prelati eorū pecunias et res apostatarum suoz: quas extra ordinē sunt adepti: quum nunq̄ ordini minorū possit acquiri per aliquem fratrem aliquid. vt in preal. decre. exiui. §. proinde. Nec obstat quod legitur et no. xvij. q. ij. abbates. qz illud loquitur in ordine quocunq̄ alio qui potest habere propriū in cōi. Et cui per monachum vel fratrem alium acquiritur vagabundū: sicut acquiritur dño per seruum fugitiuum. ff. de acq. pos. l. j. §. per seruum. Si autē religiosus esset expulsus: vel rediens ad ordinem non admissus: tunc etiam monasteriū prius non succederet ei in bonis extra monasteriū acquisitis: quia seruus pro derelicto habitus nō acquirit dño. ff. de stipula. seruo. qd̄ seruus. et expulsum. C. de lat. liber. tollen. l. j. §. sed et scimus. et no. preal. c. abbates. et extra de infan. et lan. expo. c. vnico. et Inno. extra de priuileg. cum olim. ij. Sed nec minus absurdū est. qz qñ frater minor moritur: prelati aliquis eius preuicator regule et cecus. facit ei suā elemosynā pecuniariam assignari: et eo mortuo eam retinet vel retineri facit pro communitate contra deum et statum suum: quia ordo nedū in pecunia in qua nihil hz facere: sed nec in re aliqua fratri succedit. Nam pecunia que erat deposita pro illo fratre: eo mortuo reddit ad illū dominum et deponentem pro quo antea tenebatur. vt in preal. de cre. exiij. et c. exiui. et tantum in illa pecunia habet facere ordo: quantum in illa que remansit in arca illaz deponentis. Si autem non inueniatur deponēs aut heredes eius: illam pecuniam que stabat pro fratre mortuo. hz diocesanus eps pro deponētis aia dispēsare: sicut habet facere de incertis: qz ipse est et esse d̄ dispensator: et pater pauperū principalis. xij. q. ij. san. cimus. et c. mos. c. concesso. c. quatuor. et q. j. eps habet. extra de testa. tua. de iude. cuz sit. in aut. de sanc. epif. §. si autem. C. de epif. et cleri. nulli licere. C. cōmunia de success. aut omnes peregrini. Vide qd̄ scripsi. §. in §. in predictis. ver. si queris. in c. lxxv. Alia autē preter pecuniam. que reliquit frater moriens: ad vsū fratrum ordinis remanent: qz diu rerum illarū dator et proprietarius patietur: quia dator nō potuit transferre in ordinem proprietatis non capacez etiam in communi proprietatem illarum rerū. quas ordini vel fratri ad vsū tantum concedere potuit: vsqz ad sue vel suozum heredum beneplacitum voluntatis. Non enī dator talis vel testator potuit facere quin in donatione sua vel legato leges ecclesie et declarationes locum haberent fratrum minorum proprietatis incapacium. extra de testa. requisiti. legitur et no. j. rñ. et in gl. x. q. j. Usus autem illarum rerum dispensabitur per prelatos ordinis: sicut eis cū fratribus videbitur expedire. vt in preal. de cla. exiij. Item tota die faciunt pictanciam aliqui fratres pro quozum necessitatibus pecunia est deposita. bonitati fratrum vel prelati vel alijs specialibus suis amicis fratribus et secularibus. Condemnantur etiam per prelatos aliquos fratres aliqui ad eas faciēdas quod totum est barataria et contra statuz: vt superius tactum est. quia pecunia pro necessitate fratris p̄sentis vel ingruenti deposita: quia nec aliter deponi potuit: nec debuit s̄m declarationem predi. in alienos vel alios vsus expendi non potest sine voluntate deponentis qz fratri necessarios et ingruētes pro quo est deposita. vt preal. c. exiij. Iterum qua consciē-

tia ceci et carnales prelati quidaz eorum maiores vt minister et custodes. possunt condemnare et taxare et collectas imponere super gardianos et vicarios eoz in certa pecunia exoluenda eis et contribuenda pro eozum necessitatibus aut prouincie: et mandare per obedientiam et aliquoties sub pena excomunicacionis quam ipso facto incurrunt nisi dederint? Hoc n. totum contra statum eorum est et regulaz. Pecunia enim assignata pro necessitatibus loci fratrum. nunq̄ potest sine licentia expressa concedentis in vsus vel necessitates prelatorū vel prouincie deputari. vt in preal. decre. exiij. et illa maledicta obedientia non est timenda nec seruanda: quia contra regulam et declarationes eius est: et contra deum. xj. q. ij. non enim. c. si dñs. c. iulianus. c. qui omnipotentem. c. qui resistit. c. si imperatores. c. si is. Nec illa sententia excomunicacionis timenda est nec seruanda: quia errorem continet intolerabilem. s. peccatum. vt legitur et no. extra de seten. exco. per tuas. vbi de hoc. et c. venereabilibus. lib. vj. De pecunia fratrum aliquozū studentium quid dicemus? Illi enī tales absqz aliqua conscientia cum tota inflatiua. j. Loz. vij. scientia. eā extra necessitates veras presentes vel ingruentes recipi faciunt et expendi. Primo procurando studia: et frequenter emendo muneribus et adulationibus. j. q. ij. sunt nonnulli. et in quietationibus: ad que vadunt et in quibus stant assidue cum pecunia. Quoz enim s̄m de cla. predic. deponi nunq̄ possit pecunia nisi pro necessitatibus veris presentibus vel iaz ingruentibus fratrum: vt sepe dictum est: postqz ordo per obedientiam non procuratam non mittit fratres ad studium: sed potius ipsi cum suis ambitionibus se mittunt: que necessitas potest dici. que est potius et verius importunitas. studia procurare in quibus expendant tantas pecunie quantitates. quas nūqz tantas in seculo habuerunt: nec loquendo verisimiliter. Vere talis non est necessitas: quia ordo plenus multis est studentibus et regulam frangentibus: et vtinam talis et tanta in ordine scientia inflatiua. ex de renun. nisi cum pridem. §. pro defectu. j. Loz. vij. scientia nunq̄ esset: occasione cuius quorundā fratrum conscientia est consumpta. contra quos Paulus. j. ad Loz. j. et xlij. di. c. j. ver. albuginem. Vere ergo non est talis necessitas: sed presidendi et ambitionis cupiditas. et tollendi desuper caput ingum obedientie regularis. Vere enim hodie aliqui fratres vadunt Parisios maxime et alio de gratia et licentia. non proprie de obedientia: nō vadunt vt studēt et sibi et alijs proficiant. vt extra de magistris. c. vlt. sed vt preemineant: et ordinem et fratres cū suis partialitatibus et diuisionibus et honoribus et pompis et dissolutionibus inficiant. Nam veraciter aliqui magistri et lectores primi et precipui regule preuicatores et ordinis destructores. Legem dedit eis euāgelicam legislator almus Franciscus: et nemo ex eis ad literam seruat legem. Jo. vij. Utramqz legem regule nouam et veterem verbis predicant: moribus impugnant: tota die disputant: tota die syllogismos componunt: et tota die forastarias et hospitia implent. et de vita et hone. cle. a crapula. calices secundos euacuuant: oculos copulant. xij. q. j. nolo. et post buccas rubentes. xxxv. di. ecclie. et eructantia viscera de crapula et ebrietate. de paupertate regule sacratissime carnales intellectus euomunt. xxxv. di. ecclie principes. In capitulis regulam allegant: et regulam beatificam: et digito eam mouere nolunt. Vere successos-

Fratrum minorum extra cenobia studia deliris

res tales et heredes filii scribarum et phariseorum: quia ad eorum vitia deveniunt. **Abat. xxij. xxvi. q. vij. al ligant.** Quia ergo conscientia miseri maxime euntes de gratia phariseos solvunt pro expensis: et alii freres stabularii recipiunt tantam. **xxx. florenos pro anno pecunie quantitatem?** quorum parentes in mundo vix vix vnum habuere florenum: et vix ventres pane miliaceo replerunt. **xxij. q. ij. gloria.** Non video: nec aliquis habens oculum simplicem et clarum potest videre: sed video quod expresse est contra regulas et declarationes predictas. **Beinde** quum sunt in studio aliqui non contenti vita communi fratrum: emi frequenter faciunt aliqui omni die comestibilia et portabilia: ad invicem sibi pictancias faciunt: et symbolizant pro gula. tunicas delicatas emunt. libros preciosos et vere superfluos, multos non necessarios emunt: et scribi faciunt. pecunias sibi mutuam ad invicem: et frequenter secularibus libris emunt et vendunt: nec per procuratores Romane ecclesie: quos tamen hodie venditiones, et emptiones, et permutationes, quietationes, remissiones, donationes, locatationes, et alii contractus ad veros dominos et administratores pertinentes fieri non possunt: quia per dominum papam Joannem xxij. renocati sunt. ut in sua constitutione. **Ad conditorem canonum,** incipiente dicitur manifeste. **Qua** constitutione nihilominus non obstante, quidam fratres abutuntur procuratoribus sicut prius, et aliqui ab aliquo procuratore sicut pessimi proprietarii predictos actus exercent: quum hodie in ordine nec extra ordinem: nec per fratres: nec per alios nomine fratrum, multo minus nomine proprio, quum ad eos non pertineant: aliquid de rebus fratrum cum aliquo possit de predictis actibus exerceri: nisi solus per illos qui res quarum usum habent fratres, fratribus dederunt: et qui sunt veri proprietarii et domini earundem. **Loca** autem fratrum libri ecclesiastici et vasa et alia ecclesie paramenta, siue que habet vel habebat ordo ante illam constitutionem, **Ad** conditorem canonum, siue que postmodum habuit: non possunt distrahi nec aliquo titulo alienari: sine voluntate expressa Romani pontificis qui adhuc in talibus sibi proprietatem et dominum reservavit. sicut in dicta constitutione. **ad conditorem,** continetur expresse. **De** fratribus autem euntibus per veram obedientiam non procuratam, quia tunc non est licentia si procuratur: quum in literis prelatorum obedientia vocetur: ad studia de voluntate pecunias pro eis deponentium satis crederem secundum declarationem Nicolai que concedit fratribus libros scientiales et studia: quod expensas necessarias possunt facere pro eis illi depositarii vel nuntii eorum tenentes elemosinas: libros paucos et necessarios et pauperes ipsis facere: emere tunicas viles secundum regulam: et alias expensas necessarias de illa deposita recipere pecunia. **Quia** ex quo eis studia conceduntur, et omnia illa necessaria sine quibus studere non possunt, concessa sunt contra pre. declar. ex. de offi. dele. preterea. et contra prudentiam. et contra suspicionem. et non. ij. q. vij. cum pastoris. xxij. q. j. non dicatis. ex. de accusa. ex parte. j. in glo. ij. et per Jo. an. extra ne cle. vel mo. ut periculosa. in gl. et tuc. lib. vij. **Magis** tamen consulerem secundum beatorum Franciscum vias simplicitatis et purioris paupertatis tenere: non eundo per studia cum burfis, et burfarijs, cum equis et summis librorum et suppellectilijs: quum occasio depositionis pecuniarum pro necessitatibus fratrum prevaricationis regule propter abusum com-

muniter operatur. quia ubi lex declarationis de facto pecunie, ibi et occasio prevaricationis. **Lex** enim secundum Paulum iram operatur. **ad Ro. iij.** Ubi enim non est lex, nec prevaricatio, ut ibi. ergo a contrario ubi declaratio de facto pecunie fratrum: ibi prevaricationis occasio. unde et sancta eorum regula dicit. **Preceptio** firmiter fratribus uniuersis ut nullo modo pro se vel per personam interpositam recipiant denarios vel pecunias. **Sed** fratres multi recipiunt omni modo: non negatiuam sed affirmatiuam tenentes: que carnis est magis amica. **Et** hoc ex occasione alicuius modi que predicta Nicolai declaratio adinuenit: qui modus satis purus si seruaretur, difficillimus et subtilissimus ad seruandum a paucis bene obseruatur. **Adde** quod scripsi. **3. in. 8. religio** autem. **8. vtinam.** cum. **8. se. in. c. l. j.** Volentes enim fratres per vias incedere ampliores et a puritate promisse euangelice paupertatis recedere, contra voluntatem beati Francisci declarationes fieri procurarunt: quia mandauerat pater per obedientiam in testamento suo quod fecit, quod fratres pro nulla re a sede apostolica literam aliquam impetrarent: preuidens per declarationes apostolicas et priuilegia regulam relaxandas sicut impresentiarum videmus. **Si** tamen declaratio seruaretur: tuti starent in conscientijs fratres. sed ex spiritu tepescente et declarationum occasione nec regula nec declaratio communiter obseruatur. **Quia** enim ad literam etiam de facto pecunie et de sancta paupertate et de alijs regule articulis vult regula obseruari: declarationibus non indiget. quia unctio spiritus sancti eam declarat et docet. **j. Jo. an. ij. extra de sacra vnc. c. vnic. 8. de secunda.** **Et** bona habentibus voluntate non est regula difficilis: sed facilis et possibilis: quia non est aliqua lex de impossibili. **ff. de re. iur. impossibiliu. extra de pac. c. fi.** **Et** erroneum est dicere quod sancta Romana ecclesia mater omnium et magistra. extra de priuilegiis. antiqua. regulam impossibilem confirmasset: aut legem captiofam fratribus dedisset. ut est expressum. **di. iij. erit autem. xxvij. q. j. de viduis. ij.** Unde propriissime potest dici de declarationibus super regulam fratrum minorum: quod dicitur de creaturis. **Sapi. xij. q. 9.** facte sunt in odium et in tentationem anime hominum: et in mulcipulam pedibus fratrum insipientium. **Magis** ut dixi quum regula pecuniarum nullo modo recipi patitur: fratres nonnulli ex declarationum aliquali modo et occasione eas recipiunt indistincte. quia occasio pecuniarum secundum declarationes pro necessitatibus fratrum depositarum prevaricationem regule contra operatur. **facit** enim multa occasio et opportunitas. extra de eo qui cog. consang. vj. veniens. **Et** secundum apostolum. **j. Thessa. vlti.** Ab omni specie mala abstinendum est. **j. q. j. emendari. extra de vi. et ho. clericorum. ab omni. et de simo. audiuius.** **Et** secundum Isaac de vita contemplatiua, quum rerum opportunitatem accipimus nos ipsos non possumus continere. **Et** qui occasionem peccati non tollit: secundum eum inuitus trahitur ad peccatum. nec tamen talis simpliciter est inuitus. **rv. q. j. merito. z. c. non est** quia voluntarius occasionem peccandi accipit. nemo enim peccat inuitus. ut pre. c. non est. et. **8. j. vbi de hoc. et de pe. di. ij. si enim. z. xxij. q. iij. vasis ire. alias est. 8. sub. c. nabuchodonosor** Deposito ergo scilicet pecunie facta pro fratribus, prevaricationis regule occasio est. **Est. n. occasio** delicatas expensas et superfluas faciendi: et necessitatem veram in falsam commutandi: et veram paupertatem rumpendi. **Ex** occasione

Regule
beati Frā
cisci decla
rationes
culpatur.

ergo declarationum ab ecclesia sancta sancitarum & male seruatarum, data est occasio communiter fratribus infirmis contra eorum regulas pecunias habendi recipiendi & eis abutiendi, licet ecclesia sancta Romana has sancte & sancta intentione ediderit: propter fratrum multitudinem relaxatam: quibus acta via, **Abat. viij.** maxime de facto pecunie sancte regule videbatur. Et quod in ordine tepuerat seruo prius & apostolicus & Francis: & a via discesserat simplicitatis: & vias acceperat scientie curiositatis. Unde (vt dixi) data occasione pecuniarum per declarationes vere facta est in ordine paupertatis religio preuaricatio communiter generalis. & quod ab ecclesia prouisum fuit ad remedium fratrum infirmorum, tendit ad eorum noxam vnde propterea reuocande essent declarationes. ad hoc expressum. extra de rescrip. statutum. i. rnsio. lib. vi. & de excep. pia. i. rnsio. lib. vi. & de sent. exc. alia. i. rnsio. lib. vi. lxxij. di. §. verum. ex de deci. suggestum. Si abesset regula literalis: daretur sine alia glossa sicut ab initio fuit data. Non enim pater benedictus almus Francis vir totus apostolicus tale remedium ad non rumpendum euangelicam paupertatem: quam suam matrem & sororem & dominam appellabat, potuit inuenire: vt se christi euangelio totaliter conformaret: qui de nullo modo recipiendi pecuniam per se nec per personarum interpositam vt continetur in regula a spiritu sancto dictata firmiter precipere suis fratribus vniuersis. Unde (vt dixi) contra voluntatem eius patefactam in testamento fratres fecerunt & contra suam obedientiam illi qui declarationes a sede apostolica procurant. Et licet dominus Nicolaus papa in declaratione sua dicit quod fratres non sunt obligati ad eius testamentum seruandum: quia ille almus Francis successores non potuit obligare: quia non habet imperium par in parem. extra de elec. innotuit. Nec credo salua ecclesie veritate quod parem in ordine in spiritu & de scientia circa hoc voluntate dei habuit vel habebit. Si. n. (vt dictum est) litera regule literaliter est possibilis ad seruandum: ad quid declaratio? Nec enim regularum institutores scripserunt eas figuraliter: quod non est obligatio in figura. de con. dist. ij. reuera. xxxv. q. ij. §. hoc itaq; sed literaliter. & talis litera non occidit: sed viuificat. nec iudicat obseruans: sed christianizat & apostolizat. extra de sacra vnc. c. vnico. §. si. Crede in hoc eum condescendisse infirmitati communitatis fratrum nolentium sequi perfectissimam voluntatem beati Francis edocti a spiritu sancto & sanctum rigorem eius & testamenti sui. quo durante sancta paupertas in ordine perdurasset. Nec dicere intendo (quod absit) quod papa regulam non potuit declarare. quod bene scio quod sicut eas potuit dare & confirmare: & dedit & confirmauit: ita eam potuit declarare. quod ad quem spectat datio legis & prouilegiorum & regularum & editio: ad eum pertinet & interpretatio & declaratio. xi. q. ij. §. ex ijs. C. de legi. l. vlti. extra de sen. ex. inter alia. extra de iudi. cum venissent. vbi de hoc. sed quia etiam hoc dominus papa proculdubio potuit & bona intentionem habuit: beato tamen Francisco non placuit. Nam & beatus Paulus & beatus Barnabas de societate beati Joannis cognomento marci. Act. xv. discorauerunt & separati sunt bona intentione & zelo. sic in casu nostro. Non autem credo quod almus Francis testamentum suum quod est sue regule declaratio: & christi & sua intentio: spirituale non carnale, non temporale sed eternale, alio spiritu fecerit & dictauerit

quod quo regulam sanctam suam: sed vt unus spiritus dei vni digito consignauit. Nec enim quum testamentum fecit: erat minus perfectus immo magis. quod crescebat de virtute in virtutem sicut vir iustus. ps. lxxvij. **Prover. iiii.** de pe. di. ij. non reuertebantur. & c. dum sanctam. Nec minus de voluntate dei sciuit: immo plus, quod quando spiritu sancto dictate conscripsit regulam: immo magis cum deo conuictus erat & illuminatus magis quando fecit testamentum suum prope finem suum: quod quando conscripsit regulam parum post conuersionem suam. Sed (vt dixi) fratres minores tepesfacti a sancto seruo patris & patrum suorum primorum nauseantes super manna cibum angelicum. i. regulam pascentem animas per virtutes ibi insertas & dicentes, Quis dabit carnes ad vescendum? Recordamur piscium quos comedebamus in egypto gratis. In mentes veniunt nobis cucumeres & pepones, porriq; & cepe & allia. Anima nostra arida est. Nichil aliud respiciunt oculi nostri nisi man. **Aume. xi.** querentes occasionez recedendi a rigore sancte paupertatis & humilitatis & ab obseruantia regule & euangelij possibili literalis: quod nedum possibile erat & est seruoze bone voluntatis habentibus: immo suavis & leuis. **Abat. xi.** & §. **Aug.** Amor immania & difficilia facit leuia. Non curantes seruare voluntatem patris: quam in testamento suo fratribus notificauerat & seruare mandauerat. Et sic fractores testamenti & indigni hereditate perfectionis euangelice: que maxime in paupertate & humilitate & charitate consistit. xi. q. ij. syluester. a sede apostolica declarationes & prouilegia plurima impetrarunt: per que a sancta paupertate & humilitate quasi omnimode recesserunt. Nam eorum prouilegia per que nemini subsunt nisi sedi apostolice: eos in superbiam erexerunt: & in contumaciam contra omnes prelatos. Quum enim omni creature scilicet beati Petrum. **Pet. ij.** extra de ma. & obe. solite. i. rnsio. quilibet debeat esse subiectus propter deum & propter meritum sancte humilitatis. quia filiorum Beial qui interpretat absq; iugo. **Reg. x.** est nolle subesse. sed temp dominari velle. vt lucifer. **La. xiii.** contra quos Bern. Quanti vsq; hodie feda sequuntur infeliciaq; vestigia? Immo quod pauci euadunt quibus libido dominandi non dominetur? Quem sequimini miseri? Nonne iste est mons in quem ascendit angelus: & factus est diabolus? Maxime fratres minores qui magis humiles esse debent quod homines de mundo: per regulam & professionem & vocationem suam omnibus subesse debent: maxime dominis episcopis & alijs prelati & ordinarijs locorum & sacerdotibus: & eis honorem & reuerentiam exhibere: sicut ipse pater in regula & in testamento mandauit. **Terus** enim humilis nedum superioribus sed inferioribus subiecit se. sicut christus subiectus erat matri & Joseph. **Luc. ij.** Et est iustitia omnis: sicut dicit dominus **Abat. iij.** Joanni baptiste. sic enim decet seruare omnem iustitiam. que est scilicet gl. i. subdere se minoribus. Eorum prouilegia faciunt eos contendere tota dei: quam aliam maxillam deberent porrigere ferietati. **Abat. v. xxij. q. j. §. j.** Ego autem citius darem alampam seculari: quod modicum verbum iniuriosum dicerem aliquibus fratribus minoribus. tata hodie eorum est impatientia & superbia. Faciunt etiam eos contemnere prelatos ecclesiarum: & occasione prouilegiorum magis sunt insolentes & magis delinquent. quod facilitas venie in centinum tribuit delinquendi.

xxij. q. iij. est iniusta. de facto: vt dicit ibi glos. non de iure. & extra de vi. & ho. cleri. vt clericor. Quū tamē preteritu priuilegioꝝ non deberet crescere flagitiorū authoritas. C. de priuif. scho. l. ij. lib. xj. Nec remissio peccatorū det licentiaz delinquendi. j. q. vij. exigunt. de pe. di. iij. sane. Et dicit imperator. Non permittas delinquētes aliquibus priuilegijs vti. in aut. de mā da. princi. §. q. si delinquentes no. extra de priuif. tuarum. Et faciunt se timeri sicut domini: non sicut serui christi, qui timent & nolunt timeri. sm fratrē Egidium sed ab omnibus diligi. quia timor non est in charitate: sed perfecta charitas foras mittit timorē. j. Joan. iij. xxij. q. vij. §. ex ijs. Non enim dicitur homini vt terror suus ac tremor sit contra homines: s; super cuncta animantia terre. Gene. ix. vbi Gregor. Homo quippe brutis animalibus natura prelator est. & idcirco ei dicitur vt ab animalibus non ab hominibus timeatur. quia contra naturam est superbi re: & ab equali velle timeri. naturaliter enim omnes sumus equales: sed peccatum facit subesse. xxij. di. de constantinopolitana. Item priuilegia liberant fratres ab oppressionib; & grauaminib; & iniurijs mūdanorū. quum tamen ista sit professio apostolica. in tribulationibus gloriari. ij. ad Cor. xij. & Actu. v. in fin. Ibant apli gaudentes a conspectu concilij: qm̄ digni habitū sunt pro nomine Jesu. contumeliaz pati. & Roma. v. sed & gloriatur in tribulationibus. Bern. Testimonium diuini amoris. nullum credibilis: nullus certius in hac vita: q̄ increpatio que superbiam. negligentiaz. & ingratiudinem repellit. quo triplici vitio omne genus religiosorum periculo laborat. Et super illud. ps. cvij. Exarserunt sicut ignis in spinis. dicit Greg. Per flammās detrahentium & persequentium iustorum vita comburitur sed si que poterant esse peccatorum spine: concrematur. Item Greg. Abel esse renuit quem Cayn malitia non exerceat. vii. q. j. §. euz autē. vbi de hoc. xxij. q. iij. hec autem. Item Mat. v. persecutionem sustinentibus dicitur q̄ ipsorū est regnum celorū: & vasa figuli probat fornax. homines autem iustos tentatio tribulationis. de pe. di. ij. si enim. vltra. ij. colū. ibi. & vasa. Et Grego. Quisq; appetit plene vitia euitare: stu deat humiliter purgationis sue flagella tolerare: vt tanto post mundior ad iudicē veniat: quātō magis nunc ei^o rubiginē ignis tribulationis purgat. Et. j. Pet. ij. His passus est p nobis vobis relinquens exēplū &c. Itē quū priuilegia sint lex p̄uata. di. iij. priuilegia. & ex de v. b. sig. abbate. nō est viroz perfectorum leges cōes abijcere: sed eas perfectius alijs obseruare. Ande super illo verbo. j. Timo. j. Iusto non est lex imposita. dicit Bern. Alia est lex promulgata a spiritu seruitutis in timore: alia a spiritu libertatis in suauitate data. nec sub illa coguntur filij: nec sine ista se viuere patiuntur. His audire quia iustis non est lex imposita: non accepistis. ait Paulus. spiritū seruitutis iterum in timore. Roma. viij. xxij. q. vij. §. ex ijs. His audire quia sine lege charitatis nō sunt: sed accepistis. inquit. spiritum adoptionis filiorum. Ande quod dicitur. j. ad Timo. j. Iusto non est lex imposita. intelligitur. i. non tanq̄ inuitis imposita. sed volūtarijs eo liberaliter data quo suauiter inspirata. Sancta ergo est omnis lex iusta propter transgressionem prohibendas & puniendā. Et Gala. iij. Lex posita est propter transgressionem. & dist. iij. facte sunt. & in prohe. decre. Rex pacificus. & in prohe. vi. li. Dic adde quod scripsi. s. in. §. rursus. & tria au-

tem. cum. & seq. qui incipit. sic etiam intelligitur. l. ij. c. & in. §. religio. & non errauit. in c. l. xj. Propter causas predictas pater almus Franciscus noluit in ordine suo haberi priuilegia. sed dicebat. Hoc est priuilegium pro me & fratribus meis: nullum scilicet habere priuilegium super terram: sed omnibus obedire: & inferiorem me omnibus reputare. Ande cōtra voluntatem suam a sede apostolica priuilegia impetrarunt. vt patet in testamento suo: & sepius supra dixi. s. in. §. religio. ver. tollat inquam. in c. l. xj. Et quū transiret per Lombardiam: & in quodam loco fratrum dixissent sibi fratres q̄ quoddam priuilegium impetrarant pro quodam fratre magno predicatore. q̄ per totam Lombardiam auctoritate apostolica posset libere predicare. pater priuilegium sibi fecit dari & cultellum: quo totum illud priuilegium minutatim abscidit & proiecit in ignem. Declarationes etiam (vt dixi) maioris preuaricationis occasio fuerunt. nam sicut experientia manifestat & veritas occulta: quanto in ordine facte sunt plures declarationes: tanto sunt plures preuaricationes. Sensus enim cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia. Ben. viij. & procliuus est cursus ad voluptatem. & imitatrix natura vitiorum dicitur in cōcilio Toletano. xx. q. iij. procliuus. xij. q. j. c. j. Volens autem seruare pure & simpliciter & etiam literaliter suam regulam sanctam & possibilem & supererogantem alijs regulis in vita & in merito. procliuatatem illam facile vincit. Quāq; autem supra dixi. de declarationes Romanorū pontificum contra voluntatem beati Francisci (ne per occasionem earum fratres recederent a regule puritate) fuerint impetratę: quia spiritus prophetie non semper est in sanctis. de pe. di. ij. querendum est. alias est. §. sub. c. valida. credo declarationes per spiritū sanctū ab ecclesia emanasse: quia statum euangelicum & eius perfectiones declarant & confirmant. que perfectio tpe pape Jo. de caturco. xxij. fuit vehemētissime impugnata: & regula & declarationes. sed veritas apud Esdram valet & inualefcit. viij. di. consuetudo. & Esdre. iij. declaratione non indiget: quia ipsa per se clarissima est: & nedum possibilis sed facilis & suauissima. vt supra dixi in. §. religio. ver. non errauit. in c. l. xj. bonam habētibus voluntatem. & gustantibus spiritum sanctum & vere expropriatis a mundo. & crucifixis mundo. Sed sicut scribitur Prover. xvij. verum est q̄ occasionēs querit qui vult discedere ab amico. s; hoc intelligo de falso amico. Naz Ecl. vj. quinq; amicorū genera distinguunt. sed q̄ verus amicus est regule: sp̄ eam diligit & eā seruat: nec querit ab ea recedere. qz omni tpe diligit qui verus amicus est. Prover. xvij.

De glossis factis contra regulā beati Francisci per Geraldum Generalem ministrū & quosdā alios ministros Prouinciales tpe d. Pape Joan. 22. Auinione. & de improbatione earum. Cap. 67.

Orō ad veritatem & defensionem sancte regule fratrum minorū sciendū est & memorie commendandū futuris temporibus profuturę. q̄ (sicut. s. §. proximo. s. & non enim. dixi & probaui) ad illū scilicet Romanum pontificē pertinet regule declaratio: ad quem pertinet eius concessio &

In eos i-
uehit qui
regula mi-
nor cura-
runt & cla-
ratam.

confirmatio. Item quum regula sancta fratrum mi-
nor sit medulla euangelij fm beatum Franciscum:
& de eo sit tracta: ad quem pertinet euangelij decla-
ratio: ad eum pertinet & regule euangelice elucidatio.
quia hec de maioribus causis est. xvij. dist. nec li-
cuit. extra de bap. maiores. in princ. Hoc ideo scribo
quia tempore domini pape Jo. xxij. anno pontifica-
tus eius. xvij. quidam viri Belial pseudo fratres mi-
nores inimici dei & beati Francisci euangelij chuzi
& regule predictae & vere ordinis sceleratissimi prodi-
tores & destructores. & in ordine eodem scilicet fra-
trum minorum quidam eorum prelati & ij precipue
querentes que sua sunt. Phil. ij. viij. q. j. sunt in eccle-
sia. ponentes os in celum ventribus gradientes su-
per terram. xxj. dist. intantum. non recte cogitantes.
sed malignissime contra sanctum ordinem & regulam
machinantes. Sap. ij. & Hier. xvij. que duo. c. percu-
tiunt valide istos impios: procurarunt cuz predicto
dño papa Joanne & quibusdam cardinalibus decla-
rationes omnes factas super regulam a sede aposto-
lica. maxime decre. dñi Nicolai totaliter reuocari. al-
legantes quod ego supra de testamento patris dixi
in. §. s. proximo. ver. nec dicere intendo. sed ipsi meo
& sancte regule contrarium intellectuz habentes. vt
regulas destruerent: dicentes (vt dixi) q̄ contra vo-
luntatem beati Francisci fuit & contra suuz testamē-
tum aliqua declarationem super regulam a sede apo-
stolica impetrare. & q̄ declarationes erant fratrum
ligamina. & q̄ sine declarationibus melius poterat
regula obseruari. & q̄ declarationes erant impossibi-
les ad seruandum. fingentes se pro zelo regule & tes-
tamenti hoc dicere: quum tamen tacite & subdole
ipsam per huiusmodi reuocationem declarationum
intenderent destruere. sicut apparet in eorum decla-
ratione. immo potius destructione nefandissima &
falsissima & carnalissima quam fecerunt super regu-
la ante dicta. Declarauerunt enim auctoritate pro-
pria nulla eis a domino papa potestate concessa. sed
zelo diabolo concitati (quod nunq̄ fuit in ordine
ab aliquo generali ministro vel capitulo attentatū)
regulam expresse contra regulam. s. q̄ illud quod di-
citur in capitulo regule. Precepto firmiter vniuer-
sis fratribus. vt nullo modo denarios vel pecuniaz
recipiant per se vel per aliam personam interpositaz
tamen pro necessitatibus infirmorum & alijs fratri-
bus induendis &c. q̄ illud per personam interposi-
tam non debebat referri ad necessitates infirmorum
& ad indumenta fratruz. Unde glossauerunt q̄ pro
fratribus infirmis & indumentis fratrum pecunia
bene poterat recipi in ordine per personam interpo-
sitam: & tamen in fine illius. c. regule dicitur expresse.
Eo semper saluo vt sicut dictum est denarios vel
pecuniaz non recipiunt. Sed ipsi dicunt. scilicet per
se. sed bene per personam interpositam. Et sic ceci &
carnales exponunt textum contra textum. q̄ textus
dicit sicut dictum est. sed. s. dictum est q̄ fratres nul-
lo modo recipiant pecuniam per se aut per personaz
interpositam. ergo clausula illa. eo semper saluo. que
in fine. c. ponitur &c. ad totum illud quod dictum est
in principio referenda est. vt est casus expressus. extra
de ap. inquisitioni. Ea etiam que in principio ponit-
tur: ad finem referenda sunt. vt est etiam expressum
extra de ap. scdo. & faciunt que leguntur & no. xxij.
q. vij. apostolus. ff. si certum pe. lecta. ff. de lega. j. si ser-
uus plurium. ff. de verb. obl. titia. xxvij. di. q̄ sunt. &
que precedunt repetita intelliguntur. ff. de pdi. & de

mon. a via. Faciunt ad hec que notantur extra de re-
scrip. causaz que. in glos. & ita. & decre. illa. & e. t. olim.
§. fin. in glos. videtur. Glossarunt etiam illi impij q̄
nomine infirmorum intelligebatur omnis infirmi-
tas. s. nedum corporalis sed etiam spiritualis. dicen-
tes q̄ pro omni necessitate corporali que fm eos vo-
catur infirmitas: poterat pecunia recipi in ordine p̄
personam interpositam. Sed quis cecus & impius
talem glossam fecisset: & textum violentasset. quum
in eodem. c. dicatur (vt prem. sum est) pro necessita-
tibus infirmorum & fratribus induendis &c. ergo
nomine infirmitatis non intellexit contineri necessi-
tatem indumentorum. quum vtrunq̄ specificet: infir-
mos. & fratres induendis. Hanc specificatio indu-
mentorum exit a clausula generali infirmorum. cap-
bo. extra de rescrip. sedes. Itē isti impij trahunt vera-
bum infirmorum extra propriaz significationem. q̄
est de infirmitate corporali: ad aliam necessitate cor-
poralem: que non vocatur infirmitas verbo accepto
communiter sicut debet accipi. quia ad communem
verbi intelligentiam recurendum est. extra de spon-
sa. ex literis. j. Et fm Hilarium. Intelligentia verbo-
rum ex causis est assumenda dicendi. extra de verb.
sig. intelligentia. vbi pro hoc sunt multe concordan-
tie canonice & ciuiles. Vere fuerunt infirmi in aia ta-
les glossatores & regule destructores: & male a demo-
nio torquebantur cuz filia chananee Matth. xv. &
puero centurionis. Mat. xv. xxij. Tertio glossarunt di-
cti ceci duces. Mat. xv. & xxij. & Luc. vi. & ex de eta-
& qua cum sit. quorum oculi obscurati sunt. ne vide-
rent fm ps. lxxvij. & xxxvij. di. §. si. & copositores ma-
ligni volentes aquam ad suum trahere molendinū.
quorum infidelium mentes deus huius seculi occu-
cauit. ij. Cor. iij. & contra quos christus venit in iu-
diciū in hunc mundum: vt qui viderunt ceci fie-
rent. Joan. ix. facit. xlix. di. hinc enim. §. albuginem.
q̄ ha illa regule posita in. c. illo regule quod sic in-
cipit. Fratres qui sunt ministri &c. ver. Et vbiunq̄
sunt fratres qui scirent & cognoscerent se non posse
regulam spiritualiter obseruare: ad suos ministros
debeant & possunt recurrere ministri vero charitati-
ue & benigne eos recipiant &c. poterant ministri in
articulis regule dispensare. Sed veraciter isti machi-
natores quod preuidet beatus Franciscus per ver-
ba predicta ad regulam purius & perfectius & spiri-
tualius obseruandam. & sic regule & eius zelatorum
remedium trahunt ad eius preuicationem & no-
xam. contra illud. xlv. di. licet. extra de excep. pia. j. rñ
so. lib. vj. Et totum hoc fiebat ad infidias sanctifica-
tionis. j. Adacha. j. regule: vt pecunia in ordine reci-
perentur credentes etiam in hoc dño pape Joā. pla-
cere. Jam per verba predicta prouidit almus Fran-
ciscus regule zelatoribus & regule puritati. timens
& preuidens eaz in posterum relaxatum iri. sicut im-
presentiarum videmus. Ergo sic q̄ fratres q̄ scirent
& cognoscerent se non posse &c. propter impedimen-
tum sociozum fratrum vel loci vel inferiorum prela-
torum. vt inferius declarabo. ita q̄ illa impotentia
non est referenda ad impotentiam corporalem vel
anime. vel defectum spiritus: quia nullus frater qui-
cunq̄ sit. sanus vel infirmus. debilis vel robustus.
nobilis vel ignobilis. magnus vel paruus. adoles-
cens iuuenis vel senex. potest cū veritate dicere. nisi
ex malitia vel ex relaxatione & mala sua voluntate:
Non possum regulaz purissime obseruare. Quis. n.
frater potest dicere eum vera conscientia. Non pos-

sum castitatem seruare, Non possum sanus peditare
 Non possum sanus esse z sine magno frigore glacie
 z nive (in quo casu regula prouidet dicens, Et qui
 necessitate coguntur pos. por. cal.) discalciatus z cuz
 soleis ire, Non possum sanus (quia infirmi sm regu-
 laram non tenentur: z ius: extra de obser. iei. c. ij.)
 regularia ieiunare ieiunia: Non possum horas dice-
 re z orare, Non possum a murmuracionibus z iudi-
 cijijs cauere, Carere proprio, Non possum esse pa-
 tiens z humilis, Non possum suspecta consortia es-
 uitare: z monasteria monialium non ingredi, Non
 possum paupertatem seruare, Non possum pecunia
 carere, z alia regularia instituta seruare: Nam regu-
 la Francisci almi aplica sacratissima z districtissima
 omnia concedit necessaria cozporalia: sed non conce-
 dit peccatum quod deus odit. Esa. j. Sapien. xiiij.
 Prover. vj. Eccli. xij. Amos. v. j. q. j. odit. xxiiij. q. j.
 odi. de pe. di. j. quamobrem. Concedit quidem tuni-
 cas sm tempora z frigiditas regiones: portare calcia-
 menta in necessitate: equitare pro magna necessita-
 te aut infirmitate, comedere de appositis, frangere
 ieiunia in necessitate: Nam qui pre necessitate: aut in-
 firmitate carnes aut alia delicata comedit, z talis
 dum manducat, si se temperat, ita seruat regulam: si-
 cut qui nō comedit. c. op. xli. di. quisquis. Qui in ne-
 cessitate calciatus vadit: vel pre necessitate ieiunia
 frangit: vel pre necessitate equitat: ita seruat regulam
 etiā literaliter: quia intellectualiter z mentaliter z
 sm intentionem cōdentis: sicut qui discalciatus va-
 dit aut ieiunat aut peditat. Et idem in similibus: ad
 hec. xxv. q. j. S. ijs ita: vbi dicit de Dauid qd comedit pa-
 nes propositionis pre fame. j. Reg. xxi. z Abat. xij.
 de cō. di. v. discipulos; z di. j. sicut: et de obser. i. c. ij. ex-
 tra de regu. iur. qd non est: vbi de hoc sunt concord.
 Nullus ergo retor: queat in indistractionem vel im-
 possibilitatem regule malam voluntate suā. Non er-
 go iniquus exprobr: et factori eius: quia nemo pec-
 cat z preuaricatur contra regulam inuitus vel im-
 potens. xv. q. j. S. j. z. c. non est. j. q. iij. hoi. Hec regu-
 la alio dispensatore indiget: quia ipsa prouidet z dis-
 pensat sicut cuiq; necesse est. Est ergo verus z purus
 z clarus intellectus dictorum verborum: iste. f. Fra-
 tres: qui scirent z cognoscerent: ergo ex regula eis: z
 eoz conscientie committitur illud scire z cognosce-
 re: ipsi tñ caueant ne nimis habeant conscientiam si-
 ne scientia: id est zelum vel fauorem sm aplm nō sm
 scientiam. ad Ro. x. z. xv. q. j. S. j. z conscientiam scri-
 pulosam debent deponere ad consilium sapientis
 deum timentis: extra de sumo. per tuas. ij. Se nō pos-
 se regulam spiritualiter. i. perfecte z pure z in spiritu
 veritatis obseruare. Hanc literam sic exponunt quin-
 que magistri theologie Parisienses scribentes ca-
 pitulo generali fratrum minor. f. frater Bualdus frid^o
 frater Alexander de hall. frater Jo. de rupella, frater
 Robertus de bastia, frater Rigandus. Videtur ob-
 seruancia regule spiritualiter, obseruancia sm rigore
 siue sm puritatem suam sine occasione proxima ad
 peccatum. Alijs videtur qd istud referendum sit ad
 locum: quum. f. ratione loci prestatur fratribus impe-
 dimentum ne pure possint regulam obseruare: vt qz
 loco est annexa proprietates aut circa aliqua animaz
 ad quam rōne loci fratres necessario tenerentur, hu-
 culq; magistri. Ego aut vtrūq; accipio, qd siue rōne
 loci (vt dictum est) proprietatem habentis spiritua-
 lem vt parochiam: vel temporalem vt vineas oliue-
 ta vel agros, sicut in ordine aliqua sunt loca: siue res

ditus aut prouentus: siue positi in loco inhonesto in-
 ter habitacula mulierum. Siue ratione personarum
 quia Guardianus est dissolutus: carnalis, z de regu-
 la non curans: z per habitacula mulierum ducit fra-
 trem maxime iuuenē. Vel loci familia cōiter dissolu-
 ta vocans carni: z non spiritui: z maxime spiritualē
 fratrem z regule zelatorē persequens z scandalizans
 Vel quia frater per obedientiam sui prelati cum ali-
 quo cardinali vel epo vel dño temporali ponitur ad
 morandū: vbi magna est occasio paupertatem rū-
 pendī difficultas humiliter conuersandi z orandi: z
 alios actus spirituales exercendi: Et vbi est occasio
 in sua libertate viuendi: z periculum spūs cum secu-
 laribus conuersandi: quia sicut piscis sine aqua: sic
 religiosus extra claustrum moritur in spū. xvi. q. j. pla-
 cuit. Vel quia frater morat in loco vbi cum mendi-
 care non opz: quia hz necessaria ab aliquo dño tem-
 porali vel communitate: vel quia de pecunia conti-
 nue viuit z nō de aliqua alia elemosyna panis aut
 vini: aut olei: sed omnia emuntur de pecunia, sicut
 sunt aliqua loca in ordine in ijs duobus proximis
 casibus comprehensa. In quibus casibus non pos-
 test regula quantum ad veram paupertatem spūali-
 ter obseruari. In ijs z in similibus casibus z exem-
 plis vbiq; ratione loci vel societatis vel conuersa-
 tionis a regule disceditur puritate: ad suos ministros
 scilicet prouinciales: qd si ipse eis non prouiderint: si
 cut infra precipitur debent recurrere ad generalem
 ministrum: quo super hoc non prouidente: recurrant
 ad ordinis protectorem: qui sm regulam est guber-
 nator: protector, z corrector fraternitatis fratrum
 minorum: z quem credo super prelatos ordinis neg-
 ligentes in corrigendo etiam in generale mini-
 strum iurisdictionem hz: z super fratres contēnen-
 tes ordinis disciplinam: per verba supradicte regu-
 le in. c. ad hec per obedientiam. ibi. Qui sit guberna-
 tor z corrector. c. extra de acc. olim. de sta. mo. ea que
 z. c. in singulis. S. huius vero. Et talis pector z cor-
 rector in ijs casibus nedom habet iurisdictionem: sed
 etiam punitionem. Ad que faciunt ea que leguntur
 z no. extra de offi. delega. preterea. z. c. ex literis Pa-
 triarche. Protectore vero hoc negligētie vel facere
 non curante frater recurrat ad papam nec aliud re-
 medium potest dari. Ad hec extra de iure pa. nullus.
 ix. q. iij. cum simus. ij. q. vj. ad Romanam. Debeant
 obligatorium est. Ergo frater de hoc sibi faciens cō-
 scientiam: tenetur ad ministrum suum recurrere su-
 per obseruanda sue regule puritate. c. xiiij. q. j. quod
 precipitur. Et possint recurrere. Ministri vero cha-
 ritatiue z benigne eos recipiant: z tam familiariter
 habeant. f. fratres recurrentes apud ipsos. f. mini-
 stros: vt dicere possint. f. fratres eis. f. ministris: z face-
 re sicut dñi seruis suis. q. d. In hac recursione pro re-
 gule puritate fratres censentur loco dñi: z ministri
 loco seruo: vnde sequitur. Nam ita debet esse qd mi-
 nistri sint serui. c. eoz que leguntur z no. extra in pro-
 hem. de cr. Greg. eps seruus zc. z que leguntur z no.
 in prophe. vi. li. super verbo, seruus. Omium fratru.
 q. d. In hac parte tenentur obedire ministri fratrib^o
 recurrentibus ad eos vt purius regulam obseruent
 Unde z de mente textus z satis ex litera dico. prela-
 tos ministros ad quos fratres recurrunt vt purius
 z perfectius regulam suam obseruent: esse obligatos
 ad prouidendum fratribus recurrentibus ad eos d
 loco z de societate z de guardiano: in quo z cuz qui
 bus possint fratres regulam suam purius obseruare

Itu, primero
 Penitenciaris de
 Juan 22 y luego
 obispo de syber?

alias peccat mortaliter ipsi ministri qui in hac parte non obediunt fratribus ad eos currentibus sicut debet obedire serui dñis suis: ad Ephe. c. vlti. Sed hodie tales fratres recurrentes ad eos pro regule puritate potius ministri aliqui tribularent: q̄ eis d̄ puritate regularis obseruantie prouiderent. Nam hodie z iam diu est in ordine puritatis regule zelatores z preuaricationum regule contradictores perfectiones sepe a prelati ordinis quibusdam, z carnalibus fratribus patiuntur in ordine vbilibet, neduz verbales sed reales, q̄ fratres zelotypi regule spūales z penitentiam facientes nisi sileant, z se de preuaricationibus fratrum aliorum aliquoties conuiuendo se non intromittant: aut incarcerant, aut de ordine expelluntur, aut diuersis tribulationibus affligunt per quosdam malos prelatos: vt z ipsi cogatur quasi de ordine recedere z deserta z diuerticula querere: sicut z ego scriptor frequenter expertus suz in meis: so: maxime quum morarer in monte aluerne vbi almus Franciscus recepit stigmata christi. Gala. vlti. Exempla patentia queratur in prouincia Brouincie, in prouincia Thu scie, in prouincia Marchie z beati Francisci: vt sic ad literam verbuz apli impleatur. Qui fm carnem est, persequit spūalem. Gal. iiii. xxiij. q. iij. qui fm carnē. xxiij. q. iij. recurrat. Unde propterea totus ordo diuisus est. z palee grana conculcat in ordine z in area Francisci beatissimi. Et in eius sagena mali pisces bonos comedūt. Et in ei⁹ domo vasa fictilia aurea contaminant z confringūt. ij. Timo. ij. z pre. c. qui fm. z. xxiij. q. vij. c. j. Et nunq̄ cessabit ista persecutio z preuaricatio, donec reuoluet. o. ad. a. xxxv. di. ab exordio, vt. l. det regula a sancta Romana ecclesia z a capite eius vicario dei literalis z pura sine priuilegijs z declarationibus: sicut data fuit beato Francisco z illi sancto numero duodenario eum socianti z fratribus spūalibus eam fm rigore z pure z simpliciter more apostolico volentibus obseruare, z separatur ad literam preciosum a vili Biere. xv. z amurca ab oleo: z granū a palea. Mat. xii. z. xj. z rumpatur rete Francisci literaliter iā scilicet sum spūaliter: z boni pisces condiant ecclesiam: z mali ambulet in aquis z locis humentibus z paludibus: de pe. di. ij. si. n. in. fi. z separatur spūs a carne vt pre. c. recurrat. Interim taceat viri dei z sanctis virtutibus z exemplis z obseruantia purissima (q̄ est difficillimū: q̄ mali corumpunt bonos secuz habitantes) ps. xvij. Cum peruerso peruerteris. xxiij. q. iij. ita plane. Sed hic vide quod scripsi: supra in prima parte in §. ceterū. versi. insuper res ponderat. cum. versi. seq. z. versi. sed z isti dicant in. c. lrv. predicent fratres suos. c. xxv. di. c. si. Iste est ergo intellect⁹ verus quem posui verborū in pre. c. regule positorū in summa, scilicet q̄ per veram obedientiam tractat de mente litere (vt dixi). ministri requisiti a fratrib⁹ super obseruantia regule puritatis, prouideant eis in societate z loco: quo fm rigorem z spūaliter z perfecte suā regulā valeāt obseruare. Non q̄ in aliquo cū fratrib⁹ valeant dispēsare. z regulā relaxare: sicut predicti prelati impij glossarunt: quātū in eis fuit regulā destruentes: z dicentes q̄ de illo. c. z illis verbis z de illo recursu q̄ supra prime exposui: nunq̄ ordo aliquā vtilitatē habuit, vocantes vtilitatē regule destructionem, vt scilicet possunt ministri in regula dispēsare: quum tū vt supra in prin. istius. §. probatus est, ad dñm papam perueat solum in regula dispēsare: z eam declarare qui regulam dedit z confirma-

uit z declarauit. Quatuordecim aut sigilla ministrorum partim voluntariorum partim timidorum quorum aliquos ad contrarium de eo quod agebant diu z efficaciter confortauit. z eos non potui reuocare: q̄ a fratre Geraldo generali ministro tunc nimis z iniurijs arctabantur Auinione tempore predicti dñi pape Jo. xxij. z tempore meo cū sigillo predicti gñalis ministri fratris Geraldi de Aquitania: qui fuit author z principalis glossator trium glossarū extortarū predictam regulam destruentium: in vna chartula pependerunt: z eam dictus gñalis cum quibusdam de predictis ministris dño predicto. Joan. pape presentauit, ad assistentibus multis cardinalibus. Dñs aut pater predictus dei vicarius lumine claritatis spūsancti infusus iustus iudex, veritatis zelatorum suorum precessorum regulam declarantium sequens vestigia nolens impingui. ps. xvij. in suo capite quod est caput ecclesie corporis mystici. xxiij. q. iij. pro mēbris: z. q. v. de liguribus: ecclesie. xxiij. di. c. ii. militantis, oleo dictorum ministrorum vere coram deo z eius ecclesia peccatorum: dixit gñali predicto fratri Geraldo qui tres predictas glossas quas supra proxime posui sceleratissimas anathemate perpetuo feriendas confecerat, credens placere ipsi pape Joan. z a quo capellum rubeum expectabat, in illoz presentia ministrorum Generalis: intellectus iste quem in duobus predictis capitulis regule das: extortus est: contra regulam est, z non credimus, q̄ de mille fratribus vnus de ordine tecū in intellectu huiusmodi concordaret. Cardinales aut dño pape ad assistentes: glossas predictas predicti Geraldi contra regulam dicentes z ipsum concorditer deridebant: cognoscetes z qua radice pestifera fuerant fabricate. j. q. j. fertur. z. c. quibusdam. Dixit mihi tunc quidam cardinalis: Vere hodie nobiscum quum essemus cum papa sanctus Franciscus quasi diceret ad defendendam regulam suam. Postq̄ predictus gñalis minister z alij ministri contra sacram regulam coniurantes sui pessimi conatus non habuerunt effectum composuerunt malitie malitiam adiungentes, q̄ postq̄ declarationes non poterant facere reuocari, nec suas glossas authenticare, de declaratione dñi Clementis, Exiit de paradiso, certos articulos procurarent auferri. Sed in hoc succubere etiam coram christi vicario z eius reuerendissimis dñis Cardinalibus manu altissimi eos beati Francisci meritis repellente. Sed postq̄ istam digressionem vtilem z necessariā pro fundamento regule sancte factas interposui: ad preuaricationes quas faciunt aliqui nostri fratres minores in pecunia iterum redeamus. Unde et frequenter qm̄ prelati volunt remunerare aliquem fratrem de aliquo suo seruitio vel lectionem in studio generali: faciunt sibi solui vel dari in pecunia z de pecunia loci vel prouincie sicut vero faceret seculari. Qd̄ est contra statum: expresse: quia non debet fieri fratri remuneratio pecuniaria: cui a regula pecunia prohibetur. Nec prelati alicui eam dare potest: quuz nō fit nec potest esse sua, nec ordinis. Semper enim opz q̄ pecunia sit alicuius qui eam deposuit pro necessitatibus fratrum sine cuius voluntate d̄ ea per aliquem fratrem vel prelatum non potest aliquid innouari vt sepe superius dictum est per decre. Exijt. Interpresse contra textuz regule est q̄ aliquis frater minor recipiat aliquam pecuniā pro mercede sua. Unde in. c. illo regule quod incipit Fratres illi dñi sic. De mercede vero laboris pro se z suis fratribus corpo-

ris necessaria recipiant pter denarios vel pecuniā zc. Olim autem pecunie que erant de libris venditis in ordine vel extra ordinem, z suppellectilibus q̄ erāt pape per privilegia data ordini: poterant expendi p procuratores ecclesie Romane in necessitatibus ordinis. Sed hodie (vt dictum est supra) z procuratores z privilegia sunt per papam Joan. quantum ad istum articulum reuocata. Unde nullus illorum librorum aut suppellectilium qui erant ante illā constitutionem dñi Joan. pape vbi reuocantur procuratores: z papa renuntiat proprietati rerum quibus fratres vtuntur, quum illa omnia adhuc sint pape quantum ad proprietatem: potest vendi sine licētia expressa dñi pape: cuius adhuc ille res sunt: per declarā. Exijt. Libri autem scientiales aut queuis alie res date ordini aut fratribus particularibus post dictāz constitutionem quum dantium sit proprietates earundem, non potest vendi: nedum a fratribus qui non habent ibi ius sed nec per aliquem procuratorem qz non est in ordine aliquis legitimus procurator. Et si esset aliquis de antiquis: nullo modo potest se de tabulis intrmittere. qz reuera (non obstante fraude fratrum quorundam z locorum in ordine) omnes procuratores facti z faciēdi qui nomine ecclesie tūc fiebant reuocati sunt per constitutiones que incipit, Ad conditorem, predictam. Nec aliquem contractum possunt hodie inire. quum papa eos reuocauerit: z proprio rerum (quibus ordo vtitur) renuntiauerit. Sed esto q̄ essent adhuc de rebus datis ordini post constitutionem predictam: quum sint dantium quantum ad proprietatem: non possunt se intrmittere vt de eis aliquem contractum ineant sine concedentium voluntate. Circa istum articulum fratres communiter offendunt. qz z res antiquas quas ordo habebat ante pre. constitu. domini pape. que sunt adhuc pape z ecclesie Romane, faciunt vendi de facto z alias res que peruenerunt ad ordinem post dictam constitu. distrahunt tamq̄ proprietarij sine domino concedentium voluntate. z sic contractat alienum z per consequens furtum committunt. Et de elec. dudum. ij. z mortaliter peccant. vt pre. c. exijt. Nam predicta constitutio domini pape, Ad conditorem canonum, quantum est de facto frustra membranas occupat. xij. di. si romanorum, z sicut ante illam constitutionem, ita z hodie emendo et vendendo z contrahendo communiter viuunt fratres. nec de aliqua declaratione aut constitutione dñi pape z ecclesie Romane conscientiaz aliquam multi faciūt sibi fratres super articulo paupertatis. Nec mirum. qz quantum ad hoc parum de regula curant aliqui fratres. Nec hodie communiter per declarationes aut per regulam viuunt fratres: sed per quasdam suas constitutiones. quarum multe sunt contrarie regule z declarationibus. z per quasdam consuetudines: q̄ sunt potius corruptele. extra de consue. cum venerabilis. Quidam etiam ex eis laborant scribēdo eloquearia sportellas faciendo, vel suendo, vel horologia fabricando, vel alia opera mechanica. z precium pecuniarium recipiunt sicut alijs seculares. contra eorum regulam. vt est dictum. s. e. ver. vnde z frequēter. cu3 ver. seq. Nunq̄ enim vel raro laborant quidam eorum pro communitate. et si pro communitate: non gratis. nec opera eorum ponunt in manibus prelatorum: sed distrahunt sicut volunt. Immo multi eorum scribunt libros ad vendendum. z emunt: z carius quantum possunt vendunt: sicut mercatores

z negociatores. lxxxvij. dist. in palea Ejiens. zc. qm̄ nō cognoui. xij. q. iij. qunq; extra ne cleri. vel mo. per totum. Vadunt etiā quidā ex eis ad eorum capitula. z alias per mundum pro eorum negotijs vel consanguineorum, vel amiceorum: z aliquoties nulla causa cogente: sed causa recreationis vagando per mundum cum bursarijs: nunc equitando, nunc peditando contra decre. Exijt de paradiso. s. quocirca. z de hoc superius tactū est in. s. offendunt. in ver. vadunt etiam aliqui in. c. lxxj. Quidam etiam ex eis debitum contrahunt contra statum eorum. vt p. c. exijt. s. ceterum. Frequenter etiam granum z vinū z oleum z legumina z caseos z lana z species alias quas acquirunt pro tunicis vendunt aliqui fratres. z non pro tunicis dant illam pecuniam sicut fuit voluntas dantium res illas: sed in alijs necessitatibus z utilitatibus ponunt. contra eorum statum. qz non possunt illam species in aliud q̄ in tunicas commutare: sicut dicitur de pecunia ad certum vsum deputata, qz non potest in vsum alios commutari. vt in p. c. exijt. s. ceterum. Immo in quibusdam prouincijs in ordine vt in Alemannia lanam que datur eis pro tunicis fratres aliqui portant ad nundinas: z ibi carius vendunt quā vnde venerunt z emunt inde quod volunt sicut alij mercatores. contra statum z iura predicta. Item quum prelati aliqui deberent facere emi de illa pecunia vel de alijs elemosynis fratrum pannum pro tunicis fratrum dant eis certas pecunie quantitates. de quibus raro habent tunicas completas. quas quantitates nec plati dare possunt. nec subditi recipere. qz contra eorum statum est. qz illa species deberet vendi de licentia dantium per famulum assignatum per fratres z per eum pannus emi de licentia z autoritate dantium granuz illud vel illam speciem. z pannus deberet distribui per platum inter fratres prout quisq; egeret. xij. q. j. c. ij. z c. quia tua. zc. scimus. z non deberet dari pannus multo minus pecunia fratri non indigenti z diuiti multas tunicas habenti. xij. q. j. dilectissimis. Actu. iij. Dicit ergo frater volens suam regulam z declarationes super regulam ecclesie obseruare prelato suo. Pecuniam nolo. detis mihi pannum quez vultis. contentus sum. Si autem prelatus non dat pannum: teneat illam pecuniam assignatam fratri pro tunica vel parte eius per guardianum famulus prodantibus granum: donec ematur pannus pro fratre. Si autem illa pecunia non sufficit pro tunica: teneatur per famulum nomine dantis granum conuersum in pecuniam: donec alia elemosyna habeatur pro fratris necessitate assignata de qua suppleatur de tunica quod deest. Utraque tamen pecunia retenta a famulo pro dantibus teneatur quousque in necessitate tunice sit expensa. vt sic predicta declaratio obseruetur. Raro tamen hodie inter fratres in isto capitulo hec veritas z puritas obseruatur. immo pecunia data fratri pro tunica recipitur: z ad fratris vbi z in quibus voluerit libitum dispensatur. Multi etiam fratres maxime maiores in honoribus z pecunijs. l. di. quia tua. reuera non indigentes tunicis, immo habentes prompuaaria z elemosynas z decem mutatoria cum Naaman syro leproso: z ipsi liprosi lepra auaritie. Si exi discipuli Ihesu. iij. Regū. v. z j. q. j. qui studet. zc. cito. aut pannum p tunicis, quū datur accipiunt: aut pecunias a guardianis faciunt assignari: sui status dupliciter transgressores. tum quia recipiunt tunicas quibus non indigent

et sic rapunt fm Amb. xlii. di. §. j. vt. §. dixi. tum qz
 contractant pecuniam alienam: que erat pro veris
 fratrum necessitatibus assignata a dante. que sine li-
 centia eius non potuit in rem non necessariam expē-
 di. vt pre. c. exijt. et sic furtum committunt. vt. §. dictū
 est. legitur et no. extra de elec. duduz. ij. Fratres mino-
 res etiam stantes cum dñis cardinalibus et prelatis
 contra eorum statum partem recipiūt dupliciter pec-
 cantes mortaliter: et qz sine licentia deponitur: et sine
 necessitate. contra decre. exijt. de pecunijs datis ab
 alijs inter familiam diuidendis. Cum etiam starem
 Rome in sancta Maria de ara celi: fratres nostri de
 loco a quodam eorum famulo infirmo octingentos
 et amplius florenos acceperunt eo inuito: dicentes.
 Nobiscum fuit lucratus istam pecuniam. nostra est.
 quod tantum fuit sicut si raperent eam in via. In-
 quisitores etiam heretice prauitatis fratres minores
 quo priuilegio et qua auctoritate nescio. tota die dis-
 pensant pecunias inquisitionis contra eorum con-
 scientias et status. quia esto qd inquisitores facti sunt:
 non propterea a regula absoluti sunt nec a declara-
 tionibus ecclesie. Et in hoc inquisitores dupliciter
 peccant mortaliter: qz quum per priuilegium papa-
 le tres partes debeant fieri de pecunia inquisitionis:
 et vna communitati terre de qua est hereticus dari.
 altera officij. lib. officij: tertia reservari in manu dio-
 cesani in necessitate officij expendenda: nulla parte eli-
 cui assignata totum sibi inquisitores vsurpant. quū
 ecclesia Romana nullam eis partem assignet per ex-
 pensas. et sic vere fures sunt et latrones pecunie inqsi-
 tionis: eam preter et contra voluntatem Romano-
 rum pontificum vsurpantes et eam in abusus suos
 fratrum et consanguineorum prohibito expendentes.
 Secundo offendunt. qz quum deberent esse fratres
 minores et pecuniam non contractare eam expen-
 dunt qualiter eis placet. credunt tamen facere dño
 holocaustum: quum de illa pecunia faciunt conuen-
 tibus vel fratribus aliquam elemosynam ad literā
 de mammona iniquitatis. i. de pecunia aliena. cōtra
 illa iura. xiiij. q. v. forte. c. immolans. e. scriptum. c. di-
 xit. j. q. j. non est putanda. Tertio qz vir faciunt con-
 tra accusatos de heresi nisi pecuniariam condemna-
 tionem. vt eam imbuant. Propter quod vir credo
 qd aliquis eorum propter eorum extorsiones pec-
 uniarum euadat excommunicationem papalem: q
 ponitur in clemen. extra de hereticis. multorum. et. c.
 volentes. j. nro. Socij etiam inquisitorum fratres
 minores sicut seculares et amplius pro officio nota-
 riatu. vide extra de here. vt officij. §. ad conscribē-
 das. et alijs contractibus et scripturis faciendis in
 officio inquisitionis pecunias extortas et immodera-
 tas et oblatas accipiunt tota die absqz aliqua dispen-
 satione papali. contra regulam et declara. predictas.
 Fratres etiam confessores aliqui dispensant frequē-
 ter incerta ad que tenentur consistentes eis sicut vos
 lunt. contra predictas decla. exiij. §. proinde. et in cle-
 men. de priuileg. et excel. priuileg. c. religiosi. §. quibus. §.
 nec legata. Et (quod peius est) sibi frequenter refer-
 uant. Et hoc idem faciunt de penitentij pecunijs
 quas imponunt. que pecunie debet fm volunta-
 tem consistentium pauperibus erogari. Potest tam-
 en confessor dare consiliū: et illum quem absoluit
 inducere vt fratribus suis vel alijs quos nominaue-
 rit illam pecuniam impositam ei per penitentiaz lar-
 giatur. c. declarationis Exiij. in clemen. §. proinde.
 In quibusdam prouincijs habent fratres minores

loca in quibus habent omnia necessaria a quibusdā
 dominis. contra eorum statum: qui est nihil frum
 tenere: nec reditus nec proventus. sed tamqz aduene
 et peregrini debent ire continue pro elemosyna. et
 hec est celsitudo altissime paupertatis fm beatū Frā-
 ciscus. vt in regula in. c. fratres nihil sibi appropriēt.
 et nihilominus contra eorum statum et conscientiaz
 ibi sicut alibi oblationes pecuniarias et alias obla-
 tas et petitas pecuniarias elemosynas et alias extra
 pecuniam quotquot habere possunt. recipiunt indi-
 stincte: duplex vitium scilicet auaritie et receptionis
 pecunie contra regulam committentes. de pecunia
 vt sepe dictum est in regula in. c. precipio firmiter. de
 auaritia in regula in. c. fratres qui sunt ministri. ver.
 cōsulo vero moneo et exhortor in domino Iesu chri-
 sto vt caueat fratres ab omni superbia. vanagloria.
 inuidia. auaritia. cura et sollicitudine huius seculi et.
 Faciunt etiam sibi ministri aliqui prouinciarum red-
 di compotum a quarchianis: et guardiani et compoti-
 ste a vicarijs domus: et fratres in via et in domo a fa-
 mulis: et prouincia a fratre camerlingo prouincie et
 ab inquisitoribus heretice prauitatis: qui non pro-
 uincie sed ecclesie Romane cuius sunt officiales. te-
 nentur reddere rationem. c. p. q. iij. c. j. extra de accu-
 sa. qualiter. ij. quod est contra decla. clemen. que pro-
 hibet fratribus minoribus compotum recipere. vt
 pre. c. exiij. §. proinde. Quidam etiam eorum quum
 habeant elemosynas pecuniarias: nihilominus quū
 infirmantur: vel pro prouincia vel pro locis eorum
 proficiscuntur aliquo: faciunt sibi a prouincijs vel a
 locis prouideri in expensis pecuniarijs: eorum locu-
 lis semper saluis. sed eorum conscientijs semper pra-
 uis. quia vere rapinam committunt fm Amb. xlvij.
 distinc. sicut accipientes maxime pecunias non ne-
 cessarias sed eis totaliter interdictas. Quidam
 etiam eorum pecunias habent continue ad bancas
 mercatorum: ex quibus eis nomine mercantie alia
 quid pecunie responderet. nequiores in hoc incom-
 parabiliter quā alij mercatores augentes cum ma-
 ledictis pecunijs suis alias pecunias sceleratas. et sic
 pessimi negotiatores et pprietarij desperati. lxxvij.
 distinc. eiciens. extra de sta. mona. c. ij. c. super quor-
 dam. Quedam etiam loca fratrum minorum has-
 bent casalia et alias domos et alios hortos remo-
 tos a loco: ex quibus sibi solui faciunt pensiones:
 et reditus recipiunt annales. contra eorum statum
 et regulam. Sed et vir locus est in ordine qui non
 habeat aliquos reditus et proventus annales: vel
 in vino vel grano. vel oleo vel pictantijs vel vestib-
 us vel cera vel alijs speciebus vel pecunia nume-
 rata. Et quamqz sancte memorie frater Gonsalvus
 hispanus de prouincia Galicie nobilis genere sed
 nobilior vita et moribus et euangelica paupertate.
 vere frater minor et zelator ardentissimus regule et
 dominus paupertatis. Matthei. xj. et dominice
 humilitatis. cum quo in loco fratrum de Luca scus-
 tellas laui in eadem pelui lapidea: magister in theo-
 logia realissimus verbo et opere. de maioribus mun-
 di literatis in triuio et quadriuo. qui parum post
 mortem suā. Parisijs in visione quibusdā fratribus
 nostris apparuit gloriosus in throno residens cum
 corona aurea et septro qui dixit tunc qd sedes throni
 sibi assignata erat in celo: qz purissime in ordine ius-
 titiam obseruauerat. xij. quest. ij. cum deuotissimam.
 generalis magister noster totum ordinem expropria-
 uerit in vita sua: et sententiam excommunicationis

Heretice
 prauitatis
 inquisitores

tulerit contra omnes fratres subditos et prelatos: nisi intra certum terminum illis a quibus habebat reditus vel eorum hereditibus resignarent. quod et factum est. et propter hoc a quibusdam fratribus aliquam perfectionem passus est: tamen fratres ceteri post mortem suam ad suum vomitum redituus sunt reuersi. ij. De. ij. de pe. di. ij. sunt qui dicunt. et c. qui admissio. et dist. iij. intermittentes. Et ipse cum patribus sanctis requiescit in pace beati Francisci versus vicarius et successor. Quid plura? ita recipiunt per personas interpositas aliquoties per se fratres pecunias communiter sicut alij seculares: nedum alij religiosi qui eas possunt tenere pro suis necessitatibus de suorum licentia prelatorum. Et qualitercumque possunt habere pecunias, dummodo non sint expresse furtive, procurant et habent. Et totus mundus vere non posset eorum aliquos pecunia satiare. ut superius in §. offendunt. ver. Item si centum. in. c. lxxvj. plus quam satis declaravi et dixi. Et quousque dicat regula sancta eorum quod nullo modo recipiant denarios aut pecuniam: nec per se nec per personam interpositam ipsi denarios et pecuniam excepto tactu recipiunt omni modo: ut sic affirmatiua vniuersalis in recipiendo omni modo, de non recipiendo nullo modo vniuersalem tollat totaliter negatiua. c. op. contra eos. extra de priuil. q. circa. cum si. Nummos enim diligunt multi ex eis. nummos continue procurant. nummos recipiunt de nummis tota die loquuntur. Et ideo insitiores tales sicut Hiero. sunt. non fratres minores. xvj. q. i. si cupis. vide. §. in. §. religio. vers. q. vere. in. c. lxx. Nullo modo etiam credunt comuniter quod sine pecunia vivere possent: quia nullam necessitatem pati volunt gloriantes de imaginaria et mathematica paupertate: quam in effectu et reuera fugiunt omni modo. Sanctam regulam et possibilem dulcissimam et facilem veris non fictis fratribus et expropriatis a carne et mundo. dogmate pessimo verbo mendaci et vita pessima blasphemantes infideles in hoc vix credentes quod de possent fratres sine pecunia sustentare: sicut nutritur et per eorum Heliam. ij. Reg. xvj. et per viduam Sareptanam. ij. Reg. xvij. et filios israel manna in deserto. Sap. xvj. de con. di. ij. reuera. Et Paulum primum eremitam per eorum portante sibi omni die medium fragmen panis: et panem integrum adueniente Antonio magno hospite in sicut impleuit sportas panibus beato Apollonio in vitis patrum. Et de paucis panibus hordeaceis centum viros. iij. Reg. iij. et filios israel manna. xl. annis. de conse. di. ij. reuera. Sap. xvj. Exodi. xvj. Et sicut ipse Christus dicit pascat volatilia non serentia nec metentia. Matthei. vj. Et patuit de quinque panibus quinque milia hominum. Mat. xij. Jo. vi. xxxvj. di. §. ecce. et de septem panibus quatuor milia. Mar. viij. Unde Eli macus in titulo et gradu de cursu paupertatis. Monachi non simus volucris infideliores. Mat. vj. Et ppea vti nam vti nam non dicant quam plurimis fratribus minoribus. Pecunia vestra vobis sit in perditionem. Act. viij. q. j. qui studet. extra de sta. mo. cum ad monasterium. §. j. Nam continue sancte legi regule et declarationibus alias declarationes suas et interpretationes suas et glossas componentes multum ex eis per omnem viam per quam possunt habere pecuniam: fraudem faciunt. suas potius animas defraudantes. Faciunt inquam tripliciter fraudes regule. De persona ad personam. quod quum non possint recipere pecuniam per se fratres minores: recipiunt

multi contra regulam etiam per personam interpositam sine necessitate. Item de re ad rem. quia quum non possunt recipere pecuniam: recipiunt aliquam rem quam vendunt pro pecunia. et hoc est contra regulam que prohibet denarios et pecuniam. Pecunia autem sicut generale constitutione ordinis est omne illud quod recipitur ut vendatur. ad quod facit. j. q. iij. totum. et contra declarationem ex. vbi dicitur quod fratres non debent recipere rem aliquam ut eam vendant. Item faciunt fraudem regule de contractu ad contractum. quod quum non possint aliquam rem vendere eam permutant. que permutatio est species cuiusdam venditionis. ff. de edi. edic. sciendum. §. emptorem. De iis fraudibus contra leges legitur et no. ex de conce. preben. constitutus. de priuil. quato. xij. q. iij. plerique. et per Accur. ff. de legi. contra. Quantum ergo est de facto pecunie, regula fratrum minorum pluribus eorum ludibrio facta est: et totaliter debito frustratur effectus: et imposita est lex sancta regule verbis et non rebus. quum sit potius contrarium faciendum. Unde dicit regula in. c. fratres nihil et c. pauperes in rebus. facit ad hec. C. de bonis que li. l. vlt. C. coia de leg. l. ij. legitur et no. extra de elec. commissa. §. porro. li. vj. Fratres autem plerique nec verba nec mentem nec sensum regule seruant. quum tamen mens potius attendatur. extra de ver. sig. intelligetia. et c. propterea et legitur et no. ex de elec. si post q. §. si clericus. Frustra etiam regula quantum ad capitulum pecunie, in multis fratribus membranas occupat et declarationes. quum quasi nihil de eis per plures seruetur. xij. di. si romanorum. Et quod (ut sepe supra dictum est) fratres minores non possunt habere proprium in contractu in regula et declarationibus eorum superius allegatis liquido apparet. Et ideo in eis quelibet proprietas magis est condemnanda: ut sciant clare actus et contractus ad veros dominos et proprietarios pertinere: et veram paupertatem euangelicam et beati Francisci regulam insipientes: a quibus debent (si saluari desiderant) totaliter abstinere. Ideo ad eorum salutem hic eos inferius declarabo. Contractus autem et actus proprietariorum omnibus religiosis et precipue fratribus minoribus totaliter per se et per alios interdicti sunt. hi scilicet emere et vendere. ex de emp. et ven. per totum. et j. q. j. qui studet. Bonare. ex de dona. per totum. Permutare. ex de re. permut. per totum. Compensare. C. de compensa. per totum. Locare. ex de loca. et con. per totum. et vide quod no. extra de si. instru. inter. in gl. sed hoc. Conducere. Emphiteoticare. C. de iure emphi. per totum. ex de loca. et con. c. si. ex de reli. do. constitutus. x. q. ij. hec ius. Hypothecare rem immobilem. Impignorare rem mobilem. Obligare. Dissipare. Qualitercumque distrahere. Sibi vel alicui appropriare. Extraneo rebus prestare. Verbo domino datori vel prestatori quum petierit rem statim non reassignare. Pro re aliqua habenda vel recuperanda domino terre iudici vel rectori querimoniam contra quemque in iudicio proponere. Vel ablatam rem iudicialiter repetere. Pecuniam mutuare. quia mutuum est de meo tuum. extra de pig. c. si. lxxvij. di. in palea. eiciens. Quacumque elemosyna a dante vel herede vel executore ex debito iure vel statuto vel consuetudine vel pacto petere. vel ipsum in iudicio vel extra molestare. quod nulla actio competit fratri minori qui nullum ius habet in aliqua re. Testamenta eregere. Pecunia vel denarios deponere aut deponi facere. Capsulam cum pecunia vel eius clauem deferre. De-

Ampla
eorum conu
meratio
quibus est
fratribus
minoribus
interdictum.

cuniam inuenta in via accipere: vel accipi facere. xiiij.
 q. v. per plura. c. Eleemosynam pecuniariam facere
 per se vel per alios. Pecuniam manu ligno vel cera
 tangere vel numerare. Pecuniam in capitis vel ves
 tibus portare. Vel capsam vel loculum vel peraz in
 qua est pecunia cuiuscunq; sit illa pecunia portare.
 Quando & qualiter expendatur pecunia precipere.
 de ea compositu erigere. In quacunq; hereditate par
 ua vel magna succedere. Legatum quod maiorem
 partem hereditatis continet accipere. Annuos redi
 tus vel census vel tributa. vel salinaria redditus fas
 lis. vel pedagia a pede tributuz intinerantiu. legitur
 & no. de his ex de v. signi. super quibusdam. vel tes
 loneum habere. Reditus maris. Luc. v. vel recipere
 vel tenere. Remittere q; remittere dare est. ex de tes
 ti. venies. Refutationes vel quietationes facere. ex
 in clemen. de iureiu. romani. S. eidem. In certa pecu
 niaria maxime vel pecuniarias eleemosynas aut pe
 nitentias dispensare aut facere dispensari excepto nu
 do consilio. Cum scriptoribus vel alijs artificib; pa
 ctum de dando tantum precium conventiones. pro
 missionem vel obligationem aliquam facere. Pecunias
 a dantibus depositas apud nuntium vel depo
 sitarium pro necessitatibus fratrum aliter q; in suis
 veris necessitatibus emergentibus vel ingruentib;
 expendere vel expendi facere vt. s. per multa exempla
 apertius declarat. Necessitate vera non emergente
 vel ingruente. eleemosynam pecuniariam facere reci
 pi vel deponi. Se emptis de pecunia pro necessitate
 deposita encenare aut munuscula. empti de illa pec
 unia dare. Scotum pro comestione facere vel sym
 bolizare. aut illam pecuniam depositam pro necessi
 tate fratris cuz licentia vel sine licentia prelati alteri
 cuiq; dare vel per tenentem nuntiu vel depositariu
 facere dari. q; prelati non possunt. in hoc licentiam
 dare: q; nihil habet facere in illa pecunia. sicut supra
 plene & sepius est prescriptum. Eleemosynarias pec
 uniarias fratru decedentium facere accipi: & p; fra
 tribus facere expendi. Bona apostatarum extra or
 dinem morientium occupare. Vendicare. j. q. iij. salu
 ator. j. q. j. sigs. eps. Vel recipere Reconuenire. Tra
 sfigere. Profenetare: vel licitare. Stipulari. Accepti
 lari. Homagiu recipere pro re commoda a fratre pi
 gnus accipere partem in hereditate paterna vel bo
 nis consanguineorum tamq; iure erigere. Ad depo
 sitarium pro aliqua re non vere necessaria nec neces
 sitate emergenti recurrere: vel pecuniam deponi face
 re parochias vel parochiales ecclesias habere: q; ius
 & proprietatis spiritualis est. extra de causa posses. cuz
 ecclesia. & de paro. per totum. Iure aliquo vel consue
 tudine vel pacto sacramenta conferre: Funera in ius
 re repetere. extra ordinem vel episcopalem dignitate
 iurisdictionem ecclesiasticam exercere. sicut vicarij
 vel officiales epi. Tabellionatus vel procuratoris
 officium exequi nisi in casu heresis. ex de heret. vt of
 ficiu. S. ad conscribendas. Bastalloz oconomorum
 orphanotrophozum xenodochorum actorum
 syndicorum officium habere. q; tractant pecunias
 ex officio. Intra ordinem vel extra iniuriarum actio
 ne. q; nulla actio iuridica competit vero fratri mino
 ri ex mente declarationum agere. Et de fratre pro il
 lata iniuria iustitiaz petere. eo excepto q; seruata ad
 monitione euangelica vel coactus per obedientiam
 prelati qui est ecclesia. c. vij. q. j. scire. denuntiare fra
 ter posset & debet: pro se iustitiam non petendo. Itaz
 frater minor etfi denuntiare possit fratrem suum vel

alium denuntiatione euangelica: non tamen canonica: in qua aliqua cognitio necessaria est. super quo
 no. In no. extra de indi. nouit. Tunicam meam. pecu
 niam meam. librum meum. quantumcumque rem
 meam. etiam ore dicere: nisi proprium peccatum: vel
 etiam nostram. nisi intelligendo de vsu nudo. Quia
 res quacunq; sit ordinis. nisi ad solum vsu. asse
 re aut mente credere. In peregrinatione quamcuq;
 aut tractus & loca & regiones hospitales cum bursa
 rio ire: aut pactum facere cum hospite vel quocunq;
 alio de re aliqua. Claves cellarum tardando per dies
 extra locum prelati non assignare. Claves capsaru.
 scrinioz. armarioz. vel quozumcunq; reposito
 riz. vbi fratres habent libros utensilia & suppel
 lectilem per spacium dierum eundo extra locum ne
 fratres vtantur illis rebus prelati non resignare.
 Librum aut rem aliam cuius fratres communem
 vsu debent habere. quoz re alia non vtitur nec vti
 necesse est. in breui fratribus petentibus non presta
 re. Nam illud est vsu appropriare. vt de hoc supe
 rius dictu est. Oblationes pecuniarias in altari. cyp
 po. bacinili. Eleemosynam pecuniarias sine nuntio
 vel depositario faciendo eas poni a dante in fenestra
 vel foramine vel capitis vel alio loco. recipere. De
 cella ablata per prelatum vel quacunq; alia re coraz
 superiore alio prelati querimoniam proponere.
 Multis annis vt paucis voluntate ppria & impor
 tunitate in loco vel cella manere appellare. quia qui
 nulluz ius habet in aliqua re: in quo grauari potest?
 Rem in vsu vnum concessam in alium commuta
 re. vt panem eleemosynarium. oleum. vinum. fabas.
 legumina alia. vel aliam rem esibilem vel non esibi
 lem. pro lignis vel pro re alia esibili vel non esibili
 detrahere vel commutare. Superfluarum rerum &
 non vere necessariorum mobilium vel immobilium
 vsu recipere. q; ver^o vsuarius & simplex superflua
 ad vtendum habere non potest. quia (vt dictuz est)
 secundum Ambro. qui non indiget & accipit: rapit.
 Ligna sylvarum vbi fratres habitant etiam pro eo
 rum necessitatibus vendere vel vendi facere. q; vsua
 rius in sylua nemore vel prato vel horto vel alia re
 qui vsu nudum habet: nihil de fructu rei illius ve
 dere potest: sed solum recipere ad solum suum vsufru
 ctum illius rei quantum sibi sufficit & non in plus.
 secus est in usufructuario qui & vsu habet sibi ne
 cessarium in re: & superfluum fructuum non sibi ne
 cessariorum vendere potest: quia dominus est totius
 fructus salua rei substantia. extra de pigno. c. vlt. Et
 idem dicendum est de quibuscunq; alijs fructibus
 quum venduntur. quia omne quod venditur. domi
 nium respicit. vt. s. dictum est. quia habent dominu
 vtile. extra de feu. & extra in clemen. de iureiu. Roma
 ni. In feudare vel in feudum recipere. Testari. Lodi
 cillari. aut aliquam vltimam dispositionem reruz fa
 cere. C. de epis. & cleri. autenti. ingressi. xij. q. vlti. quia
 ingredientibus. Seruos aut ancillas possidere aut
 eos manumittere. xij. q. ij. de libertis. & cap. liberti.
 Prescribere. extra de prescriptioni. Precium pecu
 niarium per se vel per alium pro opere aliquo vel la
 bore recipere. Pecuniam pro veste depositam vel p
 alia re speciali in alium vsu expendere vel expendi
 facere. Sine licentia prelati aliquam rez recipere vel
 dare. xij. q. j. non dicatis. ex de sta. mona. cu ad mona
 sterium. S. j. in fi. In locis vbi fratres non habent lo
 ca. aliquam domum vel emptam vel relictam q; nos
 mine fratrum teneatur habere. Debitum contrahere.

extra de solutio. c.ii. Usfructum habere. xij. q. vlt. si
 qua mulier. Si de iure. extra de fideiussor. Possessio
 nes vineas vel multas vites disunctas in fraudez
 regule de quibus maxime fratres faciunt vinum ha
 bere. Magna viridaria. Magnos vel plures hor
 tos z superfluas officinas. Lapifodinas vbi lapis so
 ditur. Retifodinas vbi foditur creta. Argentifodi
 nas vbi foditur argētum. Aurifodinas vbi foditur
 aurum. vel loca similia in quibus metalla effodiun
 tur. Aluearia apum. de conse. di. v. nunq̄. Columba
 ria. Piscinas. Maneria. Viridaria. Forestas feraz.
 In lacubus z fluminibus ad piscandum partes spe
 ciales reponunt vinum. vel oliuas de quibus fratres
 reponunt oleum. vel terras de quibus fratres far p
 infirmis vel speltam vel hordeuz pro asino vel legu
 mina ad vendendum habere. Rem a volente eam
 per violentiam auferre defendere. xiiij. q. iij. §. i. z. q.
 j. §. j. Rem ad vsum cuius non est certus dominus
 habere. Vsum rei generalem z alijs fratribus comu
 nem in specialem sine prelati licentia speciali conuer
 tere. Quamcumq; societatem lucri cum aliquo habe
 re. Eleemosynam pro necessitate depositam ingruē
 ti non statim expendere. vel in illa necessitate facere
 sibi ab eleemosyna conuentus provideri. Eleemosy
 nam primo sibi assignatam pro alijs futuris necessi
 tatibus reservando. Unde certum est infirmos fra
 tres habentes eleemosynas z non expendētes z ne
 cessaria conuentui recipientes esse proprietarios. Quā
 cumq; rem prelato zelare vel eo iubente statim eam
 non reassignare. Libros duplicatos eiusdem tenoris
 z duo breuiaria vel duas biblias habere. Pro labo
 re facto ordini vel seruitio vel fratri extra ordinem
 mercedem pecuniariam recipere. Cadelas datas in
 funeribus vel alibi vendere vel commutare. Tertaz
 eleemosynam pecuniariam pro eundo ad funus vel
 pro adquisendo recipere. Pro pecunia celebrare: vel
 promittere. pro tanta pecunia tot missas celebrabis
 mus. Rem deputatam ad solum vsum quocumq; ti
 tulo alienare. Re non vti. sed in thesauro reponera.
 Adammum inferentibus in hortis vel syluis eorum
 vel rebus eorum vsui reputatis satisfactionem in iu
 dicio petere. vel emendatam vel condemnationem
 recipere. Penitentiaras pecunias imponere: z sibi
 vel conuentui assignare. Extra ordinem in manib⁹
 secularium sine licentia prelati rem aliquam habere
 vel deponere. In sanitate vel infirmitate clauē celle
 vel armarij vel prelato reassignare z se expropriare
 vt rebus religiosorum vtar. qz qui non vixit proprie
 tarius non oportet qz se expropriet cum ea intentio
 ne tacita. vt prelatus nihil de cella sua auferat vel de
 disco. Quod si faciat. frater turbatur z murmurat. z
 frequenter coram superiore prelato conquerit. Dic
 vere frater proprietarius est. qz prelatus vsum reruz
 habet tollere z dare fratribus sicut vult de reb⁹ com
 munitibus plusq; prelatus vel officialis concedat tol
 lere. quod est furtum. extra de elec. dudum. ij.

Prelato non obedire. qz nulla peior proprietatis
 qz proprie voluntatis. cui religiosus libenter renun
 tiavit. xij. q. j. non dicatis. Relationem ambire vel
 procurare. i. q. vj. sicut. viij. q. j. sciendum. qz hz Breg.
 non solum auaritia est in rebus: sed in appetitu ho
 noris. iuxta illud Phil. ij. Non rapinam arbitrat⁹
 est esse se equalem deo. non enim loculis caret ambi
 tiosus z cupidus dignitate. Promissionem de re ali
 qua facienda vel non facienda alicui sine licentia p

lati facere. qz qui non est suus: nō potest se alteri obli
 gare. c. liij. di. si seruus. Quodcumq; votum sine licē
 tia prelati emittere. qz vere expropriatus sic loquen
 do non habet corpus neq; animam: sed totus est p
 lati. ad hoc. xx. q. iij. monacho. Unde que sunt de ge
 nere bonorum: z que media a sanctis patribus z do
 ctoribus dicuntur: que non sunt virtus simpliciter
 que est in anima. xxv. q. v. de pudicitia sed sunt boni
 actus corporales: vt vigilare corporaliter. aut se disci
 plinare. aut abstinere a quali. aut quamlibet aliam
 exercitationem corporalem. que sū apostolum mo
 dicum utilis est. j. ad Timo. iij. xliij. di. §. j. contra vo
 luntatem prelati subditus religiosus facere non po
 test. qz sū Breg. Esti mala per obedientiam facien
 da non sunt: bona tñ corporalia sunt pp obedientiā
 dimittenda. xj. q. iij. quid ergo. Cum prelato conten
 dere: aut sine eius licentia. cum eodez pertinaciter di
 sputare. quod est proprie superboz. Fallo se a cōplen
 da obedientia excusare. Contra voluntate prelatoz
 extra ordinē pro quacūq; re vel officio p aliquos se
 culares vel ab eisde licentias potiusq; obedientias
 procurare: aut p platos iniūctas facere reuocari. De
 ablato sibi officio murmurare. Fallo platu quēpiam
 accusare. In loco natio vbi fratres indigene habi
 tant procurare habitare. z procurare ne fratres ex
 tranei ibi habitēt. qz istud est pprie loca appropria
 re. iuxta ps. xlvij. Vocauerunt nomina sua in terris
 suis. Pro vsu alicui rei corā suis prelati in iudicio
 vel extra cum alio fratre contendere: vel litigare: vel
 sup ius allegare. qz nullū ius fratri vero minozi cō
 petit. sed simpliciter dicere plato. fac de hac re quod
 vis. hoc enim est proprie ius fratris minozi. nulluz
 ius in terra habere z iniurias sustinere. Faciētes cō
 tra priuilegia ordinis coram priuilegiroz cōserua
 toribus iudicialiter molestare. ne dicā frequēter ma
 litiose. quum tale officiu principaliter z totaliter ēt
 in alijs qz in fratribus minozi iuris indaginem
 ordinariā non regrat. ex de offi. delega. statum. li.
 vj. z. hac cōstitutione. §. vt autem. Aliqui de casib⁹
 predictis. maxime prope finem pertinent ad pprie
 tatē proprie voluntatis. qui sunt contra votum aut
 bonū obedientie de qua statim prosequar latius p
 veritatē. Alij casus ad rerū z vsuz ptinent pprie
 tem. qz rūpunt pmissam in regula scā paupertatis al
 tissime veritatē sicut sci⁹ z diligēs lector poterit itue
 ri. Casus autē pdicti sub epilogo z breuiloquio repe
 titi. p bati sunt. s. vbi eos lati⁹ declarauit z probant
 p iuris titulos speciales. ff. z. c. z ex de emp. z vendi.
 z de donatio. z de locatio. z con. z de deposito. Et de
 compensationibus. Et de rerum permutatione. Et
 de fideiussoribus. Et de testamētis. Et de codicillis.
 Et de vsu. z habi. Et de vsufructu. Et de pactis. Et
 de transactionibus. Et in similib⁹ suis titulis. sicut
 cuiuslibet capitulo cōpetit superius per se z specialiter
 declarato. Et probantur per sanctam regulam pure
 z sū rigorem z spiritualiter z veraciter intellectaz.
 Et p declarationes Nicolai. Et iū. Et Clemē. Et iū
 de paradiso sepissime superius allegatas. Et p con
 stitutiones nō deuiantes a declarationibus ordinis
 generalis. D. s. in. §. Nunc vero in principi. in. c. l. iij.
 dixi qz religiosi in vitio proprietatis offendit in in
 gressu religionis: z pgressu. z egressu. Dicto late. s.
 quomodo offendunt in ingressu z pgressu: nūc sic
 cincte dicendum est quomodo offendunt in ingres
 su de mundo in vitio proprietatis. Et siquidem ali
 qui eoz ante mortem conueniunt in idipsum. z ali

qui etiam de licentia prelatorum, q̄ in morte vnus succedat alij in suo peculio maledicto. Aliqui in morte non se expropriant in manibus prelatorum: sed ta cent & abscondunt que tenent in ordine vel extra. Vel non faciunt reddi pecunias illi cuius est: vel res. Vel se expropriant cum intentione si de infirmitate conualuerint: suum peculium rehabendi. de peni. di. j. di. noxtium. ii. q. j. l. destitisse. Vel aliqui eorum faciunt legata de peculio vel missas dici pro anima sua. Vel faciunt fieri post mortem suam pictantiam fratribus. Vel relinquunt aliqua fabricae ecclesie: vel pro edificijs vel necessitatibus fratrum vel sacristie vel infirmarie. Vel dant sine licentia prelatorum in infirmitate aliqua in ordine vel extra. Vel eligunt etiam intra locum fratrum aliquam sepulturam. Vel moriuntur cum deliberata displicetia, magna mortis impatientia & murmuratione. Nec omnia vitium proprietatis sapiunt & naturam. ad hoc. c. de episc. & cleri. aut. ingressi. xix. q. vlt. q. ingredientibus. & l. nūc autem. ibi. deinde iudicio eius cessante. extra de testa. q. ingredientibus. & de sta. mo. c. ii. & c. super quodam. & c. cum ad monasterium. §. q. si. luy. di. abbas. xij. q. ii. non dicatis. & c. nolo. ex de sepult. religiosi. li. vi. xii. q. ii. quam preposterum. Referas istas allegationes singulas ad suos singulos articulos prenotatos.

Quia autem diffusius supra de vitio proprietatis religiosorum maxime fratrum minorum huius frigiditatis & hypocritalis temporis pertractavi: q̄ nimis diffusi sunt super eorum vulnera discoperui: vt vere expropriationis & paupertatis offenderem medicinam: ne se preteritu crasse ignorantie valeant excusare. que tamen non excusat. extra de or. ab episc. qui renun. episcopa. c. j. vbi de hoc. & de cleri. ex. mini. c. pen. vbi de hoc plene. Nunc ad alia eorum vitia vt per eos sciatur & curentur similiter reuertamur. Et vt curati secularium clericorum & laicorum efficacius verbo & exemplo curent scelera & delicta. xvj. di. c. vlt. xvj. di. c. vlt. iij. q. vj. §. idem testatur. cum. c. se.

De secundo vitio religiosorum quorundam capituli quod est inobedientia. Cap. 68.

Hec secundum eorum vitium capitale inobedientia hariola. j. Re. xv. di. lxxj. si qui filia belial. i. ab q̄ iugo. i. diaboli. j. Reg. x. Qui noluit subesse deo: sed ei se parem facere. Esa. xliij. Ezech. xxviii. de peni. dist. ii. si eniz. contra quem & alios inobedientes dicitur Hier. ij. A seculo confregisti iugum meum: rupisti vincula: & dixisti: non seruias. De obedientia ista tractavi supra in ista secunda parte istius operis in materia Regardorum in tertio eorum errore in. §. tertius error. in. c. li. Et in tractatu anachoritarum. in. c. li. in. §. ex quo sponsa. ver. ad hec. cum multis se. Sic tamen multa addam. ibi dicta minime repetendo. Secundum vero ea que no. xciij. di. in summa. & que no. Raymundus in summa sua in tertio li. in titulo de summa precepti. Obedientia in tribus consistit in reuerentia exhibenda, in mandato suscipiendo, in iudicio subeundo. Reuerentiam debet minor vt assurgat maiori: & det ei proprium locum & primum in choro, in mensa, in sedendo & eundo, & huiusmodi. nisi minori in ordine maior administratio sit commissa. Unde archipresbyter vel presbyter de-

bet archidiacono reuerentiam ratione maioris administrationis: licet ordine maior sit. xxv. dist. perlectus. vltra medium. ver. archipresbyter. & no. xxi. dist. in nouo in gl. c. q. Et fz Aug. quilibet cardi presbyter vel diaconus maior est quolibet episcopo. vt not. Archid. post eum. ij. q. vj. quāq̄. licet glos. dicat contra. sed curia Romana in suo ritu cum Aug. tenet. Obedientia iudicij & precepti debetur ei tantus qui preest in administratione vel iurisdictione. vii. q. j. q. frater. extra de ma. & obe. si quis venerit. nec est petenda per iuramentum: nec per chartulam conscribenda. extra de ma. & obe. legebat. nisi a suspecto & alias contumaci. extra de ma. & obe. cum in ecclesijs. For- ma obedientie manualis quam subditus religiosus prestat suo prelati: & prelati inferiori superiori: ponitur extra de simo. ne dei ecclesiam. Virtus seu efficacia precepti est q̄ subditus tenetur de necessitate obedire precepto sui prelati. vel mandato. alias peccat fm Ray. mortaliter. xij. q. j. quod precipitur. immo hariolus & idololatra dicit. lxxj. di. si qui. j. Re. xv. Quasi peccatū hariolandi est repugnare: & quasi scelus idololatricie nolle acquiescere. vbi dicit expostor. Idolum hominis est quicquid plus q̄ deum colit ac diligit. filijs ergo inobedientie voluntas sua idolum est. cuius nutus contempta dei voluntate sequitur. & quicquid ipsa iusserit quasi sacrosanctum adorant. Et hoc intelligas quoties prelati precipit licitum. i. fm deum & officium suum. xvij. q. ii. hoc trifi. xj. q. iij. qui resistit. & c. iulianus. quod principaliter debet exercere circa correctionem & salutem animarum. Secundario circa discretam & vtilem dispensationem rerum ecclesie. Unde si precipiat aliquid contra deum vel regulam: non est obediendum. & sic est in sacra regula beati Francisci continetur. & xj. q. iij. si idē q̄ preest. cum. ij. c. se. in pre. c. iulianus. cum. c. fequen. extra de ma. & obe. cum in ecclesijs. & pre. c. ne dei. & extra de iureiuran. ego A. Si autem dubitat subditus vtrum sit contra deum illud quod precipitur vel non: obediat in dubio. c. di. contra morem. in princ. legitur & no. xxij. quest. j. quid culpatur. in vlt. glos. & de tempo. ordi. c. ad aures. in glos. & ita patet. & c. dilectus. in glos. hic habes. Nisi esset tale dubium in quo nullo modo excusabilis esset ignorantia. puta circa articulos fidei, ecclesie sacramenta, precepta vel prohibitiones domini, vel generale statutum ecclesie. xvj. dist. quod dicitis. xxvii. dist. c. j. & c. qui ea. Religiosi autem longe magis sunt adstricti obedientie q̄ seculares. xij. q. j. non dicatis. ex de off. ordina. quanto. Qui sine obedientia superioris viuunt: in ecclesia Simonis. j. obedientis Petri non viuunt. Christus enim ascendit in vnam Simonis nauem. Luc. v. vt qui christi & sui vicarij seruis est: in obedientia ecclesie viuat. xix. di. in memoriam. & c. nulli. Unde & Christus multum in Bethania. i. in domo obedientie versabatur. Joan. xij: quia ipse precipue obediens fuit vsq̄ ad mortem. Joā. iij. & vj. & vbi. ij. Et fm Berni. potius voluit perdere vitam q̄ obedientiam. Unde inobedientes sine capite viuunt. & in canone acephali. i. sine capite iudicantur. xciij. di. nulla. Et inobediens morte corporali & spiritali condemnatur. extra de ma. & obe. si quis venerit. vbi de hoc. extra qui si sint. legi. per venerabilem. §. rationibus. Est & sciendum fm beatum Antonium de ordine minorum predicatorum eximium super euangelium. Quid existis. Matth. xi. q̄ vera obedientia habet in se. v. que ipse colligit de verbo Esa.

Obedientia tribus impletur.

Vera obedientia
qualis esse
debeat.

xxxv. Germinans germinabit et exultabit letabunda et laudans. Vera obedientia est humilis, deuota, festina, iocunda, et perseverans. Humilis, in corde. hoc est Germinans. germen initium est floris: et humilitas omnis bone actionis. Superbus enim filius Beeliali. absque iugo vult esse: et alios subiugare. humilis autem subesse. Unde impossibile est quemque esse verum obedientem: nisi sit verus humilis. Unde quum Abat. xi. christus dicit, Tollite iugum meum. sequitur. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. q. d. Nunquam portabitis iugum obedientie nisi fueritis humiles. Deuota, in voce. hoc ex Germinabit. ex humilitate enim cordis procedit deuotio vocis. Unde et Abat. xi. dicitur Discite a me quia mitis sum exterius: et humilis corde interius. Unde Berni. Collactane sunt humilitas et mansuetudo. Et sicut presumptio ab elatione, sic vera mansuetudo ex vera humilitate procedit. Festina, in iussione. cui concordat Exultabit. Exultauit inquit ad currendam viam. ps. xvij. Iocunda, in tribulatione. hoc est Letabunda. Act. v. R. v. Perseueras, in precepti ad completionem. hoc est laudas quia omnis laus in fine canitur. Abat. x. et xxij. de pe. di. ij. S. euidenter. ver. Item illud. vij. q. j. suggestum. Debet etiam habere obedientia tres alias conditiones que notant. i. Adacha. xij. Siluit terra in da omnibus diebus Simonis. quesuit. n. bona gestis sue. et placuit illis potestas eius. Dies Simonis lux est obedientie. Simon enim (vt dixi) obedientes interpretatur. Tres autem sunt conditiones vere obedientis et obedientie. Debet enim esse grata, pura, sollicita. Grata, sine murmuratione et contradictione. et hoc no. ibi. Siluit terra. Verus enim obediens non murmurat nec recalcitrat: sed silet mente et ore. dicit gallice. Sache. factus est. quia in corde bono suo pro facto habet verbum prelati: ac si iam fecisset. et votum sibi pro opere reputatur. de pe. di. j. votum. circa principium. Item pura sine proprii commodi carnalis intentione. et hoc notatur ibi. Quesuit bona gestis sue. non sibi sed alijs per suam obedientiam quesuit bonum. quia obedientia charitatis. i. De. ij. Phil. ij. non querit que sua sunt. i. ad Cor. xij. vij. q. j. sunt in ecclesia. Sunt enim quidam qui bene obediunt sine murmuratione: sed ipsi commodum suum considerant: non aliorum. Item sollicita vel festina. et hoc no. ibi. Placuit illis potestas eius. Quidam enim ita tarde et confuse et in deuote implent obedientiam: quod nulli placet potestas eorum. i. obedientiam per quam verus obediens super seipsum potestatem habet. Prover. xxi. Aur obediens loquitur victoriam. Vincit enim verus obediens omnia membra corporis exterioris: et voluntatem suam interioris. Berni. Verus obediens mandatum non procrastinat: sed parat aures auditui: linguam voci: manus operi: pedes itineri: et se totum intra se colligit vt mandatum peragat imperantis. Verus ergo obediens debet esse silens a murmuratione: purus in intentione: placens sine excusatione: silens ore: purus corde: placens opere. Unde et dicebat almus Frasciscus. Fratres: non faciatis me verbum repetere. ad hec extra de ma. et obe. legebatur. et c. cum in ecclesijs. S. cum igitur. in si. ibi. debite ac humiliter obediunt. c. di. contra mores. in punci. Ad istam sanctas obedientiam subeundam inducit dominus: quum ait Abat. xi. Tollite iugum meum super vos. Quis non obediat illi qui imperat ventis et mari: et obediunt ei? Abat. vij. et xij. et Lu. vij. et Marci. v. vnde Ecclesiastici ultimo. Comparete vobis sine argento sapientiam.

et collum vestrum subiugate iugo eius etc. In verbo autem domini pre Tollite et c. tria de obedientia insuper dicuntur: quod debet esse voluntaria a principio vt ait Tollite. q. d. Non impono vobis vt bobus vel asinis: sed vos vt homines tollite vobis si vultis. Berni. filios. i. voluntarios vult habere: non seruos. i. coactos. xxij. q. vij. S. ex his. Unde in edificio tabernaculi dixit Moyse. Ero. xv. Ab homine qui offert vltro accipietis. Et Ambro. de beata vita. Voluntarium sibi militem elegit christus. Voluntarium seruum sibi diabolus auctionatur. xv. q. j. non est. Et fm hoc male faciunt illi qui ponunt filios et filias suas inuitos in monasterio. contra illud. Voluntarie sacrificabo tibi etc. ps. liij. Unde et canon. Quod enim quis non eligit nec optat: profecto non diligit. quod autem non diligit: facile contemnit. Nullum igitur bonum nisi voluntarius. xx. q. ij. presens. Sicut et integritas corporis res est voti: non precepti. xxij. q. j. integritas. vbi et notatur quod non potest quis compelli ad seruandam religionem strictiorem quam promissit. et lxxij. di. gesta. in gl. c. et extra ne cle. vel mo. relatum. in glo. in penam. et facit quod no. lxxij. di. c. ij. in gl. hic respondet. ver. promotos enim. et facit quod no. xj. q. ij. S. Item est quando in glo. ab hoc loco. Unde et tenet Hug. quod non tenetur monachus obedire abbati nisi tantum in his que spectant ad imperium abbatis. Si enim abbas velit ei iniungere strictiorem vitam: bene potest. sed ei non tenetur monachus obedire vt pre. c. non est. et c. presens. et c. gesta. et sic no. xj. q. ij. no dicatis. Et hec fuit etiam sententia Vincen. ix. extra de maiorita. et obe. dilecta. facit pro hoc quod no. xj. q. ij. in summa. in si. pro hoc facit. ff. de reg. iur. factus a iudice. xvij. q. ij. hoc tatum. Et facit pro hoc quod no. Inno. extra de constit. cum omnes. S. in gl. j. ver. caueat tamen episcopus. Idem tamen Inno. tenet quod locum habent in clericis non professis. nam professis austeriores constitutiones et obseruante possunt indici. vt no. extra de regula. super eo. licet eorum ordo sine communi consensu mutari non possit. extra quod me. causa. cum dilecti. Idem etiam tenuerunt Hug. et Lau. xj. q. ij. in summa. Et Joa. an. extra de sta. regu. c. vnico. in glo. sed quomodo. et de reg. iur. quod omnes. Ego autem in his distinguo quia aut facit constitutiones austeriores contra relaxationem regularis obseruantie: vt quod promiserunt plene obseruent. Et tunc teneo eum Inno. et sequacibus. et ita videtur fuisse mens sua in pre. c. super eo. subtiliter intuenti. quia loquitur de conuentu in monasterio relaxato. Si autem obseruetur obseruantia regularis promissa: non credo quod durior obseruatio possit imponi. et sic teneo eum primis. Unde si fieret constitutio. quod fratres predicatorum vel minores tenerentur ieiunare qualibet septimana die veneris in pane et aqua: non tenerentur hoc seruare. quia ad hoc eos eorum regule non obligant: Si autem tales constitutiones essent penales pro transgressionibus que fierent: ad tales tenerentur professi. quia pro penitentia imponuntur: quam tenentur facere: et ad quam possunt compelli. xxij. quest. j. predicandum. alias iniustum et iniustum videretur quod aliquis cogeretur ad seruandum amplius quam promissit. et quod est supererogationis. ad necessitatem et obligationem adducere. Abat. xij. c. bonum. xij. q. j. quisquis. et c. xxvij. q. vij. alligant. Item quia obligatio est de voto. vnde ps. lxxv. Honete et reddite. Et illud ps. cxv. Nota mea redda. extra de voto. magne. ergo a sensu contrario. quod

Quatenus
obsequen
dum sit abe
bati.

non vovi non reddā: nisi constitutio annexa esset vo-
to. c. j. q. ij. si quis obiecerit. Ad pre. tra de sta. re. c. j.
ubi imponitur clausura presentibus professis nō p-
mittentibus eā. Respondeo qd in feminis religiosis
ad castitatē seruandam propter sexum debiles anne-
ra est & consequens quemadmodum clausura. vt cla-
re colligitur de verbis & de mēte illius. c. z. c. ad hoc.
extra de iudic. mulieres. lib. vj. Unde qz Bina vaga-
ri voluit: stuprata fuit. Sen. xxxij. de pe. di. v. c. j. ad
fi. vnde Seneca. Initius bone vite & mentis & bene
constitute est vt alius sciat habitare. Sic etiaz nar-
rat Greg. in ij. li. dialogorum de beato Benedicto q
recessit a malis monachis & habitauit secum. ad hec
vij. q. j. hoc autem. in fi. xvij. q. ij. s. ecce secum. An-
tiqua etiam clausura innuitur seminarum. xvij. q. ij.
distinguitur. ibi extra positam portam &c. Secundo
obediētia debet esse iusta i. in ijs que sunt fm deus.
vt. s. ver. & hec intelligas. cū. ij. se. satis probatum est.
qz in malis promissis fides est rescindenda. xxij. q. ij.
in malis. Et ideo dicit Iugum meum. Est autē tri-
plex iugum. Primum est proprie voluntatis. quod
non est simplex sed multiplex. qz singuli sensus iugū
suum imponunt. Unde Luc. xij. Iuga boum emi.
vid est curiositatem sensuum nō sine labore magno
acquisiti: vaga inuestigando. & in eis delectando. si-
cut enim iugum premit ceruicem: ita sensus rōnem.
Sap. ix. Unde Augu. Quum exterior sensus carnis
bono suo vitur: interior sensus mentis dormit. Et
Isaac de vita contemplatiua dicit. Quum mens a
sensibus exterioribus trahitur: cum eis cibuz come-
dit bestiarum. Quum vero sensus trahuntur a men-
te: cum ea cibum comedunt angelorum. vnde dicit
ibi in Luca. Eo probare illa. Ecce vitium curiosita-
tis. sed si nemo potest duobus dñis seruire. Mat. vj.
& Luc. xvj. & de pe. di. ij. s. romanos. ver. nemo pōt.
quanto minus. v. tyrannis contra animam & rōnez
tyrannizantibus. Unde Bern. Qui iuga iumento
ruz emit: iumentis stolidior & bestialior bestijs com-
putat. Si optas iugum: tolle super te iugū christi: nō
graue sed leue & suauē: quod nō infligit laborē: sed
tribuit requiem. dimitte cupiditatem: & elige charita-
tē. Iugū etiam proprie voluntatis qz graue sit ostē-
ditur Job. vij. Posuisti me contrarium tibi: & factus
sum mihi metipsi grauis. Ubi dicit Bern. Nullū mi-
hi importabilius onus me ipso. nulla sarcina grauior
est: factus sum mihi talentum plumbi: & resedit ini-
quitas super illud. Zach. v. vnde Osee. r. Confundet
israel in voluntate sua. Secundum iugū est diabo-
lice dñationis. de quo Esa. r. Aufere onus de hume-
ro tuo & iugum de collo tuo: & computrescet iugū a
facie olei. i. a pñtia misericordie dei & vnctione spiri-
tus sancti. qui dicit Hier. xxx. Conterā iugū eius de
collo tuo: & vincula eius dirūpā. Huic iugo se subdūt
qui suggestioni eius consentiūt. An Osee. r. Effraiz
vitula docta diligere triturā. qz sicut vitula spōte ac-
cedit ad iugum vt comedat de frugibus aree: ita pec-
catriz aia sponte se subdit diabolo pp appetituz dele-
ctationis momentanee. Tertium est iugum diuine
iustionis. de quo hic. Iugum meum suauē est. & pces-
dit in Mat. Venite ad me omnes qui laboratis &
onerati estis. Ubi Aug. de verbis dñi. Quare. n. oēs
laboramus: nisi qz sumus hoīes mortales lutea vasa
portantes que faciunt inuicē angustias: sed si angu-
stant vasa carnis: dilatent spatia charitatis. Ad qd
ergo dicit. Venite ad me oēs qui laboratis: alibi vt
non laboretis. Item ibi Hilarius. Legis etiā diffi-

cultatibus laborantes & peccatis seculi oneratos ad
se aduoat. Item Hieronymus ibi. Grauiā enī esse
onera peccati & Zacharias propheta testatur. v. c. ini-
quitate dicens sedere super talentum plumbi. Et
psalmista compleuit ps. xxxvij. Iniquitates mee ag-
grauate sunt super me. Item Greg. xxx. mora. Asper-
um etiā iugum & dura seruitus & pōdus est subesse
temporalibus: ambire terrenā: retinere labentia: velle
stare in non stantibus: appetere quidem transeun-
tia. sed cum transeuntibus nolle transire. Dum enīz
contra votum cuncta fugiunt que prius mentem ex
desiderio adeptionis affixerāt: post ex pauore. amif-
sionis premunt. Item Chryl. Non autem dicit. Ve-
nite ille & ille. sed oēs qui in sollicitudinibus. qui in
tristitijs. qui in peccatis estis. non vt expectā noras:
sed vt solūam peccata. venite. non incipio vestra glo-
ria. sed qz volo vestram salutē. Unde & dicit. Et ego
reficiam vos. Non dixit. saluabo solum. sed (qz mul-
to amplius erat) reficiam vos. i. in omni quiete con-
stitūā. Rabanus. Non soluz exonerabo: sed interna
refectione saturabo. Item Remigius. Venite dicit.
non pedibus sed moribus. nō corpore sed fide. Iste
namqz est spiritualis accessus quo quisqz deo appro-
pinquat. ideo sequitur. Tollite iugum meū sup vos.
Rabanus. Iugum christi est euangelium christi: qz
iudeos & gentes in vnitāte fidei coniungit & sociat.
hoc autem super nos iubemur sumere. i. in honore
habere: ne forte ponentes. i. prae illud contemnē-
tes lutulentis vitiorum pedibus conculemur. An
subditur. Discite a me. Aug. de verbis dñi. Nō mun-
dum fabricare: non in ipso mundo miracula facere.
sed qz mitis sum & humilis corde. Magnū esse vis?
a minimo incipe. Cogitas magnam fabricam cōsti-
tuere celsitudinis: de fundamento prius cogita hu-
militatis. Et quantū quisqz vult superimponere ma-
ius edificium: tanto altius fodit fundamentū. Quo
autem peruenturum cacumē nostri edificij. vsqz ad
conspectum dei. Rabanus. Discēdū ergo nobis est
a saluatore nostro vt simus mites moribus & humi-
les mentibus. neminem ledamus. neminem condē-
nemus. & virtutes quas foris ostendimus in opere:
intus teneamus in corde. Chryl. Et ideo incipiens
diuinas leges ab humilitate incipit: & maximū pre-
mium ponit dicens. Et inuenietis requiem anima-
bus vestris. Hoc enim maximum est premium. Nō
enim alij efficeris utilis solum: sed te ipsum requiesce-
re facis. & ante futuram hanc tibi dat retributionē.
in futuro autem perpetua gaudebis requie. Et ne
formidarent qz dixerat onus & iugū. subdit. Iugū
meum suauē est: & onus meum leuē. Hilarius. Iugū
autem suauis & leuis oneris blandimēta proponit.
vt credentibus eis boni scientiam prestat. quod ipse
solus nouit in patre. Greg. iij. mora. Quid graue
mentis nostre ceruicibus imponit: qui vitare omne
desiderium quod perturbat precipit: qui declinari la-
boriosa mundi huius itinera admonet? Item Hila-
rius. Et quid iugo ipsius suauis? qd hoc onere le-
uius? probat fieri: scelerē abstinere: bonum velle: ma-
lum nolle: amare oēs: odisse nullum: eterna cōsequi:
pñtia non capi: nolle inferre alteri quod sibi p-
peti sit molestū? Rabanus. Sed quō iugum christi
suauē est. quum supra dicat Mat. vij. Arcta est via
que ducit ad vitā: Sed quod angusto initio incipit
processu teporis ineffabili dilectionis dulcedine di-
latatur. Item Augu. Qui iugum domini intrepida
ceruice subserunt: tam alacriter difficillima pericula

patiuntur:

Iugum
volūtatis.Iugum
diabolice
dñationisIugū di-
uine ius-
tionis.

patiuntur: vt non a laboribus ad quietem, sed a quiete ad laborem vocari videantur. Sed profecto adest spiritus sanctus qui in exterioris corruptione hominis. ij. Cor. iij. interiorē renouaret. Ephe. iij. de die in diem: et gustata requie spiritali in affluentia deliciarum dei in spe future beatitudinis omnia presentia deliniret aspera: et oia graua releuaret. Secari et vni se hoies patiunt: vt dolores acriores eterni aliquando dolorum precio redimant. Quibus tempestatibus vel penis importuni sunt mercatores: vt diuitias venturas acquirant. Sed qui has non amant eadem graua patiuntur. Qui vero amant eadem quidem sed non graua pati videntur. Omnia enim seu a immunia proxiis facilia et prope nulla efficit amor. Quanto ergo facilius ad veram suam beatitudinem charitas facit: quod ad miseriam quantū potuit cupiditas fecit. Hieronymus. Quis etiam leuius est lege euangelium: quum in lege. Exo. xx. homicidium et adulterium in euangelio. Mat. v. de pen. di. j. homicidium, et c. si cui. ira et concupiscentia puniant? In lege. n. multa precepta sunt: que aplos non posse compleri plenissime docet. ad Romanos. In lege opera requirunt: in euangelio voluntas querit: que eth effectum non habuerit: tñ premuz nō amittit: de pen. di. j. votum pñm. di. et peccatū facit. xxxij. q. v. non nisi. Euangelium ea precipit que possum? scilicet ne concupiscamus: hic in nostro arbitrio est lex: quum voluntate non puniat, de pen. di. j. cogitatio: punit effectum ne adulterium facias. Finge in persecutione aliqua virgine prostitutam, hec apud euangelium quia voluntate non peccat: virgo suscipitur in lege quasi corrupta repudiat. xxxij. q. v. finge, alias est. §. sub. c. de pudicitia. Est aut iugum christi suauē. Primo pp dominationem: quia sicut hic ait Augu. qui huic iugo subdit: cuncta hys subiecta. ad Cor. iij. Dia vestra sunt. xxxij. q. vij. q. autem an si. Secundo pp vnctionē. Magna. n. suauitas est in obedientia et adimplentione mandatorum dei. ps. cxvij. In via testimoniorum tuorum delectatus sum et c. idem. xvij. In custodiendis illis retributio multa. Ubi dicit Aug. Non ait pro custodiendis: sed in custodiendis: quia non tantum pro eis reddet premium: sed hic in eoz custodia magnū est gaudiū. Eccl. xxij. Nichil dulcius q̄ respicere in mandatis dñi: Anctio hec sicut dicit Bernar. Andream fecit amplecti crucem gaudentem. Laurentium irridere carnificem. Stephanum. Act. vij. pro lapidantibus flectere genua in oratione. Et aplos gaudere in tribulatione. Act. v. ps. iij. In tribulatione dilatasti mihi. ij. Corinth. j. Sicut abundant passiones christi in nobis: ita et per christum abundat consolatio nostra. Unde et ps. xxx. Quam magna multitudo dulcedinis tue dñe: quaz abscondisti timentibus te. Ubi dicit Bern. Videns quodammodo memoriam suauitatis huius anima sancta exprimerē gestiens: verba multiplicat: hanc dulcedinem nemo expertus: in expertus ignorat: quia nemo scit nisi qui accipit. Apoc. ij. Unde et ad gustandum nos David inuitat dicens. ps. xxxij. Gustate et videte. Item Bern. Hanc suauitatem docet vnctio: non lectio. Eccl. xxij. Sps meus super mel dulcis. Bern. Adeo dulcis: vt ne ipsa quidem mortis amaritudo licet amarissima queat illi dulcedini preualere. Quid ergo non temperet illa dulcedo: que ipsam mortem facit dulcissimam? Ione. j. Tollite me et mittite in mare: et cessabit mare in vobis. Hoc est lignū quod ipsas aquas amaras per Moysem dul-

corauit. Exo. xv. de con. di. ij. reuera. Hec est farina quod pulmentum prophetarum per Heliseum saporauit. iij. Reg. iij. Hic est sal federis quod nulli sacrificio deesse iubet. Leuit. ij. Unde Job. vi. Nunquid potest comedi insulsum quod non est sale conditum? Hec dulcedo est etiam illa consolatio et manna quod datum est filiis Israel in deserto huius peregrinationes. donec terrā promissionis intrarent: que est videntium. Exo. xvj. Hanc iacuit ros per circuitum castrorum: quia germen diuine consolationis extinguit feruorem concupiscentie carnalis: et ab aduersarijs vndiq; nos defendit. Quumq; operuisset superficiē terre: quia gaudium conscientie resultat in facie: apparuit in solitudine id est in contemplatione minutuz: pp subtilitatem cognitionis: quasi pilotunsum. pp suauitatem contritionis: in similitudine pruinę, quia candorem habet per munditiam sanctitatis: et impingat per affectum pietatis. Quod quum vidissent filij Israel: dixerunt, manhu. i. quid est hoc? qui bus ait Moyses. Ille est panis quem dedit vobis dñs ad vscendum, de con. di. ij. reuera. Hec est promissio quod promittit dñs ad se venientibus: in pre. c. Marc. xj. Venite ad me oēs et c. ibi reficiam vos. Quicquid est in hoc mundo: hanc gratiam et suauitatem non potest comparare. Hec est multitudo dulcedinis: de qua dictum est: Delicie cordis: primitie spiritus: panis quotidianus: stipendium militie: centuplum huius vite. de quo Mat. xij. Tertio est suauē hoc iugum dñi pp promissionem: quia magna est spes mercedis: vnde. ij. ad Cor. iij. Id quod in presenti est momentaneum et leue tribulationis nostre: supra modum in sublimitate eternum glorie pondus operatur in nobis. q. d. Tribulatio est quantitate modica duratione: momentanea: acerbitate mensurabilis et finita in loco calamitatis: sed glorie quantitate immensa: duratione eterna: dulcedine inestimabilis in loco amenitatis. Eccl. xxvij. Anguētarius faciet pigmenta suauitatis: et vnctiones conficiet sanctitatis. Quarto propter amorem. Unde gen. xxix. Videbantur Jacob pauci dies quibus seruuit pro Rachel: pre amoris magnitudine. Bern. Nichil creditibus impossibile: nihil amantibus difficile: nihil asperum mitibus: nihil humilibus arduum reperitur quibus gratia fert auxilium: et obediendi deuotio lenit imperium. Quinto pp precedentium patrum considerationem. Heb. xij. Habentes impositam tantam nubem testium: id est multitudinem martyrum per patientiam curramus ad propositum nobis certamen. Unde Greg. Si facta recolamus precedentium: difficulta non erunt que toleramus. Sexto pp subleuationem, quia licet simus sub onere: deus tñ a superiori onus leuat. Sicut mater quę portat onus super caput filij sui: et tñ ipsum reputat portare: sic et dñs suum bonum tribuit nobis ad meritū: licet ipse operetur. Gen. xv. Credidit Abraam deo: et reputatum est ei ad iustitiam. De isto iugo etiam scripsi. §. in. c. vj. in §. aleph. in. c. thre. versi. teth. bonum est: scilicet hic plenus. et §. in. prin. istius. ij. partis. §. iam nunc in ter. interierunt in vijs. j. c. Tertio obedientia debet esse deuota: vnde ait super vos: vt in honore habeatis non subter: vt contemptatis. Unde. j. ad Cor. x. et Colos. iij. Omnia in gloriam dei facite. Lanti. j. Fasciculus myrrhe: dilectus meus mihi: vbi dicit. Bern. Non fascem sed fasciculū dicit dilectum: quia leue per ipsius amore ducit quicquid laboris imminet: et doloris. Inter vbera mea commorabitur. Bernar.

Iugum
christi
suauē
nemultas
ob causas
appellat.

Habeto illum semper non retro in humeris sed ante
 pre oculis. vt portantes z non odorates z onus pre
 mat z odor non erigat. Item de obedientia. j. Res
 gū. j. Loquere dñe: qz audit seruus tuus. Esa. vi. Ec
 ce ego: mitte me. viij. qd. j. in scripturis. Et Saulus.
 Dñe quid vis me facere? Actū. ix. super quo verbo
 Augu. Occisus agnus a lupis fecit agnos de lupis.
 Jam parat se ad obediendum qui prius seuerat ad
 persequendum. Item super illud Proverb. xv. Re
 sponsio mollis frangit irā: z lingua eucharis in bo
 no hoie abundabit. Sanctus Antoni⁹ de ordine mi
 norū ait. Rñsio mollis humilis subditi frangit iram
 superbi prelati. Unde Prover. xxv. Patientia scilicet
 subditi lenietur princeps. i. prelati. xxxv. di. ecc
 lesie. z lingua mollis veri. s. obedientis confringet
 duritiā. s. prelati austeri. Ne coneris dicit sapiens Ec
 clef. iij. contra ictum fluij. i. voluntatez prelati. s. hu
 milia ei caput tuum. Verbum dulce multiplicat ami
 cos: z mitigat inimicos. Et lingua eucharis. i. bone
 gratie in bono. s. subdito abundabit. Eccle. vi. vt di
 cat cum Job. xij. Vocabis me: z ego rñdebo tibi.
 Rñdet qui sibi precipienti ex aio obedit fm Anto
 niū. Itē. j. Mach. ij. Ecce Simon frater vester: scio
 qz vir boni consilij est. ipsum audite semp: z ipse erit
 vobis pater. Simon interpretatur obediens. Obe
 dientia bonū est consilium. qz propriam voluntatez
 (que est via ad infernū fm Bern.) docet mortifi
 care: z alterius voluntatem (que est via ad celum)
 adimplere. Unde Mat. xvi. Si qs vult post me ve
 nire: abneget semetipsum. s. per veram obedientiam
 z sequatur me. per penitentiam z conscientiam. Un
 de Greg. Sola obediētia est virtus que ceteras vir
 tutes sibi inserit: insertasqz custodit. Obediētia au
 tem fm sanctum Climacum abbatez montis sinai.
 est anime proprie consummata abnegatio per corp⁹
 manifeste monstrata. Aut obedientia est perfecta cor
 poris abnegatio per animam ex voluntate seruēter
 ostensa. Obedientia est fm eundez. mortificatio mē
 broz in viua mente z deliberatione. Obedientia est
 imperferutatus motus: spontanea mozs: sine curio
 sitate vita: absqz cunctatione z sollicitudine periculū
 garentia timoris mortis: absqz detrimento naufragi
 um: dormiens vie peragratio. sicut enim dormiēs
 quiescit a curis: nec curat de aliquo: ita qui ver⁹ obe
 diens est. siue in mari nauigans vel incidēs in latro
 nes. de periculis non curabit. Neqz precepta discer
 nit. scit enim constanter qz in martirium ei imputa
 bitur quod superueniet periculum: eo qz obedientiā
 sine discretionē humane prudētie impleuit. Est etiā
 obedientia perfecte assumpta perfecta omniuz pre
 sentium rerum obliuio: z a proprijs naturalibus no
 bilibus verus recessus. Itē obedientia est sepulchrū
 voluntatis: resurrectio humilitatis. non contradicit
 aut discernit mortua in bonis aut in apparentibus
 malis. Qui preest pie mortificat eius aiām. z super
 omnibus satisfaciens reddet rationem. Obedientia
 est depositio hesitationis z distractionis in diuitijs
 discretionis. Qui enim in preceptis malis apparen
 tibus sed simpliciter non malis vt peccatū. obedit.
 vere obediens est. sicut Abraham filium immolās.
 Gen. xxi. z alter cenobita ad preceptum abbatis fi
 lium in fumum proiciens. Diuitie vero discretionis
 in obedientia non discernenti sunt virtutes que con
 sequuntur obedientiam non discernentem. sicut hu
 militas z patientia z alie virtutes. Initium autem
 mortificationis z membrorum z corporis z anime

z voluntatis labor z dolor. Medium vero qñqz est
 cum dolore: quandoqz sine dolore. Finis vero in oi
 immobilitate de cetero est z insensibilitate doloris.
 Tunc inspicitur dolens z contristatus viuens mor
 tuus. iste beatus quando seipsum propriam viderit
 voluntatem facientē propriū iudicij pondus timēs.
 Quum subditus presidentem dijudicat: nunqz ve
 rus erit obediens. Inquantum enim pullulat ad s
 latum in corde subditi fides: intantum in ministr
 atione corpus accelerat. Quando ergo tentatur sub
 ditus prepositū iudicare: dicat serpenti tentanti. Nō
 ego mei prioris. sed ipse mei suscepit iudicium. Bea
 tam obedientiam patres martyrij confessionem eri
 stere decreuerunt. Qui propter deuz perfecte obedit
 perfecte se delicto suo exuit. si vero in quibusdam suā
 perficit voluntatez: qzuis obedire appareat: ipse suū
 pondus portabit. hucusqz Climacus. Sed nunqd
 solitarij z anachorite absqz obediētia viuūt? Quid
 ergo de Paulo primo eremita z Antonio. z Ma
 ria egyptiaca. Joanne baptista. z alijs sanctis innu
 meris anachoritis maxime in egypto? Sed respon
 dendum est qz subsunt epis in quoz territorio succe
 dunt. vt no. xvi. q. j. qui vere in glo. j. Sed z dicendū
 igitur proinde est qz qui perfecte carnē spiritui subij
 cit: z conscientie stimulum iudicem possidet: z ei obe
 dit: nihil sibi de propria voluntate relinquens diu
 nis preceptis obediens factus: ante qz visibiles obe
 dientiam pertranseat: ad intellectualem pertingit: q
 multum excedit visibilem: sicut anima corpus. z spi
 ritus literam. z gratia euangelij legem. z gloria gra
 tiam. z hanc illa substituit z commendabilem facit.
 Et per hanc obedientiam intellectualem sancti ana
 chorite quasi angeli deo obediebant: solum celestia
 sapientes: quibus dignus non erat mundus. Heb.
 xij. Precedit ergo intellectualis obedientia visibilē
 incomparabiliter. Et sicut sol stellas suo ortu occul
 tat: ita intellectualis visibilē. Quare qui intellectu
 lem non possident: sed adhuc sub vitijs molestantur
 sine visibili: tanqz paruuli z sub nocte vitiozuz pro
 ficere vel saluari non possunt.

De conscientia vtili. z plena doctrina. De medio te
 nendo. De spiritus sensualitate. Cap. 69.

Quoniam ergo obedientia intelle
 ctualis diuina illuminatione per
 ficitur: z conscientiam possidet in
 dicem: videndum est quid est con
 scientia: contra quam agere est edi
 ficare ad gehennas. xxvii. q. j. s. ex
 ipis. z extra de resti. spo. literas. z de
 simo. per tuas. ij. Conscientia est diuine scientie mo
 tus z operatio cum nostra z in nostra scientia. Con
 scientia est scintilla diuini luminis. in homine condi
 to subseminata a principio. quasi quedam cogitatio
 feruentior z illuminatiua. verbum seu rationem lus
 cis in se continens. z ostendens ei bonuz a malo. Et
 hec vocat conscientia z lex naturalis. Hec est Isaac
 puteus. vt dixerunt patres. quez philistini demones
 repleuerunt caligine vitiozū. Gen. xxi. Hec in euan
 gelio. Mat. v. aduersarius dicitur. cui quādiū su
 mus in via debemus consentire ne moriamur. Con
 sentimus vero ei dum eam custodimus. ad deum p
 fidem z obedientiam z amorem mandator. z pro
 ximum per pietatez patientiā humilitatez. ad nosip
 sos per mortificationez sensuum. custodiam cordis

Conscie
 tie delictio
 ptio.

z lingue,

z lingue, z odium corporis, z omnium visibilium, z proprie voluntatis, ad materias z ysum reruz per temperantiam z sobrietatem, z earundem custodiã fidelem ostendendo in eis: sicut in rebus sacris dñi reuerentiam z seruitutem. **B**icta est conscientia: qñi cuz scientia. s. naturali diuina z scripta confirmata z conformata. Aut enim lege scriptaz per legem naturalem menti a deo insitaz se deo placentes referunt: que conscientia ab apostolo vocatur Ro. ij. vbi ait. **Q**uum enim gentes que leges non habent naturaliter ea que legis sunt faciunt: eiusmodi legem non habentes ipsi sibi sunt lex qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis testimonium reddente illis conscientia ipsorum: z inter se inuicem cogitationuz accusantium aut etiam defendentiũ in die quũ indicabit dñs occulta hominum zc. Unde conscientia signatur per lapideas tabulas, de quib⁹ Exo. xxiii. Tenet enim durabiliter in se leges scriptam. Nullus ergo excusari potest q̄ scripturas nesciat, quum scripturam in corde habeat: s̄m quam vinar. Sic x. mã data in tabulis, tabule in arca, arca in tabernaculo. **H**eb. ix. sic lex naturalis in conscientia: conscientia vero in aia, aia vero in corpore est. Sed heu ppter peccatum obscurata est lex conscientie. Illuminatur autem per leges scriptam z legem gratie. **H**eb. viij. **H**o leges meas in cordibus eoz: z in mentibus eoz superscribam eas. **P**er legem enim scriptam cognitio peccati. Ro. ij. z. viij. Unde peccantes per ignorantiam non excusantur: licet bonam habent emulationem, contra quos ad Ro. x. Testimonium perhibeo illis q̄ emulationem dei habent: sed non s̄m sciẽtiã xij. q. j. s. j. xxxvij. di. qui ea. **I**sta etiaz conscientia est illa lex dei z lex mentis de qua. Ro. vij. **L**õdelector enim legi dei s̄m interiorem hominem. video autem aliam legem repugnantem legi mētis mee. zc. xxxij. q. v. si paulus, de con. di. iij. c. ij. di. vj. in palea. sed pensandus. **I**ste liber conscientie scribendus est calamo aureo bonoz meritoz. Si autem scribatur male meritis tunc signatur stilo ferreo. **H**iere. xvij. **P**eccatũ Iude scriptũ est stilo ferreo in yngue adamantino. i. in corde obstinato. sed heu quia ista scriptura ab omnibus legetur in die nonissimo. Unde **O**rig. **A**uda bitur pectoris nostri conscientia: z aperto corde videntur literę peccatozuz: que stilo ferreo z in yngue adamantino scripte sunt. atq; vniuersa spectantium multitudo leget i pectore nostro signatas imagines peccatoz. **Q**uia ergo quod sit contra conscientiam, subaudi s̄m glos. precepti vel prohibitionis. edificat ad gehennam. xxxvij. q. j. **S**ex his. vbi de hoc. z extra de resti. spo. literas. z de prescrip. c. vlt. **E**t quidaz habent conscientiam cauteriatam insinulataz vel vulneratam. lxxij. di. in nomine patris. z. j. ad Tim. iij. quidam nimis scrupulosam. extra de simo. p. tuas. ij. **I**deo consilium sapientioris adhibendum est s̄m qd̄ vel sequenda est vel nõ sequenda. vt in pre. c. p. tuas. z extra de sen. ex. com. inquisitioni. **A**lias habens conscientiam erroneam z faciens contra eã peccat mortaliter. vt si haberet quis conscientiaz tollendi paleã de terra: z si tolleret: peccaret mortaliter: si tollit eam peccat mortaliter contra suam conscientiaz etiam erroneã faciendõ. vt est expressum pre. c. per tuas. z no. de hoc. in pre. **S**ex his. **S**icut autem veri religiosi habent suam puram conscientiam conseruare: ita precipue cauere dñt aliorum fratrum. j. **C**or. vij. conscientias ferire aut etiam perturbare. **A**dultis autem modis conscientia fratris feritur: extollentia, z elatione

superflua, prudentia, seductione, infidelitate, mendacio, fraude, deceptione, contemptu, liuore, murmuratione, detractione, vindicta, z reliquis que pariuntur ex istis. **P**ura etiam conscientia est anime testimonium. ij. ad **C**or. j. **G**loria nostra hec est testimonium conscientie nostre. xj. q. iij. inter verba. **E**t beatus qui potest dicere cum **J**ob. xxvij. **N**eq; eniz reprehendit me cor meum. i. conscientia, in omni vita mea. **I**dez tamen dicit. **S**i fuero iustus: os meum impia loquetur: z si sine crimine prauus inueniar. z si purificat⁹ in niue z lotus mundis manibus satis me corde tñ xisti. z execratum est vestimentuz meum. de pe. di. ij. si enim. vltra colũ. **E**t **J**ob. ij. s̄m alias translatione. **D**e ista etiam puritate conscientie ap̄s. j. ad **C**orin. iij. **N**ihil enim mihi sciũs suz. **S**ine puritate istius conscientie non potest in anima esse vera charitas. **U**nde. j. ad **T**imo. j. **F**inis autẽ precepti est charitas ex corde puro z conscientia bona z fide non ficta. de pe. di. ij. charitas. ij. ver. **I**tem ergo. **Q**ue autem turbata z ingrossata conscientia est semper presumit seua. sicut dicitur **S**ap. xvij. **R**ecta autem conscientia semper peccato contradicit: etiaz in diabolo prescito z irreuertibili. **U**nde poeta.

Et templo quodcunq; mali committitur: ipsi **D**uplicet auctori prima hec est vltio: q̄ se **J**udice nemo nocẽs absolvitur. **E**cclẽ. xij. **B**eatus qui non est stimulatus. subaudi a conscientia. in tristitia peccati. quia omne peccatum tristitiaz menti ingerit. **U**nde **I**sidorus. **A**nimus nunq; potest esse letus. **S**i ergo vis esse semper letus: semper bene viuẽ. **Q**uanta pax: quantum vero gaudium: quanta securitas: quanta fortitudo: quanta spes: vbi est puritas conscientie. **N**ihil enim timet exterius: qui interiorius est securus. **D**e ista sancta conscientia multipliciter commendata. vide. xj. q. iij. quid obest. z. c. scuti. z. c. in cunctis. c. custodi. cap. inter verba. **P**ura conscientia nec adulationibus maculatur: nec detractionibus irritatur: quia nec dãnare potest iniuria: nec coronare laus falsa. s̄m **B**rego. **S**icut autem nobis nostra conscientia necessaria est propter nos: ita bona fama necessaria propter proximum. qui autem famã negligit crudelis est. xj. q. ij. non sunt audiendi. xij. q. j. nolo. **J**udices tamen in iudicando non habent sequi conscientiam: sed leges: z s̄m allegata. qz habent iudicare s̄m conscientiam quam habent vt iudices: nõ quã habent vt homines priuati. xj. q. iij. summope. vbi de hoc. z. ij. q. vij. iudicet. vbi de hoc. z extra de off. ord. h. sacerdos. vbi de hoc. **U**bi etiam perplexa est conscientia inter duo mala: in que sua culpa incidit: consilio prudẽtiori preeligit facere minus malum. z illud minus maluz facere est tunc malum non facere: sed bonum. quia vitatur maius malum. **P**erplexitas enim nihil est: nisi quantum ad fatuam opinionem perplexi. **U**nde qui iurat interficere hominem: non peierat tunc quum non interficit. quia in hoc bene facit. sed quum iurauit: pernicio se iurauit: z mortaliter peccauit. vt. xxij. q. iij. in primis. c. vsq; ad. **S**. deniq;. **D**e ista perplexitate agitur. xij. di. c. j. z. ij. z in summa. z. xij. di. per totum. **H**oc etiaz a memoria tua nunq; excidat, q̄ si vermis conscientie ordinate in hac vita non moritur: nec in illa in perpetuum morietur. **M**ar. ij. **V**ermis eozũ non moritur. z **E**la. vit. in fi. vbi **C**hryso. **N**on de sensibili verme hoc dicit: sed vermẽ conscientia vocat mortentem animam: q̄ non sit operata bonum. **U**niuersis quisq; enim sui accusator fiet rememorans que gesta

Vermis conscientie

tulerit: murmurant omnes. si peccantem populus viderint: nemo murmurat contra eos. Sed quod scribarum et phariseorum ad quos loquebatur, quidam populares erant: non est incongruum ut aliam positionem faciamus propter eos qui decimam dabant. Nam et qui accipit decimas recte decimare dicitur et qui dat. Scribe ergo a pharisei et minimarum quidem rerum decimas offerebant ostendendo religionis gratia. In iudicijs autem erant iniusti: in fratribus sine misericordia in veritate increduli. Hieronymus. Camelum puto esse magnitudinem preceptorum: iudicium misericordiam, et fidem. Lucem decimationem mente et aneti et cymini et reliquorum oleum vilium. Hec autem precepta que magna sunt deuoramus atque negligimus: et operationem religionis in paruis que lucrum habent cum diligentia nostramus. Orig. Vel excolantes culicem. i. expellentes a se minima delicta: que culices nominauit. Camelum autem glutientes. i. committentes maxima delicta: que nominauit camelos: animalia videlicet tortuosa et grandia. Scribe autem moraliter sunt qui amplius nihil existimant positum in scripturis: quod simplex sermo demonstrat. Pharisei autem sunt omnes qui iustificat semetipsos. et diuidunt se a ceteris, dicentes Hier. iij. xlv. di. recedite. Noli mihi appropinquare: quoniam mundus sum. Mentis autem et anetum et cyminum ciborum conditure sunt: non principales cibi. Sic in conuersatione nostra quedam sunt necessaria ad iustificationem. ut iudicium, misericordia, et fides. Alia sunt quasi condimenta actus nostros et iuuiores eos facientia. ut abstinentia, silentium, ieiunium, seriu genium, et humilitas. Quomodo autem non existimantur ceci qui non vident: quoniam nihil prodest cautum esse dispensatorem in rebus minimis: quum principalia negliguntur. Hos ergo sermo presens confundit: non quidem leuia prohibens obseruare, sed principalia precipiens cautius custodire. hucusque Orig. Item adde hic que. i. scripsi in c. lxxviii. in. Saluid vitium peculiare. ver. quintum ve. et ibi expono octo ve. Et vobis scribe. et pharisei hypocrite: qui mundatis quod foris est calicis et paropsidis: intus autem pleni estis rapina et immunditia. Pharisee ecce munda prius quod intus est calicis et paropsidis. ut fiat id quod de foris est mundum. Chryso. Hoc dicit quia iudei quoties ingressuri erant templum: aut sacrificia oblaturi: aut per dies festos seipsum et vestimenta sua et utensilia lauabant: et a peccatis nemo seipsum purgabat. quum deus neque corporis munditiam laudet: nec sordes condemnet. potest tamen quia deus odit sordes corporum et vasorum: que necesse est ut ipso usu sordidantur: quanto magis sordes conscientie horret: quam si volumus, semper mundam seruamus. Item Hilarius. Arguit ergo eos qui iactantiam inutilis studij sequentes utilitatis perfecte ministerium derelinquunt. Calicis namque usus interior est. qui si obsoletus: quid proficiet lotus exterius? Atque ideo interioris conscientie nitore est obtinendus: ut ea que corporis sunt foris secus abluantur. Item Chryso. Non autem hoc dicit de sensibili calice aut paropside: sed de intelligibili. qui si nunquam tetigerit aquam: mundus potest esse apud deum si autem peccauerit: et tota aqua pelagi et fluminum se lauerit: sordidus est et miser ante deum. Ergo (ut supra dixi) attendenda est conscientia: ne nimis declinet ad carnalia: vel declinet nimis ad spiritualia quedam corporalia: ut nimia tenu-

nia indiscreta, vel nimiam disciplinam, vel nimiam vigiliam de con. di. v. non mediocriter. que per dexteram intelliguntur. Unde. i. Reg. vi. dicitur. Ibat autem in directum vacce per viam que ducit Bethsames: et vno itinere gradiebantur pergentes et mugietes: et non declinabat neque ad dexteram neque ad sinistram. Quidam enim fatui de omnibus sibi faciunt conscientiam: quos diabolus tentat de nimia subtilitate conscientie: ut eos non potentes suas fatuas conscientias sequi faciat desperare: vel facere contra eam: vel continua melancholia et tristitia molester. sicut sepe expertus sum. Et ideo sapientioris est consilium a talibus requirendum. ut superius est probatum. Et de hoc plene tractat Jo. cassi. in colla. Moyse secunda: que loquitur de discretionem in lib. collationum. Sicut enim caro suam habet sensualitatem declinantes ad carnalia que perdenda est. Jo. xij. De qua sensualitate. extra in clemeti. de sum. tri. sacrosancti. et de here. ad nostrum. S. secundo. et de sacra vnc. c. vnico. ver. refert. ver. per caput. Sic spiritus feruens et effrenis non discernens quid agendum sit: suam quodammodo sensualitatem habet precipitem ad omnia que spiritus videntur. contra quem spiritum Bern. ait. Zelum tuum inflamet charitas. infor. met veritas. regat scientia. firmet constantia. Unde et media via est eligenda. legitur et no. extra de off. sele. querenti. Luc. xxij. Ego in medio vestrum sum sicut qui ministrat. Apoc. i. Hoc dicit qui ambulat in medio candelabrorum aureorum. etc. Unde et sapiens mundi dicit. Vir est medium superfluitatis et indigentie. Unde et dominus reperit in natiuitate in medio animalium. Luc. ij. In natiuitate docet nos tenere medium paupertatis. Animalia enim mansueta in presepio dei sunt pauperes voluntarii. Unde. ps. lxxvij. Aialia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi deus. Sed quidam sunt pauperes sordidi: et ubi designantur in asino: qui nihil discernunt: sed in multis peciis quibus se recipiant et in squalidissimis vestibus et birris singularibus credunt esse iustitiam. Quidam pauperes delicati: designati per bouem qui fenem eligit. Ponitur ergo dominus in medio eorum ut mediocritatem doceat paupertatis. Unde Hiero. Nec affectate sordes nec exquisite delicie laudem pariunt. xlv. di. S. j. et cap. parsimoniam. et c. sepe. In adolescentia stetit in medio doctorum. Luc. ij. et ibi docuit nos tenere medium sapientie. Quidam namque sunt qui totum tribuunt intellectui: et nihil aut parum affectui. sicut curiosi contra hodie religiosi mendicantes laborantes et protractantes circa subtilia et inutilia. quibus apostolus ait. Ro. xij. Non plus sapere quam oportet sapere: sed sapere ad sobrietatem. vnde. Bern. super Lanti. j. Si ignoras te inquit o pulchra etc. ait. Licet in se omnis scientia bona sit, quoniam tamen subnixata est veritati: tu tamen qui cum tremore et timore tuam operaris salutem: pro temporis breuitate festina ea scire prius ampliusque curato que senseris viciniora saluti. Comparatur namque sapientia cibo: circa quem sumendum si modus et ordo non seruatur noxius redditur. Item comparatur saluque conduntur cibi. xlvij. dist. sit rector. et per sal. tamen si mensura exceditur et ipse perit: et quod salierit perdit. Quidam econuerso tribuunt totum affectui: nihil aut parum intellectui. sicut torpentes circa salutem proximi abscondentes pecuniam domini sui. contra quos dicitur. Prover. xj. Qui abscondit frumentum maledicetur in populo. Ubi Greg. Quia per a plectendis sunt qui quum fame verbi dei anime pereant: panem per-

Medio
critas
vbiq; ser
uanda.

Interioris
munde
curia
potissimum
est hñda.

cepte gratiæ non ministrant? Medium ergo tenendum est: vt studeamus circa intellectum illuminandum per discretionem: et circa affectum attendendum per deuotionem. Unde. j. ad Timo. iij. Attende tibi et doctrine. xxxvj. di. Scce. Item Jo. v. Erat Joannes lucerna ardens et lucens vbi dicit Bern. Arde re parum: tantum lucere vanum: ardere et lucere peccatum. In passione docet nos tenere medium penitentiae. qz in cruce sedit in medio latronum. Mat. xv. Latrones namqz sunt: qui seipos in patibulo penitentiae propter peccata suspendunt. Job. vij. Suspendium elegit anima mea: et mortem ossa mea. Sed quidam sunt qui indiscretas penitencias faciunt. et significantur per Zacheam qui ascendit sycomorum: vt videret Iesum. Luc. xix. Sycomorus interpretat ficus fatua. et significat talium disciplinam. que dulcis est propter feruorem et vanam gloriam mistam: quia regitur sensu proprio: et nemini credit. sicut in me sepe expertus sum. Sed fatua propter indiscretionem qz sicut ait Seneca: Contra naturam est torquere corpus proprium: et cibus non tantum vilibus sed crudis et horridis vti. Quemadmodum enim desiderare delicatas res luxurie est: ita visitatas immagis parabiles fugere demeritiae est. Quidam econuerso faciunt penitentiam dissolutam. sicut carnales signifiati in populo iudeorum: qui in deserto ad ollas egyptias suspirabant. Numeri. xj. contra quos dicitur Mat. xj. Quid existis in desertum videre? Arundinem vento agitatam? Sed quid existis videre? Dominum mollibus vestitum? Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regum sunt. xxi. q. iij. c. j. Arundo indiscreti sunt foris nitidi per ostentationem operis: intus vacui per inanitionem virtutis. ij. agitantur vento: qz per impatientiam non possunt resistere etiam leui verbo. Mollibus vestiti sunt deliciarum mollitie resoluti. et ideo vtriusqz latronis crura fracta sunt: quia illi per impatientiam. isti per dissolutam vitam franguntur. Dñs ergo suspensus in medio. docet vt promensura virium pondus penitentiae assumatur. vt sicut philosophus dicitur semper. Ne quid nimis. et sic nec frangetur propositum: nec salubris intentio conteretur. Unde ps. xxxij. Custodit dñs omnia ossa eorum. vnum ex ijs non conteretur. In resurrectione docet nos medium iustitiae. quia tunc etiam in medio discipulorum stetit. Luc. xxij. Jo. vlti. Unde et tunc pacem annunciauit. quia sicut dicitur Esa. xxij. Erit opus iustitiae pax. Iusti namqz sunt qui vitam suam quotidiana examinatione discutunt. Sed quidam nimis declinant ad sinistram iudicij. trepidantes timore vbi non erat timor. ps. xij. et ljj. hoc tñ tutius. quia bonarum mentium est et c. v. di. ad eius. et extra de obser. ieiun. c. ij. Alij nimis declinant ad dextram misericordiae. dicentes pax vbi non est pax. Hieremi. vj. Propter hoc medium est tenendum: et dicendum cum ps. c. Misericordiam et iudicium cantabo tibi dñe. Item alij declinant nimis in misericordiaz versus proximum. alij nimis in rigores. vnde temperamentum est faciendum. xlv. di. disciplinam. et c. omnis qui. et c. sunt namqz. et ideo dicitur Au. xxj. Publica gradiemur via: non declinantes ad dextram vel sinistram. xli. di. sepe. Numqz hec discretio que est mater virtutum. j. q. v. presentium. et extra de offi. custo. c. j. et sine qua omnis virtus est vitium sicut Isid. haberi potest vel seruari. nisi per humilitates: que est vt nullus sine prudentie innitatur. ex de offi. ne innitatis. sed semper ab aliquo seniore. s. sancto experto

requirat consilium in agendis. j. q. j. estote. legitur et no. lxxxiij. di. c. j. sic etiam no. Jo. cassi. in lib. collationum in collatione. ij. de discretione. et tetigi supra eo. N. quidam enim. et supra S. proximo. N. quia ergo. Sed iterum facta aliqua digressionem vtili ad tractandum bonum obedientie reuertamur. de qua quidam sanctus dixit sancto Climaco: vt ipse narrat. in. iij. gradu de obedientia. Si vtiqz tibi inest sapiētissime dicentis. Phil. iij. xli. di. quod dicit. in sensu anime operatio: quia omnia possum in eo qui me confortat christo. si spiritus sanctus roris castitatis sicut virgine superuenit in te. Luce. j. si virtus altissime patientie obumbrabit tibi. Luce. j. precinge sicut vir christus lumbos tuos obedientie cingulo vel linteo. Jo. xij. et surgens a cena tue solitarie quietis. pedes fratrum in contribulato spiritu lava. Magis vero sub pedibus congregationis prouoluere in subiecta et delecta prudentia. Statue duos ostiarios. i. virtutes cardinales. et vigiles in porta cordis tui. Inuincibiliter contine mentem difficulter valentem. Contingere in occupato corpore circūquaqz. In membris motis et concussis intellectualem et quietem exercita: quod est vniuersis supergloriosissimum. Esto imperturbabilis in medio perturbationum et tumultuum animam pacificam habens. Loge linguam vesaniam et furem in contradictionibus insilire. Leta contra regnam hanc septuagies septies in die. Mat. xvij. Cum mortificatione carnis et crucifixione cum suis concupiscentijs. Gal. v. posside mortificationem anime: scz proprii sensus et proprie voluntatis. Tene mentem imperturbatam vt incudem: scz a mutuis iniuicē confusionibus et fragoribus percussam. illusam. improperatam. maledictam. subsannatam. lesam. et in nullo vniqz resolutam: neqz stragem sustinentem: sed totam planam et immotam existentem et manentem. Expolia te voluntate. Luc. xxij. Jo. vj. Phil. ij. tanqz confusionis amictu: et ea denudat in necessitudinis stadij intra: quod raro et difficulter inuenitur. Indue loriam. Apostolus dicit. et scutum Ephe. vi. fidei ad agones. i. prepositi vel prelati preceptorum tolerantiam. non dissolubilem neqz penetrabilem ab aliqua infidelitate. Tactum tene inuerecunde proficientem temperantie freno. Loge oculum memoria mortis. Bie ro. in primo prologo bible in si. volentem per singulas horas magnitudinem pulchritudinem et vniuersitatem corporum curiose aspicere. Obmutescere fac intellectum curiosum in familiari solitudine volentem fratrem iudicare. j. Corin. iij. q. j. multi in negligentia operantem. Et omnem charitatem. Col. iij. et compassionem ad proximum absqz errore insinua. Tunc vere in hoc cognoscent omnes amantissime pater: qz Christi Iesu discipuli sumus: si in coadunatione inuicem charitatem habeamus. Jo. xij. iterum ait. veni concertabile subsannationes horis singulis sicut aquam vite. quoniam vniuersa que sub celo sunt. Dauid in ps. serutatus iocundus. vltimo post oia queres dixit. Ecce quid bonum? et quid iocundum? nihil. sed habitare fratres in vnum. Si vero nondum bono huiusmodi obedientie et patientie facti sumus: diligit bonum saltem. igitur est longe ab agonistico stadio stantes. propriam infirmitates cognoscere: et singulariter sub obedientia certantes beatificare: ac eis patientiam imprecari. Quando absente eo qui preest vultus ipsius imaginamur. hunc nobis semper ad stare putantes: et omnem colloquutionem vel sermonem aut cibum vel somnum vel quippiam quod eum

suspiciemur

omni
um an
cum sub
dum proq
abaqz in

suspiciemur odisse, auertimus a nobis: tunc cogno-
scamus q̄ vere legitimam obedientiam exequimur.
Segnes p̄anorum magistri absentiam gaudium ar-
bitrantur, generosi vero & nobiles damnum eandem
putant. Obedientia humilitatem possidet: q̄ nimi-
rum si prudēs & bene intelligēs obediens mortuos
suscitet: & si lacrymarum donum possideat: & si libe-
rationē a pugnis: existimat penitus quia patris spi-
ritualis qui p̄est oratio fecit: & manet ipse a vane
proprie reputationis elatione alienus. Quomodo
nanq̄ super illo exaltabitur quod ex patris adiuto-
rio dicit factum: & non ex sollicitudine propria? Si-
cut apparuit in Mauro discipulo beati Benedicti:
qui ad imperium abbatis super aquas lacus currens
puerum Placidum liberavit, quod miraculū Mau-
rus patri imputavit non sibi, & sic Placidus confir-
mauit. Solitarius autem ab ista p̄dicta elatione li-
ber non est: quia directiones suas sibi imputat, quū
non habeat presidentes. Isidorus & Alexandria ex
p̄ncipibus in cenobio se conuertens & obedientie
submittingens sicut ferrum fabro, per obedientiam p̄sti-
dentis ad portam mansionis stetit ingredientibus
& egredientibus semper dicens. Ora pro me pater:
quia peccavi. In fine vij. anni quū vellet abbas eū
fratribus intus adiungere: supplicauit se sic manere
ad portam: predicans finem suum proximum, & sic
post dies x. exiit: trahens post septem dies por-
tarium eiusdem mansionis secum, sicut ei in spiritu
p̄dixerat ad maximam certitudinem ipsius incon-
fise obedientie & adeo imitatorie humilitatis. Idem
ij. Melius est sub obedientia certare cū hominibus
aliquando quidem senientibus, aliquando vero pe-
nitentibus: q̄ solitarium certare cum demonib' sem-
per furentibus. Qui quandoq̄ est obediens patri,
quandoq̄ inobediens: similis est homini aliquādo
quidē coll'riū al' quando vero calcem in suos ocu-
los mittenti. vnus enim, ait qui edificat & alius qui
destruit: que vtilitas in vtriq̄ nisi labor tātum? Ec-
cle. xxxij. Sine medico eger nō curat. Eccl. xxxvij.
lxxxij. di. §. j. Nāis sine gubernatore naufragium
patitur. Drouer. xxij. vij. q. j. sciscitaris. Cecus sine
duce in laqueum cadit. Luc. v. Mat. xvi. xxxvij. di.
§. fi. extra de eta. & qua, cum sit. Grex sine pastore lu-
pis exponitur. Ezech. xxxij. Joā. x. Quis sine obe-
dientia superioris potest euadere? xciij. di. per totum.
Sit tibi locus monumentum ante monumentum,
nemo enim egreditur a monumento ante monumentum,
nem. ex de lum. tri. c. j. §. hec sancta resurrectione. q̄
si egressus fuerit: iterum perpetuo morietur. Si p̄-
captus & p̄uentus es p̄actionibus & sponsonibus
professionis: & sine profectu vides anime oculū: non
deuites dysfunctionem & separationem. Non enim
contra obedientiam facit qui a vita & conuersatione
carnali & a societate fratrum p̄uicatorum regule
recedit: vt christo perfectius obediat & seruiat. In
omnibus enim rebus considerandus est finis: & h̄
eum p̄positi nostri dirigendus est cursus. Im Jo-
seph in coll' de definiendo. q̄ si superueniēte salubri-
ori consilio ad deteriozem partem v̄gere viderimus.
Rectius est incongrua & inconsiderata constitutio-
ne sumnota, ad meliorem trāsire sententiam: q̄ sta-
tutis pertinacibus inherendo, peccatis grauioribus
obligari. Non enim tantum processus operis quan-
tum voluntas est attendenda & intuenta. Nec sta-
tim quid quis egerit, sed quo voto egerit inquiren-
dū. Illud enim pro retributione mercedis iuste vni

cuiq̄ repensatur: quod principaliter mente concepe-
rit: non q̄ exinde bene vel male contra votum ope-
rantis emerit. Mendatio enim dispositionis im-
prouide non voti est iudicanda transgressio. Quis-
quid enim pro charitate dei & pietatis amore persi-
citur: etsi dure atq̄ aduersis videatur principis in-
choari non solum nulla reprehensione sed etiam lau-
de dignissimus est. Omnia enim ad hoc agimus: vt
cor mundum deo exhibeamus, faciunt que leguntur
& no. extra de collu. dete. c. j. in glo. de amicitia. & xiiij.
q. v. si quid. de pe. di. j. in p̄nc. & in glof. tribus possi-
tis. super verbo. votū enim. c. magna pietas. & xiiij.
q. viij. cecidit. Deus enim nō verborū tm̄ actuumq̄
nostroz discussoz & iudex est: sed etiam p̄positi &
destinationis inspector. qui si quid causa salutis eter-
ne ac diuine contemplationis intuitu ab vnoquoq̄
factum viderit vel p̄missum: tamesi durum & ini-
quum hominibus videatur: ille tamen intumaz cor-
dis inspiciens pietatem, non verborum sonum sed
votum diiudicat voluntatis, quia finis operis & as-
fectus considerandus est perpetrantis, quia nec du-
bitauit Jacob mendacij maculam inundatione be-
nedictionis paterne protinus abluenda: & velut ne-
bulam quodaz flatu spiritus sancti velociter absumē-
dam. atq̄ vberiora sibi per hanc affectatitiam simu-
lationem q̄ per illam ingentiam veritatem meritoz
rum premia conferenda. Alia solutio ponitur de Ja-
cob mentiente & excusatio. xxij. q. ii. §. item opponit.
Hec p̄dicta sunt verba p̄dicti Climachi & Joseph
anachorite in coll' de definiendo. Ad quorum proba-
tionem facit q̄ beatus Benedictus recessit ab illis
malis monachis: & habitauit secum. vt dicit Grego.
in. ij. lib. dialogoz. & habetur. vij. q. j. §. hoc tunc ver-
sic beatus Benedictus. Faciunt etiam illa. c. xxiij. q.
iiij. si aliquid. j. z. ij. z. c. non solum. z. c. incommutabi-
lis. z. c. magne. c. non omnia. c. diffinitio incauta. Fa-
cit etiam quia magis deus cordis q̄ operis est inspe-
ctor. Hec tantum attendendum que fiant: sed quo
animo fiant. xv. q. vi. c. j. Ad hec facit quod dicit Se-
neca. Magna pars sanitate est hortatores in sanie
reliquisse. & ps. xvij. Luz sancto sanctus eris: & cum
peruerso peruerteris. Et qui tetigerit picē: coinqui-
nabitur ab ea. Eccl. xij. Et quia ecclesia non debet
alicui laqueum inire. xxvij. q. j. de viduis. Sed con-
tra ista videntur illa omnia. c. que prohibent a ma-
lis fieri separationē corporalem propter schisma vi-
tandum. xxij. q. iij. in primis. vj. c. cum si. Sed cre-
do q̄ si in religione vel monasterio est p̄uicatio
communis regule vel professionis: & in illa professio-
ne non inuenitur arctior ad quam quis possit recur-
rere petita licentia. ex de regu. licet. licitum est autho-
ritate propria immo iuris recedere: vbi possit suam
regulam obseruare, alias non. & sic intelligo contra-
rium. Ad hanc solutionem facit op. vij. q. j. §. hoc etiā.
N. cum autem. z. c. seq. quod incipit. ibi. Et hoc etiā
ideo quia ex illorum morbidorum consortio infice-
retur. & facit bene. xlv. di. sed illud. extra de statu. mo.
ea que. & ne de. vel mo. relatum. in prin. & que legun-
tur & no. xvij. q. ij. diffinimus. cum. ij. c. seq. & xxij. q.
iij. quisquis. in fi. Hec est inobediens qui recedit ab
obedientia carnali: vt viuat sub dei obedientia spi-
rituali. sicut vixerunt sancti dei anachorite. Faciunt
pro hoc. xj. q. iij. §. item quando. in. c. seq. vsq̄ ad. §.
cum ergo. & xij. dist. nerui. ver. alius. extra de resit.
spo. literas. §. porro. & de senten. ex com. inquisitioni.
Item Climachus de obedientia. Dominus sapiētes

facit recos. obedientium oculos aperit in magistri virtutibus: in defectibus vero tenebre facit. **O**portet autem honorum id quod contrarium est agit. Sic nobis figura et typus perfecte obedientie argentum vitium dicitur: nam subitus omnia circumuolutum ab omni sordide manet incommistum. Non obliuiscaris in tota vita tua illius magni creatoris qui in totis. xvij. annis auribus corporeis a preceptore exterius non audiuit, Salueris. auribus vero intrinsecis quotidie audiuit a dño: non, Salueris. sed, saluatus es. Quidam ad suas voluntates conuersi, ad votus visiones querunt: et obtinent. At vero a confessionis cozona et obedientie merito agnoscant se penitus cecidisse. Nam obedientia est peregrinatio ab hypocrisis et proprio desiderio. Ex obedientia humilitas: ex humilitate discretio nascitur. vt philosophat Jo. cassi. in coll. ij. de discretione. Est qui suscipit preceptum: et voluntatem precipientis sciens, non obedit. Alter obedit sciens preceptorem ex animo non precipere. primus non obediens est obediens. alter obediens inobediens est. quia voluntas precipientis debet inspicere: et non iustus. et verba debent seruire intentioni: non e conuerso. extra de verb. signi. intelligentia. Et semper est scribentis vel mandantis intentio attendenda. extra de procura. petitio. de arbi. exposita. de resti. spo. audita. de preben. cum causam. z. c. vlt. Sed in dubio stabitur super verbo. ff. de lega. iij. nō aliter. Si impugnatur monachus absq; vera obedientia de loco recedere: non recedat. quia signū est q; si impugnatur pugnat. Iuuenis quidam Innocentius nomine a quodam sene negligente et crudeli suo preceptore sepe percutiebatur: et iniurijs afficiebatur. nec propterea ab eo recessit. qui tandem mortuus est cū sua obedientia et patientia. qui quum sepultus esset: venit ad illum Innocentium mortuum quidq; sanctus Joannes nomine: et vocauit eum de monumento dicens. Frater Innocenti mortuus es. At vero bene prudens obediens et post mortem obedientiam ostendens respondit illi magno seni. Pater quomodo possibile est hominem operatores obedientie mori: Preceptor vero istius Innocentij qui adstabat tremens in faciem suam cum lachrymis cecidit: et celam prope monumentum discipuli fecit: et de cetero caste et sollicitus vixit dicens patribus semper quia homicidium feci. Contra omnia quidem verū equaliter contra ista duo vitia qui sumus in congregatio ne sub obedientia horis singulis agonizemus. vide licet contra ventris et gule insaniam: et furoris et ire celere et acutam turbationem. proprias enim et domesticas materias ista vitia possunt in turba facilliter inuenire. Reuolue inobedientis improbi deliberationem et mentem: et inuenies ibi cogitationes erroneas et intentionem seductam: videlicet quietis solitarie. ieiunij extremi et arcti, orationis irrecuruabilis. carentie. vane glorie ad summum memorie extus inobliuiscibilis. indefinens cōpunctionis. omnimode priuationis ire. silentij profundi, et castitatis superexcedentis concupiscentiaz. Vere nanq; solitariam vitam et quietem in oratione exequi rarissimum existit: et illoz solummodo qui possident consolationem diuinam ad labor et dolorum solatium et cooperationem impugnantium et pugnarum. Sit tibi iste modus ad obedientiam. videlicet existimare quia probat te qui preest et tentat. et nunq; aliquando decides vel errabis: quando redargutus et correptus a patre incessanter ad ipsum ampliozem fides

et charitate assumis. spiritus sanctus inuisibiliter habitabit in anima tua: et virtus altissimi obumbrabit tibi. Luc. j. Verūtamē ne glories neq; gaudeas generose sufferens contumelias et ignominias: sed magis plora. quia aliquid dignum contumelias egisti: et conturbasti animam fratris: vel proprij prepositi contra te. Noli admirari et stupere super id quod dicturus sum. habeo enim Moysen hoc vna mecum predicantem. Expedit magis in deum et non in patres nostrum peccare. deo enim ad iras concitato. durus noster potest eum nobis reconciliare. Exo. xxxij. xlv. di. disciplina. Iste vero conturbato a nobis. aliquē pro nobis exorantem deum et propitium facientem vltimus nō habemus. Intendamus et vigilem? quādoquidem a pastore inculpati tranquille et cum gratiarum actione sustinere debemus. vel quando certificare eum et satisfactiones facere inde videtur: super omnibus quidem nobis ignominiam conciliantibus esse tacendus. lucis enim hora est. super ijs vero que in personam alterius recurrunt: satisfaciendum et excusandum esse propter vinculum et coniunctionem charitatis et insolubilis pacis. Quicūq; ex obedientia resilierunt: ij tamen annuntiabunt eisdem utilitatem. tunc enim cognouerant in quali celo stabant. Qui enim ad impassibilitatem et deum currit: omni die in qua non maledicitur se multus damnus sustinere arbitratur. quemadmodum arbores veta morte profundam radicem submittunt: ita in obedientia degentes fortes et inconculsas animas possident. Quisquis in solitaria quiete sedens cognouit suam infirmitatem: et transiens seipsum obedientie vendidit: iste quum esset cecus. absq; labore ad christum respexit. State. state. et iterum dico state. currentes fratres pugiles. certatores audientes sapientem clamantem de vobis. Sap. iij. Tanq; aurum in fornace. magis vero in cenobio. probauit eos dñs: et qsi holocausta victime accepit eos in sinibus suis. An sentiunt graua esse madata que iubentur a patribus: qui sunt pigriores et magis otiosi: tunc magis panticipare et preeligerē conantur orationem. quando vero leuioza iubentur: ab eadem tunc sicut ab igne fugiunt. Quando igitur ad operationem manuum accedis: cogita quia christo ministras qui precepto et exemplo ad opera vsq; ad mortem te informat. Operans lauda deum tuum lingua. mente cogita. intentione glorifica. Nam qui in laboribus. et in operibus est infidelis et piger: in orationibus multo amplius erit piger et infidelis remissus. Sane oratio nequaquam in corporis quiete dirigitur: sed labore et actu. Amor quietis orationis est exterminium. et diminutiones virtutum predicat mandata negligere. Nunq; suscipias eum qui tibi subditus est dicentem tibi. Da mihi licentiam et potestatem ad talem operationem exequendam et ita meipsum et ad id quod spirituale est permitte dirigere. Qui ita dicit: seductus est: et propriam perficit voluntatem: et optime obedientie fœdera spernit: et deceptus et illusus meritum corā deo obedientie perdit. Hucusq; Climacus a principio quasi istius. S. hucusq; Eide. j. in isto c. in. S. dicebat. ver. cum beatus. Dixit senex. Obedientia grande ornamentum est monachis. Quicūq; eam possederit et ipse audietur: et cū fiducia crucifixo christo obediens vsq; ad mortem. Phil. ij. adstabit. Ordo obedientium qui torquem auream in collo habet. maiorem gloriam possidet: q; aliquis ordo viuendi. quia totus in voluntate patris pendens nullam habet

requiem.

sue refrenare possent nisi prius mortificare per obedientiam suas didicerint voluntates. Ideoq; pnuuntiat nullatenus vel iram vel tristitiam vel spiritum fornicationis posse extinguere: sed nec humilitatem cordis veram nec eum fratribus vnitatem perpetuam nec firmam diuturnamq; posse retinere concordiam: sed nec in cenobio posse quidem diutius permanere: eum qui prius voluntates suas non didicerit superare. Idem Jo. cassi. ibidem. Tanta obseruantia obedientia regule custoditur: vt iuniores absq; licentia ppositi sui non solum non audeant cellas egredi: sed nec ipsi naturali necessitati satisfacere propria auctoritate presumant. Sicq; vniuersa complere quecumque fuerint ab eo precepta, tamq; si ex deo sint celis edita, sine vlla discussione festinant: vt nonnunq; impossibilia etiam sibi imperata ea fide ac deuotione suscipiant, vt tota virtute ac sine vlla cordis hesitatione perficere ea ac consummare nitantur. & ne impossibilitatem precepti pro senioris reuerentia metiantur. Itaq; confidentes intra cubilia sua: & operi ac meditationi studium pariter impendentes, quos sonitus pulsantis ostium audierint, ad orationem. s. eos vel ad opus aliud inuitantis: certatim vnusq; de suo cubili prorumpit. Ita vt is qui opus scriptoris exercet: quam repertus fuerit inchoasse literas finire non audeat: sed in eodem puncto quo ad aures eius sonitus pulsantis aduenit, summa velocitate proficiens, nec tantum quidem more interponat quantum cepti apicis consummet effigiem: sed imperfecte litere lineam derelinquens non tam operis compendia lucrave lectetur: q; virtutem obedientie exequi toto studio atq; emulatione festinet. quam non solum operi manuum vel lectioni vel silentio & quieti celle, verum etiam cunctis virtutibus ita preferunt: vt huic iudicent omnia postponenda. & vniuersa dispendia subire contenti sunt dummodo hoc bonum in nullo vitare videantur. Item Jo. cassi. ibidem. Per humilitatem & veram obedientiam ceterarum virtutum quis potest culmina ascendere. sicut in Joanne abbate patet. qui toto mundo claruit: & vsq; ad gratiam prophetice per virtutem obedientie exiit sublimatus. Hic itaq; Joannes ab adolescentia sua vsq; ad virilem etatem senioris deseruiens, donec ille in huius vite conuersatione durauit: tanta humilitate inhefit eius obsequis: vt ipsi quoq; seni obedientia eius stuporem summum incuteret. Cuius hanc virtutem vtrū de vera fide ac profunda cordis humilitate & simplicitate descenderet, an affectatitia esset & quodammodo coactitia, atq; ad imperantis faciem preberetur, volens manifestus explorare: q; plurima & etiam superflua minusq; necessaria vel impossibilia frequentius iniungebat. Ex quibus tria ponam quib; manifestari possit volentibus scire vel mentis eius vel subiectionis integritas. Sumpsit namq; lignum aridum & putre: & fixit in terra. precepitq; Joani vt illud aqua vecta quotidie bis rigaret: vt in antiqua arborem reuiuiscens diffusis ramis amenitates oculis atq; vmbra aculum estu feruenti subter residens exhiberet. Quod preceptum veneratione solita sine vlla impossibilitatis consideratione suscipiens adolescens: ita quotidianis diebus expleuit: vt aqua fere per duo miliaria indefinenter appositans, nullatenus lignus cessaret rigare, atq; per totius anni spatium non infirmitas corporis, non festiuitatis solenitas, non occupatio necessitatis vllius que illū etiā honeste excusaret ab executione mandati: nō deniq;

hyemis asperitas intercicens, ab obseruantia precepti huiusmodi potuit impedire. Quumq; hanc eius sedulitatem tacitus senex consideraret: videretq; eū simplici cordis affectu mandatum suum velut diuinitus emissum sine vlla permutatione vultus vel rationis discussione seruare: sinceram eius obedientiam comprobans pariter & admirans tam longum laborem quem per totum anni spatium studio deuotionis impenderat: ad aridum virgultum accedens, **O** (inquit) Joannes: misitne radices hec arbor an non? Quumque ille nescire se dixisset: senex velut inquirens rei veritatem & tamq; tentans vtrumq; suis radicibus teneretur: emulsi coram ipso leui commotione virgultum: sicque proieciens illud, precepit vt deinceps rigare desineret. Hic idem Joannes ad dicti senis imperium tentatium lenticulas olei que sola in eremo remanserat: per fenestram comminuatam demisit ad terram: parum cogitans, vel retrahens precepti ineptiam, diuturnam necessitatem, infirmitatem corporis, penuriam sumptuum, eremi squallentis angustias ac difficultates. Hic idem ad obedientiam dicti senis sarum quod multe turbe hominum mouere non possent: complicita nunc ceruice nunc toto corpore prouoluere contendebat: nō metiens impossibilitatem precepti pro reuerentia senis, & obsequij simplicitate sincera: qua credebat fidutia senem non posse incassum ac sine ratione precipere. Abbas pater mutius cum filio suo circiter viij. annorum intravit monasterium. quadam die quum abbas infantem vidisset plorantem: simulans se commorū, ad probandum patris constantiam mortificationem & obedientiam, precepit patri vt tolleret filium: & iactaret in fluum. quod preceptum velut a deo sibi factum adimplens filium in vlnis rapiens proiecit in fluum. quem tamen procurati fratres post currentes de fluminis aluo leuaerunt. Reuelatum autem continuo fuit seniori hac eum obedientia. Gene. xij. Abrae patriarche opus implere. quem post se migrans ad christum abbas successorem monasterio dereliquit. Quidam filius comitis ditissimi studijs liberalibus non mediocriter institutus in monasterio conuersus, ad senioris preceptum confestim postq; intravit monasterium, x. sportas ceruicibus suis portans & per plateas circumferens, singillatim multis & non vni sicut sibi preceptum erat statuto precio vendidit: non considerans tam vilis & inconstituti officij nouitatem: plebem nataium: venditionis iniuriam: dum illam christi humilitates. Abat. xij. (que est vera nobilitas animum que moribus ornat) per obedientie gratiam desiderat obtinere. Abbas Dynusius abbas in egypto ingentis cenobij signis & virtutibus gloriose timens ne fauor populi fructus sibi premij vacuaret eterni: occulte suum monasterium fugiens habitu seculari indutus receptus est sicut nouitius ignotus in monasterio Tabensiotarum in Thebaida. datusque est tāq; senex inutilis & incognitus in administrandum cuidam fratri adolescenti qui hortus susceperat excolendum. qui non solum omnia que ipse preposuit imperasset & que iniuncti operis cura poscebat: cū summa humilitate complebat: summum humeris portans: & alia officia vilia faciendo: verum etiam quedam necessaria opera que propter horrorem a ceteris vitabantur noctis labore complebat. tandē cognitus a suis monachis eum querentibus: coactus est ad suū redire monasterium: dicens se inuidia dia-

holi proditum, ne bono subiectionis et obedientie potiret. Sile fecit idem receptus in monasterio Bethlemitano: qui tandem coactus ad suum redijt monasterium in egypto: et coactus est esse quod erat. Qui dam iunior euz a suo increparetur abbate cur humilitatem et obedientiam quam renuntians mundo p modico tempore retentare cepisset, dimitteret: diabolica inflatus superbia suaq; contumacia respondit. Nunquid ob hoc memetipsum humiliavi pro tempore: ut semper subditus sim? ad quod eius effrenatum scelerumq; responsum ita est senior stupefactus: precipiens verba hec no ab homine sed ab antiquo lufifero esse prolata: vt nullam vocem aduersus tantam protenuaz de ore suo emitteret: et non nisi gemitus de corde tantum modo: et suspiria potuerit proplare: tacitus intra se voluens illud quod legit de christo. Phil. ij. Qui quum in forma dei esset. humiliavit semetipsum factus obediens: non vt ille diaboli eo spiritu ac tumore possessus, pro tempore, sed vsq; ad mortem. Jo. casti. Nullo modo poterit in anima nostra virtutum structura confurgere: nisi prius iacta fuerint vere humilitatis in corde nostro fundamenta: que firmissime collocata perfectionis et charitatis culmen valeant sustinere. Ita videlicet vt proximam fratribus nostris veram humilitatem intimo cordis exhibeamus affectu. in nullo. sac quiescentes eos contristare vel ledere. qd nullatenus poterimus implere: nisi renuntiatio vera que in expoliatione omnium facultatum ac nuditate consistit, in nobis fuerit christi amore fundata. deinde obedientie iugum et subiectio simplici corde ac sine vlla fuerit simulatione suscepta. Ita vt preter abbatis mandatum nulla penitus in nobis viuat voluntas. Quod non aliter poterit obseruari: nisi quis se non solum mortuuz huic mundo, verum etiam insipienter iudicauerit ac stultum: vniuersa que fuerint a senioribus imperata, sine vlla discussione perficiens: sacrosancta ea credens ac diuinitus promulgata. In qua consistentib; qualitate proculdubio status ille humilitatis vere tranquillus ac immobilis sublequet: vt nosmetipsum inferioribus iudicantes, vniuersa que nobis fuerint irrogata tamen iniuriosa sint vel tristia vel dano: tam q; a superioribus nostris illata patientissime tolerem. hucusq; Jo. casti. in dicto. iij. lib. de instituta re. Quuz Paulus simplex discipulus magni Antonij semel ex simplicitate presentibus alijs fratribus interrogasset ipsum an christus prius fuerit an prophete beatus Antonius verumendatus p eo, q; sic eum discipulus suus absurde interrogasset: sile re eum ac abire iussit. Ille vero q; omne quod ab eo dictum fuisset tamq; preceptum dei seruare proposuerat: accedens ad cellam suam tamq; mandato accepto silentium gerere instituit: nec omnino aliquid loqui. et sic. x. annis permansit. Quod quum percepisset Antonius: mirari cepit vnde hec illi obseruantia placuisset: quam anime sciebat non esse mandatam. Quumq; eum loqui iussisset: et cur tantu siluerit indicaret: Tu (inquit Paulus) dixisti mihi vt irem et silerem. Et stupefactus Antonius ita ab eo sermonem quem ipse negligenter protulerat obseruatum. Omnes nos iste (inquit) condemnat. Quum. n. nos de celo nobis non audiamus loquentes: ab isto qualiscuq; sermo qui ex ore nostro processerit obseruatur. multam tñ Antonius docere volens euz obedientiam, precipere ei solitus erat etiam que ratio no poscebat: in quibus eius animus probaretur. Maurire namq;

aliqui eum aquam iussit ex puteo: et in terraz tota die effundere. et contextas sportellas resolueret: atq; iteru retere: et rursus resolueret. Et ita per hec ad obedientiam purissimam informatus in breui ad perfectionem peruenit. Ex cuius exemplo dicebat Antonius q; si quis velit velociter ad perfectionem venire: no sibi ipsi fieret magister: nec proprijs voluntatibus obediret: etiam si rectum videretur esse qd velit. sed mandatum saluatoris obseruandum ante omnia, vt vnusquisq; abneget semetipsum sibi et renuntiet proprijs voluntatibus. Math. xvi. q; christus dicit Joa. vi. Ego veni non vt faciam voluntatem meam: sed eius qui misit me. et vtiq; voluntas sua non erat contraria patris: sed qui venerat obedientiam docere, non inueniretur obediens: si propriam faceret voluntatem. quanto magis nos iudicabimur inobedientes: si faciamus proprias voluntates? Beni; supra dictus Paulus exemplum nobis est. qui obedientie et simplicitatis merito in tantum spiritualium gratiarum culmen ascendit: vt multo plures et potentiores virtutes per ipsum q; per Antonium dñs faceret. Tante fuit simplicitatis et fidentie apud deum: vt quodaz tempore quum celeriter no curaret quedam oppressum a dirissimo demone more canis rabientem: more infantium indignatus dixit ad christuz. Vere hodie non manducabo si eum non curaueris. et mox quasi delicioso infanti satisfactum est a christo. et statim curatus est rabidus. Abbas Basilus interrogatus quomodo sibi iunice fratres obedire deberent: sicut serui dñs suis. sicut precepit dñs. q; qui vult in vobis esse magnus, fiat omnium nouissimus et seruus. sicut filius hominis non venit ministrari. Mat. xx. sed ministrare. Dicebat senex q; nihil sic deus querit ab ijs qui initium habent conuersionis: quo obedientie laborem. Quidaz secularis renuntiavit seculo: et venit in monasterium adducet sicum suum filium parvulum infantem. quem abbas tenens osculabatur: et dixit patri suo. Amas hunc? et ille respondit. etiam. Postea dixit illi abbas. Tolle ergo si amas eum: et mitte eum in furnum ardentem. et tenens eum pater suus iactauit in furnum ardentem. et statim factus est furnus velut ros. Daniel. iij. Ex quo facto acquisiuit sibi gloriam quemadmodum Abraam patriarcha. Idem quasi. s. eo. ver. abbas pater. Beatus Benedictus iussit dari oleum quod remanserat cuidam subdiacono: sed cellerari non obeduit ne fratribus oleum deesset. Iratus pater iussit alijs fratribus vt ipsum vas vitreuz in quo parum olei remanserat, per fenestram proieceret: ne in cella aliquid per inobedientiam remaneret. factuz est. sed proiectum vas remansit incolume. Tunc collectis fratribus beatus Benedictus de infidelitate et inobedientia inobedientem monachum increpauit. Narrat Greg. in dialogo li. iij. de epo sabino epo placentino. q; cum Hadus fluminis egressus alueu suuz terras ecclesie occupasset: dixit diacono suo. Hade et dic pado, mandata tibi eps vt te compescas: et ad proprium alueu redeas. quod diaconus irrisit: nec obediuit. Tunc vir dei accersito notario dictauit, dicens. Sabinus dñi nostri Iesu christi seruus commonitoruz Hado. Precipio tibi in noie Iesu christi vt de alueo tuo in locis istis vltius non ex eas: nec terras ecclesie ledere psumas. et dixit notario Hade hoc scribe et in aquaz eiusde fluminis hoc pice. Quo facto sancti viri pceptum suscipiens aqua ad alueu est reuersa. qua in re inobedientium duritia confundit quan-

do in virtute Iesu et elementum irrationali sancti vi-
 ri preceptis obediuit. Vir dei contra Samariam mis-
 sus, quia per inobedientiam comedit in itinere: hunc leo
 in itinere occidit, sed statim illic scriptus est. iij. Reg.
 xij. vij. q. j. denique, quia stetit leo iuxta asinum et non co-
 medit de cadauere. Ex qua re secundum Hieronymum dialogo-
 rum ostendit quod peccatum inobedientie in ipsa fue-
 rit morte laetatum. In libro qui dicitur paradysus dicitur
 quod quum Sidimus monachus rogasset beatum
 Antonium magnum qui eum ad visitandum vene-
 rat: quod in cella sua flecteret genua et precibus funderet: sta-
 tim fecit, at secundo noluit se rogari, ipsi nos rebus
 docens sanctorum voluntatibus obedire: quia verus mo-
 nachus non contendit. Iosephus in coll. sua de definitio-
 do dicit: Seniores nostri quorum fidei apostolicarum si-
 gna virtutum testimonia reddiderunt: quique vniuersa
 iudicio potius ac discretionem spiritus, quam rigida et
 obstinatione gesserunt: eos qui alienis infirmitatibus
 et voluntatibus acquiescerent, multo vberiores fructus
 penitentiae quam eos qui in suis voluntatibus perdurarent
 capere censuerunt. Denique abbas Damascus post. xxv.
 annos oblatam sibi vitam, et vinum a quodam fra-
 tre sine hesitatione suscipiens, confessum ea que inge-
 sta fuerant contra consuetudinem degustare, quam igno-
 te cunctis continentie maluit pro palare virtute. Idem
 in eodem. Namque rationabiles ac probatos patres du-
 ros aut irrevocabiles in suis definitionibus fuisse me-
 minimus, sed velut ceram calore ita etiam eos ratione
 mollioribus: et intercedente salubriori consilio melioribus
 partibus sine hesitatione cessasse. Quoscumque autem
 vidimus definitionibus propriis inherere: irrationalia
 biles semper probauimus ac discretionis expertes.
 Quidam venit ad abbatem Sisoy volens fieri mona-
 chus vnicum habens filium, cui dixit Sisoy. Si vis
 fieri monachus proice filium in flumen, quo volen-
 te facere missus a Sisoy alius frater dixit. Ne iactes
 puerum in aquas, dixit ille. Abbas precepit ut iactet.
 Cui frater. Ille et iterum precepit quod non facias. Ille
 autem relinquens filium factus est monachus pro-
 batissimus propter obedientiam. Dixit abbas Sisoy.
 Veni ad abbatem Achillem qui fuit magne obedien-
 tie, et ad abbatem Or. qui magne humilitatis
 fuit, et quum starem ibi: allatus fuit eis quidam pi-
 scis modicus: quem quum abbas Achilles incidere-
 ret ut pararet eum: vocatus est ab Or. ille autem di-
 misit cultellum in medio piscis statim: et non prece-
 dit eum: et cucurrit ad eum, et miratus sum tantam
 obedientiam eius, quia non dixit, expecta donec inci-
 dam piscem. Et dixi ego abbati Achilli, Ubi inueni-
 sti obedientiam hanc? respondit. Non est mea: sed
 istius senis, et dixit mihi. Veni et vide obedientiam et
 humilitatem eius. Exiit autem Achilles parte piscis ma-
 le: ita ut perderet illum voluntarie, et appropinquavit seni, et il-
 le manducauit nihil loquens, et dixit ei. Bonum est
 fener: et ille respondit. bonum est valde. Post attulit
 aliam partem nimis coctam, et dixit. Ecce illud perdidisti
 fener: et istud nimis coctum. Respondit etiam modice
 mali cibi exiuit. Et conuersus ad me abbas Achil-
 les dixit. Aide quia hec obedientia istius senis est. Et exi-
 ui ab eis, et quicquid ibi vidi: feci secundum meam virtutem. Qui
 da patrum misit discipulum suum procul haurire aquam ad
 puteum, qui oblitus portare funem, residens super puteum
 clamauit dicens. Lacus lacus: abbas me precepit
 mihi ut implem laganam istam aqua, et statim ascendit
 aqua usque ad summum putei obediens sibi: sicut ipse
 suo patri spirituali, et impleuit laganam aqua: et reuer-

sa est aqua in locum suum. Quidam puer cum patre
 suo venit instincte ad penitentiam faciendam, quod quum
 tentaret a fornicatione: dixit patri. Vado ad seculum:
 quia non possum carnis concupiscentiam tolerare. Cui pater.
 Accipe panes, xl. et esto in eremo deferens folia pal-
 marum, xl. diebus, quod obediens patri quum quiesceret
 ibi, xl. diebus: stetit coram ipso velut mulier ethiopissa
 turpissima et fetidissima: ita ut abiceret eam a se fetore
 non tolerans. Cui illa. Ego sum quod cordibus inue-
 num dulcis appareo, sed propter tuam obedientiam et laborem
 et orationem non permisit me deus te seducere.
 Ille autem surgens nutritiuit patri. Cui pater. Et ego inquit
 noui, sed si permansisses, xl. diebus iuxta mandatum
 meum maiora vidisses. Sanctus Abraam anachorita
 in cella oclusus perfecte viuens rogatus ab episcopo ire
 ad vicum gentilium, et conuertere eos, cui Abraam.
 Obsecro inquit sanctitatem tuam ut me mala mea
 plangere permittas. Cui episcopus. Ecce mundum et quod in eo
 sunt reliquisti: et crucem christi amplextus es, attamen
 donec vniuersa hec expleueris: agnosce te obedientiam
 (quod cunctis virtutibus eminet) non habere. Hec ille
 quum audiret cepit flere, et ait. Fiat voluntas domini, propter
 obedientiam quocumque iusseris pergam. Beate me-
 morie Arsenius dixit aliqui abbati Alexandro. Quum
 expenderis palmulas tuas: tunc veni et gustabimus.
 Si autem aliqui peregrini superuenerint: comede cum
 eis. Abbas autem Alexander leuius operabatur, et
 quum facta fuisset hora manducandi: supererat adhuc
 huic ei de palmulis suis, sed volens custodire sermo-
 nem senis sustinuit donec explicaret palmulas. Abbas
 autem Arsenius quum videret quia tardaret: gusta-
 uit, existimans quia forte peregrini superuenerant: et
 cum ipsis gustasset. Abbas autem Alexander, postquam
 explicauit palmulas: vespere perrexit ad Arsenium.
 Et dixit Arsenius. Peregrinos aliquos habuisti?
 Et ille respondit, non. Et Arsenius. Quare ergo non
 venisti? Et respondit. Tu dixisti mihi, quum defecerint
 palmule tunc veni, ego habens sermonem tuum in ani-
 mo meo non veni, quia modo adhuc completum opus.
 Et miratus est senex scrupulositate obedientie eius:
 et dixit. Citius discurrere ab opere tuo: vbi et ministe-
 rium psallendi facias et aquam tibi haurias. Alioquin
 citius debilitabitur corpus tuum. Venerunt aliqui
 fratres quatuor vestiti pelliceis tunicis deserti ad
 abbatem Dambo. Et indicauit vnusquisque virtutem
 alterius non presente eo de quo loquebatur. Vnus
 autem ex eis ieiunabat multum. Alter vero nihil posside-
 debat. Tertio vero habebat plurimam charitatem.
 De quarto dixerunt, quod xxiiii. annos habebat pma-
 nens in obedientia senioris. Respondit eis abbas Dam-
 bo. Dico vobis quod istius virtus maior est aliorum, quam
 vnusquisque vestrum virtutem quam possidet propria
 voluntate retinuit, hic autem solus suam voluntatem abscin-
 dens aliene voluntatis se seruum fecit. Tales enim veri
 confessores sunt si usque ad finem ita perseverauerint.
 Dicebant senes quod ista querit christus a christianis:
 ut obediat quod diuinis scripturis, quam inde accipiet lo-
 quendorum et agendorum formam. Et ut consentiat pre-
 positus et patribus suis orthodoxis. Item sciendum
 quod vbi inferior placatus vel iudex aliquid precipit: et super-
 rior alius contrarium superioris obediendum est, quod
 qualiter intelligatur no. xi. q. iij. quod resistit, vbi de hoc.
 Unde super illud Ro. xiiij. Qui superiori resistit: ipsi
 sibi damnationem accurrunt, dicit gl. Aug. Si quis iuste
 rit: nunquam faciendum est: si contra proconsulem iu-
 bebatur? Rursum si quod ipse proconsul iubeat: et aliud

imperator:

Imperator: nunquid dubitat illo contempto illi esse seruendum? De hoc etiam habet di. viij. q. cōtra mores. Notat etiam Inno. ex de appell. ad hec. q. in duobus maxime in spiritualibus obediēdus est. De hoc etiam plene no. extra de tempo. ord. ad aures. Item non tenentur subditi obedire prelatis in his q. non pertinent ad officium suum. xvij. q. ij. hoc tñ. z no. in pre. c. ad aures. Dicit. n. Seneca in. iij. lib. de beneficijs. Errat: si quis existimat seruitutem in totus hominē descendere. pars eius. s. cor. pora obnoxia z adscripta sunt dñis. mens quidem sui iuris est. Et ideo in ijs que pertinent ad interiorem motum vel votū voluntatis: non tenet homo obedire homini. sed in ijs que exterius per corpus sunt agenda. In quibusdam tamen que ad naturam corporis pertinet, homo homini obedire non tenetur: sed soli deo. qz oēs homines natura sunt pares. puta in ijs que ad corporis pertinent sustentationē z prolis generationē. Unde non tenentur nec serui dñis, nec filij parentibus obedire in matrimonio cōtrahendo: vel virginitate seruāda: aut aliquid hōmō: nisi de bono z equo. de hoc legitur z no. extra de despon. impub. c. j. z no. ex de regu. cum virum. in gl. paterna deuotio. z. xxv. q. j. c. j. z de cōiu. seruo. c. j. xxij. q. j. integritas. Sed in ijs que p̄tinent ad dispensationem actuum z rerum humanarum tenet subditus suo superiori obedire: s̄m rationem superioritatis: sicut miles duci exercit⁹ in ijs que pertinent ad bellum. xxij. q. j. quid culpaf. vbi de hoc. Seruus domino in ijs que pertinent ad seruilia opera exequenda. liij. di. quicumqz. z quasi p̄ totum. z extra de iudeis. c. ij. Filius patri in ijs que p̄tinent ad disciplinam vite z curaz domesticā. xxij. q. iij. duo ista. de obedientia religiosorum supra plebe dixi. Tenentur etiam christiani potestatibus secularibus obedire infidelibus. per fidem enim non tollit ordo iustitie: sed magis firmatur. sed ordo iustitie requirit vt inferiores suis superioribus obediāt. aliter enim non posset humanarum rerum status cōseruari. ad hec. j. Pet. ij. Serui subditi estote in omni timore dñis: non tantum bonis z modestis, sed etiā dycolis. xj. q. iij. iulianus. z. s̄. Item in psalmis. z ex de iude. multorum. lxxij. di. ad hoc. Non tamē per hoc possunt iudei aut saraceni habere seruos christianos. qz prohibitus est ex causa. ex de iudeis. c. j. z. ij. z c. ad hec. z. c. si. Excommunicatis etiā dñis, quamdiu extat excommunicatio, non tenentur vassalli obedire. Ad hec. xv. q. vj. c. nos sanctor. z. c. iuratos. vbi de hoc. Nec hereticis. extra de here. c. vlti. Nec tyrānis vsurpantibus publice principatum: nisi iam cōfirmatis. ij. q. vij. s̄. tria. ver. verū tamen. in glos. ecce quantum. Item superiori iudici, vbi sunt duo, obediēdum est. vt dictū est in pre. c. qui resistit. z hoc habet locum quando ad superiorem appellatum est. vel qñ vnus iudex habet iurisdictionem ab alio. vt officialis ab epo. ff. de iudi. iudicij. C. de offi. rec. prouin. potiores. ad hec faciunt. xxi. di. inferior. extra de offi. leg. volentes. Vbi autem sunt equales dñi quibus aliqz tenetur: z precipiunt diuersa: obediāt vtriqz si pōt. ff. de ope. liber. libertus. z no. de peni. di. j. s̄. hoc idem. ver. nemo enim. in gl. diuersis. alias obediāt cui primo iurauit. qz primum iuramentum seruandum est. extra de iureiurā. tua. z. c. veniens. Si autem quis in duobus beneficijs intulatus est: z sub diuersis platis: tunc obediāt ei a quo maius habet beneficium: z qui vtilius precipit. c. extra de testa. cum in officijs. z. c. relatum. ij. z extra de postu. c. fin. Si in omnibus

sunt equales: locus est gratificationi. ff. ad sylua. senatus consul. si quis in graui. s̄. sicut omnis. Nec in ordinarijs iudicibus locum habent. In delegatis vero seruatur quod dicitur extra de rescrip. cuz contingat. Item tam in ordinarijs q̄z in delegatis locū habet. extra de sen. z re iudi. c. si. Si precipiat eps sacerdoti excommunicare vel denuntiare aliquem quem sacerdos z maior pars parochie scit innocentem: nihilominus obediāt sacerdos. xj. q. iij. sententia. xxij. q. j. quid culpatur. extra de offi. delega. si qñ. c. pastoralis. s̄. qz vero. Unde Bern. ad Adam monachum. Quedam sunt pura bona. quedam pura mala. z in ijs nulla debetur obedientia hominibus. qz nec mala agenda: nec bona sunt propter obedientiaz dimittenda. sed inter hec sunt media. z in ijs non est fas sensum nostrum preferre sententie magistrorum. s̄. vt vtilitate, disciplinare, ieiunare, peregrinari, z similia. Si eps precipiat clerico suo vt eat Romam pp negetia ecclesie: non potest se excusare ab obediendo, qz dicit qd alij sunt ibi magis idonei. qz in legationibus non est ordo seruandus. ff. de lega. secundo. s̄. penulti. z no. de hoc. xvj. q. j. vos autem. Nec potest se excusare pretextu cure familiaris. quia communis vtilitas preferenda est priuate. extra de postu. pre. bone. z hoc tamen intelligas s̄z ea que no. vij. q. j. scias. Non tamen tenetur obedire vt promoueat negotium contra semetipsum. ff. de lega. secundo. s̄. si accusatio. z. c. extra de iureiu. petitio. z faciunt ea que no. xxij. q. v. de forma. in gl. sic ergo. Item non tenetur clericus obedire prelato suo ad dandum ei vel suo nepoti libros suos: vel renuntiare beneficio vel ecclesie sue. quia non pertinet hoc ad officium prelati. vij. q. j. quia frater. Ideo dixit cantor Parisiensis qd nō tenentur clerici ad obedientiam buralem sine argentinam, siue mulinaz, siue equinam. Si tamen iste clericus sit habens clericos duos cernicis: sit z ipse superior: precipit qd commodet clerico bone indolis z ingenij: vt studio theologie ad quod mittit ipsum proficiat vel iuris canonici aut civilis: tunc obediendum est ei. quia non mouet ipsum cupiditas: sed caritas z ecclesiastica vtilitas. c. pre. c. quia frater. z extra de magistris. super specula. Et hoc intelligas quando ille clericus cui talis obedientia iniungitur, libros de bonis ecclesie acquisiuit. alias secus. extra de testa. requisisti. z. c. quia nos. z de iure patro. cum dilectus. s̄. nos igitur. xij. q. iij. c. j. z. ij. z. q. v. s̄. xum. z no. xij. q. j. res ecclesie. Ray. Greg. in moral. Obedientia que habet aliquid de proprio, in prosperis nulla est aut minor. quia scz voluntas propria non videtur principaliter tendere ad implendum preceptum: sed ad adsequendum proprium volitum. In aduersis autem nisi ex semetipso animus appetat: obedientie sibi meritum minuit. quia ad ea que in hac vita despecta sunt, inuitus nolensque descendit. vij. q. j. sciendum. Religiosi profitentur obedientiam quantum ad regularem conuersationem s̄m quam platis suis subduntur. Ideo quantum ad illa sola obedire tenentur: que possunt ad regularem obseruantiam p̄tinere. Et hec est obedientia sufficiens ad salutem. Si autem in alijs obedire voluerint: hec erunt ad cumulum perfectionis. dummodo ista non sint contra deum aut contra professionem. Unde Bernar. dicit in lib. de precepto z disciplina. Subditus nec citra promissum est inhibendus: nec vltra promissum cogendus per legem obedientie. Credo tamen qd ista regula fallat in obedientia fratrum minorum:

In quibus
sit obediē
dum supe
riori.

qui per regularem professionem suam tenentur eorum prelati obedire in omnibus que non sunt contra regulam, aut contra deum, aut animam, sicut in eorum regula continetur. Et hec obedientia strictior et perfectior est obedientiis aliarum regularum. Et hoc est proprie secundum euangelium seipsum ex toto abnegare. **Mat. x. z. xvi. Mar. viij. Luc. ix. z. xiiij.** Nihil enim fratres minores excipiendo in obedientia regule ad omnem sunt generaliter obedientiam obligati. **xi. Cor. xv. z. Heb. ij. ex de priuil. qz circa. cum si. vbi de hoc.** Religioso imponuntur aliqua que sunt secundum regulam, ut que continentur in regula: et ea que ad debitam illorum obseruantiam expediunt vel requiruntur. Et in hoc non est dubium quod religiosus tenetur suo obedire prelato, nisi impedimento legitimo excusetur, extra de maio. z. obe. cum in ecclesijs, extra de simo. ne dei. Aliqua vero imponuntur preter regulam, ut que nec ibi continentur: nec expediunt ad illas: nec ordinantur, ut eleuare festucam, et hic etiam non tenentur obedire, quod non tenentur nisi quatenus se obligauit sua professione, ut. **s. dixi.** Perfecta tamen obedientia est in his obedire. Aliqua imponuntur contra regulam, Et hic distinguendum est, quod quedam sunt in quibus prelatus potest dispensare, ut abbas in esu carniuum ex causa, ut no. extra de sta. mo. cuz ad monasterium, in gl. sic ergo, z. **xx. q. vlt. c. vlt.** Et tunc tenentur obedire, quod melius est mactare mentem quam ventrem, **vij. q. j. sciendum.** Quedam in quibus non potest dispensare, ut in castitate: et in habendo proprium: et similibus, extra de sta. mona. c. ij. z. c. cuz ad monasterium, **s. fin.** Et tunc non debet obedire. Aut dubium est an dispensare possit aut precipere. Et tunc obediendum est, **xxij. q. j. quid culpatur, z. de hoc factis notatum est. s.** Item tenentur religiosus obedire suo prelato precipienti, quod stet in scholis vel quod addiscat, quod non est hoc contra professionem regularem, excepto studio physice, et legum, eis prohibito, extra ne cleri, vel mona. non magno. De quo textu arguo quod praticere in sacra theologia et sacris canonibus qui praticeret ipsam non est ipsis prohibitus, Et c. decre. eiusdem tit. super specula. **s. si. z. expressus, ex de renu.** post translationem, **s. ceterum. ibi.** Ac per exercitium lectionis scientie reperit scientie margaritam, de conse. di. v. nunquam ibi. Ama scientiam scripturarum, z. **xxvj. q. j. doctos. in primo verbo. z. c. legi. ibi. z. cum desit ei instructio necessaria.** Idem dico etiam eis concessum studere in liberalibus artibus temperate z sine debito ad sacras literas melius intelligendas, errores vitandas et confutandos, **xxvij. di. qui de mensa. z. c. si qd. z. c. turbat. z. s. contra. z. s. cur ergo. ex cepta Arithmetica et Geometria et Astronomia: que non sunt scientie pietatis secundum Hiero. Scientia autem pietatis est legere et studere in sacris literis, **xxvij. dist. si quis grammaticam.** Astronomia autem prona ad idololatriam in desuetudinem abiit, **xxvj. q. j. s. his ita.** Ad hoc tamen quod possit religiosus sacro studio intendere, duo precipue exiguntur. Primum, ut ex obedientia cogatur, vide extra ne cleri, vel mona. ut periculosa, **li. vj. qz secundum apostolum scientia inflat. i. ad Cor. viij. z. extra de renun. nisi cum pridem. s. p. defectu.** Et quod dicit inflat. i. ad superbiam inclinatur. Inflatio enim pro superbia accipitur, **ix. q. iij. si autem.** Et dicit Berni. Sicut cibus indigestus corrumpit stomachum et hydropicum facit, sic scientia adiecta nisi sit serua et charitatis decocta malos mores generat. Et quia ex se semper debet in claustro manere, **xxvj.****

Quibus studijs arceantur religiosi.

q. j. placuit. ibi. Sit claustro suo contentus, quia sicut piscis sine aqua caret vita: ita sine monasterio monachus. Sedeat itaque solitarius et taceat: quod mundo est mortuus: deo autem uiuit. Secundum, quod intentio eius non sit ad gloriam nec appetitum honoris: sed ad sapientiam, dictam a sapore et gustu diuino, adspirare, quod monachus non docentis sed plangentis habet officium: qui et se z mundum lugeat, **xxvj. q. j. monachus. vij. q. j. hoc nequaquam.** Et dicebat sacer Franciscus requisitus a fratre quid legeret, quod sufficiebat ei legere in libro crucis. Et dicebat fratribus suis. Tot erunt vocantes scientie: quod beatus erit ille qui se ab ea sterilem fecerit propter deum. Nec potest abbas non exemptus mandare per obedientiam monacho suo quod non confiteatur episcopo vel penitentiario suo, quod est ordinarius omnium de diocesi clericorum z monachorum, **xxvj. q. vij. omnes basilice. extra de offi. ordi. conquirente. extra de offi. archipref. officiu. extra de prescrip. cum olim. s. si. ibi.** Penitentia in leuioribus culpis. Nec tenetur monachus denuo suo abbati peccata illa de quibus semel fuit confessus et absolutus ab episcopo vel penitentiario, confiteri, de peni. di. j. s. his authoritatibus asseritur, ver. nec est necessesse, nisi in casibus positus ibi in gl. que incipit, in casibus tamen. Unde dicit Thomas quod non potest quod auctoritate cuiuscumque hominis compelli ad confitendum peccatum quod alteri confessus est quod absolvere potuit, quod confessio peccatorum est quoddam sacramentale diuino imperio subiaccens: non humano. Non tenentur religiosi etiam: non exempti obedire in omnibus episcopi. Unde si precipiant prelato eorum vel fratri quod vadat ad papam vel regem pro ipsis aut pro alijs: aut quod recipiant commissiones eorum in causis: vel executiones testamentorum aut similia: non tenentur obedire. Ad hoc, **xxvij. q. ij. c. hoc tamen. xxvj. q. j. de penitum. extra de simo. ne dei.** Crederem tamen quod pro necessitate vel magnam utilitatem possunt episcopi talia demandare, et ipsi tunc obedire tenentur: per ea que leguntur z no. **xxvj. q. j. qui vere. z. c. quidam monachi. vbi de hoc. z. ij. q. vij. cura pastoris.** Non possunt religiosi non exempti sine licentia diocesani vel eorum vicariorum vel capituli vacante ecclesia ad ordines promoueri per alium episcopum, quia subiunt episcopi: et de eorum iurisdictione sunt, ut supra probatum est, extra de prescrip. veniens, **s. chrisma. expressum extra de tempo. ordi. cum nullus. s. inferiores. lib. vij. z. fm illum. s. z sequentem intellige quod dixi supra de vicarijs.** Si episcopus velit monachum instituire rectorum in ecclesia seculari: et abbas nolit: obediet monachus abbati, **xxvj. q. j. cum pro utilitate. z. c. monachi. lvij. di. c. j. z. ij.** Si tamen utilitas ecclesie erigit: cogendus est abbas per superiores consentire: et monachum licentiare, ut pre. c. cuz pro utilitate, z. extra de iure patro. nullus. z. facit extra de sta. mo. quod dei. Si prelatus vocet ad se aliquem religiosum ad suum comitatum vbi ille religiosus regulam suam vel statuta alia regularia seruare non potest: consulo ut ad claustrum proprium reuertatur: nec periculum suum exponat comodis alienis, **xlviij. di. sicut.** Si vero de precepto pape vel superioris cogatur: et nequeat miseriam inuenire: necesse est obedire, c. extra de offi. deleg. si quis. **xix. di. in memoriam. c. di. contra morem.** z. ibi prout poterit regulam suam obseruet, quod gratia dei vbiqz daf. z. regula vbi libet difficulter seruari potest, quod nec societas nec locus est de substantia regulari, c. bonum. **xl. dist. illud. z. c. quilibet.** Item notandum

dum q̄ regulares longe magis sunt adstricti platis suis obedire. vtpote qui renuntiauerunt omnibus & proprie voluntati q̄z clerici seculares ep̄o. xij. q. j. nō dicatis. extra de offi. or. quāto. z. s. dixi. Et clerici magis sunt adstricti obedire ep̄o q̄z laici. c. lxxj. di. primatus. viij. q. j. quid aut̄. Tenet monachus obedire ep̄o inuito abbate vocatus pro cubiculari. licet videatur privilegiuz papale. no. xij. q. vij. cū pastoris. fm addi- tionem. Bar. licet alij sint contra. vide qd no. s. s. sed vt sciant. ver. inquit. z in additione ibi posita. in. c. xx. Non solū non est obediendū p̄cepto iniusto ma- nifestesed etiā inhonesto z incommodo. no. xi. q. iij. non semper. hucusq̄ Ray. ab illo. ver. supra si ep̄s.

Item ad ampliorem obedientie notitiam ve- niamus: z primo eam describamus. Obedientie est voluntas faciendi p̄ceptum vel mādatum superio- ris. Et intelligas mandatum quod fit mediate: vel per nuntium: vel per literas. P̄ceptuz vero quod fit immediate. Vel mandatum intelligas voluntatē iudicatam que est sine coactione imperij. P̄ceptū vero est. quando est imperij coactio. Probatur hec descriptio. xij. q. j. quod p̄cipitur. vbi etiam de hoc no. Item sic describitur. Obedientia est spontaneuz z voluntarium z rationale proprie voluntatis sa- crificium. Probatur hec descriptio. xx. q. iij. p̄sens. xv. q. j. non est. viij. q. j. sciendus. Vel obedientia est pio studio proprie voluntatis abnegatio. ad hoc. xij. q. j. non dicatis. Et notandum q̄ propria volūtas dupliciter accipitur. Uno enim modo dicitur volun- tas propria: que non est deo subiecta. Et fm hoc ab- negatio proprie voluntatis fit: quum voluntas nos- tra diuine volūtatī subicitur. Phil. ij. Jo. iij. z. vj. Lu. xij. Bar. xij. z. Bar. xvj. Alio mō dicit pro- pria voluntas: que non est subiecta homini. z h̄z hoc voluntas propria abnegatur in eo qui se voto obli- gans homini voluntatem suaz subdit voluntati hu- mane. Et sic abnegatio proprie voluntatis speciali- ter videtur pertinere ad religiosos. vt p̄e. c. non dica- tis. z extra lib. vi. de elec. si religiosus. De prima ab- negatione magister Hugo de sancto victore ait q̄ spi- ritus hominis in medio quodam loco constitutus. supra se creatorem suum habet: cui subiectus esse de- bet. sub se carnem suam: cui debet esse platus. Rom. viij. Aliud ergo debet creatori propter subiectionez. aliud carni propter p̄elationem. Creatori debet vt nunq̄z p̄ter eius voluntatem se moueat extra illaz effluendo. Gen. xlix. ad Heb. ij. p̄sumens illa q̄ non debet: vel infra illam subsistendo: torpens ab ijs que debet. Carni vero. s. ancille debet vt eam h̄z arbitriū rationis. s. dñe disponat. Hec caro non est habenda odio. scdm apostolum Ephe. v. xij. qd. ij. non existi- memus. Ber. Nonne odit carnem suam qui ei cus- mulos gehenne mercatur: z fm duritiam suaz z cor impenitens thesaurizat iram in die ire? Optime dili- git carnem: qui conculcat z macerat eaz: sicut p̄anus a fullonibus conculcatur: vt mundior z melior fiat. Apoc. viij. Hi sunt qui venerunt de tribulatione mag- na z lauerūt stolas suas in sanguine agni. Itē Ans. Non est aliud peccare. q̄ non reddere deo debitum. Omnis eniz voluntas rationalis creature subiecta debet esse voluntati diuine. Hoc est debitū qd debet angelus z homo deo. Et hec est iustitia siue rectitu- do. voluntatis: que iustus facit sive rectos corde. i. vo- luntate. Hic est solus z totus honor quem debemus deo: z a nobis exigit deus. Sola namq̄ talis volun- tas facit opera deo placita: quum potest operari z

quum non potest. Ipsa sola per se placet. qz nullum opus sine illa placet. Hunc honorem debitum q̄ deo non reddit: aufert deo quod suum est: z deum exho- norat. z hoc est peccare. Ro. ij. P̄ter p̄nariationez legis deum inhonoras. Nihil enim minus toleran- dum est in rerum ordine: q̄z vt creatura debitā subie- ctionem z honorem suo creatori auferat: z non solu- at quod aufert. Necessē ergo est vt aut ablatas ho- nor soluatur: aut pena sequatur. Nam aut homo des- bitam subiectionē deo volenti sp̄taneā exhibet: aut deus eum inuitū sibi torquendo subicit. z sic se dñz eius ostēdit. Vñ Ezech. xx. Tu ego dicit dñs de- qm in manu forti z i brachio extēto z in furore es- tulo regnabo super vos. P̄io studio dicitur in de- scriptione. ad p̄ferentiam illorum qui voluntatem suaz humane voluntati subdunt timore seruili: qui non est in charitate. j. Jo. iij. de quo etiam habetur. xxij. q. vj. s. vlti. Obedientia autem vera charitate p̄ficetur. j. Pet. j. Castificantes animas vestras in obedientia charitatis. Vel pro lucro terreno. qd ex- cludit sibi meritum dandum a deo. P̄ofter deū. n. non pp lucrum humanum subiecti esse debemus. j. P̄. ij. Subiecti estote pp deum omnibus. extra de ma. z obe. solite. j. rñ. Et intellige hic p̄ium studium. vehementem animi applicationem ad cultuz dei. vt p̄ium hic dicatur a pietate: que dicitur theosebia fm Greg. Item notandum q̄ obedientia prout est vir- tus specialis attenditur respectu eorum que sunt in- differentia. vnde Aug. de vera religione. Peccatum est non solum malum sed etiam vetitum facere. infe- rens a simili q̄ opus virtutis est non solum bonum sed etiam p̄ceptum facere. Unde dñs obedientiam Ade experiri voluit in eo qd erat fm se indifferens. s. in comestione fruct⁹ ligni scientie boni z mali. Gen. ij. xi. q. ij. quid ergo. Item obedientia gñalis virtus est. mouere enim potest ad oia opera virtutum: oē. n. opus virtutis iuberi p̄t a superiore. vel deo. vel hoie. Unde si aliqs velit exire in opus virtutis. qz iustum est a superiore: voluntas illa erit obedientis. Vñ vol- untas faciendi iustus superioris: qz iustus est: est spe- cialis actus obedientie. Item sciendum q̄ quū sub- dere se alteri. sit humilitatis z obedientie: differēt tñ. Subdere enim se alicui fm reputationem. est humi- litas. Hoc enim electorum proprium esse solet: vt de se minus sentiant q̄ sint. iuxta verbum Greg. Item quum superbia sit appetitus proprie excellentie. iux- ta Berū. in eplis. Ad humilitatem etiā p̄tinet amor inferioritatis vel vtilitatis. fm verbum Berū. super Lanti. Verus inquit humilis vult reputari. z Luc. xij. Quum vocatus fueris. s. ad nuptias: vade z recumbe in nouissimo loco. Subiectio humilitatis respicit personam fm se. Subiectio vero obedientie respicit eam p̄sonam cui aliquis subditur inquantū est agens. Exemplum harum duarum subiectionū ha- bemus in christo z Joanne. Mat. ij. z Luc. iij. Sub- iectione obedientie subiecit se Joannes christo: quū consensus vt baptizaret christum prout christus vos lebat. Unde dicit ibi gl. Vera est humilitas quā nō deferit comes obedientia. Christus vero subdidit se Joāni subiectione humilitatis: volēs a Joāne mino- ri baptizari. Vñ z dicit ibi. Sic nos implere oportet oēz iustitiā. i. humilitatē: que est subdere se minori. h̄z gl. ibi. Superioris est baptizare. inferioris est baptizari. Actuum. xx. Beatius est dare q̄ accipere. Ad commendationem obedientie faciūt admonitiones

Obedien-
tie descri-
ptio.

facre scripture. Ro. xij. Ois aia potestabus sublimioibus subdita sit. extra de cens. ois. Ephe. vi. Filij obedite parentibus vestris in dño. Colos. iii. Filij obedite parentibus vestris per oia. Heb. xij. Obedite prepositis vestris et subiacete eis. ipsi. n. peruiulat quasi rationem pro aiaibus vestris reddidit. Obediunt etiã deo creature insensibiles. ps. cly. Preceptum posuit: et non preteribit. Baruch. ij. Stelle vocate sunt: et dixerunt adsumus. ps. cij. Terminus posuisti quem non transgredientur. Mat. viij. Luc. vij. Marc. v. Quis est hic cui mare et vtri obediunt? Amb. in hexameron. Non mediocris pudor est imperio dei insensibilia elemẽta parere: et hoies nõ obediunt: quibus sensus ab ipso tributus est authore. Paruerunt rane beato Ambrosio que eum predicantes impediabant: et tacuerunt. Paruerunt hircines beato Francisco predicanti: et tacuerunt. Paruerunt ei cicade, et cuniculi, et cerui, et ouis, et agnus, et lynx, et phasianus, et alie aues. vt habetur in eius legẽda. Sancto etiam Martino (vt habet in legenda sua) obediebant ignis, et aqua, et arbor, et canes, et serpentes. vnde semel ingemiscens ait. Serpentes me audiunt: et hoies non audiunt. Exempla obedientie primo i capite nostro christo obediẽte vsq; ad mortem. Phil. ij. Item obedientia Abrae. Triplici autẽ precepto probauit dñs obedientiam Abrae. In patrie desertione Gen. xij. Egredere de terra tua. In circũsione Gen. xvij. In filij immolatione. Gen. xxij. In primo fuit renuntiatio quãtum ad effectũ terrenoz. In secundo confanguineoz et vitioz et carnalium desiderioz. In tertio renuntiatio filioz. Sed et in primo precepto. Egredere et c. triplex religiosoz renuntiatio figuratur. scilicet terrenoz, carnalium desiderioz, et voluntatis et proprii intellectus. Prima fit per promissionem paupertatis. Secunda p votũ castitatis. Tertia per abnegationem proprie voluntatis. que adimpletur p veram obedientiã. De hoc loquitur illa collatio Sapuntij de tribus abrenuntiationibus. que est tertia inter coll. Jo. cassi. Sũt autem. xv. difficilia que commendãt obedientiã Abrae et alioz vere obedientium in ijs que sibi dñs imperauit. Primum est. qd Abraam voluit ad preceptũ dñi se sibi charissimã. scilicet filio vnigenito carere. Scdm. qd dñs voluit qd pater occideret filium per se. minor enim fuisset dolor si per alium occidisset. Tertium. qd voluit eum occidi coram se. immo ipsemet manu propria voluit hoc facere. Multi. n. sustinerẽt qd filij sui occiderent: tñ nõ possent hoc aspiciere vel ppria manu hoc facere. Propterea passio dñe nre. Luc. ij. ibi. Tuam aiam. et c. maior fuit qd presens erat cruci. Jo. xix. Quartum qd filius eius ille erat vnicus. nõ. n. habebat alium ex libera vxore. Unde dixit ei angelus de celo. Genes. xxij. Quia non peperisti vnigenito pp me. xxxij. q. iij. recurrat. Quintum. qd miraculose habuerat eum. qd ex vxore vetula et sterili: et quum ipse iam esset centenarius. Gen. xxi. Sextum. qd magna promissio facta erat Abrae de ipso. Gal. iii. Gen. xij. et xv. Septimum. qd ipse solatiuz erat matri sue. quod nõ. ibi quuz dicitur Isaac. quod interpretatur risus. dixit enim mater sua eo sibi dato. Risum fecit mihi dñs. quicunq; enim audierit: conridebit mihi. Gen. xxi. Quid dixisset mater Isaac: si Abraam reuertẽs de eius immolatione dixisset ei immolauit filius tuus. Narrat etiaz Josephus qd ipse puer gratiosus ad fauorem suum parentes potius prouocabat: eo qd in omni virtute fluderet: et parentum haberet sollicitu-

dinem: et affectum circa dei religionem. Octauum. qd voluit eum non solum occidi. sed etiam incendi. Unde dicitur Gen. xxij. Offer eum ibi in holocaustum. quod interpretatur totũ incensum. noluit parere nec viuo nec mortuo. Nonum. qd voluit eum ducere per triduum ad locum immolationis. Unde gl. ibi. Non est Abraam iussus statim occidere filium suum: sed per triduum ducere ad immolationis locum. vt longitudine temporis tentatio augetur. et crescentibus curis paterna viscera cruciarentur. prolixo spatio pater filium intuetur. cibũ cum eo sumit. tot noctibus pendet in amplexibus. pater cubat in gremio. et per singula momenta in paterno amplexu dolor occidendi filium cumulat. Decimum. quia nõ apparebat aliqua precepti vtilitas vel necessitas. Que enim vtilitas innocentem occidere? damnum vero manifestum erat. et summa crudelitas videbat. Hiere. vij. xxvij. q. v. regum. Undecimum. qd non excusasset eum autoritas precipientis. quũ nullus precepisset. Duodecimum quia hoc erat rationi et nature contrarium. Decimum tertium. qd non preceperat in sanctis patribus hmoi obedientie exẽplum. Decimum quartum. qd omnium ad quorum notitiã hoc peruenisset imminere scandaluz. Decimum quintum. Quum ait. Tolle. q. d. non per alium: sed p te ipsum. Filium. non seruum vel alienum. Unigenitum. non de multis vnum. qd iuxta illud poeticum.

Parcius ex multis mater desiderat vnum:

Quam que flens dicit. tu mihi solus eras.

Quem diligis. quia in senectute genitũ et a deo munera concessum et exhibitum per miraculum. si enim non diligeret secus esset. Isaac. in quo benedictionis promissio. Gen. xxij. et xv. tãq; si ille occideretur: tota spes promissionis frustraretur. Augu. De charitatis admonitione et nominis recordatione tentatio cumulat. Et vade in terram visionis. ex hoc aggrauatur dolor. si enim precepisset ex impetu filium immolari: aliquantulus esset tolerabilius hoc. Per tres dies iubet deducere filium. Unde mirũ qd vltũ et colloquio et societate dilectissimi filij non retardatur. vt supradictum est. Et offer eum ibi in holocaustũ. Et summus cumulus doloris. holocaustum enim est totum incendium. vt supradictuz est. vt nihil de illo remaneret. nec etiam os ad patris solatium. Sup vni montium quez monstrauero tibi. Hic est mōs Adoria: in quo postmodum factum est templum. Sed vnde multitudinem obedientie. Abraam de nocte con surgens stravit asinus suum: et preparauit necessaria holocausto. Memini enim que facturus erat voluit indicare: ne forte prohiberetur parere deo. xxij. q. ij. prophetauit. quod est cõtra reuelantes obedientias non sibi consolatorias: et facientes eas et procurãtes per seculares maxime reuocari. Precepto ergo accepto tam difficili non se excusauit. causam precepti nõ interrogauit. sicut faciunt quidam religiosi diaboli imitatores. qui ait Gen. ij. Cur precepit vobis deũ vt non comederetis et c. Item nõ procrastinãuit mã datum exequi. sed de nocte surrexit: et ne videretur et impediretur nulli consilium communicauit. vt dictum est. Si aliquod horum fecisset: forsitan meritũ amississet. qd dñs dixisset ei. Uolebam qd faceres hoc: sed ad probandum te hoc dixi. xxij. q. ij. non enim volebat. Item attendendum est qd vtile sit promptuz esse ad obedientiam. Abraam. n. filium nõ immolauit: et tamen tantum meritum habuit obedientia ei?

quantum

Abrae
obediẽtia

quantum si immolasset. Gen. xxiij. Quod non precepisti filio tuo vnigenito propter me. qz quantum fuit in Abraam filium interfecit qz votum eius pro opere reputatur. de pe. di. j. magna. in pn. di. cum legibus canonizatis ibi se. vsqz ad. s. contra. Benedicam te z multiplicabo semē tuum. z in. e. c. In semine tuo benedicentur omnes gentes: quia obediisti voci mee. Gen. xxij. Homo qui promptam voluntatem habet ad obediendum deo: in omnibus placet deo. z pro infinitis rebus quas nunq̄ facturus est meritis habet. Grego. Non est manus vacua a munere: si arca cordis plena fuerit bona voluntate. Tertio die vidit montem procul. z relictis iuuenibus quos secus ducebat cum asino: ne impedirent eum: aut gemitu obstreperent aut fletu. fm Amb. xxiij. q. ij. prophetavit. z sic creuit tentatio. qz remansit solus cum filio. Imposuit ligna super Isaac. Et hic crescit dolor z tentatio. vt filius materiam sue portaret mortis: sicut christus crucem. Jo. xix. maior q̄ si alius materiam sue mortis portaret. Et accipiens ignem z gladium solo us ascendit cum eo. vt nemo eum impediret. Et hic augmentatur tentatio maior quā si alius materiam mortis filij portaret. z ait Isaac. Ecce ligna z ignis: vbi est victima? Et hic ingeminatur dolores de verbis filij. Qui pater. Deus providebit sibi victimam filio mi. Et statuit aram. z lignis dispositis ignē adhibuit. Et hic augmentatur dolor. Quilibet actus ei⁹ quasi quedam occisio filij est. Et (sicut Joseph⁹ ait) ad puerum dixit. O puer qui es innumeris votis obtinui: susceptumqz diligentissime alui: in quo felicem me arbitrabar quum viderem ad virilem etatem venire: vt moriens mei relinquerem successorem: quia ex voluntate dei pater tuus factus sum: ex voluntate dei similiter te deponam. eo q̄ ipse dignatur accipere te in odorem suauitatis. vt sicut mirabilis fuit ingressus tuus in mundum: ita z mirabilis sit egressus. vt Jo. bapti. Luc. j. Mar. vj. Non enim iudicauit te dignum egritudine seu bello vitam finire: sed cum orationibus z sacrificijs animaz tuam ad se vocare. z ipse de cetero mei curam gerens senectutēqz regens (qua gratia maxime te nutriebam) moriar de te desolatus pro obedientia patris. Isaac vero sermone patris libenter accipiens. ait. Injustum erat si natus fuisset: si dei z patris iudicium refutarem. quando solo patre id volente impium esset non obedi. Nec dicens accessit ad aram pariter z ad mortē. arreptoqz ab Abraham gladio. puero posito in ara super struem lignoz vt immolaretur. reuocauit deus preceptum per angelum. Jam enī impleuerat illud Abraham. quum preparasset se omnino ad immolandum. vt supra dixi. Ador ergo angelus dñi clamauit Gen. xxiij. ad eum. Ne extendas manum tuā super puerum. nunc cognoui q̄ timeas dñm. Hō enim sciebat deus sanguinem pueri: sed vt sciretur quantum Abraham timeret dñm. de hoc. xxiij. q. ij. s. quādo aliquid. veni. c. seq. vbi de hoc. Et hinc digrediens vtiliter venio ad obedientiam filij dei quam pro nobis assumpsit. Nam fm allego. Abraham significat deum patrem. quē innata pietas. de pe. di. j. quia diuinitatis. z. c. multiplex. non solum tentauit: sed etiā compulsi filium pro salute humani generis immolare. Unde super illo verbo. ps. lxxxiij. Misericordia z veritas obuauerunt sibi. dicit Bern. Veritate z iustitia in terra manentibus vt miserum hominem flagellarent: pax z misericordia recesserunt ad deum qui dedit illas. Et pio quodam susurro paterna pul-

santes viscera loquabantur. ps. lxxvi. Nunquid in eternum proiecit deus: aut non apponet vt complacitor sit adhuc? Nunquid obliuiscet misereri de⁹? z c. Isaac vero signat christū. qui reuera est filius z gaudium patris z matris z omnium electorum. Luc. ij. Annuntio vobis gaudium magnum quod erit omni populo z c. Hunc pater singulariter z ineffabiliter diligit. vnde Jo. iij. Pater diligit filium suum: z omnia dedit in manu eius. Ipse quoqz in senectute genuit. quia in fine seculorum incarnari. Gala. iij. constituit. Allegat ergo pro humano genere pietas dicit. Abraam Abraham. qui interpretatur pater multorum gentium. Gen. xviij. q. d. Tu es pater omnium gentium per creationem: succurre eis per filij missionem z passionem. Tolle igitur filium tuum. i. ubi consubstantialē vnigenitum per naturaz. xxiij. q. ij. quidaz. ver. arriani. Et vade in terram visionis. i. in mundum: de quo videbatur recessisse propter peccatum Adē. Et dicitur terra visionis: quia videtur deus ibi per fidem. j. Corin. xij. Luce. x. Et offer eum ibi in holocaustum. vt totus immoletur pro humano genere. Unde Bern. Totus mihi datus est. tot⁹ in meos vsus expensus. Ceteri nāqz sancti dicuntur sacrificia: qz partim pro amore dei. partim pro seipsis passi sunt. sed christus solus dicitur holocaustum: quia nihil pro se pertulit sed totum pro nobis. Unde signatur per vitulam rufam que tota incendebatur. Leni. xvi. Super vnum montium. mons iste est locus caluarie. Mar. xv. Luc. xxij. in quo redemptionis nostre mysterium extitit consummatum. Abraā igitur super Isaac ligna imposuit. quia christus ex dispositione dei patris crucem propriam baiulauit. Joā. xix. Ipse vero portabat ignem z gladium scilicet feruentissimam charitatem qua dilexit nos. Jo. iij. z seuerissimam sententiam qua proprio filio suo non peperit. Ro. xij. Altare vero est crux: vbi christus non solum ligatus est sed clauatus. ps. xx. Forderunt manus meas z c. Quando autē dicitur. Ne extendas manum tuam super puerum. innuitur q̄ caro christi potuit crucifigi: sed diuinitas non potuit ledi. Per arietem inter vepres herentem cornibus. significatur humanitas. que inter iudeos exasperantes suspensa fuit inter duo brachia crucis. vnde Abrahuc. iij. Cornua in manibus eius. Facit etiam ad commendationem obedientie. quia voluit deus scilicet pater filium suum christum probare quodammodo per obedientiam. in quo voluit sibi formare nouum populum. Christus nō terram sicut Abraā: sed celum quodammodo deseruit. Hier. xij. Reliqui domum meam. i. celum vel domum. i. patrem. quia filius est in patre. Joā. j. Unigenitus est in sinu patris. quia carne assumpta non apparuit in ea forma in qua equalis est patri. Simili hereditatem meam: idest ecclesiam triumphantem. quia non apparuit in mundo in ea forma qua ab angelis videtur in celo. Mar. xvij. Item reliquit matrem synagogā de qua natus est fm carnem. quod figuratum fuit in hoc q̄ Assuerus reprobatā Vasti coniunxit sibi Bester. Bester. j. z. ij. Bester interpretatur exaltata in populis. qz christus reprobatā synagoga copulauit sibi ecclesiam de gentibus. quum dicit Esa. lx. Donaz te in superbiā populorum. z facit. xxxv. q. j. cum igitur. ultra medium. Deseruit etiam matrem suam beatissimā. quia ipsius animam doloris gladius perransuit. Luce. ij. Reliquit etiam domum. quia nullam habere voluit. Mar. viij. Luce. ix. Vulpes foueas ha-

Ad chm
refertur
Isaac obe
dientia.

sumit
quibus
quibus

vidit tribus alijs: de quo supra dixi in §. sed iterum
 versi. ordo, in isto. lxx. c. qui ordo. Que nullā habet
 hic requiem. in futuro summam habebit. Phil. ij. d
 christo dī. Factus obediens ꝛc. ꝛ sequit. Propter
 qđ deus exaltavit illum ꝛc. Item obedientia deum
 glorificat. Esaie. lvij. Si glorificaueris eum ꝛc. ꝛ se
 quitur. ꝛ non inuenit volūtas tua ꝛc. ꝛ supra tetigi.
 Multum vere glorificat deum verus obediens: qz
 facit beneplacitum dei. quum hoc etiam deus man
 dat ei per vilem personam aut peccatorem. Et tan
 to est maior dei gloria, quanto precipiens vilior pers
 onā: adeo vero obediens merito a deo glorificatur.
 j. Regum. ij. Quicumq; honorificauerit me glorifi
 cabo eum. Eccli. x. Semen hominum honorabitur
 hoc quod timet dñm: semen aut hoc exhorabitur
 quod preterit mandatū dñi. Item obedientia quod
 vult a deo impetrat. Greg. Si obediens fuerimus
 prepositis nostris: obedit deus orationibus nostris.
 Aug. de operib⁹ monachoz. Citius exauditur vna
 orō obediens, qđ decem milia contemptoris. j. Jo.
 ij. Si cor nřm non reprehenderit nos, fiduciam ha
 bemus ad deum qđ quicquid petierimus ab eo, acci
 piemus: quia mandata ei custodimus. Greg. Lun
 cti liquido nouimus qz quum is qui displicet ad in
 tercedendum mittitur: irati animus ad deteriora p
 uocat. ij. q. vij. in grauibus. Et post illud Heb. v. Ex
 rauditus est pro sua reuerentia: subditur: tam quaz
 causa illis exauditionis. Et quidem quum esset fi
 lius dei: didicit ex ijs que passus est obedientiā. Obe
 dientia est que dicit illud Lanti. v. Dilectus meus
 mihi: ꝛ cogo illi. Deus. n. facit ac si totaliter esset cuz
 obedientia: quia obedientia totaliter est cum illo. Si
 cit. n. v. rus obediens illud Ro. xij. Nemo nostrū
 sibi viuit. Item obedientia a periculo maris huius
 liberat. Sap. xij. Exiguo ligno credunt hoies alas
 suas: ꝛ transeuntes mare per ratem obedientie libe
 rati sunt. Exiguum lignum est obedientia. Obediē
 tia facta est quasi nauis institoris. Prou. vlti. Qui
 in nauē est, etiam comedens ꝛ bibens ꝛ quiescens
 procedit: qz alieno motu mouetur. sic obediens qui
 in religione est etiam quiescendo comedendo bi
 bendo meretur. Nam quicquid agit: in obedientia
 agit: ꝛ pp deū agit. Item obedientia hominem dis
 tat. Nec mirum, quum de suo nihil expendat, quia
 nihil suum reputat, ꝛ quum in cunctis que agit: vo
 luntatem alterius facere intendat. Ideo pro oib; que
 agit merito remunerationem expectat. Multe
 filie dei. f. virtutes. congregauerunt diuitias merito
 rū: obedientia vero supergressa est vniuersas. Pro
 uer. vlti. Quis est qui qñq; non faciat multa specia
 liter pro se, ꝛ de quibus non expectat remuneratio
 nem? Obedientia vero pro alio agit: ꝛ ideo semper
 hz remunerationem. Item obedientia quasi equali
 in paradysum vadit alieno sensui ꝛ voluntati quasi
 pedibus alienis initendo, ideo velocius vadit: quia
 pedes quibus innititur velociores sunt proprijs. im
 mo obediens non vadunt: sed volant citissime p
 obedientiam in celum. De eis. n. dicit Esa. lx. Qui
 sunt isti, veri religiosi obediens, qui vt nubes: ele
 uati a terra ꝛ refrigerati a concupiscentia carnali
 ꝛ compuncti lachrymaz aquis: volant, alijs obediē
 tie ꝛ charitatis: ꝛ quasi columbe simplici intentione
 obediens. ij. q. vij. non ois, ad fenestras suas: id est
 ad sensuum corporaliū cohibitionem, ad christi vul
 nerum meditationem: ad ruine angelice reparatio
 nem? Sed multi religiosi qñ mittuntur extra clau

strum: volant ad cadauera gule ꝛ luxurie ꝛ munda
 ne glorie: sicut coruus que emisit Noe. Gen. viij. qui
 vt dicitur fluctibus est interceptus, ideo ad arcam
 non rediit. Sic tales religiosi intercipiuntur aquis
 delectationum carnalium: ꝛ ideo non redeunt ad ar
 cam vite. Osee. v. Non dabunt cogitationes suas vt
 reuertantur ad deum suū. quia spūs fornicationis in
 medio eoz volat: ergo ꝛ currunt corporaliter ꝛ spūa
 liter quia multi in religione valde surgunt mane: ꝛ
 frequenter ieiunant: qui si essent in seculo dormiret
 ꝛ crapule vacarent. Obedientia non maculatur.
 Prouer. iij. Vie eius vie pulchre. Nec leditur. Si
 quid enim culpe ꝛ periculi in eo quod iniungitur est
 superioris est: sibi non nocet: nisi manifestum pecca
 tum sit. xxij. q. j. quid culpatur: ꝛ de hoc satis. S. e. ca.
 versi. item sciendum. Unde de obedientia pōt dici il
 lud ps. xc. In manibus portabunt te ꝛc. Item obe
 dientia hoīem expedit ꝛ exoneratum reddit: alij. n.
 incūbit sollicitudo pro ipso ꝛ temporaliter ꝛ spūa
 liter ideo non solum pōt currere sed etiam volare, vt
 proxime dictum est. Si tñ habeat alias duas alas si
 bi coniunctas. f. castitatem ꝛ paupertatem. Apocal.
 xij. Bate sunt mulieri due ale aquile magne vt vola
 rent in desertum. f. religionis Bern. Magna penna
 paupertas: qua tam cito volatur in celum. Nā alijs
 virtutibus promissio regni datur. Paupertati vero
 non tam pmittitur: qđ celi inuestitura datur. qm ip
 soꝝ inquit est regnum celoꝝ. Adat. v. Castitas etiaz
 magna penna est, que hominem expedit ab illa dele
 ctatione qua difficillimū est hoīem liberari. l. dist. qz
 tua. ꝛ a fortissima occasione peccandi. f. muliere: p
 quam diabolus Adam eiecit. Gen. iij. ꝛ per quam
 Job deuicit: quum dixit illi vxor. Adhuc tu perma
 nes in simplicitate tua ꝛc. Cui ille. Tanqđ vna de
 stultis mulieribus locuta es. Job. ij. Item obediē
 tia facit hoīem triumphare. Prouer. xj. Testis mē
 dar peribit: vir obediens loquet victorias. Testis
 mendax est: qui professus est obediētiā ꝛ eam nō
 seruat: qui in presenti perit, dum in bello spūali succū
 bit: ꝛ in futuro peribit: quia eternaliter damnabitur
 Exemplum de hoc in populo iudaico que promissit
 se seruare legem. Exod. xix. Omnia que locutus est
 dñs faciemus. Item Josue. j. Omnia que precipi
 sti nobis faciemus. quum vero transgrediebatur le
 gem vincebat. Josue. vij. Anathema in medio tui
 Israel est, non poteris stare coram hostibus tuis. A
 dam similiter factus inobediens superiori suo ha
 buit repugnans suum inferius. Gen. ij. Qui come
 dit: ꝛ aperti sunt oculi eius glo. Aug. Anima rationa
 lis motus bestiales in carne sua erubuit. ꝛ subditur.
 Motus iste de transgressione veniebat. Bern. Tale
 inuenit anima inferius suum: qualem se exhibuit su
 periori suo. Armatur enim creatura ad vlciscendā in
 iuriam creatoris. Unde ꝛ iustus Job grauatus in
 isto inferiori ait. Job. viij. Quare posuisti me contra
 rium tibi: ꝛ factus sum mihi metipsi grauis? vbi di
 cit Greg. Dum homo a carne molestias ꝛ a mente
 questionē tolerat: graue pondus supra semetipsuz
 portat. z. iij. Reg. xj. legitur de Salomone. Fecit Sa
 lomōn quod non placuerat coram dño. ꝛ subditur.
 Et suscitauit dñs aduersarium Salomōni. Sic acci
 dit ei qui in religione est: qui obediētiā non ser
 uat ei cui promissit: qđ dñs permittit eum impugna
 ri ꝛ vinci. ꝛ sic perit qui propria voluntatem in reli
 gione vult sequi tamqđ filius perdicionis. Joā. xvij.
 Nemo perit ex ijs nisi filius perdicionis. Et vere si

line perditionis est qui voluntarium laqueum sibi iniecit quo periturus erat. **Prover. viij.** Illaqueat⁹ es verbis oris tui. Et vere filius perditionis de loco salutis fecit sibi locum damnationis. et quum esset liberatus de mari mundi huius: et iam ingressus nauem religionis: ibi etiam periclitatur. **Actu. xxvij.** Atiq; homicida est hic qui quum euasit de mari: vitio diuina non permittit eum viuere. Unde et **Abbas Abotu es** (vt legitur in vitis patruz) ait. Nos quidez in tranquillo mari nauigare videmur. seculares vero in periculosis locis. et nos quasi in die nauigamus. sole iustitie illustrati: illi vero in ignorantia quasi per noctem. Sed frequenter contingit qd secularis in tenebrosa hyeme nauigans vigilans autem et clamans propriam nauem saluet. Nos autem quia in tranquillo nauigamus: sepius ex ipsa securitate negligimus: et perim⁹ humilitatis gubernacula relinquentes. Obedientia autem filia primogenita est humilitatis. sicut sensus proprius et voluntas primogenita filia superbie est. et vt supra tactum est vir obediens potest loqui victoriam. **Prover. xxj. qz** habet nobilissimum genus triumphi. Nobilissimū genus triumphi est seipsum vincere. **Ezech. v.** versus ethici. Mobile vincendi genus est patientia, vincit. Qui patit: si vis vincere: disce pati: quod facit obediens. Unde super illud. **j. Reg. xv. lxxj. di.** siqui. **Melior est obedientia** et c. dicit **Gregorius**, Vir obediens loquitur victoriam. dum. n. aliene voci humiliter subdimur. nosmetipsos in corde superamus. **Proverb. xvij.** **Melior est qui dominat animo suo expurgato** re vbiū. **Multi vires et regna sibi subiugauerūt.** q ad hunc triumphū nobile non peruenerunt. **Hic triumphus proprius est hominis.** Vincit leo vel aliud animal cetera animalia. sed seipsum vincere non potest. **Seneca.** Qui seipsum vincit contra omnia fortis est. **Constantinus augustus** dicit vt legit in legē da beati **Syluestri.** Vincimus nosmetipsos quum nos a mala voluntate excludimus. **Quid prodest Barbaras vincere nationes: si a crudelitate vincamur.** Vincere namq; bella virtus est populoz: vincere vitia virtus est mox. **Obediens deo subiectus est.** ideo merito cetera sunt ei subiecta: et nihil ei repugnat. **Deus. n.** in obediente pugnat: ideo non est mirum si ipse triumphat. **Leuit. xxvj.** Si in preceptis meis ambulaueritis et c. **Persequimini inimicos vestros.** et corruent coram vobis. **Item obedientia animam ornat.** Unde in auris est aurea qz celestis spūs dat anime. **Prover. xxv.** In auris aurea et margarita fulgens. qui arguit sapientem et aurem obedientem. **Margarita fulgens in auri auree decenter iungitur: et doctrina mentem illuminans auri obedienti vtiliter proponitur.** **Dat Elizer in aures aureas** **Rebecca.** **Gen. xxiiij.** In aures ergo dat christ⁹ anime. vt in auditu auris obediat sibi in preceptis et prohibitionibus. **ps. xvij.** In auditu auris obediuit mihi. **Item obedientia ecclesiam letificat.** **Eccle. ij.** Qui obedit patri refrigerabit matrē. s. ecclesiam militantem. **Item hoīem glorificat.** **Rom. vlt.** Obedientia vestra in oēm locum diuulgata est. **Animaz castigat a libidine proprie voluntatis.** **j. Pet. j.** Aias vestras castificantes in obedientia charitatis. **Itē conseruat aiām.** **Prover. xij.** Qui custodit mandatum: custodit aiām suam. **Obedientem merito custodit dñs tamq; suum.** **Prover. xxix.** Verbum custodiens filium extra perditionem erit. **Eccle. viij.** Qui custodit preceptum non experietur quicq; mali. **Itē**

obedientia homini pacem dat. **Prover. xij.** Qui timet precepta in pace versabitur. **j. Adacha. xiiij.** Si luit terra **Juda** omnibus diebus **Simonis**. **siluit. i.** quieuit. vel pax habuit. **Simon obediens interpretatur.** Et vere verus obediens silet corde et ore non murmurans de iniunctis nec intus nec extra. vnde et pax hz quicquid sibi commendatur. **Esaie. xlvij.** Utinam attendisses ad mandata mea. fuisset quasi flumen pax tua. **Item obedientia benedicti hoīem facit.** **Deutero. xj.** Propono vobis benedictionem. si obedieritis mandatis. eiusdem. **xxvij.** Venient super te omnes benedictiones iste et apprehendent te: si tñ precepta eius audieris benedictus tu in ciuitate et c. **Item facit hoīem beatum.** **Mat. xvj.** Beatus es **Simon Bariona.** **Proverbi. xxix.** Qui custodit legem beatus est. **Obedientia in presenti hoīem dignum prelatione efficit.** Unde dñs **Simonem prefecit ceteris aplis.** **Mat. xvj. j.** **Adacha. ij.** **Simon frater vester scio qd vir consilij est.** ipsuz audite semper. et ipse erit vobis pater. **In vita beati Si liberti dicitur.** **Preesse non audeat: qui subesse non didicerit.** nec obedientiam a subditis imploret: qui eam prelati exhibere. (**ij. q. vj.** qui se scit. **j. z. ij.**) non nouit. **Prus quidem dñs esse discipulus qz magister** **lix. di. ordinatos.** et de elec. cum in magistris. **Atqui inuerecunde repente religiosi prepositi ducatum ambiunt: quia nec esse adhuc milites didicerunt.** **Quid putamus: quid istis subiectis prestaturi sunt: qui ante qd discipulatus limen attingant. tenere locum regiminis non formidant.** **lix. di. hoc ad nos.** Et q sub alio est vel esse dñs: aliū sub hie nō dñs. ff. de adult. sic eueniet. ff. ad mace. filiū habeo. **lvj. di. miserū.** **Itē obedientia ad regnum celi introducit.** **Mat. xij. Bar. x. z Luce. xvij.** Si vis ad vitam ingredi: serua mandata. **Inobedientia clauem paradisi amisit: sed obedientia eam recuperauit.** Unde **Simoni Petro dñs** **Mat. xvj. z. xxij. q. j.** quodcuq; . **Babo tibi clauēs regni celoz.** **Item obedientia vitam hominis feliciter consummat.** **Job xxvj.** Si audierint et obserauerint. complebunt dies suos in bono. et annos suos in gloria. **Si aut non audierint transibunt per gladium.** **Item de obedientia dicit Greg. qd non tā est virtus qz mater virtutum.** quod ideo dicit. qz obedientia producere potest motus oīum virtutum. oēs enim possunt inberi: et si aliquis producat motus illos qui iussus est: obedientie sunt: et de hoc supra in isto. c. in. **S. iterum etiam. vers. item obedientia: tactū est.** **Item super illud Bene. ij.** **Lignumq; scientie boni et mali.** dicit glo. **Aug.** **Obedientia sola verissima est virtus.** creature subdi rationali sub dei potestate degenti. **Quod potest intelligi dictum esse primo qz obedientia perficit hoīem ex parte illa qua hz comparisonem ad deum sub quo est: et respectu actus qui est nobilissimus tamqz finis hominis. Finis. n. est optimum in vnoquoq;.** **Hic actus est observatio mandati diuini.** **Eccle. vltimo.** **Deum time et mandata eius observa: hoc est oīs homo.** **Secundo potest hoc intelligi dictum propter meritum.** ad quod valet obedientia. **Unde super illud Ben. ij.** **Lignumq; scientie dicit Aug.** **Dportebat vt homo sub dño positus ab aliquo prohiberetur: vt esset virtus merendi.** **Obedientia (dum aliquis intendit facere voluntatē propriā) non videtur mereri.** nisi apud seipsum. **Ab illo enim merces expectatur cui seruitur.** vel cui voluntas fit. **Non meretur ergo apud alium: nisi q non vult facere voluntatem propriā. quod est obe-**

dientie.

diencie. Unde: et Greg. Sola est obedientia que meritum fidei possidet. Tertio potest intelligi dictum Aug. pro maiorem difficultatem. Virtus est, n. circa difficultatem iuxta sapientem. Et nomen virtutis a vi videtur esse deductum. Difficillimus autem videtur agere contra se. quod facit obediens quod sonat nomen obedientie. Obedere. n. est contra proprium sensum et propriam voluntatem. Greg. super. j. Regum. xv. Melior est obedientia quam victima: quia per victimam aliena caro: per obedientiam vero propria mactatur: et hoc super dictum est: in. c. li. in. §. tertius error. vers. qui autem. Obidentia quasi quoddam martyrium est secundum Climacum. Greg. Tanto quisque citius deus placat, quanto repressa arbitrii sui superbia gladio precepti se immolat. Obediens quasi proprium sibi amputat pro christo caput: et caput sibi christus constituit vel eum qui loco eius est: qui martyrium pro christo sustinet: vnam voluntatem sibi amputat. s. voluntatem viuendae sed obediens omnes voluntates, et sepius usque ad mortem. Obidentia maxime proprie voluntati detrahit: et ideo virtuti maxime addit. Sapiens. Hoc solum virtuti adiiciens: quod proprie voluntati detraheris. Poeta. Est virtus placidis abstinentis se bonis. Propter ea que dicta sunt amanda est obedientia a fidelibus tamquam mater eorum. j. Pet. j. Sperate in eam que offertur vobis gratias in revelatione. Ne Iesu christi quasi filii obedientie. Sequitur de iis qui iurare possunt obedientiam: ut aliquis ad eam magis reddatur flexibilis. Primum est exilitas: ut patet in virga que pro exilitate flexibilis est: etiam ferrum si sit exile vel tenue: flecti potest: sic exilitas humilitatis per precipue valet ad obedientiam. Unde cantor. Pariter humilitatem posuit matrem obedientie. et Phil. ij. premitit humilitatem christi. Aplo. Humiliant inquit semetipsum factus obediens etc. Augustinus. de civi. dei. Obidentia nisi humilium esse non potest: humilitas enim vacuitas est proprii sensus et volitis: et alienum sensum et volitum recipit quasi vacua a suo. et sic fit obediens. Superbus sensum proprium retinens non recipit sensum alienum et velle: et ideo non obedit. Proverb. xxvj. Vidisti hominem sapientem sibi videri: magis illo spem habebit insipientis. Lib. nimis salutus quasi perditus est facilius sal cibo additur quam subtrahatur. Sic qui ad religionem venit: si sal proprii sensus in eo nimis abundet: non est aptus religioni. Facilius homo simplex religiosus bonus efficitur quam sapiens. Bernar. ad fratres de monte dei. Superbia quantumvis sibi prudens videatur: dimittenda et abigenda est. Si. n. admittitur superbus. prima die qua incipit habitare incipit leges dare. nimum vero dimittenda et abigenda est. Si. n. admittitur superbus. prima die qua incipit habitare incipit leges dare: nimum vero stultus discere non potest quas inuenit. Eccl. xij. Melior est qui minuit sapientiam: et indiget sensu in timore dei: quam qui abundat sensu transgreditur legem altissimi. Timor quidem existimat pericula: etiam que non sunt defectus suos scrutatur et inuenit se sensu indigere. et sic timor humilitatem introducit. Humilitas vero videns sensum suum non sufficere: alieno sensui acquiescit: nec vult habere ducem illum qui in tot foueas eum precipitavit. s. sensum proprium. Secundum est assuetudo. unde equus assuescit circumvolutionibus: ut facilius ad voluntatem sessoris flecti possit. Proverb. xxj. Equus paratus ad diem belli. dominus autem salutem tribuet. Equus autem est religiosus cui frenum obedi-

tie impositum est. Zacha. x. Posuit eos quasi equos glorie sue in bello. Operat autem deus in vno religioso gloriose et salutariter: et ideo equus glorie potest dici. Hic equus per assuetudinem parandus ad obedientiam: ut vult sessor eius: id est prelatus, nunc ad dexteram prosperitatis: nunc ad sinistram aduersitatis vertitur, aliter in die belli succumbet, quam si aliquid graue iniungat. Religiosus qui in sua voluntate nutritur, destruitur. Tertium est ignis amoris: ut patet in cera que calefacta facile flectitur: et in metallis que ab igne liquefiunt, et sic facile formam rei cui infunduntur accipiunt. Et hoc valere potest ad hoc quod cor per obedientiam magis flexibile fiat, si ignis dilectionis amoris ostendatur. Qualiter deo dilexit nos. Luc. xij. Ignem veni mittere etc. Frequenter cogitandus esset amor ille: ex quo pro nobis altissimus obediens voluit usque ad mortem crucis. Phil. ij. ut confunderemur in obediens esse ad leuia que nobis ex eius imperio iniunguntur. Leuit. vj. Ignis in altari. s. cordis mei semper ardebit. quem nutriet sacerdos: homo contritus subiciens ligna. s. memorem crucis: per singulos dies. s. continue. Quartum est separatio rei ab aliquo magis flexibili cui adherebat: ut patet in corio adherenti ligno: quod flecti non potest nisi a ligno separatur: sic expedit ei qui perfecte obedire vult: quod voluntatem suam ab omni re temporaliter separaret: et eam recolligat. ut habeat eam paratam quam mandatum superioris veniet. ps. cxviii. Paratus sum et non sum turbatus. Item ps. lvi. Paratus cor meum deus paratum cor meum. Bern. Paratum ad sublimia: paratum ad humilia. paratum ad omnia. Quintum est alicuius liquoris admistio: ut pellis dura vngitur: ut sit tractabilior: et terre dure aqua miscetur: similiter vinctio gratie necessaria est ut cor magis obediens fiat. Ideoque qui in religione est frequenter in oratione debet supplicare ut gratiam obedientie ei tribuat: et cor eius leuiat et humiliat spiritum sanctum: et prelati beneplacitum suum deus inspiret. Aug. x. lib. confes. Sic continentiam inebes: da quod inebes: et inbe quod vis. Valet etiam ad obedientiam imperantis modestia. Seneca. Remissius imperanti melius pareatur. Greg. Qui ab vnoquoque bono est subiectos vetat: necesse est ut multa cedat: ne obedientis mens funditus intreat: si a bonis omnibus repulsa ieiunet. Unde dominus Adde vnicuique arbori prohibuit: omnes alias cessit. Gen. ij. et iij. Reg. xij. populus inobediens factus fuit pro graue imperio. iij. Reg. xij. vij. q. j. denique: facit ad hoc. xxvj. q. vij. alligat. xlv. di. cum beatus. Unde et dominus non precipit Petro sed rogauit ut nauem a terra subducatur. Luce. v. In quo confundit superbia prelatorum qui semper imperant: et pro obedientia mandant: et vix aut nunquam rogant. Gladius in manu furiosi preceptum preceps in ore prelati. Ezech. xxxiii. Cum aueritate imperabatis eis et cum potentia. xlviij. di. hoc habet, faciunt ad hec. xlv. dist. licet. j. et ij. xv. dist. esto. xj. q. iij. rogo. Hoc est contra illos prelatos qui pro quacumque causa et precipitanter excommunicationis sententias et aliam censuram fulminant in subiectos. contra illa. c. xj. q. iij. nemo. c. nullus sacerdotum: extra de sen. excommunicata. sacra. et eo. ti. cum medicinalis. lib. vi. et de re iudica. cum eterna. lib. vi. Seneca. Generosus est animus et in potestate naturaliter recalcitras facilius ducitur quam trahatur. Vera. n. obedientia et pura imponenda charitatem respicit non timorem. j. Pet. j. Castificantes animas in obedientia chari-

Quibus
nec obe
dientia.

Obediē-
tie gradus
septem.

tatis. Quidius. Si quotiens peccant homines sua fulmina mittat Iuppiter: ex quo tempore nullus erit. **O** Gradus autem obedientie secundum Bernardum septem sunt. Primus est obedire libenter, quem gradum (ut ipse ait) nec potest ascendere qui voluntatem precipientis sed suam non fecerit. Libenter obediatur quod dicebat. Ioan. iij. et vi. **D**eus tibi est ut facias voluntatem eius qui misit me. Aug. x. lib. confes. Optimus tuus minister est: qui non magis intuetur a te audire quod ipse voluerit: sed potius hoc velle quod a te audierit. Bern. Quisquis occulte satagit ut quod vult ipse hoc ei prelati iniungatur: ipse se seducit si forte tibi quasi de obedientia blandiatur. Neque enim in ea re ipse prelati sed magis ei prelati obedit. Paratum ad deum voluntatem ostendit Paulus dicens. Act. ij. **H**ic quid vis me facere. Bern. in sermonibus. **N**ec dubium quin ampliorem gratiam mereatur qui obedientem se exhibet ante mandatum quam qui obedire satagunt post mandatum. Requirit dominus oblationes voluntarias. Ep. xxv. **O**mnis voluntarius et prono animo offerat primitias domino. coacta enim sacrificia deo non placent. xx. q. ij. presens. Sed quidam religiosi sunt similes rusticis qui dominis suis nullum seruitium volunt facere nisi coacti: et de hoc supra dixi. Et notandum quod libenter obedire precipue laudabile est quum graua iniunguntur. Unde super ilud. j. Reg. xv. **M**elior est obedientia. glo. Aug. Sciendum est quod obedientia aliquando refusat. viij. q. j. sciendum: et de hoc. s. **H**inc Moyses principatum populi humiliter refusat. Exod. iij. et iij. c. Paulus autem audacter dicit Act. xij. c. **E**go non solum ligari in Hierusalem: sed mori paratus sum. Est notandum insuper quod obedientia in difficultioribus humiliatis gratior est: et ex vltima superbie radice procedit. Bern. de precepto et dispensatione: **I**n obediendi ratione hec regula generalis teneatur: ut in difficultioribus quibusque agendis obedientia gratior quam preuaricatio grauior iudicetur. Et in faciliioribus minusque onerosis contemptus damnabilior quam actus commendabilior existimetur. Aug. xij. de ciui. dei. **I**n paradiso tanto maior inobedientia fuit: quanto id quod preceptum est nullius difficultatis fuit. Ubi enim magna est inobedientia: pena propozita. Quisnam satis explicet quantum malum sit non obedire in re facili, et tante potestatis imperio, et tanto terrenti supplicio? **S**ecundus gradus est obtemperare simpliciter. Multos enim videmus secundum Bernardum post precipientis imperium multas facere questiones: sepius ingeminare: Unde hoc venit. Quis hoc inuenit consilium: inde murmuratio. excusatio, simulatio, impossibilitatis aduocatio. ps. xvij. **I**n auditu auris obediuit mihi, et ostendat vno eodemque momento processisse: et imperantis imperium et obsequentis obsequium. et de hoc satis supra. Ad simplicitatem obedientie pertinet non iudicare quid vel quare precipiatur. Bern. in lib. de consideratione. **O**ibus nobis maxime in conuersionis initio nulla magis virtus nobis necessaria est: quam simplicitas humilitas et grauitas verceda. Bern. ad fratres de monte dei. **P**erfecta obedientia maxime in suscipiente indiscreta est: hoc est non discernere quid vel quare precipiatur: sed ad hoc beneniti, ut fideliter et humiliter fiat quod a maiore precipitur. Idem loquens de nouitio ait. **S**tultus fiat: ut sit sapiens: et hec omnia sit eius discretio ut in hac parte nulla sit ei. Idem in sermonibus. **R**ara auis in terris discretio: Ideo discretionis locum fratres in no-

bis suppleat virtus obedientie, ut nihil plus nihil minus nihil aliter quam imperatum sit faciatis. Deute. xij. **Q**uod precipio tibi hoc tantum facias: nec addas quicquam: nec minuas: facit quod legitur et no. xlv. di. disciplina, extra de of. cul. c. j. **Q**uam Iulius Cesar in perdomandis hostibus quinque annorum sibi permissum terminum pertransisset: licet gloriose triumphasset, honor tamen debitus denegatus est ei: nec urbem intrare permissus est: eo quod ultra terminum sibi prescriptum moram traxisset. Deute. xij. **N**on facietis ibi quod nos facimus. hic hodie, singuli quod rectum sibi videtur. Aug. v. de ciui. dei. c. xvij. narrat de Torquato qui filium, qui non solum non contra patriam sed etiam pro patria pugnabat: tamen quod contra imperium suum hoc fecisset occidit, ne plus mali in exemplo imperij contempti quam gloria occisi hostis esset: et etiam hoc posuit in prima parte istius operis. s. in. s. sed licet. versi. co. simile in. xlij. c. et in. s. cu. vero. versi. amplius in. xlij. c. **S**ecundum etiam leges si quis extra aciem contra preceptum ducis etiam fortiter pugnaverit et vicerit tamen punitur: quia contra preceptum fecit. ff. de re mili. l. iij. s. in bello: et no. xxij. q. v. relegendes: in glo. j. Et Bern. super Lanti. **Q**ui vestri curam semel credidistis. quid rursus de vobis vos intromittitis? **I**ndirecte obediens dicit se habere ut iumentum. ps. lxxvij. **U**t iumentum factus sum apud te. Idem lxxvij. **D**eduxisti sicut oues populum tuum. Et iterum. lxxix. **Q**ui deducis velut ouem Ioseph. De ista mate. i. a satis per Jo. cass. in. iij. li. de institutis renuntiatione in vlti. c. de nouitio per patrem. **M**ultum informato. **S**implicitatem obedientie multum amabant antiqui patres in discipulis suis. ideo in principio non precipiebant eis congrua et discreta. Unde in vitis patrum dixit quidam abbas pastor. **S**eniores non loquuntur ab initio fratribus recta: sed magis distorta, et si viderint quia ea que torta sunt faciunt: iam eis non loquuntur nisi quoad expediat, agnoscentes quoniam in omnibus obedientes sunt. **D**ebent inferiores audire mandata seniorum et prelatorum: quasi a deo decerentur. Mat. x. **Q**ui vos audit me audit. Luc. x. xxi. di. in nouo. Unde sicut non discernent: si aliquid a deo eis preciperetur, sed humiliter illud implerent: sic non debent disceptare de mandatis prelati. Bern. **N**on te moueat magistri impetus indiscreta potestas, sed memento quod non est potestas nisi a deo et qui potestatis resistit: deo resistit. xj. q. ij. g. resistit. xxij. q. j. quid culpatur. Roma. xij. Colo. ij. Ephe. vi. **D**ebere vltimo. **S**erui obedite per omnia dominis. Et sequitur. **Q**uodcumque facitis ex animo operamini sicut domino et non hominibus. **T**ertius gradus est hilariter obedire. **H**ilarem enim datorem diligit deus. ij. ad Cor. ix. extra de dona. c. j. Bern. **S**erenitas in vultu: dulcedo in sermonibus multum colorant obedientiam obsequentis. **A**mbulosa corporis compositio: et facies tenebris tristite occecata vel obfuscata: ab animo recessisse sinceram et iocundam animam signant. **I**ncompositio enim corporis (secundum Aug.) inequalitatem mentis indicat. xij. di. s. sicut ergo. **S**ed et superior cum hilari vultu precipiat. **Q**ui enim libenter obediatur homini tristitiam efflanti. Ephe. vi. ibi. **E**t vos domini eadem facite illis remittentes minas. Eccli. xxxv. **I**n omni mandato hilarem fac vultum tuum. **Q**uidius. **S**uper omnia vultus Accessere boni. **Q**ui cum murmure obediunt felle deum pascunt. ps. lxxvij. **B**ederunt in escam meam fel. **L**ibus christi obedientia est: ut super predictum est Jo. iij. **D**eus tibi est et fel in qua

Laudide
est et impe
randus et
obediens
dum.

murmuris.

Sala. ij. Vno ego quasi non ego, viuit vero in me christus. Nec est verisimile q̄ in futuro deus sit eoz vltor: quorum hic est auctor. Tertium est q̄ Jacob vidit angelos ascendentes z descendentes per scalam illam, in quo insinuat q̄ via obedientie vita angelica est siue. n. descendant vere obedientes fratribus suis ministrando. ps. ciiij. Qui facit angelos suos spiritus: z ministros suos ignem vrentem, siue ascendat deo assistendo in oratione, meditatione, lectione, sicut angeli qui semper vident faciem patris. **Matth. xvij.** ad modum angeloz voluntatem dei peragunt: ad hoc extra de renun. nisi cū pridem. s. porro. xxxvj. dist. c. vltij. Unde quantum ad illos impletur illa orationis dn̄ice petitio: Fiat voluntas tua sicut in celo. z in terra. **Mat. vi.** Quartum est q̄ dn̄s erat innisus scale in quo insinuat q̄ perfecta obedientia se h̄z immediate ad deum. Nullum. n. interuallum vel modicum est inter mortem veri obedientis z diuinam visionem. ps. lxxij. Tenuisti manum dexteram meam: z in voluntate tua deduxisti me: z cum gloria suscepisti me. **Esa. lviij.** Si auerteris a sabbato z c. sequitur. Dum non facis voluntatem tuam z c. sequitur. Sustollam te super altitudinem terre: z cibo te hereditate Jacob patris tui. **Abultum** d̄z incitare eos qui sunt in cella obedientie ad ascendendū viriliter spes z desiderium videndi dn̄m innisū scale sicut quum clamatur in obsidione alicuius castri illi habiturū centum libras qui primo intrauerit spes: z desiderium tanti lucri facit aliquos per scalam ascendere tenentes clypeos supra scilicet lapidibus desuper percussantur. Sic spes z desiderium paradisi deberent facere vt homines per scalam obedientie ascenderent: omnes aduersitates que occurreret superando. **Mat. xj.** Regnū celoz vim patit: z violenti rapiunt illud. Vere enim violenti sibi sunt: qui abnegantes propriam voluntatem: cogunt se alijs obedire. Felix talis coactio que est regni possessio. Item insinuat ex hoc q̄ dn̄s innisus erat scale: q̄ ipse paratus est inuare z conseruare eos: qui via obedientie aggressi sunt quasi suos. ps. lxxij. Adhesit anima mea post te me suscepit dextera tua. Attendendū est etiam quod sequitur. Vere dn̄s est in loco isto: dicit Jacob. Deus se exhibet specialiter vere obedientiam: eū inuando: conseruando: prouidendo: z merito: quum ille exhibeat se seruū dei voluntatem ei adimplendo. Itē attēde q̄ Jacob postea dixit. **Ar.** terribilis est locus iste: sanctus locus religionis pp̄ dn̄i presentiam: solite enim se debent h̄z precipue que sunt in religione: pro eo q̄ ibi dn̄s presens est: **Do** c est vnum illorum que deus requirit ab hominibus: scilicet solite ambulare coram deo suo. **Michae.** rem domini incutere ijs qui peccant in locis sanctis vj. Terro pena eorum qui in locis sanctis peccauerunt: vt pena luciferi. **Esa. xliij.** xvj. q. ij. cap. visis. **Et** pena Adam. **Gen. iij.** de vtroq; xl. di. quolibet occulta. **Et** Heliodorus quia profanauit templum, accipiens pecunias depositas in erario eius: calcibus equi terribilis apparentis percussus seminiuus relictus est. **Abacha. iij.** sequitur. **Ad** est hic aliud nisi domus dei z porta celi. **Domus** dei d̄z religio: quia in vere obedientibus dn̄s h̄z domum. **Porta** vero celi vocatur religio: pp̄ propinquitatem q̄ h̄z perfecta obedientia ad dei visionem. Sed ve illis qui de porta celi faciunt portam inferni: de domo dn̄i spelunca latronum: vt qui simoniace intrant religionem aliquam: vel proprietarij sunt ibi: vel inobedientes, vel

incontinentes. **Mat. xxij.** **Mat. xj.** **Luc. xij.** z **Jo. ij.** **Domus** mea domus orationis vocat. **Vos** aut fecistis eam speluncā latronum. j. q. ij. saluator. Nil enīz prodesse humilibus obedientia videretur: si contemptus contumacibus non obesset: extra de postu. pre. c. j. s. nos igitur. ij. q. v. quanto. Item ve illis religiosus qui de scala celestis regni scalam faciunt confusio: quoz peccata tanto amplius fetent hominibus quanto ipsi in altiori gradu sanctitatis consistunt, stercus. n. hominis qui est post angelos nobilior creatura, horribiliter fetet q̄ aliarum creaturarū. In comitatu senensi cuidam simplici laboratori apparuit hec visio tempore meo non phantastica: sed verissima: videbat. n. ille in domibus religiosoz mendicantium scalam positam: cuius cacumen celos tangebatur que erat in terra fixa, z videbat continue per scalam illam hoies ascendere vsq; ad celum: propellentibus eos religiosus illis qui stabant ad pedē scale. **Et** quū per eandem scalam ipsi religiosi ascendere niterent: per pauci ascendebant: propellentibus eos deorsum cadere alijs viris fulgentib; qui super scalam innixi erant desuper: q̄ reuelationem quia simplex erat nō intelligebat, vnde eam in domo predicatoroz retulit, sed in parabolam versa est. **Ego** aut de visione timeo quia reuera religiosi huius temporis cū nostris predicationibus multos ad celum mittimus: sed quia dicimus z non facimus. **Matth. xxij.** in prin. xix. di. secundum. j. q. j. non quales: multos non saluandos formido. Sequitur de partibus obedientie. **Et** notandum q̄ est obedientia reprehensibilis. z obedientia commendabilis. **Obedientia** reprehensibilis est triplex. **Prima** est quum quis obedit creature inferiori homine, vt pecunie. **Eccles. x.** Pecunie obediūt oīa. **Secunda** est quū z remissione superioris z quū ceruicofitate inferioris sit: quum ille. s. obedit qui d̄z imperare: z ille imperat qui d̄z obedire: quēz. s. ille est supra que debuit esse infra. z membrū supra verticē se extēdit. **Prover. xxx.** per tria mouet terra: z quartum quod non potest sustinere. **Per** seruum quum regnauerit: facit. **lxxix.** dist. ad hoc: hoc est quum ratio obedit sensui carnalis: lex rationis legi carnalis. **Roma. vii.** xxxij. q. v. si paulus. **Tertia** est quū quis in malo simpliciter. s. in peccato obedit. **Greg.** nunq̄ per obedientiam maluz fieri d̄z. xi. q. ij. quid ergo. c. **Julianus.** **Bern.** Facere malum: id est peccatū quolibet etiam iubente constat non esse obedientiam: s; inobedientiam. **Greg.** Laueant subditi ne plus quā expedit sint subiecti z c. ij. q. vij. admonendi. **August.** Sic modus obedientie tenendus est: vt bonis in malo non consencias, nec malis in bono contradicas: de hoc. xi. q. ij. s. **Item** est q̄ contra equitatem. cum c. multis se. **Et** de hoc satis supra in principio huius materie. s. de obedientia dictum est. **Obedientia** vero commendabilis quedam est necessaria: quedam abundans vel perfecta. **Necessaria** est quum aliquis obedit in ijs in quibus tenetur obedire. **Bernar.** Subiectus huiusmodi obedientiam que finibus cohibetur nouerit imperfectam. **Nam** perfecta obedientia legem nescit, terminis non arctatur, neq; cōtenta angustijs professionis largior: charitate z humilitate fertur in altitudine charitatis. **Hec** est professio fratrum minorū regularis: que iubet in oibus obedire que non sunt contraria anime z regule. **Nulla** alia regula talem z sic strictam obedientiā habet: sed limitatam. c. xvij. q. ij. hoc tantum. **Et** hoc supra satis dictum est: maxime in isto capitulo. s. sed iterūz

Obedientia reprehensibilis triplex.

Obedientia commendabilis duplex.

acta ver. religiosi. post. v. folia. Item ad perfectionem obedientie pertinet facere non solum quod iubetur: sed etiam sicut iubetur. Ber. Nilum optimum dixerim obedientie gradum: quum eo animo opus iniunctus: recipitur, quo et precipitur. Gen. xvij. dicit de Abrahā. Et circumdedit carnem preputij eorum ita tim ipsa die sicut preceperat ei dñs. Mat. j. Erurgens Joseph a somno fecit sicut ei precepit angelus. Joā. xiiij. Sicut mandatum dedit mihi pater sic facio. Et est notandum quod est obedientia que debet ex natura: vt illa que debetur deo. Act. v. Obedire oportet deo magis q̄ hominibus. et illa que debetur pariter carnalibus. Ephe. vi. Filij obedite parentibus vestris p̄ omnia. hoc enim est iustum est. et Col. ij. Filij obedite parentibus vestris p̄ omnia. hoc n. beneplacitum est in dño. lxxvi. di. nō satis. ver. ceterū. Item est obedientia que non debetur ex natura: sed habuit voluntatem principium sui: vel voluntatem liberam. vel non liberam. Voluntatem non liberam principium sui habuit obedientia, quā seruus debet dño. Col. ij. Serui per omnia obedite dñis vestris. Voluntatem vero liberam sui principium habuit obedientia, quā vxor debet viro: vel quam subditus prelati. Ephe. v. Mulieres subdite sint viris suis in omnibus. Gen. ij. Sub viri potestate eris: et ipse dominabitur tui. xxiiij. q. v. manifestum. c. est ordo. c. cū caput. c. mulierem. c. mulier. Heb. xij. Obedite ergo prepositis vestris.

Multa autem sunt que obedientie aduersantur. et primo potissimum proprius sensus et propria voluntas: sicut equus videns non est idoneus circūire ad molam. Sic qui habet proprium sensum: non est aptus volubilitati obedientie. Deutero. xij. Non facietis ibi quod nos facimus hic hodie singuli quod rectum sibi videtur. Judic. xvij. In illis diebus non erat rex in israel. sed vnusquisq; quod sibi rectum videbatur hoc faciebat. De chriso dicitur Luc. ij. Et erat subditus illis. Berni. Quis non erubescit obstinatus esse in consilio suo: quando sapiētia ipsa ipsius deserit? Proprius sensus occultus est veteris hominis qui inimicus est deo: et ideo eruendus est. Mat. xvij. Prouerb. ij. Ne imitaris prudentie tue: et ne sis sapiens apud te metipsum. extra de const. c. j. c. ne imitaris. Et qui sapientes estis in oculis vestris: et coram oculis vestris prudentes. Esa. v. Quis sensus proprius obuiet obedientie: et quō non: quere. viij. q. j. sciendum. Dicebat almus franciscus. Non est sine loculis: qui loculos proprii sensus sibi reueruat. Ad literam: verus obediens stultus fiat vt sit sapiēs. j. ad Cor. ij. De consilio proprio non sequendo, que consolationem moysi de discretionē sedam. in li. coll. Joā. cassi. vbi etiā dicit de paulo: qui euangelium quod didicerat per reuelationē: predicauerat cū virtute et signorum operatione: voluit conferre euz Petro Jacobo et Joanne Gala. ij. Dicebat pater Winusius cuidam iuueni, quem ad professionē recipiebat: quod esset cecus et stultus vt esset sapiens. vt dicitur in. iij. li. institutio num Jo. cassi. Et tota synodus Nicena. cccxvii. patrum stetit sentētie solius panuntij. xxxi. di. Nicena. De propria voluntate notandum est quod ipsa multum deo displicet: diabolo multum placet: hōi multum nocet. Nec mirū si multū deo displiceat. ipsa. n. est quod primo deo iniuriatur. ipsa sola auferit dñum suuz deo et dat illud diabolo. Sicut. n. obedientia efficit hoies seruuz dei: sic ppria voluntas efficit seruū diaboli. et ideo multū sibi placet. Ecl. xvij. Post concupiscētiās tuas

non eas: et a voluntate tua auertere. si. n. p̄stas aie t̄he concupiscētiās eius: faciet te in gaudiū inimicis tuis. Propria voluntas hōi multum nocet. Primo enim auferit deum. Berni. super Lanti. Non dabit inobedienti copiam sui tantus obedientie amator, vt mori q̄ non obedire maluerit. Secundo beneficia dei homini subtrahit. Greg. Dignum est vt ab eius beneficijs quilibet sit extraneus: qui eius iustitijs non vult esse subiectus. Tertio meritū euacuat. Esa. lviij. Quare ieiunauimus et nō asperixisti: et subditur. Ecce in die ieiunij inuenit voluntas vestra. Ber. sup Lanti. Grande malum voluntas ppria: qua sit vt bona tua tibi bona non sint. Quarto hoies excoicat. ij. Thessa. ij. Siquis non obedit verbo nostro: p̄ epistolam, hūc notate: et ne commisceamini cū illo. xciij. di. si inimicus. Frater qui corripit ab ecclesia et non obedit: sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Mat. xvij. xxiiij. q. ij. notandum. ij. q. j. si peccauerit. extra de iudic. nouit. nemo excommunicatur nisi pro contumacia. xi. q. ij. nemo. Quinto hominem furez efficit. ille. n. qui est in religione proprie voluntatis: cōtractat rem alienam scilicet seipsum dño inuito. legitur et nō. extra de elec. dudum. Mat. xvj. Siquis vult post me venire: abneget semetipsum. vbi Greg. in homil. Ad est laboriosum homini relinquere sua: sed valde laboriosus est hōi relinquere semetipsum. minus quippe est abnegare quod habet. valde autem multum est abnegare quod est. Luc. xiiij. Dis ex vobis qui nō renuntiat omnibus que possidet: non potest meus esse discipulus. Inter alia possessa et corpus et anima est. vii. Luc. xxi. In patientia vestra possidebitis alias vras. Verus ergo obediens nedum alijs: et seipso et ppria tus est. vnde nec animam habet: nec corpus quodammodo: quod prelati sunt ad vtendum. xij. q. j. nō dicatis. ex de elec. si religiosus. li. vi. Sexto reddit hoies maledictum. Deutero. xxvij. Si audire nolueris voces dñi dei tui: vt custodias et facias mandata eius: venient super te maledictiones iste: et apprehendet te. maledictus eris in ciuitate et c. Septimo idololatriā efficit. j. Reg. xv. Quasi peccatum ariolandi est repugnare: et scelus idololatrie nolle acquiescere. vbi dicit expositor. Idolum hominis est quicquid plus q̄ deum colit ac diligit. Filij ergo inobedientie voluntas sua idolum est: cui nutus contempta dei voluntate sequuntur. et quicquid ipsa iusserit: quasi sacrosanctum adorant. ad hoc. lxxxj. di. si qui. xxii. di. §. verū. ver. porro. ibi. ait. n. samuel. Et de hoc etiam. s. gl. sola est obedientia que fidei meritum possidet: sine qua infidelis quisq; conuincitur: etsi fidelis esse dicatur. Inobediens negat deum in quantum dñs est. Grego. in moral. Contra deum superbire, est precepta eius peccando transcendere: quod quasi iugum a se dñationis excutit: cui per inobedientiam subesse contēnit. Octauius hoies a dignitate eijcit: vt patet in Saul. cui dicit samuel. j. Reg. xv. Quia proiecasti sermonem dei: proiecit te dominus ne sis rex super israel. facit. xix. di. nulli fas. Non aduersariū suscitatur. ij. Reg. xj. fecit salomon quod non placuerat dño: et suscitauit dñs aduersarium salomoni. Decimus hominem confundit. Osee. x. Confundetur israel in voluntate sua. Esa. xlv. Confundatur oēs qui repugnat ei. In hoc confunditur qui in religione ppria voluntatem sequit: quod cōtrarium accidit ei illius quod intendit. q̄rit alicubi consolationē: et ex hoc post habet maiorem desolationem: vel in remissione conscientie: vel impugnatione penitentie: vel infirmitatem quod quan-

Obedientie aduersantia.

Voluntas ppria incomoda.

doq; ex hoc sequit. Qui plus vult facere in religio-
ne voluntatem suam: plus cogitur facere contra eā.
multa non conceduntur sibi que conceduntur vero
obedienti. Jonas fugere voluit voluntates dei: et tñ
impleuit eam inuitus. Jone. iij. Reg. Ecce ionas fu-
gitium dei potestas inuenit. fors ligat. mare recipit.
et q; auctoritas voci obedire renuit: ad locuz quo mis-
sus fuerat: suo reus carcere portatur. Undecimo ho-
minem affligit. An de saul inobedientem. malignus
spiritus exagitat. i. Reg. xvij. Homo proprie volunta-
tis in religione animum habet. inordinatum: et ideo
affligitur. Aug. in. j. li. confessi. Iussisti dñe: sic est: vt
pena sit vnicuiq; omnis animus inordinat⁹. Duo
decimo hominem morte tpali et eterna dignum effi-
cit. Deuter. xvij. Qui superbierit nolens obedire sa-
cerdotis imperio: moriatur. extra qui si. sint leg. per
venerabilem. §. rationibus. et de ma. et obe. c. ij. Ben-
tero. xxj. Si genuerit homo filium contumacem: qui
non audiat patris aut matris imperium: et coercitus
obedire contempserit: lapidibus eum obzuet ppls.
Josue. j. Qui cōtradixerit ori tuo (et sequit) moriatur.
iij. Reg. xij. Vir dei q inobediens fuerit ori dñi per-
cussus est a leone: et tñ alter propheta deceperat eum:
dicēs q angel⁹ dixerat ei vt inuitaret eū. Ber. Quid
odit de⁹: aut qd perimit. pter volūtate ppriaz? cesset
enim ppria volūtate et infern⁹ nō erit. Quidā herē-
tic⁹ (sicut in actis repi) dixit. q nihil aliud erat infer-
nus: nisi nō facere ppriā voluntate. sup quo vide qd
scripsi. §. in. §. rursus qd dicit. in illo ver. in. c. liij.

Obediē-
tia qdru-
plex.

Sciendum insuper est qd est quadruplex obedien-
tia. Aua que obedit inspirationibus sanctis dei. de
qua ps. lxxviii. Audiam quid loquatur in me domi-
nus deus. huic inspirationi obedivit illa mulier Sa-
reptana de qua dicit dominus. iij. Reg. xvij. Precep-
ti mulieri vidne vt pascat te. Hoc preceptum. s; Au-
gu. non fuit vocale: sed in mente inspiratio. de qua et
obedientia potest intelligi illud ps. xvij. In auditu
auris. scilicet interioris. obedivit mihi. De interiori
etiam locutione. Job. iij. c. Ad me dictum est verbū
absconditum. i. carnalibus ignotum: et quasi furtive
i. latenter suscepit auris mea. i. cordis venas susurrj
eius. Bene susurrj sunt modi quibus ad intelligen-
tiam nostram venit inspiratio dei. vide. §. e. c. §. et fm
eorum ver. sed nunquid. Secunda obedientia est.
q sit legi dei et ecclesie. ex de ma. et obe. c. j. et ij. The-
sa. ij. Siquis non obedierit verbo meo: per episto-
lam etc. Tertia que sit rectoribus et prelatibus. de qua
plene. §. dictum est. Quarta que sit priuato homini
propter deum. de qua Petrus. j. Pet. ij. et ex de ma.
et obe. solite. j. responso. et illud pauli. ad Ephe. v. Su-
biecti inuicem in timore christi. Tres prime sunt ne-
cessarie ad salutem: quarta de bene esse est et perfectio-
rum. Quinta potest addi: vt quis obediat proprie
rationi sequens eam. de qua dicit dñs Samaritanē.
Eade voca virum tuum. i. intellectum et rationē. s; Aug.
pugnantem contra sensualitatem. Jo. iij. Leo. Tunc est
vera pax hominis: et vera libertas: quando
et caro indice regitur: et animus deo p̄fide guberna-
tur. Quantum obediens est spiritus deo: tantum et
caro spiritui. fm Hugo. sancti victoris: et quantū deo
spiritus recalcitrat: tantum sibi caro. De errore ve-
ro illorum qui dicunt deo. et non homini obediē-
dum: plene. §. scripsi inter errores beghardorum. et
q plurimis auctoritatib⁹ et testimonijs noui et ve-
teris testamenti. et iure canonico et ciuili probatū est.
non solum deo: sed etiam homini necessario obe-

diendum esse. vnde hic nō repeto: sed ibi vide in ista
secunda parte istius operis. in. §. tertio error. in. c. liij.
Sed adhuc de virtute obediētie instruat nos ille hu-
milis et obediētissimus sacer Franciscus in suis le-
gendis. Legitur q quodam tempore sedens ipse in-
ter fratres: tale quoddam emisit suspirium dicens.
Vix aliquis religiosus est in toto mundo: qui perfe-
cte obediat prelato suo. permoti fratres et timore p-
cussi: dixerunt ei. dic nobis pater que sit perfecta obe-
dientia. At ille verum describens obediētes sub si-
gura corporis mortui. Coll. iij. xvj. q. j. placuit. ij. re-
sponso. tolle inquit corpus examine: et vbi placuerit
pone. videbis non repugnare mortum. non murmu-
rare situm. quod si statuatur in cathedra: nō alta: sed
ima petit. Hec est humilitas sine qua nullus obediēs
est. vt. §. dictum est. ps. cxij. Humilia respicit. si collo-
cetur in purpura duplo pallefcit. Hic ait verus obe-
diens est: qui cum moueatur: non dijudicat. vbi loce-
tur: non curat. vt transmittetur: nō supplicat: nec in-
stat. euectus ad officium solitam tenet humilitatem.
xcv. dist. episcopus in ecclesia. c. dist. contra morem.
plus honoratus plus reputat se indignum. Alia vi-
ce de hoc loquens. concessas post petitionem pprie
licentias. dixit. iniunctas vero nec postulat. sacras
obediētas nominauit. vocauit autem obediētas
tutiorē q̄ licentiam: quia in ista prima voluntas
regnat: et ideo non est pura obediētia. xij. q. j. nolo.
et c. nō dicatis. Summam vero obediētiā. et in
qua. extra de sacra vnc. c. vnico. §. ad exhibendum.
ibi. vt cortina cortinas trahat. nihil habet caro et san-
guis. illaz esse credebatur qua diuina inspiratione. xij.
quest. ij. due. extra de regu. licet. inter fideles itur. siue
ob proximorum lucrum: siue ob martyrij desiderij.
hanc vero petere multum deo dijudicabat acceptuz.
per obediētiā vero raro precipiendum censuit.
nec primo iaculum fulminandum: quod debet esse
extremum. Vide quod no. xxxv. dist. c. j. gl. fi. et quod
no. §. in isto. c. in. §. commendabilis. ver. valet etiam.
Ad ensem inquit non cito manus mittenda est. en-
sem vocabat obediētiā. sicut vocatur excommu-
nicatio. xvj. q. ij. vrsis. Quum vero qui precepto obe-
dientie obedire non festinaret: nec deum timere: nec
homines censuit reuereri. Hāc quid in temerario p-
ceptore auctoritas imperandi: nisi gladius in mā-
nu furiosi? quid vero desperatiū religioso obediē-
tiā contemneret? Tam vberem asserenda est obe-
dientie sancte fructum: vt eis qui iugo eius colla sum mit-
terent: nil temporis sine fructu transiret. quere. §. in
isto. c. Et dicebat in prelacione casus. xl. dist. ante om-
nia. xij. dist. nerui. in laude precipitum vane glorie.
vj. q. j. sunt plurimi. xj. q. ij. inter. in humilitate subdi-
ti anime lucrum est. qz in vero obediēte nihil tem-
poris sine lucro transit: vt proxi. dicitur. §. cur ergo
periculis plus q̄ lucris attendimus: quum tempus
ad lucrandum acceperimus? Sala. vj. Sum tempus
habemus operemur bonum. Greg. Omne tempus
tibi impensum. requiretur a te qualiter fuerit expen-
sum. dñs. n. non venit ministrari: sed ministrare. et di-
xit: Quicumq; inter vos voluerit maior fieri: erit ve-
ster minister. et quicumq; voluerit primus fieri: erit ve-
ster seruus. Luc. xxij. Abat. fr. di. xl. quicumq; Abhor-
rebat quippe sanctus Franciscus supbia oīuz malo-
rū originē: et inobediētiā pessimā eius prole. Tob.
iij. Hāc inobediētiā fratris capitū in mediū flāmā:
rū fecit p̄ici vt oēs aduerteret quāta: qualiq; vindi-
cta sit offensa inobediētie percellēda. Dicebat etiam

charissimi fratres primo verbo preceptum implet: nec expectetis iterandū. Idem posui. s. in prin. isti^o c. in. s. j. quod dicit. Nilhil etiā impossibilitatis cause mini: qm̄ z si. s. vires ipse mandaret: merito obediētia non careret. Ipse etiam in quodam capitulo sancte marie de portuuncula resignauit officiu ministri generalis: z promisit obedientiam fratri Petro casthanij, sicut generali. ac deinde vsqz ad mortem semp remansit subditus quasi vnus de alijs fratribus. immo non solum generali ministro z prouinciali subditus esse voluit: qm̄ in quacunqz prouincia morabatur vel iret ad predicandum obediēbat ministro illius prouincie. sed etiam propter maiorem perfectionem z humilitatem longo tempore ante mortem suam. Quadam vice dixit generali ministro. Volo vt committas vicem tuam de me semper vni de socijs meis cui obediā vice tua: quoniam propter bonuz z virtutem obediētie in vita z in morte, sp̄ volo qd maneat mecum. Et exinde vsqz ad mortem sp̄ habuit vnum de socijs suis guardianum, cui obediētiā promittebat z seruabat vice generalis ministri. Dixit etiam quadaz vice socijs suis. inter alias hac gratiam contulit mihi altissimus: qd ita libenter obediētiā fratri nouitio qui intraret hodie in religionē: si esset meus guardianus: sicut ille qui esset sanctus z antiquus in religionē: qm̄ subditus suum prelatum non hominem debet considerare: sed deum. p. cuius c. Luc. r. Qui vos audit zc. xij. di. in nouo. z. viij. q. i. qui vos. ij. q. vij. accusatio. amore sibi subditus est. Et quanto platus vilior est z simplicior: tāto ei obediētiā pp̄ deum maius meritum habet: qz humilius agit. c. j. q. j. non quales. subditus. n. prelatum suum vice dei. s. caput suum posuit. xij. q. iij. statuimus. extra de elec. si religiosus. li. vj. xvij. q. iij. s. j. in si. ps. lxx. posui sti homines super capita nostra. Similiter dixit. non est prelatum in toto mundo: qui tantuz timeat potius amef. di. xcv. esto. a subditis z a fratribus suis: quantum dñs faceret me timeri a fratribus meis si vellē. sed hanc gratiam contulit mihi altissimus: qd volo esse cōtētus omnibus z cōis sicut qui minor est in religionē. vnde quū aliij fratres non satisfacerent sibi in necessitatibus suis: vel dicerent ei aliquod verbū per quod solet homo moueri ad scandalum: statim ibat ad orationem: z in reuerfione sua nolebat recordari: dicens talis frater mihi non satisfecit: vel dixit tale verbum: qz charitas omnia sustinet. j. Cor. xij. mihi. immo quodam tpe sue infirmitatis, oēs suos socios resignauit generali ministro dicens. nolo habere socium specialem: sed pp̄ amorem dñi dei fratres de loco ad locum mihi prouideāt z me associēt. sicut dñs inspirauerit eis. Et ait. vidi iam cecum qui non habebat nisi caniculam pro duce itineris sui. Dixit etiam semel socio suo. non videoz mihi frater minor esse: nisi fuero in statu quem tibi describam: Ecce platus fratru existens: vado ad capitulu p̄ dico z cōmo neo fratres z in fine dī. s. me. non conuenis nobis qz illiteratus. xxxvj. di. illiteratos. es elinguis: idiota z simplex. xxxix. di. petrus. tandem eijciōz vilipēsus, cum opprobrio ab omnibus. Dico tibi nisi eodem vultu. eadem mentis letitia. z eodem sanctitatis proposito. hec verba audiero que audiui quum factus fui prelatum z a fratribus laudatus: vere mortuus erat mundo. Col. ij. frater minor non sum. z ideo: qz humillimus z obediētissimus fuit: obediāt ei dñs ad votum z creature. vt. s. in isto. c. dixi in. s. ad commēdationē. v. j. vt apparet in sua legenda. Exponebat

etiam illud Luc. xij. z Joā. xij. Qui non renuntiat omnibus que possidet: non potest meus esse discipulus. Mat. x. Et qui voluerit animam suam saluam facere: perdet eam. Ille homo relinquit omnia q̄ possidet: z perdit corpus suum: qui semetipsum totum prebet ad obediēduz in manibus sui prelati. Et quid facit aut dicit quod ipse sciat qd non sit cōtra voluntatem eius: dummodo bonum est quod facit aut dicit: vera obediētia est. Et si quando subditus viderit meliora anime sue, qz ea que prelatum sibi precipit: suam voluntatem deo sacrificet: que autem sunt prelati studeat adimplere. Nam hoc charitativa. j. Pet. j. obediētia est que deo z pximo satisfacit. Si vero prelatum precipit aliquid contra animam suaz subdito: licet ei non obediāt: vt plene dictum est in prin. istius. c. in. s. j. tamen ipsum prelatum nō dimittat. viij. q. iij. nonne. Et si ab aliquo inde persecutio nem sustineret: magis eos diligit pp̄ deum. Mat. v. nam prius sustineat: qz velit a suis fratribus separari. ad hoc c. xij. q. iij. c. j. cū. vij. se. c. vij. q. j. s. hoc tñ. ver. cum autem. viij. q. iij. nonne. Talis nō recedēs: nec peccato obediēs: vere permanet in perfecta obediētia: qz ponit aiām suam pro fratribus suis. Joā. x. Unde z dicebat. sunt multi religiosi, quib⁹ sua meliora videntur: qz que sui prelati precipiunt. Luc. ix. z tales retro. de pe. di. ij. pennata. aspiciunt: z ad votum proprie voluntatis redeunt. j. Pet. ij. hi homicide sunt. z pp̄ mala sunt. exēpla multos animas suas perdere faciūt. xj. q. iij. precipue. Exponebat etiaz verbum illud domini. Non veni ministrari: sed ministrare. Mat. xx. Illi qui sunt super alios constituti prelati, tantum de illa prelacione glorientur: quantum si essent ad abluendum pedes fratru in officio. Et quantum magis turbantur de ablata sibi prelacione, qz de pedum officio: tanto magis loculos ad periculum anime componūt: qz ambitiosi. j. q. vj. sic. cut. Et dicebat. beatus ille prelatum qui inuentus est ita humilis inter subditos suos: sicut quū est inter dños suos. Et beatus ille seruus qui sp̄ est sub virga correctionis z obediētie. talis enim purgatur: quia obediētia purgatorium vt dixi. s. in isto. c. z purgat a malo crescit in bono in virtute proficiendo. de pe. di. ij. dum sanctam.

Dicebat beatus egidius beati Francisci socius: z erat laicus: quantomagis est constrictus religiosus amore dei sub iugo obediētie, tanto maiorem reddit fructum. Et quātomagis est religiosus obediēs z subiectus prelati suo propter honorem dei: tanto magis est verus pauper carens sensu proprio: pauper spiritu. Mat. v. id est humilis z timens deum s̄m Aug. z mundus a peccato suo purgatus in camino paupertatis, z vincens cor suum de sensu proprio. quod est difficillimum. Esa. xlvij. Elegi te in camino paupertatis. l. di. z purgabit. Pre ceteris hominib⁹ huius mundi religiosus bene obediēs similis est militi bene armato sedenti super bonum equum, qz transit securus inter hostes: z nemo potest offendere eum. Religiosus autem obediēs cum murmure, similis est militi insidenti equo malo: qui transiēs inter hostes cadit: z ab inimicis capitur, vulneratur z vincularur: z in carcere mittitur: z quūqz occiditur. Religiosus qui in propria vult viuere voluntate: ad ignē inferni vult ire per propria voluntate. s. Ber. z dixi. s. eo. c. s. multa. in si. Et quādiu nos tenet caput sub iugo implet horreum frumēto. xij. q. j. s. his ita. Vos autem non tenens caput sub iugo: sed vagādo

Religiosus obediēs cui cōparet.

discurrens: sibi ipsi magnus dñs videtur: sed frumen-
to hozrea non implentur. Magni sapientes ponūt
caput subiugo obedientie humiliter. Stulti de iugo
obedientie caput abstrahunt. Religio. s. mater qñq;
filium. s. religiosus exaltat: qui postq; magn^o effectus
est: matri propter suam superbiā non obedit: sed eā
deridet z spernit imo mater lactat. ij. q. vj. ad roma-
nam. ij. filium. z ipse in sinu eius egerit. c. ex de iude.
z si iudeos. Magis reputo obedire prelato homini
propter deū: q̄ obedire creatori ipsi per seipsum mā-
danti: quia maior fides z reuerentia. Videtur autē
mibi, q̄ si quis esset in tanta gratia, q̄ cum angelis
loqueretur: si vocaretur ab hoīe cui promisit obediē-
tiam: deberet colloquium angelorum dimittere: z
homini cui promisit obedientiam obedire, q̄ dum
subditus est in hoc mundo, tenetur obedire prelato
creature, cui subiectus est propter creatorem z hoc
signum: q̄ dñs Samueli non manifestauit volunta-
tem suam ante q̄ licentiā habuissent ab Heli. j. Reg.
ij. Qui caput posuit sub iugo obediētie: z postea
viam sequatur perfectionis extrahit caput de sub iu-
go obediētie: hoc est signū superbie magne: q̄ vult
viuere in sensu proprio: quod est proprium superbo-
rum. Immo abbas Joannes probatissim^o anacho-
rita dimisso eremo venit ad cenobium sub abbatis
obediētia moraturus asserens maiorem fructus af-
ferri de obediētia q̄ de anachoresi. vt narrat Jo-
cassi. in li. coll. in coll. de sine cenobite z anachorite.
Dicebat quidam sanctus frater minor laicus florē-
sinus Guideo nomine, q̄ si angelus de celo descende-
ret z predicaret in platea florentina: q̄ non peteret li-
centiam a prelato audiendi eum. Renuebat cum da-
uid ps. lxxvj. consolari in anima sua: z se in vera obe-
dientia abnegaret. Mat. xiiij. z magis meretur res-
nuntians dei consolationi propter deum: quod per-
fectorum est in cruce gloriāntium: non hic consolatio-
nem querentium. Sala. vj. Et nunq; reperitur, q̄ in
vita sua licentiam aliquam petiuisset a prelato pro-
re aliqua: nisi q̄ semel petijt se remoueri per custodiā
de officio porte: q̄ tempore hyemali prohibitus fuit
a guardiano intrmittere intra portam loci in vesti-
bulo pauperes: qui expectantes elemosynam extra
portam frigore cruciabantur. non potuit pati vide-
re tantam crudelitatem. Quum sanctus Franciscus
considerans sanctitatem fratris Egidij, dixisset ei vt
pergeret quo vellet. Respondit frater Egidius q̄ in
tam libera obediētia ire z viuere nolebat. De obe-
dientia autem fratrum minorum sic ait frater Joan-
nes de pichano magister in theologia super regulas
eorum. Primam virtutem presert regula obediē-
tiam. non qualemcumq; sed que illaz dñi nostri emu-
letur: vt humana fragilitas patitur: qui vsq; ad mor-
tem patri humiliter obediuit. Phil. ij. Quis igitur
obedientes religiosi alij soleant obediētiā pmit-
tere salua stabilitate ad locum. ex de iureiu. sicut ex li-
teris. z non. s. regulam quam uouerunt: sciat frater
minor nullum ius sibi esse in loco: nec sibi in aliquo
loci ambitu obediētiā coarctari: aut etiam termi-
nari. Sciat etiam nihil intolerabile posse. s. ius obe-
dientie esse asserere: nisi contrarium sit regule vel salu-
ti generaliter vel ex euidenti causa aliqua speciali. de
hoc etiam. s. in hoc. c. in. s. commēdabilis. s. obediē-
tia vero. z in. s. sed iterum. s. religiosi. Sciat et quo
est asperius humiliter carni horribilius, qd sibi con-
tinget obediēcialiter imponi: eo ad id debet esse pa-
tior ex aīo. viij. q. j. sciendum. Obediētia vero fa-

uorabiles pro vmbus declinare. hoc est. n. obediēdo
sanctum euangelium obseruare. Si q; sibi pspiciat:
vt quicquid facit per superiores obediētiā faciat: vt
dum bona facit ex charitatis z obediētie radice: ex
cōcursu harū duarū virtutū sp meritum duplicetur.

Ad commendationem huius alme virtutis obe-
dientie, scale celi, extirpatricis superbie, filie humili-
tatis, singularis dei cultricis, exterminatricis casus,
filie primogenite fidei, matris castitatis, pacificatri-
cis fratrum z prelatorum, mortue in anima z in cor-
pore, nutricis vite, z reductricis protoplastozū z p-
paginis eoz in paradisu nō terrestri sed dei viuētis
celestē. z pro expeditione eius aliqua iungā origina-
lia pter superius allegata. Valde iniquum est velle
sibi obtēperari a minorib^o z nolle obtēperare maio-
ribus. gl. j. ad Cor. xj. facit. ij. q. vj. q se scit. Qui se scit
aliis esse ppositū: nō moleste ferat aliq̄ sibi esse pla-
tū. Redde reuerentiā z obediētiā plato. quarū alte-
ra cordis est: altera corporis. Nec. n. sufficit exterius
obteperare maioribus nostris: nisi ex intimo cordis
affectu sublimiter sentiamus de eis. Bern. in sermo-
nib^o. Bñ ita regi est cū timore honorem impendere.
gl. ad Hebr. xij. Tāto citius quisq; deū placat: quāto
ante eius oculos rep̄sa arbitrij sui supbia, gladio p-
cepti se immolat. viij. q. j. sciendum. Greg. in moral. li.
xxxv. Ad obediētiā regunt. Rectū: q̄ nō est obe-
diendū cōtra deum. xi. q. iij. si is. Voluntarius: q̄ qd
ex necessitate sit: nō est bonū. ex de re. iu. q ex timore.
xv. q. j. nō est. Durū: vt intentio sit pura: q̄ si oculus
simplex est: totū corpus lucidū est. Luc. x. Mat. v. z
xviij. Discretū: ne qd nimis. qui. n. rōne offert: si non
rōne diuidat: peccat. de cō di. ij. si credis. de off. cust. c.
j. Firmuz. i. perseverans. perseverantia. n. oīa claudit,
z tenet. nullum bonum sine perseverantia est. vij. q.
j. suggestum. vt autem perseverantiaz habeat man^o
obediētie inherere sibi debent propugnacula patiē-
tie. Bern. in sermonibus. Sic multorum vsq; hodie
pusillanimitas z peruersitas exigit: vt ab eis queri
oporteat a prelatis, qd vis vt faciam tibi? Luc. xvij.
non ipsi querere, dñe qd vis me facere. Act. ix. Tales
considerant quid sibi precipi velint: non que sit vo-
luntas preceptoris. qui aperte vel occulte fatagit: vt
quid vult ipse. hoc enim prelatus iniungat. ipse se se-
ducit z frustra sibi de obediētia blanditur. nō enim
in ea re ipse prelato: sed magis ei platus obedit. Bern.
in sermonibus. z de hoc etiam supra. Qui importa-
bilibus extra de pac. c. si. exceptis partez acerbissimā
seruitutis elegit. s. facere quod velit. non qui iussus fa-
cit miser est: sed qui inuit^o facit. Seneca in eplis. Bi-
xit dñs ad adam Gen. ij. q. iij. qd ergo. de oi ligno
paradisi comede: de ligno autem scientie boni z ma-
li non comedas. De omni ligno paradisi poterat co-
medere: q̄ dum non venit contra obediētiā non
peccauit. ille enim comedit de ligno scientie boni: q̄
voluntatem suam sibi appropriat: z se exaltat de bo-
nis q̄ dñs dedit, z operat per eum z per suggestionē
diaboli z transgressionem mandati. factum est ei po-
mum scientie mali. vnde oportet q̄ sustineat penas.
Franciscus. obediētia est mater quodammodo cu-
stosq; omnium virtutum. Aug. in li. xiiij. de ciui. dei.
c. xv. Sicut abrae non immerito magna obediētia
p̄dicat: cui vt occideret filio res difficillima est impa-
ta. Gen. xxij. xxij. q. ij. pphetavit. de quo plene. s. e. c.
Ita in paradiso tāto maior inobediētia fuit: quāto
id qd p̄ceptū est nullū^o difficultatis fuit. Magna. n.
est hoīs miseria aduersus eū ipsum inobediētia eius

Obediē-
tie cōmen-
datio.

Ad obe-
dientia re-
quisita.

ipsum.